

Jelentés az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság 2018. évi szakmai tevékenységéről

Jósvafő, 2019. augusztus 16.

A handwritten signature in blue ink, consisting of a stylized, cursive name.

Veress Balázs
igazgató

A jelentést elfogadom.

A handwritten signature in blue ink, consisting of a stylized, cursive name.

Balczó Bertalan
helyettes államtitkár

2019 NOV 15.

Összeállították

Bacsó Zsolt

Boldogh Sándor

Dvorszky Zsuzsanna

Farkas Tünde

Felházi László

Gruber Péter

Hordós-Nagy Zsuzsa

Huber Attila

Juhász Zsolt

Kanyok Zsolt

Kovács Szilvia

Krajnyák Cecília

Marosi Marianna

Müller György

Rózsa Sándor

dr. Sándor Katalin

Szentgyörgyi Péter

Veress Balázs

Virók Viktor

Visnyovszky Tamás

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék.....	3
1. Bevezetés	7
2. Személyi állomány	8
3. Oltalom alatt álló természeti értékek és területek adatai, információi	9
3.1. Országos jelentőségű védett, védelemre tervezett természeti, Natura 2000 és egyéb területek és ezek változásai.....	9
3.1.1. Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesített védett és védelemre tervezett természeti területek (köztük a védett földtani alapszelvények és földtani képződmények).....	9
3.1.2. „Ex lege védett” természeti területek.....	13
3.1.3. „Ex lege” védett természeti értékek (barlangok /kiépítések, műszaki beavatkozások, hasznosítási jelentések, dokumentációs tevékenységek, térképezések, állapotfelvételek, kezelési tervek, nagyobb feltárások/).....	15
3.1.3.1. Barlangok kiépítése, műszaki beavatkozások.....	15
3.1.3.2. Hasznosítási jelentések	16
3.1.3.3. Dokumentációs tevékenységek, térképezések, állapotfelvételek, kezelési tervek.....	22
3.1.3.4. Nagyobb feltárások	24
3.1.4. Natura 2000 területek.....	25
3.1.5. Nemzetközi jelentőségű területek	27
3.1.6. Országos jelentőségű védett természeti területek speciális természetvédelmi kezelési tervű, meglévő és tervezett részterületei (köztük a földtani alapszelvények, földtani képződmények).....	32
3.2. Terület nélküli, egyedi jogszabállyal védett és védelemre tervezett természeti értékek.....	34
3.2.1. Védett mesterséges üregek (amennyiben releváns az állapotváltozások és a denevérállomány változásának ismertetése).....	35
3.3. Egyéb speciálisan megkülönböztetett védelemben részesülő területek:	36
3.4. Magas Természeti Értékű Területek.....	36
3.5. Területvásárlások, kisajátítások adatai (védeltségi szint helyreállítás, elővásárlási jog, pályázatok).....	38
3.6. Saját vagyionkezelésű területek.....	40
4. Kutatás és monitorozás (saját, illetve más szervvel végeztetett, külön megjelenítve)..	42
4.1. Kutatás (tárgya, helyszíne, forrása és főbb eredményei).....	42
4.2. Monitorozás (tárgya, helyszíne, forrása és főbb eredményei).....	49
4.3. TIR-be betöltött és betöltésre előkészített adatok modulonként	66
4.4. Jelentési kötelezettség.....	67
5. Természetvédelmi kezelési tevékenység	67
5.1.A) Természetvédelmi kezelési tervek (meglévő, elmúlt évben készült).....	67
5.1.B) Natura 2000 fenntartási tervek (meglévő, elmúlt évben készült).....	67
5.2. Élőhely-fenntartás, kezelés (élőhelyek és terület egységek szerinti bontásban)	74
5.2.1. Az élőhelyeket érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások.....	74
5.2.2. Élőhely-fenntartási, kezelési tevékenységek ismertetése	76
5.3. Élőhely-rehabilitáció (helyszín, az élőhely típusa, forrása, kezdete, várható befejezése)	87

5.4. Fajmegőrzési tevékenységek (fajok és élőhelyek szerinti bontásban, feltüntetve a helyszínt)	94
5.4.1. A fajokat érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások	94
5.4.2. Fajmegőrzési tevékenységek ismertetése	94
5.4.3. Védett fajokkal kapcsolatos illegális cselekmények észlelése.....	97
5.5. Idegenhonos inváziós fajokkal kapcsolatos gyakorlati tevékenységek	99
5.6. Génmegőrzés	100
5.6.1. Génmegőrzési tevékenység ismertetése állatok esetében (beleértve a hagyományos magyar kutyafajtákkal kapcsolatos tevékenységeket, illetve az igazgatóság által különböző haszonállat fajokból és fajtákból tartott nukleusz és génmegőrzési állományokat)	100
5.6.1.1. Hucul ménes.....	100
5.6.1.2. Magyar kuvasz.....	102
5.6.2. Egyéb állatállomány, kezelésük.....	102
5.6.3. Génmegőrzési tevékenység ismertetése növények esetében (igazgatóság által fenntartott tájfajta gyümölcsös kertek, egyéb génmegőrző bemutató kertek, génmegőrzéshez kapcsolódó beruházások stb.).....	102
5.7. Erdőterületek, erdőgazdálkodás.....	103
5.7.1. Nem saját vagyionkezelésben lévő védett és Natura 2000 erdőterületek	103
5.7.2. Erdőrezervátum felmérésének főbb eredményei	104
5.7.3. Saját vagyionkezelésben lévő erdőterületek kezelése.....	105
5.8. Vadászterületek, vadgazdálkodás	117
5.9. Halgazdálkodási vízterületek.....	118
5.9.1. Természetvédelmi és génmegőrzési szempontból különleges rendeltetésű halgazdálkodási vízterületek	122
5.9.2. Védett természeti területen található halastavak.....	124
5.10. Természetvédelmi mentőtevékenység	124
6. Tájvédelem.....	125
6.1. Egyedi tájértékek (településenkénti kimutatás, változások).....	125
6.2. Településrendezési eszközök és területrendezési tervek véleményezése, valamint településképi arculati kézikönyvek és településképi rendeletek, közreműködés az elkészítésben, adatszolgáltatás.....	126
6.3. Fejlesztési koncepciók és egyéb tervek véleményezése, közreműködés az elkészítésben	128
6.4. Tájvédelmi jelentőségű beavatkozások	128
7. Projektek (természetvédelmi, informatikai, turisztikai stb. projektek célja, előrehaladása, eredményei)	128
8. Jogi és ügyiratforgalommal kapcsolatos tevékenység.....	131
8.1. Az Igazgatóság ügyiratforgalma.....	131
8.1.1. Szakvéleményadás/adatközlés/jogsegély a hatóságok számára (természetvédelmi-, környezetvédelmi-, erdészeti-, földügyi hatóság, önkormányzat, MVH stb bontásban) 132	
8.1.2. Jelentési feladatok a Minisztérium számára: természetvédelmi szakmai főosztályok, Költségvetési, HEO stb. bontásban	134
8.1.3. Ügyfelekkel történő levelezés, egyeztetés	135

8.2. Szabálysértés	135
8.3. Természetvédelmi bírság	135
8.4. Büntető ügyek	137
8.5. Polgári perek	137
9. Természetvédelmi Őrszolgálat	138
9.1. Alapadatok	138
9.1.1. Személyi feltételek	138
9.1.2. Technikai felszereltség, őrszolgálati irodák	140
9.1.3. Polgári természetőrök	143
9.2. Feladatellátás	143
9.2.1. Hatósági feladatellátás	143
9.2.2. Együttműködés más hatóságokkal	144
9.2.3. Nem hatósági feladatok ellátása	145
10. Költségvetés és vagyon	146
10.1. Kiadások (területkezelésre, védett természeti területek, nem védett Natura 2000 területek)	146
10.2. Bevételek (forrás: költségvetési, EMVA, KEOP, LIFE, IPA, ETE, stb. saját termékekből, védjegyes termékekből származó bevételek)	148
10.3. Vagyon	150
10.3.1. Befektetett eszközök	150
10.3.2. Forgóeszközök	151
10.4. Épületek	152
10.5. Eszközök	152
11. Bemutató, oktatás, társadalmi kapcsolatok	153
11.1. Ökoturisztikai és környezeti nevelési infrastruktúra	153
11.1.1. Látogató-, és oktatóközpontok	153
11.1.2. Tanösvények	153
11.1.3. Egyéb bemutatóhelyek (pl. tájházak, arborétumok, geológia, barlangi bemutatóhelyek)	154
11.1.4. Erdei iskolai bázishelyek	155
11.1.5. Szálláshelyek	155
11.1.6. Új ökoturisztikai és környezeti nevelési létesítmények	156
11.2. Ökoturisztikai és környezeti nevelési programok, szolgáltatások	156
11.2.2. Szakvezetéses túrák, speciális túrák (pl. fotós túrák, kalandtúrák)	157
11.2.3. Nyílt nap, jeles nap, saját szervezésű rendezvény	158
11.2.3. Erdei iskolák, erdei óvodák	158
11.2.4. Egyéb ökoturisztikai és környezeti nevelési programok, szolgáltatások (pl. természetvédelmi táborok, kulturális jellegű rendezvények, kézműves foglalkozások)	158
11.2.5. Kiadványok	159
11.2.6. Látogatóstatisztika	160
11.3. Társadalmi kapcsolatok	161
11.3.1. Nemzeti Parki Termék Védjegyrendszer működtetése, pályázati eredmények, programok bemutatása	162
11.4. Tervezett fejlesztések (2019)	163

11.5. Együttműködési megállapodások	165
11.6. Fontosabb események.....	165
12. Közfoglalkoztatás	166
12.1. Alapfeladatok, személyi feltételek	166
12.2. Elvégzett feladatok, eredmények.....	167
12.3. Tapasztalatok.....	168
12.4. Javaslatok.....	169
13. Kapcsolattartás hazai partnerszervezetekkel.....	169
14. Belföldi és külföldi együttműködés	171
15. Ellenőrzés	174
16. Éves munka legfontosabb összefoglalása	178
17. Fontosabb célkitűzések a következő évre.....	188
Melléklet.....	195
I. sz. melléklet: Projektek	196
II. sz. melléklet: Tájéértékek	204
III. sz. melléklet : Üzemeltetés keretében elvégzett munkák 2018. évben.....	212
IV. sz. melléklet: Programterv (eseménynaptár) 2019.....	215
V. sz. melléklet: Idegenhonos inváziós fajokkal kapcsolatos gyakorlati tevékenységek részletezése	217

1. Bevezetés

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság 2018. évben is a korábban kialakított stratégiai irányvonal, racionalizált szervezeti, működési és gazdálkodási keretek között tervszerűen folytatta tevékenységét mind a természetvédelmi szakmai munka, mind a költségvetési gazdálkodás területén. A legfontosabb cél továbbra is a természetvédelmi szakmai munka színvonalának folyamatos javítása a fejlődést is biztosító pénzügyi stabilitás fenntartása mellett. A 2018. évben folytattuk a jövőt megalapozó fejlesztések forrásait biztosító KEHOP pályázatok megvalósítását és INTERREG pályázatok lebonyolítását is megkezdtuk. Összességében megállapítható, hogy az Igazgatóság a feladatait az elmúlt évben is megfelelő szakmai színvonalon ellátta és – ha időnként nehézségekkel is -, de a tevékenységünkhöz szükséges pénzügyi, személyi és tárgyi feltételeket is biztosítani tudtuk. Társadalmi szerepvállalásunk továbbra is magas szintű volt.

A pénzügyi stabilitásunk és az önfinanszírozó képességünk szintjének fenntartásáért a magunk részéről mindent megtettünk. A pénzügyi stabilitásunkat a tárgyévben is sikerült megőriznünk, annak ellenére is, hogy tőlünk független okok miatt a működésünk finanszírozásának egyes pénzügyi forrásai tovább csökkentek. A saját működési bevételi tervünket 11 %-al túlteljesítettük, kiadásainkat pedig a megnövekedett feladatok ellenére elfogadható szinten tartottuk. Nehézséget jelentett az agrártámogatási bevételek csökkenése, a jogorvoslati eljárás elhúzódása miatt kialakult bizonytalan helyzet, valamint a létszámstop miatt július elejétől megszűnt közfoglalkoztatási program. Az előző években az állami vagyon fenntartásához és üzemeltetéséhez szükséges munkaerőt jelentős részben a közfoglalkoztatási programban való részvételünk útján biztosítottuk, azonban a kivezetés váratlansága és az azt követő bizonytalanság jelentős bevétel kiesést és kiadási többletet okozott. A létszámstop miatt az időközben távozó kollégák pótlása, a képzett munkaerő biztosítása is nehézséget jelentett. Továbbra is fennáll az a helyzet, hogy a feladat ellátás tényleges költségeit egyre alacsonyabb arányban finanszírozza a működési támogatás. A kialakult helyzet miatt egyes tervezett kiadásainkat csökkentenünk kellett. Mivel a napi feladatok zavartalan elvégzésének feltételeit mindenképpen biztosítani kell, így nem maradt más lehetőség, mint hogy egyes felújításokat, karbantartásokat, eszköz cseréket és beszerzéseket el kellett halasztanunk, bármennyire is indokoltak voltak.

A pénzügyi stabilitásunk megfelelő mértékű működési támogatások hiányában meglehetősen törekeny, likviditásunk kifizített, kedvezőtlenebb körülmények esetén már fizetési nehézségek is előállhatnak.

A 2019. évben minden nehézség ellenére a szakmai munkánkat és a társadalmi szerepvállalásunk pozitív tendenciáit szeretnénk fenntartani. A működési és gazdálkodási eredményességünk és hatékonyságunk érdekében minden tőlünk telhetőt megteszünk.

2. Személyi állomány

		Szakképzettség				
		alap-fokú	közép-fokú	felső-fokú	nyelvismeret (fő/nyelvek száma)	továbbképzések, 2018-ben szerzett vizsgák, diplomák
dolgozók (fő)	Kormány-tisztviselő		26	43	31 fő angol, 6 fő német, 1 fő jelnyelv tolmács	A továbbképzések a képzési tervben rögzítetteknek megfelelően történtek.
	Munka Törvénykönyv hatálya alá tartozó		6	1	1 fő angol	
	Határozott idejű munkaviszony		39	13	1 fő angol, 1 fő német	
Összesen			71	57		

A közfoglalkoztatási program keretei között átlag 104 fő dolgozott 6 hónapig.

1. A nemzeti park igazgatóságok részéről a védett természeti területek és a Natura 2000 területek természetvédelmi kezelése kapcsán nem hazai költségvetési források terhére foglalkoztatottak száma (fő)	
1.1. Kormánytisztviselők – teljes munkaidőben	0
1.2. Szerződéses munkavállalók - teljes munkaidőben	10
1.3. MTvK munkavállalók - teljes munkaidőben	0
1.4. Kormánytisztviselők – részmunkaidőben	0
1.5. Szerződéses munkavállalók - részmunkaidőben	0
1.6. MTvK munkavállalók – részmunkaidőben	0
2. A védett természeti területek és Natura 2000 területek természetvédelmi kezelése kapcsán alkalmazott közfoglalkoztatottak száma (fő)	15
3. A védett természeti területek és Natura 2000 területek természetvédelmi kezelése kapcsán az igazgatósággal írásos megállapodás alapján együttműködő vállalkozások érintett munkavállalóinak becsült száma (fő)	
3.1 Turisztikai szolgáltatók	116
3.2. Megbízott tervező/kivitelező vállalatok	30
3.3. Gazdálkodók, mezőgazdasági, erdészeti vállalkozások	33
3.4. Egyéb	9

3. Oltalom alatt álló természeti értékek és területek adatai, információi

3.1. Országos jelentőségű védett, védelemre tervezett természeti, Natura 2000 és egyéb területek és ezek változásai

3.1.1. Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesített védett és védelemre tervezett természeti területek (köztük a védett földtani alapszelvények és földtani képződmények)

A Természetvédelmi Információs Rendszer (TIR) országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal védett természeti területeket tartalmazó nyilvántartási részének felülvizsgálata és aktualizálása, a védetté nyilvánító/védettséget fenntartó jogszabályok mellékleteiben szereplő

ingatlanok adatai és a TIR nyilvántartásában szereplő ingatlan adatok közötti ellentmondások megszüntetése, azok térképi fedvényeinek pontosítása és javítása érdekében kért felülvizsgálat az állami ingatlan-nyilvántartási térképi adatbázis és a megküldött segédanyagok felhasználásával, továbbá a helyben rendelkezésre álló információk alapján a természetvédelmi területek (TT) esetében megtörtént.

Működési terület (ha)	433 889
-----------------------	---------

Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesített védett és védelemre tervezett természeti területek összesítő adatai

Működési terület (ha)	433 889		Ebből fokozottan védett (ha)	Változás a tárgyévben (ha)	Védelemre tervezett	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)			Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Nemzeti park	1	20 183,67	4 738,25	0	0	0
Tájvédelmi körzet	2	32 059	5 625,13	0	1+2 bővítés	25 212
Természetvédelmi terület	16	2 218	136,71	0	9	2 612
Természeti emlék	26	11,147	0	0	2	0,456
Védelemre tervezett földtani alapszelvények				1,0319	0	0
Védelemre tervezett földtani képződmények				0,6228	0	0
Összesen	43	54 475,82	10 500,09	1,6547	12+2	27 824,46

Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesített védett természeti területek adatai

Név	Törzskönyvi szám	Kiterjedése (ha)	Ebből fokozottan védett (ha)
Aggteleki NP	177/NP/85	20183	3394
Zempléni TK	172/TK/84	26765	5595
Tokaj-Bodrozug TK	183/TK/86	5286	985
Abaújkéri Aranyos-völgy TT	317/TT/07	160,1	-

Abaújkéri Ördög-szikla kaptárkő TE	333/TE/14	0,22	-
Bodrogszegi Várhegy TT	233/TT/90	1,62	-
Edelényi Magyar Nőszirmos TT	299/TT/05	3,13	-
Erdőbényei fás legelő TT	236/TT/90	214,61	-
Füzérradványi park TT	116/TT/75	159,52	-
Keleméri Mohos-tavak TT	26/TT/51	56,7910	-
Kelemér-Serényfalva TT	310/TT/07	331,8	81
Long-erdő TT	274/TT/96	1104,9821	-
Megyaszoói-tátorjános TT	188/TT/87	35,3	-
Megyer-hegyi Tengersizem TT	278/TT/97	1,07	-
Rudabányai őshominida-lelőhely TT	153/TT/77	2,02	-
Sóstó-legelő TT	267/TT/94	70,96	-
Szendrőládi-rét TT	234/TT/90	1,51	-
Tarcali Turzó-dűlő TT	320/TT/09	10,74	-
Tállyai Patócs-hegy TT	189/TT/87	3,24	-
Zabanyik-hegy TT	322/TT/11	62,5	-
Bedela-kút feletti földtani képződmény természeti emlék	399/TE/91	0,4124	-
Bedela-kúti kőfejtő földtani alapszelvény természeti emlék	400/TE/91	0,2077	-
Borda-völgyi 1. földtani alapszelvény természeti emlék	401/TE/914	1,0577	-
Borda-völgyi 2. földtani alapszelvény természeti emlék	402/TE/91	0,0837	-
Borda-völgyi 3. földtani alapszelvény természeti emlék	403/TE/91	1,7084	-
Bódvalenkei műútkanyar alatti földtani alapszelvény természeti emlék	404/TE/91	0,1659	-
Edelényi Templom-domb földtani alapszelvény természeti emlék	405/TE/91	0,0907	-
Felső-templom melletti földtani alapszelvény természeti emlék	406/TE/91	0,0761	-
Hidvégardói temető melletti földtani képződmény természeti emlék	407/TE/91	0,0922	-

Lepinke-kőfejtő földtani alapszelvény természeti emlék	408/TE/91	0,2484	-
Lyuka-völgyi földtani képződmény természeti emlék	409/TE/91	0,4503	-
Meszési Templomdomb földtani alapszelvény természeti emlék	410/TE/91	0,2083	-
Rakacai TSz-kőfejtő - Nyugat földtani alapszelvény természeti emlék	411/TE/91	1,7431	-
Rakacai út menti földtani alapszelvények természeti emlék	412/TE/91	1,3065	-
Rakacaszend délnyugati útbevágás 1. földtani alapszelvény természeti emlék	413/TE/91	0,1272	-
Rakacaszend délnyugati útbevágás 2. földtani alapszelvény természeti emlék	414/TE/91	0,3020	-
Rézing-dűlői földtani alapszelvény természeti emlék	415/TE/91	0,2509	-
Szendrői palabánya földtani képződmény természeti emlék	416/TE/91	0,1788	-
Szendrői Várhegy földtani alapszelvény természeti emlék	417/TE/91	0,8252	-
Szuhogyi Nagy-hegy földtani képződmény természeti emlék	418/TE/91	0,2911	-
Tornaszentandrásai Templomdomb földtani képződmény természeti emlék	419/TE/91	0,0856	-
Varbóci út melletti földtani alapszelvény természeti emlék	420/TE/91	0,7358	-
Vermek-dombja földtani alapszelvény természeti emlék	421/TE/91	0,2790	-
Rakaca nyugat földtani alapszelvény természeti emlék	423/TE/18	1,0319	-
Vizsolyi-kőfejtő földtani képződményei természeti emlék	424/TE/18	0,6228	-

Védelemre tervezett természeti területek adatai

Név	Védelemre tervezett terület típusa (bővítés/egyedi)	Kiterjedése (ha)	Ebből fokozottan védett (ha)	Védetté nyilvánítás állapota
Csereháti TK	egyedi	22328,8	-	Védelemre tervezett
Tokaj-Bodrozug TK	bővítés	3056,99	-	Védelemre tervezett
Mádi Kakas-hegy TT	egyedi	124,98	-	Védelemre tervezett
Kopasz-hegy és Dorgó-tető TT	egyedi	51,01	-	Védelemre tervezett
Abaújszántói Sátor-hegy és Krakó TT	egyedi	417,93	-	Védelemre tervezett
Erdőbénye-Szokolya Óvár TT	egyedi	602,33	-	Védelemre tervezett
Bombolybánya TT	egyedi	7,94	-	Védelemre tervezett
Zempléni TK	bővítés	446,27	-	Védelemre tervezett
Erdőhorváti Vár-hegy TT	egyedi	502,96	-	Védelemre tervezett
Long-erdő TT	bővítés	100,3	-	Védelemre tervezett
Mosonnai-erdő TT	egyedi	236,07	-	Védelemre tervezett
Révleányvári-erdő TT	egyedi	469,26	-	Védelemre tervezett
Bolhási kalcittelér TE	egyedi	0,3955	-	Védelemre tervezett
Kapc-tetői feltárás TE	egyedi	0,0605	-	Védelemre tervezett

3.1.2. „Ex lege védett” természeti területek

Ex lege védett természeti területek	Védett		Ebből fokozottan védett (ha)	Változás a tárgyévben (ha)	Védelemre tervezett	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)			Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Ex lege védett láp	76	2 404	0	0	0	0
Ex lege védett szikes tó	0	0	0	0	0	0
Kunhalom	11	0	0	0	0	0
Földvár	23	0	0	0	0	0
Forrás	779	0	0	0	0	0
Víznyelő	106	0	0	0	0	0

Ex lege védett természeti területek	Egyedi jogszabállyal védett természeti területen elhelyezkedő		Egyedi jogszabállyal védett természeti területen kívül elhelyezkedő	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)	Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Lápok	Nem ismert, nem lett felmérve		76	2404
Szikes tavak	0	0	0	0
Kunhalom	0	0	11	0
Földvár	Nem ismert, nem lett felmérve		23	0
Forrás	46	0	592	0
Víznyelő	106	0	8	0

Ex lege védett természeti területek	Egyedi hatósági határozattal lehatárolt ex lege védett természeti területek		Egyedi hatósági határozattal lehatárolásra váró ex lege védett természeti területek	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)	Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Lápok	54 teljesen, 22 részben	2318,5	22 részben	85,5
Szikes tavak	0	0	0	0
Kunhalom	11	0	0	0
Földvár	0	0	0	0

Forrás	0	0	0	0
Víznyelő	0	0	0	0

3.1.3. „Ex lege” védett természeti értékek (barlangok /kiépítések, műszaki beavatkozások, hasznosítási jelentések, dokumentációs tevékenységek, térképezések, állapotfelvetelek, kezelési tervek, nagyobb feltárások/)

3.1.3.1. Barlangok kiépítése, műszaki beavatkozások

2018-ban folytatódott a KEHOP-4.1.0-15-2016-00015 azonosító számú, „A Világörökség részét képező barlangok, jelentős földtudományi értékkel rendelkező mesterséges üregek védelmét és az ezekhez kapcsolódó sérülékeny élővilág megőrzését célzó természetvédelmi beavatkozások az Aggteleki Nemzeti Park területén“ elnevezésű pályázat megvalósítása, melynek keretén belül az alábbi beavatkozások történtek:

Az indikátor megnevezése	Megvalósulás helyszíne	Mértékegység	Mennyiség	Kiindulási érték	Célérték
--------------------------	------------------------	--------------	-----------	------------------	----------

Barlangidegen műtárgyak, balesetveszélyes omladék eltávolítása	Esztramos 1. - IV. szint	m ³	80	1080	0
	Esztramos 1. - II. szint		5		
	Esztramos 2. - 3. sz. barlang		120		
	Esztramos 4. - II. feltörés		35		
	Esztramos 5. - VII. szint		980		
	Béke-barlang		214		
	Baradla - Vörös-tó		65		
	Baradla - Aggtelek		35		
	Baradla - Aggtelek		30		
	Baradla-tetői-zsomboly		2		
	Baradla Hosszú-Alsó-barlang		1,5		
	Pócsakői-víznyelő		3		
	Kopaszgally-oldali 2. sz. víznyelő		14		
	Összesen eltávolított mennyiség:		1584,5		

Barlangi lezárás felújítása denevérbarát átépítése, új lezárás létesítése	Meteor-bg.	db	1	1	11
	Kopaszgally-oldali 2. sz. víznyelő		1	1	
	Baradla Hosszú-Alsó-barlang		1	1	
	Baradla-bg.		3	3	
	Béke-bg		2	2	
	Baradla-tetői-zsomboly		1	1	

	Pócsakői-víznyelő		2	0	
	Összesen:		11	9	

Omlásveszélyes, vagy eltömődött barlangbejárat stabilizálása	Pócsakői-víznyelő	db	1	1	0
	Baradla-tetői-zsomboly		1	1	
	Összesen omlásveszély megszüntetése:		2	2	

CO ₂ mentesítés	Béke-bg.	db	1	1	0
	Összesen CO₂ mentesítés:		1	1	

Bányavárat denevérbarát lezárása	Esztramos 1. - IV. szint	db	1	0	6
	Esztramos 1. - IV. szint		1		
	Esztramos 1. - II. szint		1		
	Esztramos 2. - VI. szint		1		
	Esztramos 5. - VII. szint		2		
	Összesen:		6		

Biztonságos közlekedést szolgáló létra felújítása, beépítése	Esztramos 1. - II-IV. szint	fm	13	39	108
	Esztramos 2. - V-IV. szint		5		
	Esztramos 2. - 3. sz. bg,		30		
	Esztramos 3. - VI-V. szint, Tojás akna		14		
	Esztramos 4. - IX. (II) feltörés-VI-VII. szint		32		
	Kopaszgally-oldali 2. sz. víznyelő		39		
	Összesen:		133		

3.1.3.2. Hasznosítási jelentések

Baradla-barlang (5430-1)

A hasznosított szakasz üzemeltetője: A 2011. augusztus 16-án kiadott NPTF-142/6/2011. számú, valamint a 2012. április 13-án kiadott 889-5/2012. számú, 2015. december 31-ig érvényes hasznosítási engedély (valamint a jelenleg érvényes, 2016. február 24-én kiadott BO/16/3356-1/2016. számú, 2025. december 31-ig érvényes hasznosítási engedély) jogosultja az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság (3758 Jósvafő, Tengerszem oldal 1.).

A nyitva tartás rendje: A barlang december 24., 25., 26. kivételével az év minden napján látogatható, turisztikai hasznosítása egész évben tart. A látogatók rendelkezésére számos túralehetőség, program illetve rendezvény áll:

Barlangtúrák: naponta, illetve előzetes bejelentkezéssel induló túrák.

- Barlangi esküvő: Hangversenyterem, Óriások-terme.
- Koncertek, egyéb rendezvények (pl. megnyitó, zártkörű rendezvények): Hangversenyterem, Óriások-terme, Tigris-terem.

A barlang nyitva tartását, a túrák indulásának időpontját, a jegyek árát a minden évben újonnan kiadott igazgatói utasítás szabályozza.

Látogatók száma: 2018. évben az Igazgatóság által meghirdetett naponta induló túráknak 112 407 látogatója volt. A látogatók nagyjából 14%-a volt külföldi.

Naponta induló barlangtúrák

	Aggteleki rövidtúra		Vörös-tói középtúra		Jósvafői rövidtúra		Összesen:	
	Túraszám	Fő	Túraszám	Fő	Túraszám	Fő	Túra	Fő
Január	76	616	52	246	6	14	134	876
Február	83	769	59	356	4	30	146	1155
Március	112	3241	70	1623	8	140	190	5004
Április	161	6391	113	2959	20	202	294	9552
Május	209	8414	136	3566	48	806	393	12786
Június	191	8808	139	3689	41	748	371	13245
Július	221	14961	168	5958	57	644	446	21563
Augusztus	250	18462	137	6482	51	735	438	25679
Szeptember	168	5587	119	2321	31	401	318	8309
Október	139	5834	92	3041	18	281	249	9156
November	98	2344	57	1248	6	51	161	3643
December	77	929	48	499	2	11	127	1439
Összesen:	1785	76356	1190	31988	292	4063	3267	112407

Előzetes bejelentkezéssel induló túrák

	Hosszútúra		Speciális túra		Összesen:	
	Túraszám	Fő	Túraszám	Fő	Túra	Fő
Január	2	68	1	5	3	73
Február	2	26	0	0	2	26
Március	3	101	0	0	3	101
Április	4	117	0	0	4	117
Május	6	170	0	0	6	170
Június	10	252	0	0	10	252
Július	4	115	0	0	4	115
Augusztus	2	81	0	0	2	81
Szeptember	1	12	0	0	1	12
Október	0	0	0	0	0	0

November	0	0	0	0	0	0
December	0	0	0	0	0	0
Összesen:	34	942	1	5	35	947

Speciális rendezvények: A barlangban 3 db esküvőt tartottunk 176 fővel, 6 koncert került megrendezésre 4643 fővel. A koncertek közül mindösszesen 1 db volt saját szervezésű. Egyéb rendezvényeinken (zártkörű rendezvény), valamint egyéb túráinkon (manótúra, felfedező túra stb.) 169 fő vett részt.

Rendkívüli események: 2018. év júniusától humán erőforrás hiánya miatt a hosszútúrák illetve a speciális túrák indulásának száma csökkentésre került, majd 2018. szeptemberétől ezen túratípusok indulását teljesen egészében leállítottuk.

Felújítások, bővítések: Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság sikeres pályázatot nyújtott be a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program keretében kiírt felhívásra. „A Világörökség részét képező barlangok, jelentős földtudományi értékkel rendelkező mesterséges üregek védelmét és az ezekhez kapcsolódó sérülékeny élővilág megőrzését célzó természetvédelmi beavatkozások az Aggteleki Nemzeti Park területén” (KEHOP-4.1.0-15-2016-00015) című projekt keretén belül 2018. évben az aggteleki szakaszban az Acheron hídnál egy falazat lebontásra került. A barlang több pontjáról a régi korlátok, illetve betonelemek eltávolítása megtörtént, illetve az aggteleki bejáratoknál az ajtók cseréje megtörtént.

A műszaki létesítmények állapota, a szükséges intézkedések: A járófelület, lépcsők, korlátok a kivilágított szakaszon megfelelő állapotban vannak, így ezzel kapcsolatos intézkedésekre nem volt szükség. a járófelületek rendszeres karbantartása, tisztítása évente kétszer, illetve igény esetén zökkenőmentesen történik.

A Baradla-barlang aggteleki szakaszán többször tapasztalható volt a feszültségingadozás következtében a ledes reflektorok nagy számú meghibásodása, az előregedett gerinchálózat miatt. A ledes reflektorok karbantartása, cseréje, javítása folyamatos. A gerinchálózat cseréje néhány éven belül szükséges.

Vass Imre-barlang (5440-2)

A hasznosított szakasz üzemeltetője: A 2011. június 27-én kiadott NPTF-142/5/2011. számú, 2015. december 31-ig érvényes hasznosítási engedély (valamint a jelenleg érvényes, 2016. január 20-án kiadott BO/16/1270-1/2016. számú, 2025. december 31-ig érvényes hasznosítási engedély) jogosultja az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság (3758 Jósvafő, Tengerszem oldal 1.).

A nyitva tartás rendje: A barlang december 24., 25., 26. kivételével az év minden napján látogatható, turisztikai hasznosítása egész évben tart. Egy nap legfeljebb 10 túra indítható. A barlangban a világításrendszer kiépítettsége miatt egyszerre csak egy csoport tartózkodhat.

A barlang nyitva tartását, a túrák indulásának időpontját, a jegyek árát a minden évben újonnan kiadott igazgatói utasítás szabályozza.

Látogatók száma: 2018. évben a barlangnak 159 látogatója volt. A külföldiek aránya 1% alatt van.

Speciális rendezvények: Jellegéből adódóan a barlangban nem tartunk speciális rendezvényeket.

Rendkívüli események: A barlangot humán erőforrás hiányában 2018. júliusában bezártuk, azóta a barlang Igazgatóság által szervezett túra keretén belül nem látogatható.

Felújítások, bővítések: 2018. évben nem voltak a hasznosítással összefüggésben ilyen jellegű tevékenységek.

A műszaki létesítmények állapota, a szükséges intézkedések: A járófelület és a lépcsők megfelelő állapotban vannak, így ezzel kapcsolatos intézkedésekre nem volt szükség. Omlás, rongálás nem történt.

Béke-barlang (5430-3)

A hasznosított szakasz üzemeltetője: A 2011. június 27-én kiadott NPTF-142/3/2011. számú, 2015. december 31-ig érvényes hasznosítási engedély (valamint a jelenleg érvényes, 2016. február 09-én kiadott BO/16/2350-1/2016. számú, 2025. december 31-ig érvényes hasznosítási engedély) jogosultja az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság (3758 Jósvafő, Tengerszem oldal 1.).

A nyitva tartás rendje: A barlang turisztikai hasznosítása egész évben tart, az év minden napján látogatható előzetes bejelentkezéssel. Egy nap legfeljebb 2 túra indítható. Árvíz idején, illetve magas CO₂ koncentráció felett túra nem indítható. Túraindulás rugalmasan, előzetes írásbeli jelentkezés (minimum 2 hét) alapján minimum 5 fő, maximum 10 fő jelentkezése esetén.

A barlang nyitva tartását, a túrák indulásának időpontját, a jegyek árát a minden évben újonnan kiadott igazgatói utasítás szabályozza.

Látogatók száma: 2018. évben a barlangban felgyülemlett magas CO₂ koncentráció miatt munkálatok zajlanak, ezért túra nem indult.

Speciális rendezvények: Jellegéből adódóan a barlangban nem tartunk speciális rendezvényeket.

Rendkívüli események: 2018. évben nem történtek rendkívüli események a hasznosítással összefüggésben.

Felújítások, bővítések: Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság sikeres pályázatot nyújtott be a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program keretében kiírt felhívásra. „A Világörökség részét képező barlangok, jelentős földtudományi értékkel rendelkező mesterséges üregek védelmét és az ezekhez kapcsolódó sérülékeny élővilág megőrzését célzó természetvédelmi beavatkozások az Aggteleki Nemzeti Park területén” (KEHOP-4.1.0-15-2016-00015) című projekt keretén belül 2018. évben a szanatóriumi résznél több ponton (Zoltán-terem, Margitics-szifon) talpsüllyesztést végeztünk, kialakításra került egy vízlevezető csőrendszer és árok annak érdekében, hogy a szifonon keresztül folyamatos legyen a légmozgás. A szabad légmozgás biztosításával megakadályozható, hogy a barlangban felhalmozódjon és veszélyessé váljon a CO₂ szintje.

A műszaki létesítmények állapota, a szükséges intézkedések: A műszaki létesítmények megfelelő állapotban vannak, így ezzel kapcsolatos intézkedésekre nem volt szükség.

Földvári Aladár-barlang (5412-1)

A hasznosított szakasz üzemeltetője: A 2012. április 16-án kiadott 3640-5/2012. számú, 2016. december 31-ig érvényes hasznosítási engedély (valamint a jelenleg érvényes, 2017. április 27-én kiadott BO-08/KT/3144-2/2017. számú, 2026. december 31-ig érvényes hasznosítási engedély) jogosultja az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság (3758 Jósvafő, Tengersizem oldal 1.).

2018. évben a barlangban Igazgatóságunk nem folytatott hasznosítási tevékenységet. A barlang nem szerepelt a kiajánlott barlangtúrák között. Speciális rendezvény, rendkívüli esemény nem történt. Felújítások, bővítések nem voltak a barlangban. A járófelület és a létrák megfelelő állapotban vannak, így ezzel kapcsolatos intézkedésekre nem volt szükség. Omlás, rongálás nem történt.

Kossuth-barlang (5440-1)

A hasznosított szakasz üzemeltetője: A 2011. június 27-én kiadott NPTF-142/4/2011. számú, 2015. december 31-ig érvényes hasznosítási engedély (valamint a jelenleg érvényes, 2016. február 08-án kiadott BO/16/2258-1/2016. számú, 2025. december 31-ig érvényes hasznosítási engedély) jogosultja az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság (3758 Jósvafő, Tengersizem oldal 1.).

A nyitva tartás rendje: A barlang turisztikai hasznosítása egész évben tart, az év minden napján látogatható előzetes bejelentkezéssel. Egy nap legfeljebb 2 túra indítható. Árvíz idején túra nem indítható. Túraindulás rugalmasan, előzetes írásbeli jelentkezés (minimum 2 hét) alapján minimum 5 fő, maximum 10 fő jelentkezése esetén.

Látogatók száma: 2018. évben a barlangnak 29 látogatója volt. Külföldi látogató nem volt.

Speciális rendezvények: Jellegéből adódóan a barlangban nem tartunk speciális rendezvényeket.

Rendkívüli események: 2018. évben humán erőforrás hiánya miatt csak részlegesen tudtuk üzemeltetni a barlangot, majd az év második felében ugyanebből az okból kifolyólag bezárásra került, túrát a továbbiakban nem indítottunk.

Felújítások, bővítések: 2018. évben nem voltak a hasznosítással összefüggésben ilyen jellegű tevékenységek.

A műszaki létesítmények állapota, a szükséges intézkedések: A beszerelt létrák és drótkötelek megfelelő állapotban vannak, csupán a drótkötelek feszítésére került sor, ezen kívül más intézkedésre nem volt szükség. Omlás, rongálás nem történt.

Meteor-barlang (5452-1)

A hasznosított szakasz üzemeltetője: A 2011. június 27-én kiadott NPTF-142/2/2011. számú, 2015. december 31-ig érvényes hasznosítási engedély (valamint a jelenleg érvényes, 2016. január 20-án kiadott BO/16/1271-1/2016. számú, 2025. december 31-ig érvényes hasznosítási engedély) jogosultja az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság (3758 Jósvafő, Tengerszem oldal 1.).

A nyitva tartás rendje: A barlang turisztikai hasznosítása egész évben tart, az év minden napján látogatható előzetes bejelentkezéssel. Egy nap legfeljebb 2 túra indítható. Túraindulás rugalmasan, előzetes írásbeli jelentkezés (minimum 2 hét) alapján minimum 5 fő, maximum 8 fő jelentkezése esetén.

A barlang nyitva tartását, a túrák indulásának időpontját, a jegyek árát a minden évben újonnan kiadott igazgatói utasítás szabályozza.

Látogatók száma: 2018. évben nem indítottunk túrát a barlangban.

Speciális rendezvények: Jellegéből adódóan a barlangban nem tartunk speciális rendezvényeket.

Rendkívüli események: 2018. évben nem történtek rendkívüli események a hasznosítással összefüggésben.

Felújítások, bővítések: Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság sikeres pályázatot nyújtott be a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program keretében kiírt felhívásra. „A Világörökség részét képező barlangok, jelentős földtudományi értékkel rendelkező mesterséges üregek védelmét és az ezekhez kapcsolódó sérülékeny élővilág megőrzését célzó természetvédelmi beavatkozások az Aggteleki Nemzeti Park területén” (KEHOP-4.1.0-15-

2016-00015) című projekt keretén belül 2018. évben megtörtént a barlangbejárat előterének talpsüllyesztése, a bejárat töbor kitisztítása, valamint tereplépcső és hordalékfogó kialakítása. A Titánok-csarnokában a sérülékeny képződmények védelme érdekében kijelölésre került egy új járóút, valamint barlangon belül megtörtént a létrák cseréje.

A műszaki létesítmények állapota, a szükséges intézkedések: A műszaki létesítmények állapota a felújításnak köszönhetően megfelelő. Omlás, rongálás nem történt.

Rákóczi I. sz.-barlang (5412-2)

A hasznosított szakasz üzemeltetője: A 2012. április 16-án kiadott 3639-5/2012. számú, 2016. december 31-ig érvényes hasznosítási engedély (valamint a jelenleg érvényes, 2017. április 27-én kiadott BO-08/KT/3145-2/2017. számú, 2026. december 31-ig érvényes hasznosítási engedély) jogosultja az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság (3758 Jósvalfő, Tengersizem oldal 1.).

A nyitva tartás rendje: A barlang december 24., 25., 26. kivételével az év minden napján látogatható, turisztikai hasznosítása egész évben tart. Egy nap legfeljebb 10 túra indítható. A barlangban a világításrendszer kiépítettsége miatt egyszerre csak egy csoport tartózkodhat.

A barlang nyitva tartását, a túrák indulásának időpontját, a jegyek árát a minden évben újonnan kiadott igazgatói utasítás szabályozza.

Látogatók száma: 2018. évben a barlangnak 1373 látogatója volt, melyből nagyjából 6% volt külföldi látogató.

Speciális rendezvények: Jellegeből adódóan a barlangban nem tartunk speciális rendezvényeket.

Rendkívüli események: A barlangot humán erőforrás hiánya miatt 2018. július 27-én bezártuk, ezt követően kizárólag a már korábban bejelentett csoportokat vittük be.

Felújítások, bővítések: 2018. évben nem voltak a hasznosítással összefüggésben ilyen jellegű tevékenységek.

A műszaki létesítmények állapota, a szükséges intézkedések: A járófelület és a lépcsők megfelelő állapotban vannak, így ezzel kapcsolatos intézkedésekre nem volt szükség. Omlás, rongálás nem történt. A járatlámpák javítása, felfogatásuk, illetve a lámpatestek cseréje korrodáltság miatt néhány éven belül indokolt.

3.1.3.3. Dokumentációs tevékenységek, térképezések, állapotfelvételek, kezelési tervek

Az Aggteleki Tájegység területén jelenleg 285, míg a Zempléni Tájegység területén jelenleg 129 barlangot tartunk nyilván.

Objektum	Nyilvántartott összesen (db)	Ebből a tárgyévben nyilvántartásba vett (db)
Barlang	414	0

2018-ban nem került sor új barlang feltárására.

A 2017. évi kártalanítási keretben megkötött szerződések teljesítési határideje 2018. május 31. volt, az elvégzett felmérésekről az alábbiakban számolunk be:

1. Ariadne Karszt- és Barlangkutató Egyesület

A szerződésben foglalt feladat a Csengő-zsomboly és a Földvári Aladár-barlang új részeinek, valamint az Esztramos VIII. szint víz feletti részeinek, a Rákóczi 1. sz. barlang felső szintű járatainak, továbbá a Zsolnay bánya felmérése, és 1:100 léptékű térképének elkészítése volt. A térképek elkészültek, átadásra kerültek az AM részére.

AM Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztály kezelésében lévő Barlangtani Bibliográfiai adatbázis elkészítése és aktualizálása, a feladat határidőre elkészült.

Ex lege védett barlangok felmérését segítő térképező rendszer kiépítése és telepítése, a feladat határidőre elkészült, átadásra került az AM részére.

2. Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat

A szerződésben foglalt feladat a Baradla-barlang 1 ha-nyi alapterületű rész felmérését a Mórea-hegyétől a Libanon-hegyen keresztül a Főágig, és 1:100 léptékű térképének elkészítése. A térkép elkészült, átadásra került az AM részére.

A 2018-ban a kártalanítási keretben jóváhagyott tartalom alapján az alábbi szerződéseket kötöttük:

1. Ariadne Karszt- és Barlangkutató Egyesület

Baradla-barlang Retek-ág főág poligonvonalának geodéziai felmérése, a torkolattól (bekötve a főág pontrendszerébe) az Elosztóig, valamint a Csodák-terme szakaszon.

2. Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat

A Baradla-barlang Retek-ág 600 méter hosszú szakaszának felmérése, és 1:100 léptékű térképének elkészítése.

3. SPELEOTECH-TEAM Kft.

A Baradla-barlang jósvafői szakaszában feltárt új barlangrészek felmérése, és 1:100 léptékű térképének elkészítése.

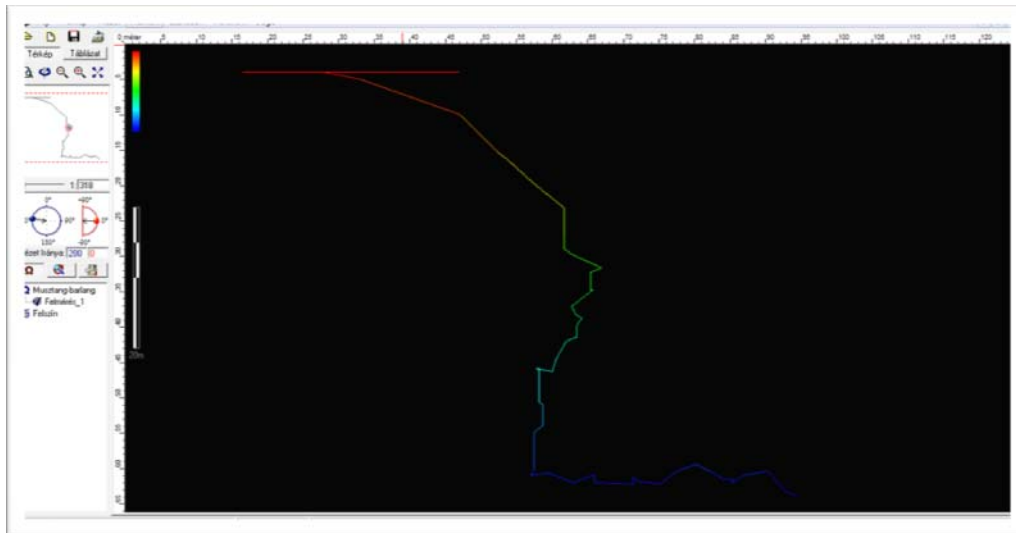
4. Geogold Kárpátia Kft.

„Geofizikai vizsgálatok a Baradla-barlangban kijelölt szakaszain VESZ geofizikai módszerrel” elnevezésű kutatás-fejlesztési tevékenység elvégzése.

Mivel a keret teljesítése elhúzódik 2019. május 31-ig, ezért részletes tájékoztatást a jövő évi beszámolóban tudunk adni.

3.1.3.4. Nagyobb feltárások

Musztáng-barlang: A barlang régóta ismert egyik huzatos végpontján lévő szűkület 2014-ben ki lett tágítva, mely egy kisebb terembe vezetett. Innen egy szinte teljesen kitöltött akna vezetett tovább. A 2017. évben folytatódott az akna tágítása, valamint kitöltésének eltávolítása. 2017. február 11-én sikerült a törmelék átbontása és a feltárók bejutottak a barlang aktív patakos ágába. Az akna aljából két irányban indult ismeretlen járat. Az ÉNy-i irányú ág viszonylag hamar, néhány méter után járhatatlanná szűkül, de a patakos járat vize ebből a szűk hasadékból érkezik. A DK-i ág hosszan járhatónak bizonyult, mintegy 100 méter hosszban, melyet egy állandó szifon vize zárt le. A szifonban elnyelődő vizet az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság szakemberei még a felfedezés napján megfestették 2 kg fluoreszcein oldattal. 2018-ban sikerült keresztüljutni a DK-i ágban az 1. sz és a 2. sz, szifonon. Az 1. sz. szifon főtéje ki lett tágítva, amely már nem záródik le, a 2. sz. szifon után néhány méter szabad járat egy újabb szifonban végződött. A szifon vizét megpróbáltuk leszivattyúzni, azonban 4 méter szintsüllyesztés után sem nyílt meg, tovább vezetett lefelé a vízzel telt járat, így ennek kutatását 2018. őszén befejeztük. A barlang térképezését 2019-ben kívánjuk befejezni.

Baradla-barlang:

Vetődéses-termi-víznyelő

Az elmúlt években a víznyelőben feltárt új járatok hossza elérte a 180 métert. A munkálatok ezen a helyen 2018-ban 10 alkalommal folytak. A mélyponti akna mélyítési munkálatai eleinte egy szűk hasadékban, később egy jóval tágasabb finom szemű homokkal kitöltött aknában folytatódtak, folyamatosan lefelé haladva. Innen az akna talpát további 0,5-1 méterrel sikerült süllyeszteni, illetve megkezdődött egy ÉNy-i irányban induló, homokkal teljesen kitöltött járat kibontása is.

3.1.4. Natura 2000 területek

	Védett		Ebből fokozottan védett (ha)	Változás a tárgyévben (ha)	Védelemre tervezett	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)			Száma (db)	Kiterjedése (ha)
NATURA 2000 Különleges madárvédelmi terület	4	165184,2		0	0	0

NATURA 2000 Különleges természet- megőrzési és kiemelt jelentőségű természet- megőrzési terület	27	61905,6		0	0	0
---	----	---------	--	---	---	---

A Natura 2000 területeknél a megadott érték az Igazgatóság által kijelölt Natura 2000 területek összterülete (tehát a HNPI által kijelölt Felső-Tisza SPA és SCI területek Igazgatóságunk működési területére eső részei nincsenek ebbe beleszámolva, ellenben a Sajó-völgy és Hernád-völgy SCI teljes területe igen).

Tárgyévben jelzőtábla kihelyezése nem történt.

Ökoturisztika:

Az ANPI üzemeltetésében összesen 1 db Látogató/oktatóközpont (Vörös-tó) található Natura 2000 területen.

Az ANPI üzemeltetésében lévő tanösvények közül 8 db (Baradla, Tohonya-Kuriszlán, Szádvár, Zöldhatár, Fürkész, Kincskereső, Bódva-völgyi, valamint a Bodrogzugi) található Natura 2000 területen.

Élőhelyrekonstrukció:

ATE területén:

Natura 2000 gyepterületeken közel 300 ha-on végeztünk szárazúzást.

Natura 2000 erdőterületeken szálalóvágást 140,45 ha-on, egyéb termelést 74,31 ha-on, végeztünk.

Fásításból történő fakitermelést (gyepterület rekonstrukció) 4,98 ha-on végeztünk.

ZTE területén:

Erdőrészletek területén szálalóvágással: 3,25 ha.

Egyéb részletek területén vizes élőhelyek parti sávjában inváziós amerikai kőris eltávolítása: 42,0 ha.

Gyepterületeken inváziós fafajok eltávolítása (nem teljes gyeprekonstrukció, csupán magzó korban lévő amerikai kőris, zöld juhar, fehér akác, erdei fenyő visszaszorítása): 54,70 ha.

Gyepterületeken inváziós gyalogakác visszaszorítása szárazúzással majd legeltetéssel: 18,2 ha.

Natura 2000 gyepterületeken közel 70 ha-on végeztünk szárazúzást (jellemzően ártéri ruderális magaskórós gyom).

3.1.5. Nemzetközi jelentőségű területek

	Védett		Ebből fokozottan védett (ha)	Változás a tárgyévben (ha)	Védelemre tervezett	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)			Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Ramsari terület	2	7 393		0	0	0
MAB bioszféra-rezervátum	1	49 372		0	0	0
Európa diplomás terület	0	0		0	0	0
Világörökségi terület*	2	33 438		0	0	0
UNESCO Geopark	0	0		0	0	0

A fenti táblázatokkal kapcsolatos információk

Aggteleki- és Szlovák-karszt barlangjai (20 183,6 ha), illetve Tokaj Történelmi Borvidék és Kultúrtáj Világörökség (13 255 ha). Az Aggteleki- és Szlovák-karszt barlangjai világörökséghez tartozó barlangok száma 285 (a területadat csak a hazai oldal kiterjedését mutatja).

Tárgyévben jelzőtábla kihelyezése nem történt.

Ökoturisztika:

Az ANPI üzemeltetésében összes 4 db Látogató/oktatóközpont (Aggtelek, Vörös-tó, Kúria valamint a Bodrogszugi) található Nemzetközi jelentőségű területen.

Az ANPI üzemeltetésében lévő tanösvények közül 8 db (Baradla, Tohonya-Kurisztlan, Szádvár, Zöldhatár, Fürkész, Kincskereső, Bódva-völgyi, valamint a Bodrogszugi) található Nemzetközi jelentőségű területen.

Ramsari terület

Élőhelyrekonstrukciót tárgyévben nem folytatott igazgatóságunk bioszféra-rezervátum területén.

MAB bioszféra-rezervátum

Az előző években kihelyezett táblák ellenőrzése tárgyévben megtörtént, az állapotukban változás nem történt, további jelzőtábla kihelyezése nem történt.

Élőhelyrekonstrukciót tárgyévben nem folytatott igazgatóságunk bioszféra-rezervátum területén.

Világörökség gondnoki teendők ellátása

A Miniszterelnökség 2018. április 05-én kelt, IKF/192/58 (2018) iktatási számú levelében, örömmel tájékoztatta az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóságot, hogy a 2018. évi világörökségi gondnoksági feladatainak ellátására 9.450.000,- Ft támogatásban részesül. Ezt a támogatást a mai napig nem kapta meg Igazgatóságunk, de még a támogatási szerződés sem került aláírásra. A szerződés megkötéséhez szükséges igénydokumentációt 2018. november 12-én kapta meg az ANPI elektronikusan, melyet a levél tartalmának megfelelően összeállítva, 2018. december 07-én megküldtük a Miniszterelnökség részére, előzetes jogi- és pénzügyi jóváhagyásra. Erre azóta sem kaptunk semmilyen visszajelzést, választ.

Az ANPI az előzetes tervezésnek megfelelően teljesítette a 2018. évi támogatás terhére tervezetten, a világörökségi gondnoksági feladatok ellátása körében, 6 fő részfoglalkoztatását.

A támogatási igénydokumentáció részeként összeállított szakmai tervben a következő tevékenységeket terveztük tárgyévre vonatkozóan:

1. A világörökségi helyszín kiemelkedő egyetemes értékeinek megőrzését szolgáló pályázatok megvalósítása

Tervezett szakmai tevékenység:

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság jelenleg futó pályázatainak közül azon fejlesztések részletes dokumentálása, nyomon követése, amelyek kihatással vannak a világörökségi helyszín kiemelkedő egyetemes értékeire. Kiemelkedő egyetemes értékek gondnoki védelmének biztosítása.

Elvégzett szakmai tevékenység:

A tervnek megfelelően a szakmai munkában részt vevő munkatársak folyamatosan ellenőrizték az egyes beruházási helyszíneket, részletesen dokumentálták a műszaki beavatkozásokat, nyomon kísérték az egyes helyszínek állapotváltozását.

2. Együttműködés az érintett határon túli kezelő szervezetekkel

Tervezett szakmai tevékenység:

Caves of Aggtelek and Slovak karsts, Northern Hungary and Southern Slovakia címmel egy 21 oldalas angol nyelvű szakcikk összeállítása, amely a határon átnyúló világörökségi helyszínt mutatja be, különös tekintettel a kiemelkedő egyetemes értékekre.

Elvégzett szakmai tevékenység:

Az angol nyelvű szakcikk elkészült, elvégeztük annak szerkesztését, összeállítottuk a fotó és ábra mellékletét, továbbá elvégeztük mind a szakmai, mind a nyelvi lektorálását.

3. A világörökséggel kapcsolatos oktató-bemutató tevékenység

Az ANPI összetett oktató-bemutató tevékenységet folytat, ezen tevékenység szinte mindegyikében megjelenik a világörökség helyszín, valamint az ide látogatók megismerkednek a Kiemelkedő Egyetemes Értékekkel.

Állandó bemutató tevékenységek:

- Naponta induló barlangtúrák: Baradla-barlang (3 túratípus), Vass Imre-barlang, Rákóczi-barlang.
- Aggtelek Tourinform Iroda és ajándékbolt
- Vörös-tói Látogatóközpont
- Kessler Hubert Emlékház
- Művészetek Magtára
- Tanösvények: Baradla tanösvény, Fürkész-ösvény, Kincskereső játékösvény (2016-ban elnyerte az Év Tanösvénye címet), Tohonya-Kurisztlan tanösvény, Szádvár tanösvény, Zöld-határ tanösvény, Bódva-völgyi tanösvény.

Előzetes bejelentkezéssel igényelhető bemutató tevékenységek:

- Előzetes bejelentkezéssel induló barlangtúrák: Baradla-barlang (2 túratípus), Béke-barlang, Kossuth-barlang, Meteor-barlang.
- Baradla Manó túra
- Mikulás túra a Baradlában (november és december hónap)
- Ökotúrák
- Esztramosi túra
- Keleméri túra
- Hegyek ormán, völgyek mélyén túra
- Barangolás a Baradla-barlang tetején
- „Karszt Start” túra
- Naplemente túra
- Aggteleki Faluséta
- A természet patikája túra
- Manó Matyi nyomoz játékos gyerektúra

Oktató tevékenység:

- Kúria Oktatóközpont: előadások, terepi-, tantermi foglalkozások, kézműves foglalkozások, témanapok, felszíni túrák
- Erdei Iskola
- Osztálykirándulások
- Természetismereti tábor

Világörökséghez kötődő kiadványok:

- A barlang, amely összeköt - a Baradla–Domica-barlangrendszer
- Világörökség – Az Aggteleki-karszt és a Szlovák-karszt barlangjai
- Denevérmánia

Világörökségi helyszínt, valamint annak kiemelkedő egyetemes értékeit érintő pályázati beruházások:

1. Világörökség részét képező barlangok, jelentős földtudományi értékkel rendelkező mesterséges üregek védelmét és az ezekhez kapcsolódó sérülékeny élővilág megőrzését célzó beavatkozások megvalósítására az Aggteleki Nemzeti Park területén címen. A pályázat támogatásban részesült.

Világörökségi vonatkozású feladatok:

A projektben érintett egyes barlangok (Béke-, Baradla-, Hosszú-Alsó-barlang, valamint a Baradla-tetői-zsomboly) bejárata mára erősen leromlott állapotúvá vált, illetve sérült – a barlangba való bejutás némelyiknél még a kezelő szakemberei részére sem biztosítottak, cseréjük elengedhetetlenül szükséges a további kutatás, fenntartás, megőrzés biztosításához. Bár élettelen természeti értékről van szó, ezekhez az üregekhez jelentős denevér élőhelyek is párosulnak, emiatt fontos, hogy ezek a lezárások modern, denevérbarát módon kerüljenek kialakításra.

A denevérbarát lezárás mellett fontos szempont továbbá, hogy egy-egy adott bejárati objektum minden esetben könnyen megközelíthető, nem utolsó sorban tájba illő (Kopaszgally-oldali 2. sz. víznyelőbarlang) legyen. Az esőzések és a rengeteg bemosódott sár, egyéb hordalék folyamatos problémákat okoz, mivel az év egy részében a bejárati szakasz (Meteor-barlang) feltöltődik, illetve már teljesen feltöltődött, eltömődött (Pócsakői-víznyelő).

Néhány, a projektben érintett barlangnál a már meglévő belső kiépítés okoz, illetve okozott problémát (pl.: Meteor-, Béke-, Baradla-barlang, Kopaszgally-oldali 2. sz. víznyelőbarlang).

A Meteor-barlang, valamint a Kopaszgally-oldali 2. számú víznyelőbarlang esetében a bejárást elősegítő létrák elöregedettek, cseréjük barlang- és balesetvédelmi szempontból is indokolt rozsdamentes kivitelűre. A Meteor-barlang legszebb termében, a Titánok-csarnokában számos különleges képződmény látható, azonban ezeknek megtekintése csak irányítottan történhet (útvonal kijelölése mellett), a károkozások megelőzése érdekében. Mára ez az irányt jelző kötélzet is leromlott állapotúvá vált, cseréje barlangvédelmi szempontokból elengedhetetlen. A Baradla-barlang régi műtárgyai egyrészt esztétikai szempontból előnytelenek (pl. bent lévő törmelékdepók), azonban mivel a barlangok fenntartásánál törekedni szükséges a minél természetesebb állapot megtartásához/eléréséhez, ezért a jelenleg már szükségtelen, barlangidegen (beton) anyagok eltávolítása megőrzési, helyreállítási

célokat is szolgál. A Béke-barlangban egykor értékes mésztufagátákat vágtak át, amelyeknek helyreállítására is kísérletet teszünk a projekt keretében.

A Béke-barlang jelentős denevérpopulációnak ad otthont, azonban egy néhány évvel ezelőtti esőzés és az ennek következtében kialakult járat-eltömődés eredményeképpen jelenleg a CO₂ szint változó mértékben ugyan, de állandóan jelen van a barlangban. Ez az év nagy részében olyan mértékű, hogy veszélyt jelent a bent tartózkodó denevérekre, az átszellőzés biztosítása nélkül ezek az élőlények akár el is pusztulnának.

A további károkozás megelőzése érdekében, valamint élet- és balesetvédelmi szempontból is fontos az esztramosi bányavágatok, tárok, szintek közötti aknák megfelelő kiépítése, biztosítása. Jelenleg sok, ásványtani szempontból különleges barlang a tárok beomlása miatt szinte alig, vagy egyáltalán nem közelíthető meg; a további omlások azonban akár magukat az üregeket is veszélyeztetik, teljesen betemetve azokat. Emiatt esetenként a barlangokon belüli közlekedés is csak helyreállíthatatlan károkkal (omlás kikerülése során a képződmények taposásával) oldható meg, ezért elengedhetetlenül szükséges a bányavágatok biztosítása, helyenként kiépítése.

Összességében a projekt eredményeként a Világörökség részét képező barlangok, illetve bányavágatok, fejtési üregek, mint sérülékeny és értékes élőhely megőrzése, fenntartása, ennek kapcsán fokozottan védett, illetve védett állatfajok, valamint Natura 2000 jelölőfajok hatékony védelme várható.

2. Kipusztulással veszélyeztetett Natura 2000 jelölő denevérfajok in-situ megőrzését szolgáló gyakorlati védelmi beavatkozások az ANPI működési területén címmel. A pályázat támogatásban részesült.

Világörökségi vonatkozású feladatok:

Az ANPI működési területe denevérfaunisztikai, illetve a denevérekre leselkedő veszélyek szempontjából nemzetközi összevetésben értékelve is nagyon alaposan feltárt. A felmérési eredmények alapján rendkívül jelentős állományok élnek itt, többek között kritikus helyzetbe került fajok (pl. kereknyergű patkósdenevér, hosszúszárnyú denevér) legfontosabb hazai állományai. A legveszélyeztetettebb fajok esetében (pl. nagy patkósdenevér) a tervezett projekt a hazai állomány 40-60%-át érinti! A fokozottan védett, Natura 2000 jelölő kereknyergű patkósdenevér esetében pedig az érintettség a teljes kárpát-medencei állományra vetítve legalább 25-30%. A tervezett beavatkozások veszélyeztetett helyzetbe került, sérülékeny denevérfajok állományának közvetlen megőrzését szolgálják, amely hozzájárul a Világörökség részét képező barlangok sérülékeny élővilágának, ezáltal a Kiemelkedő Egyetemes Érték megőrzéséhez, fenntartásához.

A beruházás Világörökségi érintettsége:

Bódvarákó, Esztramos II. szinti II/2 jelű táró. Cél egy olyan denevérszállás denevérbarát lezárása és bejárati szakaszának stabilizálása, mely beruházási elem közvetlenül kapcsolódik

az Esztramos IV. szint IV/1-es táró, valamint a felette lévő II. szintű táró, valamint az ezekből nyíló természetes üregek, valamint a Világörökség részét képező barlangok stabilizálása és lezárása beavatkozáshoz. A bányatáró része annak az összetett esztramosi üreg- és vágatrendszernek, melyek együttesen nagyon fontos denevéres élőhelyek. A vágatban kis- és nagy patkósdenevérek telelnek, a stabilizálást követően sokkal kedvezőbb és biztonságosabb szállás- és menedékhely alakulhat itt ki.

3. Gyógyturisztikai fejlesztések az Aggteleki- és Szlovák-karszt Világörökség barlangjaiban címmel. A pályázat támogatásban részesült.

Világörökségi vonatkozású feladatok:

Domica-barlang – klímaterápia – meglévő klímaterápiás rész fejlesztése, kiépítésének befejezése.

Baradla-barlang – gyógybarlang minősítés, barlangi terápiát kiszolgáló barlangi szanatórium kialakítása a Róka-ágban, korszerű barlangi mosdó és WC kialakítása. Terápiát szolgáló eszközök beszerzése. Audio Guide rendszer bevezetése, a barlang turisztikai szakaszain a külföldi látogatók részére.

Béke-barlang – gyógybarlang minősítés megújítása.

Területvásárlás: Béke-barlang esetében a Jósfaői Szanatóriumi bejárat ingatlana és a hozzá tartozó bányavárat megvásárlása, a felszíni romos épület elbontása.

Kiadványok készítése, reklám, marketing.

3.1.6. Országos jelentőségű védett természeti területek speciális természetvédelmi kezelési tervű, meglévő és tervezett részterületei (köztük a földtani alapszelvények, földtani képződmények)

Megnevezés	Elhelyezkedés	Természetvédelmi státusz
Nyúlkert-lápai földtani képződmény feltárása – nemzeti park részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X=775661,93 Y=353181,93	Jogszabályban kihirdetett 55/2015 FM rendelet
Bük-hegyi földtani alapszelvény (Pz-32) – nemzeti park részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X= 775184,59 Y= 333569,80	Jogszabályban kihirdetett 55/2015 FM rendelet
Lászi-források földtani alapszelvény (T-058) – nemzeti park részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X= 769493,59 Y= 345702,31	Jogszabályban kihirdetett 55/2015 FM rendelet
Szénvölgy-tetői földtani képződmény feltárása – nemzeti park részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X= 768888,26 Y= 345912,85	Jogszabályban kihirdetett 55/2015 FM rendelet

Aggtelek, Baradla-tető ÉNy-i lába, T-047 földtani alapszelvény – nemzeti park részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X=756960 Y=349033	Előkészítés alatt áll
Erdőbényei fás legelő földtani képződmény – természetvédelmi terület részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X=817633 Y=328797	Előkészítés alatt áll
Fony, gejzirkúp földtani képződmény feltárása – tájvédelmi körzet részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X= 817031 Y= 340519	Előkészítés alatt áll
Fony, Sólyom-kő földtani képződmény feltárása - tájvédelmi körzet részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X= 818095 Y= 346162	Előkészítés alatt áll
Jósvafő, Láz-tető É-i lába, T-079 földtani alapszelvény – nemzeti park részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X=760752 Y=349470	Előkészítés alatt áll
Jósvafő, útkanyar, T-050 földtani alapszelvény – nemzeti park részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X=763768 Y=349472	Előkészítés alatt áll
Jósvafő, Vörös-tói elágazás, T-049 földtani alapszelvény – nemzeti park részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X=760626 Y=349196	Előkészítés alatt áll
Martonyi, Szár-hegy teteje, T-055 földtani alapszelvény – nemzeti park részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X= 774932 Y=349945	Előkészítés alatt áll
Regéc, Kis-Sertés-hegy, aranybánya földtani képződmény feltárása – tájvédelmi körzet részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X= 820530 Y= 345798	Előkészítés alatt áll
Szalonna, Telekes-oldal, útbevágás, J-054 (T-046) földtani alapszelvény – nemzeti park részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X=772384 Y=347444	Előkészítés alatt áll
Szin, Alsómalom, T-078 földtani alapszelvény – nemzeti park részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X=770549 Y=351815	Előkészítés alatt áll
Szinpetri Ny-i vége, útbevágás, T-051 földtani alapszelvény – nemzeti park részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X=766113 Y=349959	Előkészítés alatt áll
Szögliget, Kettős bánya (Vár-völgyi kőfejtők), T-106 földtani alapszelvény – nemzeti park	Súlyponti EOVS koordinátái: X=769874 Y=355490	Előkészítés alatt áll

részterület		
Szőgliget, Szádvár, T-105 földtani alapszelvény – nemzeti park részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X=769152 Y=356902	Előkészítés alatt áll
Telkibánya, Király-hegy riodácit földtani képződmény feltárásai-tájvédelmi körzet részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X= 824095 Y= 351983	Előkészítés alatt áll
Telkibánya, Ósva-völgy, opálelőfordulás földtani képződmény feltárásai-tájvédelmi körzet részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X= 822817 Y= 349732	Előkészítés alatt áll
Telkibánya, „perlitfolyás” földtani képződmény feltárásai-tájvédelmi körzet részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X= 821158 Y= 350831	Előkészítés alatt áll
Varbóc, Ördög-gát-tető DNy-i csücske, T-059 földtani alapszelvény – nemzeti park részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X=770771 Y=344661	Előkészítés alatt áll
Varbóc, Telekes-völgy, T-044 földtani alapszelvény – nemzeti park részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X= 771292 Y= 345258	Előkészítés alatt áll
Varbóc, Telekes-völgy, 7. számú mellékvölgy, J-53 földtani alapszelvény – nemzeti park részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X= 770983 Y=345133	Előkészítés alatt áll
Varbóc, Telekes-völgy, 8. számú mellékvölgy, T-045 földtani alapszelvény – nemzeti park részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X=771436 Y=345550	Előkészítés alatt áll
Bodrogkeresztúr, Lebuj-kanyari feltárás - tájvédelmi körzet részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X= 822892,113Y=314279,922	Előkészítés alatt áll

3.2. Terület nélküli, egyedi jogszabállyal védett és védelemre tervezett természeti értékek

Objektum	Nyilvántartott összesen (db)	Ebből a tárgyévben nyilvántartásba vett (db)
Védett mesterséges üreg	8 db	

2015-ben kihirdetésre kerültek a korábban védelemre tervezett mesterséges üregek. Tárgyévben folytattuk a mádi Bomboly-bányánál elvégzett denevérbarát lezárás hatásainak monitorozását.

3.2.1. Védett mesterséges üregek (amennyiben releváns az állapotváltozások és a denevérállomány változásának ismertetése)

2018-ban is rendszeresen vizsgáltuk a földművelésügyi miniszter 63/2015. (X. 16.) FM rendeletében védetté nyilvánított, alapvetően denevérvédelmi szempontból jelentős mesterséges üregeket. A célirányos felméréseket különösen indokolta az, hogy több üreget érintett a bennük szállást foglaló denevérállományok gyakorlati védelméhez kapcsolódó KEHOP-pályázat (stabilizálás, biztonságos lezárás stb.).

A sárospataki Megyer-hegyen lévő Zsolnay-bánya az elmúlt évek során a fokozottan védett hosszúszárnyú denevér egyik nagyon fontos szálláshelyévé vált; 2018-ban is nagyon jelentős állomány élt itt (kb. 1000 példány), az itteni kolónia pénzben kifejezett természetvédelmi értéke megközelítette a 100.000.000.- Ft-ot. 2018-ban denevérbarát módon sikerült lezárni a veszélyes bejáratot.

A mádi Bomboly-bánya Felső-tárójában 2018-ban szintén nemzetközi szinten kiemelkedő szálláshely volt a benne menedéket talált 6-7000, többségében fokozottan védett denevér jelenléte alapján (pl. hosszúszárnyú, közönséges denevér, nagy patkósdenevér). Itt korábban történt meg a vágatrendszer denevérbarát lezárása, az állomány fejlődése egyértelműen a biztonságosabb és zavarásmentessé vált szálláskörülmények eredménye. Az állomány hosszú távú jövője szempontjából azonban aggodalomra ad okot az, hogy 2016-ban innen gyűjtött mintákból másfél évtizeddel a felfedezést követően, újra sikerült kimutatni a *Lloviu filovirus* jelenlétét (a korábbi előfordulás, vírus-okozta pusztulások, illetve leírás az európai Mediterráneumban történt 2002-ben).

A Mogyorós-tetői üregrendszer állapotromlását sikerült megállítani a denevérvédelmi KEHOP-pályázat eredményeként. A bejárat átépítésével jelentősen fokoztuk a járatrendszerben élő denevérek biztonságát.

A mádi Hosszú-táró és a füzérkajatai kajati-táró denevérállományában és állapotában nem történt érdemi változás.

A védelemre tervezett rudabányai Andrassy-altáró esetében igen jelentős kármegelőzési és kármentesítési beavatkozás történt 2017-ben, ennek eredményeit vizsgáltuk 2018-ban. Tapasztalataink szerint a fokozottan védett kereknyergű patkósdenevérek nagy része a lezárás eredményeként – reméljük csak ideiglenesen – áttelepült egy közeli, nem lezárt táróba. Ennek a tárónak a bejárása alapján a denevérek itt is biztonságban vannak.

3.3. Egyéb speciálisan megkülönböztetett védelemben részesülő területek:

Erdőrezervátumok

- Alsó-hegy Erdőrezervátum
- Kelemér-Serényfalu Erdőrezervátum
- Haragistya-lófej Erdőrezervátum
- Nagy-oldal Erdőrezervátum
- Nagy-sertéshegy Erdőrezervátum

Ezen erdőrezervátumok összterülete 2067,6 ha, melyből a magterület 734,2 ha a védőzóna pedig 1333,4 ha területet foglal el.

Nemzeti Ökológiai Hálózat

Hálózati elem típusa	Terület (ha)
Magterület	117.459
Ökológiai folyosó	56.817
Pufferterület	51.813
Összesen	226.089

3.4. Magas Természeti Értékű Területek

Terület neve	Teljes terület (ha)	Max. támogatású terület (ha)
Bodrogköz MTÉT	41 179	38 543
Észak-Cserehát MTÉT	55 105	28 304
Összesen	96 284	66 847

A Vidékfejlesztési Program keretében az MTÉT előírascsoportokat is tartalmazó AKG felhívás alapján a gazdálkodók 2015. év végén és 2016. év végén pályázhattak, amely alapján 2016. január 1. és 2020. december 31. közötti időszakra, illetve a 2017. január 1. és 2021. december 31. közötti időszakra vonatkozóan vállaltak kezelési kötelezettséget. Sajnálatos, hogy a 2002. óta működő MTÉT célprogramban résztvevő gazdálkodók számával szemben jelentősen csökkent a nyertesek létszáma. Az Észak-Cserehát MTÉT és a Bodrogköz MTÉT terület esetében is az „MTÉT gyepek hegy-és dombvidéki madárvédelmi előírásokkal” és az „MTÉT szántó hegy-és dombvidéki madárvédelmi előírásokkal” c. csomagok voltak pályázhatók. A gyepek program esetében elsősorban a földön fészkelő fokozottan védett

madárfajok (pl.: *Crex crex*) fészkelő-és táplálkozó helyének fenntartása, továbbá egyéb védett fajok élőhelyeinek biztosítása a cél. A szántó célprogramban résztvevők a gazdálkodási technológiával (a növény-védőszeres korlátozott használatával, a megfelelő betakarítási és növényápolási technológiák alkalmazásával) a vadonélő madarakra, apróvadfajokra gyakorolt káros hatások csökkentéséhez járulnak hozzá. 2018-ban 41 db kaszási bejelentő érkezett. Vélhetően Natura 2000 bejelentésként is küldtek néhány MTÉT kaszási bejelentőt, ahol átfedés van Natura 2000 és MTÉT célprogramban résztvevő táblák között.

Az AM-mel, a Magyar Államkincstárral (MVH), a falugazdászokkal és a gazdálkodókkal az együttműködés folyamatos. A gazdálkodók, vagy falugazdászaik, szaktanácsadók kérdéseiket általában a kaszási bejelentő nyomtatvány kitöltésével, a kaszási időpontokkal kapcsolatban teszik fel. Előfordul, hogy a véleménnyel kapcsolatban még kérdésük merül fel, ezeket a problémákat általában telefonon sikerül tisztázni. Több esetben kéri a bejelentőjük másolatát, adatrögzítés céljából (sajnos gyakori, hogy nem hagynak maguknál másolati példányt). Továbbra is felmerülő kérdés ingatlanjaik esetében, hogy területük országos védelem alatt áll, vagy Natura 2000 gyepterület és ilyen esetben mi a teendőjük (engedélyek kérése, bejelentések, hová, mikor küldjék, ennek költsége, a hatósági ügyintézésre rendelkezésre álló határidő, stb.). Általánosságban elmondható, hogy a gazdálkodók nagy többsége használja az Igazgatóság honlapjáról letölthető nyomtatványt, a bejelentés során. A tapasztalat az, hogy a gazdálkodók egy része azonban még mindig a postai úton történő beküldést választja, ezért javasoljuk, hogy a közeljövőben még ne térjünk át a csupán elektronikus úton történő benyújtás lehetőségére, sem MTÉT, sem Natura 2000 területek esetében. Igazgatóságunk területén több kieső, kis település is van, ahonnan gyakran idősebb földhasználók küldik bejelentőiket, az általuk megszokott, postai úton. Személyes tapasztalatunk, hogy tőlük nem várható el elektronikus ügyintézés bonyolítása.

Az előző évekhez hasonlóan 2018-ban is helyszíni ellenőrzéseket végeztünk a Kormányhivatal (MÁK-MVH) helyszíni ellenőreivel, szakértőként – a megszokott módon, együttműködési megállapodás keretében – AKG-MTÉT, Natura 2000 és JFGK (Jogszabályban Foglalt Gazdálkodási Követelmények) célprogramok esetében.

20 AKG – MTÉT ellenőrzésen, továbbá Natura 2000 és /vagy JFGK ellenőrzéseken összesen 82 esetben működtünk közre. A MÁK mind a 102 ellenőrzésről kiállította a *Teljesítés Igazolási Bizonylatot* részünkre. Kifizetésről 73 db-ra vonatkozóan van ismeretünk (3,6 millió forint). Az ellenőrzéseken - a természetvédelmi szempontok vizsgálata érdekében - a szakértői részvételt továbbra is indokoltnak tartjuk.

3.5. Területvásárlások, kisajátítások adatai (védeltségi szint helyreállítás, elővásárlási jog, pályázatok)

VSZT vásárlás 2016. évi keretből		
Művelési ág	Terület (ha)	Ak
erdő	6,1691	10,73
erdő járási mintatér	0,4067	1,55
kivett saját használatú út	0,0123	0,00
községi mintatér	0,4363	0,31
legelő	0,0094	0,02
rét	0,0251	0,35
szántó	0,0000	0,00
szőlő	0,0124	0,26
Összesen	7,0713	13,22

A védett természeti területek védeltségi szintjének helyreállításáról szóló 1995. évi XCIII. törvény (a továbbiakban Vsz.) hatálya alá tartozó területvásárlás részben a 2016. évi 35.100.000 Ft-os keretből letéti számlára helyezett összegből történt, 10.965.971.-Ft összegben.

VSZT vásárlás 2017. évi keretből		
Művelési ág	Terület (ha)	Ak
erdő	1,1677	2,74
erdő járási mintatér	0,0000	0,00
kivett saját használatú út	0,0000	0,00
községi mintatér	0,0000	0,00
legelő	0,0000	0,00
rét	0,0000	0,00
szántó	0,0125	0,07
szőlő	0,0000	0,00
Összesen	1,1802	2,81

A tárgyévben Igazgatóságunk a 2016. évi keret mellett a 2017. évi 50.000.000 Ft-os keretből letéti számlára helyezett összegből is vásárolt Vszt. hatálya alá tartozó területeket, 1.161.127.- Ft összegben.

VSZT kisajátítás		
Művelési ág	Terület (ha)	Ak
erdő	9,4658	22,10
erdő járási mintatér	0,4933	1,87
kivett	0,0767	0,00
kivett saját használatú út	0,0036	0,00
legelő	0,0028	0,01
rét	0,0074	0,10
szőlő	0,0037	0,08
Összesen	10,0533	24,16

A kisajátítási eljárások lefolytatására szintén a letétbe helyezett 2017. évi Vszt. keretből került sor. A kisajátításra fordított összeg 17.524.399.-Ft volt.

VSZT kártalanítás - Tokaj 018/2 - 2016. évi keret			
Alrészlet	Művelési ág	Terület (ha)	Ak
a	rét	1,0649	9,58
b	kivett, mocsár	0,0372	0,00
c	legelő	0,0540	0,39
d	kivett, csatorna	0,0270	0,00
f	rét	0,0967	0,87
Összesen		1,2797	10,85

A földrendező és a földkiadó bizottságokról szóló 1993. évi II. törvény 12/C. §-a alapján a kártalanításra jogosultak kártalanítása folyamatban van. A (pót) hagyatéki eljárások lefolytatásának és a jogosultak átvezetésének elhúzódása a kártalanítást hosszadalmassá teszi. A kártalanítás a 2018. évben részben a 2016. évi keret terhére letétbe helyezett összegből történt, amelynek összege 447.882.-Ft volt.

VSZT kártalanítás - 2017. évi keret			
Alrészlet	Művelési ág	Terület (ha)	Ak
a	rét	3,9733	35,76
b	kivett, mocsár	0,1389	0,00
c	legelő	0,2014	1,47
d	kivett, csatorna	0,1006	0,00
f	rét	0,3606	3,25
	erdő	0,3547	1,49
Összesen		5,1294	41,97

A 2017. évi keret terhére letétbe helyezett összegből további területeket szereztünk a Tokaj 018/2, valamint a Tokaj 04/2 helyrajzi számú ingatlanok vonatkozásában. A kártalanításra a 2017. évi keretből 1.837.843.-Ft-ot fordítottunk.

Megvételre felajánlott ingatlanok

Település	Helyrajzi szám	Tulajdoni hányad	Vételi terület nagysága (ha)	Ak	Művelési ág	Vételár (Ft)
Háromhuta	0115/15	106/426	0,1713	0,53	rét	68 537 Ft
Háromhuta	0115/15	106/426	0,1713	0,53	rét	68 537 Ft
Háromhuta	0115/16	134/451	0,4325	1,34	rét	173 006 Ft
Háromhuta	0115/16	134/451	0,4325	1,34	rét	173 006 Ft
Háromhuta	0115/16	178/451	0,5745	1,78	rét	229 813 Ft
Háromhuta	0116/5	150/1350	0,0779	0,24	rét	31 156 Ft
Összesen:			1,86	5,76		744 055 Ft

Felajánlás alapján 3 db Vszt. hatálya alá tartozó ingatlan vonatkozásában kötöttünk adásvételi szerződést a Zempléni Tájegység területén.

3.6. Saját vagyonkezelésű területek

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság használatra kiadott területeinek nagysága 2018. évben 2005,2336 ha volt, ebből pályázat nélkül került kiadásra 33,4753 ha.

Művelési ág	Tárgyévben vásárolt (ha)	Összkiterjedés (ha)	Saját használatban		Haszonbérbe adva	
			ha	%	ha	%
Szántó	0,0125	574,1466	497,8280	86,71	76,3186	13,29
Rét	7,3880	2581,0505	1306,9383	50,64	1274,1122	49,36
Legelő	0,2676	2513,0469	1858,9973	73,97	654,0496	26,03
Kert	0,0000	0,0000	0,0000	0,00	0,0000	0,00
Szőlő	0,0161	5,5877	5,5877	100,00	0,0000	0,00
Gyümölcsös	0,0000	4,7931	4,5431	94,78	0,2500	5,22
Nádas	0,0000	23,6300	23,6300	100,00	0,0000	0,00
Halastó	0,0000	0,0000	0,0000	0,00	0,0000	0,00
Erdő	18,0573	6384,8905	6384,3873	99,99	0,5032	0,01
Fásított terület	0,0000	21,0210	21,0210	100,00	0,0000	0,00
Kivett	0,8326	1140,4259	1140,4259	100,00	0,0000	0,00
Összesen	26,5741	13248,5922	11243,3586	84,86	2005,2336	15,14

*A „tárgyévben vásárolt” rovatban vagyonkezelői szerződéssel még nem rendelkező ingatlanok szerepelnek.

Területvásárlás, kisajátítás, kártalanítás:

A 2016. évben kapott 35.100.000.-Ft támogatásból 29.215.750 Ft-ot ügyvédi letéti számlára helyeztünk. A letéti számlán lévő összeg felhasználását folytattuk a tárgyévben, a támogatást földvásárlásokra fordítottuk, illetve kisajátítási határozatok bírósági felülvizsgálatára irányuló eljárásokban, kisajátítási eljárásokban, valamint "jogosulti" kártalanításban használtuk.

A 2018. évben lefolytatott kisajátítási eljárások eredményeként az Aggteleki Tájegységben 4 darab ingatlan 1/1 tulajdoni hányadát szereztük meg a Magyar Állam részére.

Igazgatóságunk a 2017. évben 50.000.000.- Ft támogatásban részesült. A támogatásból a postaköltségen felüli összeget ügyvédi letéti számlára helyeztük, amelyet 2018-ban további földvásárlásra és kisajátítási eljárásra fordítottunk.

A tárgyévben 10.000.000.-Ft támogatást kaptunk, mely keret felhasználására vonatkozó elszámolás határideje 2019. június 30. A támogatásból a postaköltségen felüli összeget szintén ügyvédi letéti számlára helyeztük, amelyet 2019-ben további földvásárlásra és

kisajátítási eljárásra fogunk fordítani. Elsősorban a Zempléni Tájegységbe tartozó ingatlanok 1/1 tulajdoni hányadát kívánjuk megszerezni a Magyar Állam javára.

A Nemzeti Földalapkezelő Szervezettel 2013-ban megkötött VK2013-271. számú vagyonkezelési szerződés óta továbbra sem történt szerződéskötés az időközben megvásárolt, állami tulajdonba került területekre, ezért ismételten megkeresést küldtünk a vagyonkezelői jog rendezése érdekében.

Haszonbérletek:

Igazgatóságunk a 2018. évben nem hirdetett meg haszonbérleti pályázatokat, illetve pályáztatás nélkül sem került sor haszonbérbe adásra. Haszonbérleti szerződést nem mondtunk fel. Három haszonbérleti szerződés esetében került sor a szerződések meghosszabbítására.

4. Kutatás és monitorozás (saját, illetve más szervvel végeztetett, külön megjelenítve)

4.1. Kutatás (tárgya, helyszíne, forrása és főbb eredményei)

Szünantrópikus fajok vizsgálata

A vizsgálat sorozat célja az erős civilizációs hatások alatt álló élőhelyeken élő fajok ökológiai igényeinek feltárása és az itt jelentkező veszélyeztető tényezőknek a tisztázása, majd az eredmények alapján hatékony természetvédelmi beavatkozások tervezése és kivitelezése. Vizsgált fajok/fajcsoportok: fehér gólya (*Ciconia ciconia*), valamint az épületlakó fajok állományai. A hosszú időszakot átölelő vizsgálat sorozat aktuális feladatait 2018-ban is elvégeztük (mikroklíma-mérések, állományok aktuális állapotának felmérése, értékelés stb.). A témakörben gyűjtött vizsgálati eredmények szakmai alapjául szolgálnak több kármentesítési/ kármegelőzési beavatkozáshoz, illetve a 2017. őszén indult és 2018-ban folytatódott denevérvédelmi KEHOP-pályázathoz.

A haris védelmének megalapozása

A haris állományfelmérését 2018-ban is elvégeztük. A felmérések alapvetően a védett természeti területekre, a Natura 2000 területekre és az MTÉT területekre terjedtek ki. 2018-ban közepes éve volt a harisoknak a működési területünkön mintegy 170 revírt sikerült lehatárolni (költési időszakban a revírt foglaló hímek jelentős távolságra mozdulhatnak el, így az állomány mérete/száma nem mindig adható meg pontosan). Az országos állományadatokat egyelőre nem ismerjük, de a korábbi években a hazai állomány 45-50%-a is az Igazgatóság működési területén költött. Mindez komoly felelősséget ró ránk a hatékony állománymegőrzési intézkedéseket illetően (károk megelőzése, kompenzáció, hatósági korlátozás stb.).

Komplex chiropterológiai vizsgálatsorozat

2018-ban is folytattuk az 1988-ban kezdett vizsgálatsorozat aktuális felméréseit. A vizsgálatsorozat általános céljai között több nagyobb témát találunk, így (i) az ANPI működési területén élő denevérfauna feltárása, az egyes fajok regionális helyzetének meghatározása és értékelése; (ii) hatékony denevérvédelmi módszerek kidolgozása és tesztelése; (iii) állományfelmérési módszerek kidolgozása különös tekintettel az erdei denevérfajokra; (iv) a *Pseudogymnoascus destructans* gomba okozta White-nose syndrome (WNS) hazai vizsgálata; (v) parazitológiai és virológiai vizsgálatok általános célból, illetve az állományok túlélése szempontjából.

A vizsgálatsorozat eredményei közvetlenül alapozzák meg a hazai EU-s jelentési kötelezettségeket, illetve több gyakorlati és adminisztratív denevérvédelmi intézkedést. A felmérési eredmények hangsúlyos részét képezik a megkezdett denevérvédelmi KEHOP-pályázatnak.

2018-ban a vizsgálatok jelentős közvetlen természetmegőrzési és tudományos eredményekre vezettek, melyek között a legfontosabbak az alábbiak:

- (i) érdemi hazai közreműködéssel jelentős részben sikerült tisztázni a több millió denevér pusztulásáért felelős *Pseudogymnoascus destructans* (*White-nose syndrome* – *WNS*) szaporodási és transzmissziós, illetve a különböző rezervoárokból tapasztalható fejlődési dinamikáját;
- (ii) jelentős eredményeket értünk el a 2002-ben felfedezett, másfél évtizedre eltűnt, aztán 2016-ban Magyarországon újra felbukkant, jelentős denevérpusztulást okozó *Lloviu* filovírus vizsgálatában, illetve a hazai helyzet feltárásában (fertőzöttségi arány, vektorok megtalálása stb.);
- (iii) nyomon tudtuk követni a működési területünk legjelentősebb denevérállományainak állapotát, mely meghatározó részét képezi az állományváltozási trendanalízis elvégzésének.

Madárvonulás-kutatás és fészkelő állomány monitorozása

A Bódva-völgy Észak-Magyarország egyik kiemelt jelentőségű ökológiai folyosója. Kifejezetten hegyvidéki forrásvidékétől az alföldi jellegű torkolatvidékig változatos élőhelyek alakultak ki. A völgy hazai szakasza megközelítőleg É-D irányú, ezért vonulási folyosó jelleggel a kisebb és a nagyobb testű madarak egyaránt szívesen használják. Erre alapozva a völgy egy arra alkalmas pontján 1986 óta hosszútávú ornitológiai vizsgálat folyik. A terület madárvilágának és a gyűrűző állományon folyó kutatói, természetvédelmi munka bemutatásának kapcsán ismeretterjesztő és szemléletformáló tevékenységet is végzünk fiatalok (óvodástól az egyetemista korosztályig) körében. Ezek a célok és feladatok mára egymástól elválaszthatatlan egységgé forrtak össze a Bódva-völgyi Madárgyűrűző Állományon, létrehozva Észak-Magyarország egyik legnagyobb őszi vonuláskutató és természetismereti bázishelyét.

A gyűrűző állomáson 2018-ban is 2 időszakban vizsgáltuk a terület madárvilágát:

Április 18. és július 5. között a területen a CES: Constant effort ringing in Europe – magyar megfelelőjeként Állandó Ráfordítású Gyűrűzés – standard protokollja alapján dolgoztunk. A program a 80-as években indult Nyugat-Európából. Célja egy hosszútávú monitoring rendszer működtetése, amely az élőhelyek állapotát és az élőhelyek minőségét jelző fészkelő madárfajok állományait kívánja vizsgálni. További információk az EURING honlapján olvashatóak. A program során Szalonnán 9 alkalommal, 8 hálóval végeztünk munkát – a CES protokoll alapján.

Augusztus 6. és november 8. között rendeztük meg a hagyományos őszi vonuláskutató tábort. A munkát 2004 óta az Actio Hungarica standard protokollja alapján végeztük. Az Actio Hungarica Madárvonulás-kutató Hálózat célja a hazai fészkelő és vonuló madarak standard mintavételi eljárással végzett hosszútávú monitoring kutatása. Ez többek között a vonulási stratégiák és dinamika, illetve a vizsgált élőhelyek, az időjárás, stb. hatását vizsgálja. A korábbi évek 34 hálóállásával szemben idén már összesen 40 standard hálóállást használtunk, 39 darab 12 méteres és 1 darab 7 méteres lengyel hálóval. A pásztában elhelyezett 37-41-es számú, illetve a Köszvényes-kút alatt elhelyezett 36-os számú elevátor hálót ettől az évtől kezdve beemeltük a standard hálók közé. Ezekon kívül általában további 2 háló állt kinn állandó helyen az őszi tábor nagy részén, illetve egyes gyűrűzők jellemzően néhány napos hosszúságú időszakokra plusz hálókat is helyeztek ki a területen. Ezek elhelyezkedését és működési idejét minden esetben dokumentáltuk. A lombkoronában zajló madármozgás vizsgálatára beállított két darab elevátor hálóhoz Interreg pályázati forrásból új tartószerkezet került beszerzésre, amelyeket most már az eddigi 2 helyett 3 hagyományos, 12 m-es háló egymás fölé helyezésével tudunk használni. Az adatfelvételezést az AH protokoll szerint végeztük.

Madártani eredmények

CES

A CES protokoll időszakában, a fészkelési időben, a megszokott 9 alkalommal, 6-6 órát hálóztunk, kifejezetten a töviskes élőhelyeken. Az idei évben összesen 21 madárfaj mindössze 174 egyedét jelöltük meg, azaz mind fajszám, mind egyedszám tekintetében viszonylag gyenge eredménnyel zártuk ezt az évet. A CES során először fogtunk erdei pityert, melynek április végén egy még valószínűleg vonulásban levő példánya került hálóba. Az első két tavaszi CES alkalommal a tavalyi évhez hasonlóan csak a zömmel még valószínűleg vonulásban levő barátposzták voltak jelen magasabb egyedszámban, a vörösbegyek és a széncinegék viszont ebben az évben teljesen hiányoztak. A nyári időszakban a gyakori fajok közül a barátposztá esetében a fiatal egyedeket összességében alacsony számban fogtuk. Ez arra utal, hogy a költési sikerük az átlagosnál gyengébb volt, de a 2017-esnél azért valamivel jobb volt ez az év. A széncinege és a kékcinege esetében erőteljesen visszaesett a fiatal egyedek száma a 2017-es eredményekhez képest, olyannyira, hogy a 2004 óta tartó CES program leggyengébb éve volt ez a 2 faj szempontjából. A cinegéken kívül az átlagosnál kevesebb volt 2018-ban a meggyvágó, illetve évek óta kevés töviszúró gébicset és

karvalyposztát fogunk. Ez utóbbi valószínűleg azzal magyarázható, hogy a hálók körüli egyre zártabb cserjés élőhelyet ezek a fajok már kevésbé preferálják. A fentiekkel szemben a vörösbegyek – az elmúlt 4 évhez hasonlóan – az átlagnál sikeresebb szezont zártak. Megemlítendő, hogy 2014 után újra fogtunk a CES során fülemüléket, összesen 3 adult és 1 fiatal példányt.

Őszi vonulás

A madárgyűrűző állomás őszi munkája 2018-ban az eddigieknél hosszabb volt, augusztus 6. és november 8. között összesen 95 napig tartott. Az őszi időszakban 61 faj 7050 egyedet jelöltük meg. Fajsza tekintetében 2004 óta ez volt az egyik leggyengébb évünk. A gyűrűzött egyedek száma a hosszabb vizsgált időszaknak köszönhetően összességében átlag feletti volt, azonban napi átlagos fogás (gyűrűzött madarak száma) alig haladta meg a 74 egyedet, ami a 2004 óta tartó AH időszak egyik leggyengébb eredménye.

A gyűrűzött madarak száma gyakorlatilag október elejéig kissé átlag alatti volt, legfeljebb itt-ott közelítette meg vagy érte el a korábbi évek átlagát. A vonulás csúcsa most is szeptember és október fordulójára esett. A kedvező időjárásnak köszönhetően egészen október végéig sok madár volt a területen, október legvégét és november elejét azonban már gyenge madármozgás jellemezte.

A gyűrűző állomás 2 leggyakoribb madara közül a vörösbegy összességében valamivel átlag feletti évet zárt. Augusztusban a standard hálóállásokban még jóval átlag alatti számban fogtuk ezt a fajt, majd szeptember végéig már a legtöbb pentádban átlaghoz közeli – vagy a feletti – voltak a fogási eredmények. A hónap legvégén a fogás elmaradt az átlagostól. A vonulás csúcsa úgy tűnik, ebben az évben október első felére tolódott, még október 20-a táján is igen nagy számban voltak jelen a területen vörösbegyek. A barátkák esetében a 2017-es gyenge év után a 2018-as év összességében szerencsére újra átlagos volt. A standard hálók fogási eredményei a legtöbb pentádban kissé – szeptember 10-e körül jelentősebben – elmaradtak az átlagostól. A kedvező időjárásnak köszönhetően még október legvégén, november elején is voltak a területen barátkák.

A széncinegék száma jóval elmaradt az inváziós tekintett évektől, amikor szeptember végétől október közepéig inváziószerűen jelentek meg csapatok a területen. Augusztusban és szeptember első felében – a gyenge CES eredményekkel összhangban – jóval átlag alatti számban fogtuk ezt a fajt. A fogási eredmények később is csak néhány pentádban érték el, vagy haladták meg az átlagot. A kékcinege esetében azonban egyértelműen átlag feletti volt az év. A szezon során végig voltak olyan pentádok, ahol átlag feletti számban fogtuk ezt a fajt, különösen október végén. A közepesen gyakori fajok közül a meggyvágók is a gyenge augusztusi és szeptember eleji fogási eredmények után, október második felében jelentek meg nagyobb számban a területen. Az erdei szürkebegyek a szokásosnál később, csak szeptember végén jelentek meg a területen. Szintén a szokásosnál később jelentek meg a sárgafejű királykák: az első példányokat csak szeptember legvégén fogtuk, és október végéig jóval az átlag alatti számban voltak jelen.

Októberben a téli madárvendégek közül néhány csízt fogtunk, melyek jelentősebb csapatok ebben az évben inkább csak október elejétől voltak megfigyelhetőek. Rajtuk kívül az októberi

és november eleji időszakot süvöltők, három szőlőrigó és egy-egy fenyőpinty és fenyőrigó színesítette. Ezen fajok – valószínűleg a szokatlanul meleg őszi időjárás miatt - az előzetesen vártnál kisebb számban jelentek meg a területen és kisebb számban is kerültek a hálókba.

A gyűrűző állomáson 1986 óta megjelölt madarak száma a 2018-as év eredményeinek figyelembe vételével meghaladta a 163 ezret.

Az idei évben a korábban fogottakhoz képest egy új fajt fogtunk, 2018.09.23-án egy törpekuvuk akadt a hálókba. Ez volt Magyarországon a faj második gyűrűzött példánya. Ezzel a Bódva-völgyi Madárgyűrűző Állomás történetében gyűrűzött madárfajok száma 109-re emelkedett. Lokálisan ritkább madarak kapcsán a nagy őrgébicsnek a gyűrűző állomás története során a 11. gyűrűzése számított érdekesebbnek.

Nagyragadozók (farkas, hiúz és barnamedve) állományainak vizsgálata

Magyarországon, köszönhetően a szlovák-magyar államhatár közeli stabil populációknak, az Aggteleki-karszton és a Zempléni-hegységben élnek, és szaporodnak farkasok és hiúzak. Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság nagy hangsúlyt fektet a fokozottan védett nagyragadozók élőhelyhasználatának és genetikai egyedazonosításának vizsgálatára. A fajmegőrzési tervekben (farkas, hiúz), *5. az aktuális védelmi célok, feladatok* fejezetnek megfelelően, terepbejárások során begyűjtött non invazív minták elemzése és kiértékelése során pontosan megrajzolható egy „élőhelyhasználati térkép”, mely segítség lehet az erdőgazdálkodási, vadgazdálkodási, vagyongazdálkodási tevékenységek tervezésénél, ütemezésénél, megvalósításánál.

Vizsgálati módszereinket kiegészítik a kameracsapdás fotók, videófelvevételek, melyek az előfordulások igazolásában, dokumentálásában, valamint faj-és egyedazonosításban vannak segítségünkre. Ezek a vadkamerák lehetővé teszik, hogy az állatok viselkedéséről felvételeket készítsünk természetes élőhelyükön anélkül, hogy jelenlétünkkel megzavarnánk őket.

A farkas jelenléte az ANPI működési területén néhány kistájat (pl. Tokaj-hegy) leszámítva állandónak mondható. A 2018-as évben igazolható szaporodás és kölyöknevelés mindkét tájegységben sikeresnek mondható. A Karszton 2 kölyök született, a Zemplénben 4. A falkákról, valamint egyedül kóborló egyedekről is több kameracsapdás felvétel készült. Az audióvizuális észlelések több alkalommal, november-február hónapokban igazolták jelenlétüket. Az aggteleki tájegységben, a Szuha-völgyben 2017-ban újonnan megfigyelt falka szintén szaporodott, továbbá a Szalonnai-hegységben is észleltük életnyomaikat. Valószínűsíthető mindkét új helyen lesz fialás 2019-ben. 2020-ra az ANPI működési területén akár a 40 egyed is elérheti a létszámuk, az aggasztóan növekvő illegális elejtések ellenére is. A hiúz életnyomait a karszton nem találtuk, azonban az államhatártól néhány száz méterre megtaláltuk lábnyomát. A Zemplénben, egy egyedről volt információnk.

A karszton barnamedve észlelések 2018-ban az előző évekhez képest megsokasodtak. Az észlelések jelentős része nem volt ellenőrizhető. Áprilisban Jósvafő településtől néhány száz méterre észleltek kirándulók egy fiatal medvét, melyet levideóztak. Májusban a Sajó folyó melletti mezőgazdasági területen láttak medvét buszból utasok. A Sajó partján megtaláltuk a lábnyomait. Júniusban a karszton elengedtük a fél országot megjárt medvét, akit két nap után, az elengedés helyétől 50km-re, Sajókeresztúr határában újból megkíséreltünk befogni. Az

injektálás után azonban az ártéri erdőben nem találtuk meg. A medve tovább folytatta útját dél felé. Néhány nap múlva Pitvaros település közelében átlépte a magyar-román államhatárt. A zempléni tájegységben nem észleltük jelenlétét. 2019-ben várhatóan az észlelések száma tovább nőhet. Az esetleges „problémás” egyedek biztonságos befogásához szükségesnek tartunk a jövő évben 1db „csőcsapdát” beszerezni, mely típust hatékonyan alkalmaznak Olaszországban, Szlovéniában.

Inváziós növényfajok

Igazgatóságunk folytatta az előző évek monitorozó munkáját a teljes működési területén. Tájegységekre bontva az alábbiakat állapítottuk meg:

Az Aggteleki Tájegység területén:

- *Solidago canadensis* L. tömeges. A visszaszorítási munka eredményeként a védekezés törzsterületén a további terjedés egyértelműen megállt, visszaszorulás tapasztalható,
- *Solidago gigantea* Aiton szórványos,
- *Amorpha fruticosa* L. az aggteleki határban néhol tömeges,
- *Fallopia sectio Reynoutria* szórványos,
- *Echinocystis lobata* Torr et Gray vízfolyások mellett szórványosan,
- *Ailanthus altissima* (Miller) Svingle Tornai-alsóhegyen tömeges, Esztramos-hegyen tömeges, Szögliget községhatárban előfordul, Bódvarákón az Esztramos-orom alatt ismét terjedőben (ennek az állománynak a kezelését 2018 során a „kártalanítási keret” terhére folytattuk),
- *Helianthus ssp.* Szórványos a Jósva- és a Bódva völgyén terjed,
- *Robinia pseudo acacia* L. telepített erdei területeken állományalkotó, több település határában a gyepeken szórványos, vagy tömeges,
- *Acer negundo* L. néhány egyed,
- *Ambrosia artemisiifolia* L. az aggteleki, szinpetri, szini, szögligeti községhatár szántóin kritikus, az egész kezelési kerület földútjai mellett szórványos, (további terjedésének megakadályozását, a gyepterület művelési ág megtartásával, szántók gyepeként kezelésével vegyszermentesen lehetne biztosítani),
- *Parthenocissus spp.* szórványos,
- Adventív Aster fajok: a völgyek rontott gyepein gyakori,
- *Xanthium spinosum* vadföldeken, szántókon alkalmanként előfordul,
- *Bidens frondosa* L. az Aggtelek környéki vízállások partjain tömeges.

A Zempléni Tájegység területén:

- *Amorpha fruticosa* L. a Bodrogzugban tömeges, a Taktaközben csatornák partján szórványosan (pl.: Taktaközi öntözőcsatorna), a Tokaji-hegyen is megjelent (Lencsés-völgy), a Bodroközben csatornák partján tömeges.
- *Acer negundo* L. a Bodrogzugban, de főleg a folyó menti galériaerdőkben, tömeges, a Tokaji-hegy északi oldalán kisebb foltokban megjelent (Csepegő-dűlő, Dobó-dűlő). A Bodroközben csatorna partokon néhol tömeges.

- *Acer saccharinum* L. a Bodrogzugban két dűlőből (Bodrogkeresztúr - Disznó-szállás, Tokaj – Bodrog-köz) a Tisza mentén egy dűlőből (Tokaj – Alsó-legelő) lehet már kimutatni a fajt. Erőteljes terjedése tapasztalható, illetve várható.
- *Fraxinus pennsylvanica* Marshall a Bodrogzugban, Bodrogközben tömeges, folyamatosan terjed a Taktaközben (pl.: Taktaközi-öntöző-csatorna, Peres-kígyós-ér), illetve a Zempléni-hegység patakjainak alsóbb szinttájain (pl.: Tolcsva-patak).
- *Solidago canadensis* L. néhol tömeges, pl.: Tokaj – Közép-legelő, Telkibánya – Csenkő-patak-völgye, Hosszú-föld, Zemplénagárd – Papok-erdeje, stb.
- *Solidago gigantea* Aiton, a Hegyközben tömeges, a Központi-Zemplénben szórványos, pl.: Komlóska – Szalka-rét.
- *Fallopia sectio Reynoutria* a Zemplénben néhol tömeges (pl.: Sátoraljaújhely – Zsolyomka, Tolcsva-patak, Bénye-patak) a Bodrog-mentén (pl.: Felső-legelő, Tolcsva-patak) és a Taktaközben szórványos (pl.: Taktaközi-öntöző-csatorna), egy helyen tömeges: Tarcal – Nagy-szik.
- *Echinocystis lobata* Torr et Gray a Bodrogzugban, Tisza mentén tömeges, a Tokaji-hegy északi oldalán, dél Zemplénben szórványosan fordul elő.
- *Ailanthus altissima* (Miller) Svingle a Tokaji-hegyen egyre több helyen megjelenik (Tarcal - Citrom-bánya környéke, Ceke, Öreg-temető, Tokaj – Palota-dűlő, Dobó-dűlő, Verebes-dűlő stb.), máshol még szórványosan: Bodrogkeresztúr – Dereszla, Mád - Nagy-Padi-hegy, Legyesbénye környéke stb.
- *Helianthus* ssp. vízfolyások mentén néhol tömeges (pl: Bénye-patak, Tolcsva-patak, Takta, Szerencs-patak).
- *Robinia pseudo acacia* L. telepített erdei területeken, egykori felhagyott szőlők helyén állományalkotó, több település határában a gyepeken szórványos, vagy tömeges.
- *Ambrosia artemisiifolia* L. az előző évi jelentés szerint sehol sem tömeges, de egyre több területen megjelenik, a Taktaközben, Felső-Bodrogköz területén kifejezetten tömegessé vált. A Zempléni-hegységben létesített szórókon, vadföldeken, utak mellett, taktaközi szántókon, Tisza-menti szántókon terjed.
- *Bidens frondosa* L. a Tisza és a Bodrog mentén tömeges, a Bodrogzug területén főleg a holt medrek parti zónájában, galériaerdőkben tömeges. Megjelent a Zempléni-hg. területén is, ahol legnagyobb károkat a forráslápok területén okoz (pl.: Komlói-völgyi láprétek).
- *Parthenocissus* spp. A Bodrog- és a Tisza-mentén szórványosan, illetve a Tokaji-hegy északi oldali területein is megjelent.
- *Abutilon theophrasti* Medik. sehol sem tömeges, de egyre több területen megjelenik. A Zempléni-hegységben létesített szórókon, vadföldeken, utak mellett, taktaközi, Tisza-menti szántókon (pl.: Bodrogközi-vár-dűlő, Alsó-legelő, Kis-virágos-dűlő, Kincstári-rétek-dűlő), Felső-Bodrogköz területén.
- *Elaeagnus angustifolia* L. a Tokaji-hegyen terjedőben, néhol már tömeges (pl.: Donárd, Kis-Garai), terjedőben: Tokaj - Nagy-Kopasz-dűlőben, a Tarcal - Bige és Téglás dűlőkben, valamint a Tokaj – Kereszt-hegyen.
- *Humulus scandens* (Loureiro) Merrill. a szerencsi ülepítő tavakon tömeges.

- *Elodea canadensis* Michx. a Bodrog-mentén szórványosan (pl.: Zsaró-ér, Felsőlegelő).
- *Impatiens parviflora* DC. zempléni erdőkben, főként a völgytalpakon általánosan tömeges.
- *Aster spp.* a Bodrog-mentén, Tisza-mentén szórványosan, terjed.
- *Pinus nigra* L. a Tokaji-hegyen sztyeprét foltokon erőteljesen terjed.
- *Vitis riparia* Michx. a Bodrog és a Tisza-mentén tömeges.

4.2. Monitorozás (tárgya, helyszíne, forrása és főbb eredményei)

A következőben részletezett tevékenységek a 2018-2019-es természetvédelmi kártalanítási keretből kerültek finanszírozásra és 2018. évben valósultak meg.

A kutatások főbb eredményei

1. Védett növényfajok felmérése

Astragalus vesicarius subsp. albidus: A Kopasz-tetőn idén sem került elő a faj. A másik két monitorozott állományban ismét emelkedett az egyedszám. Jósmafőn kevés természetes egyedet találtunk, míg Komjátiban a virágzás intenzitása volt alacsony.

Daphne mezereum: Az egyedszám közel megegyezik a három évvel ezelőtt számolt értékkel. A területen tovább folytatódott a fenyvesek letermelése. A felnyílt részeken jól láthatóan gazdagon virágoznak a tövek. Sajnos több helyen vágástéri hulladékot deponáltak a tövekre, vagy égettek a területen. Kedvezőtlen a fajnak, hogy helyenként sűrű újulat alakult ki.

Dianthus praecox: Idén jelentősen emelkedett az egyedszám, de nem éri el a 2012-es maximumot. Emellett a virágzó hajtások száma jelentősen emelkedett, 2006 óta nem volt ilyen magas. Továbbra is lehetett látni elszáradt töveket, de fiatal egyedek is megfigyelhetők voltak.

Drosera rotundifolia: A virágzó egyedek száma a Kismohos esetén duplájára nőtt, de a korábbi időszak több ezres egyedszámát nem érte el. A Nagymohos esetében ellenkező folyamat zajlott le, az előző felméréshez képest közel felére esett vissza az egyedszám. Antropogén zavarás nem történt a területen, de a Nagymohoson sok molyhos nyír kiszáradt. Mindkét lág vízellátottsága romlani kezdett.

Dryopteris cristata: A Nagymohoson az elmúlt időszak csökkenése után idén ismét emelkedett az egyedszám. A Kismohoson csökkent az egyedszám, már csak két tő található. Zavarást nem tapasztaltunk. Mindkét lág vízellátottsága romlani kezdett.

Eriophorum vaginatum: Mind a két lág jelentősen emelkedett az egyedszám. Jól láthatóan terjed a faj, sok fiatal egyed lehetett megfigyelni. A nád folyamatosan terjed a lág és ráterjed a gyapjúsás állományra is.

Gentiana pneumonanthe: Az aggteleki állománynál az idei évben nagyon lecsökkent a virágzó hajtásszám. A kevésbé optimális kiszáradt, átalakult termőhelyeken több esetben nem találtuk a régebbi egyedeket. Ez valószínűleg az aszályos időjárásnak köszönhető, de egyes

részeken – pl. Földszén-völgyben – az erős cserjésedés is okozhatta. Egy helyen szeméttlerakást is tapasztaltunk. A fonyi állomány felmérése nem történt meg.

Geranium sylvaticum: Az egyedszám 2015. évi csökkenése után kézi cserjeirtást és kaszálást, valamint fűavar eltávolítást végeztünk az élőhelyen. A növényzet felnyitása kedvezően hatott a populációra, amely növekedésnek indult, de egyenlőre sem az idős tövek, sem a fiatal egyedek nem virágoztak. A terület védett, nehezen megközelíthető. Veszélyeztető tényező a populáció kis mérete és a cserjésedés, kis mértékben a vadrágás. Magashegyi fajról lévén szó elterjedési határán van a növény, a közeljövőben hátrányosan befolyásolhatja az állomány nagyságát a klímaváltozás.

Geum rivale: A szuhafői állománynál a virágzó tövek száma újra emelkedett, de nem éri el a 2015 előtti értékeket. Az élőhely ismét üdebb volt, nem volt annyira kiszáradva, mint 2015-ben. Az élőhelyet és a fajt elsősorban a klímaváltozás következtében fellépő csapadékmennyiség csökkenése veszélyezteti. A mogyoróskai állománynál az egyedszám a korábbi felmérésekhez képest növekvő tendenciát mutat. Ez részben a pontosabb felméréseknek köszönhető. Korábban a fajt ezen a termőhelyen csak az élőhely közvetlen közelében lévő földút közelsége és az ebből fakadó kismértékű taposás veszélyeztette, azonban a 2018-as felmérés során szarvasmarhák taposása, legelése is tapasztalható volt.

Himantoglossum jankae: A teresztenyei állománynál a meddő növények száma továbbra is jelentősen emelkedett (enyhe, csapadékos volt a tél), de még így sem érte el a 2009-es legmagasabb értéket. Idén virágzott az állomány, igaz, csak 12 tő. A terület védett, veszélyeztető tényező nem ismert. A Tokaji-hegyen az egyedszám a korábbi, 2015-ös felmérés óta csökkent, de a többi felmérést tekintve átlagosnak mondható. Mivel a téli csapadékösszeg a felmérést megelőző időszakban hullott, az eddigi felmérési időszakokban tapasztaltaktól eltérően az egyedek jelentős része nagyméretű, több áttelelő tölevelet hajtott, mint korábban. A legtöbb egyed azokon a területeken volt észlelhető, melyeken a cserjék még nem záródtak teljesen és laza, félárnyékos szerkezetet képeztek.

Iris sibirica: Az előző felméréshez képest jelentősen emelkedett a polikormonok száma, de különösen a virágzó hajtások száma emelkedett drasztikusan, közel hatszorosa a 2015-ös értéknek. A 4991 db virágzó hajtás messze a legmagasabb érték a monitorozás kezdete óta. Ez azért is meglepő, mert a 2018-as év nagyon száraz volt, hosszú aszályos periódusok követték egymást.

Menyanthes trifoliata: Rendkívül intenzíven fejlődik az állomány. A 2000. évi alapállapot-felméréshez képest a többszörösére nőtt a hajtásszám. Idén virágzott mind a két foltban a faj. Az 1-es foltnál kevésbé volt intenzív a virágzás, ez az állomány nyílt vízben van, nem tőzegmohában. Mind a két állományra terjed a nád.

Phlomis tuberosa: Az idei évben az extrém száraz időjárás miatt a nyár közepére elszáradtak a tövek és a nyár végi csapadék hatására hajtottak ki újra. Kevés egyed virágzott, ami szintén az aszályos időjárásnak tudható be. Ennek ellenére a 2015-ös felméréshez képest emelkedtek az értékek, de meg sem közelítik a 2012-es értékeket. Az állomány védett természeti területen található, a cserjésedés és a gyalogakác terjedése veszélyezteti a fajt.

Traunsteinera globosa: Az Aggteleki Tájegységből idén csak egyetlen tő került elő. Az állomány jelentősen csökken, az egyedszám hosszú idő óta kritikusan alacsony. Az

előfordulás védett területen található, turistautaktól távol. Valószínűsíthető, hogy a klímaváltozás hat negatívan a fajra. Ezzel ellentétben a zempléni állományánál az egyedszám a 2009-es felmérés óta emelkedik. A legtöbb egyed azokon a rétfoltokon volt észlelhető, melyeken az elmúlt években kaszálási, szárazzási tevékenység volt végezve és ahonnan a széna, zúzalék le is lett gyűjtve. Továbbra is veszélyezteti a fajt a kérődző vadak okozta rágás, azonban a korábbi évekhez képest károsításuk tovább csökkent.

Egyéb közösségi jelentőségű növényfajok: 2018-ban az *Echium maculatum*, *Galanthus nivalis*, *Lindernia procumbens*, *Lycopodiaceae*, *Pulsatilla grandis*, *Thlaspi jankae* növénytaxonok felmérését végeztük. A *Lindernia procumbens* egyetlen korábbi lelőhelyéről sem került elő.

2. Növénytársulások

- Campanulo-Festucetum pallentis – Alsó-hegy: Tornanádaska:

Az *Onosma tornense* állományánál az átlagborítás 0,39%-ról 0,51%-ra nőtt, a frekvencia ellenben 26-ról 14-re csökkent. A három cikluson keresztül folytatódó szigorúan monoton csökkenő trend nagyon súlyos figyelmeztetés kell, hogy legyen a természetvédelmi kezelő számára. A másik védett faj az *Erysimum odoratum* volt, mely a korábbi évekhez képest szintén alacsonyabb számban fordult elő (4 prezencia, 0,02% átlagos borítás). A leggyakoribb fajok a *Potentilla arenaria* (frekvencia: 80%), a *Melica ciliata* (frekvencia: 76%), a *Teucrium chamaedrys* (frekvencia: 74%), az *Euphorbia cyparissias* (frekvencia: 70%), a *Helianthemum ovatum* (frekvencia: 66%), a *Sedum acre* (frekvencia: 58%), illetve a *Stachys recta* (52%) voltak. Mindegyik esetében tendenciózus csökkenés mutatkozik az átlagos borítási értékekben. A gyomfajok közül régóta aggasztó az *Ailanthus altissima* jelenléte, amely azonban a kvadráton belül egyelőre nem terjed intenzíven.

- Keleméri Mohos-tavak TT

Carici lasiocarpae-Sphagnetum: Mindkét lápon tipikus formában előforduló társulás. A Nagy- és Kismohoson is nagy területeket borítanak a *Carex lasiocarpa*-val alkotott különböző sás hibridek. Mindkét kvadrátban növekedett a lombkoronaszint borítása, annak ellenére, hogy a Nagy-mohos egészen csökkenőben van. Az előző felmérésnél megjelent *Eriophorum vaginatum* borítása tovább nőtt a Nagy-mohoson, és előkerült az *Eriophorum angustifolium* is. Viszont a két védett pajzsika közül egyik sem került elő. A Kismohoson számos új kísérőfaj előkerült, köztük a *Thelypteris palustris* is, és jelentősen nőtt a *Lysimachia vulgaris* borítása. Viszont nem került elő a *Eriophorum angustifolium* és a *Dryopteris cristata*.

Eriophoro vaginati-Sphagnetum: Mindkét lápon előforduló társulás. A mohaszintet *Sphagnum*-fajok alkotják, kevés edényes növényfajból áll. A Nagy-mohoson növekedett a lombkorona- és a cserjeszint borítása is. Az előző felméréskor említett *Betula pubescens* magoncok eltűntek. Egyik legfontosabb változás, hogy a *Phragmites australis* ismét megjelent a mintaterületen, melyet gyomfajnak tekinthetünk a társulásban. Az *Eriophorum angustifolium* ismét sikerült megtalálni. A Kismohos esetében mindkét kvadrátban nőtt a lombkorona borítása. A lápra új fajként megjelent a bükk, egy magonc formájában. Ahogy a Nagymohoson, itt sem találtuk meg a *Betula pubescens* magoncait. Az *Eriophorum vaginatum* borítása mind a két kvadrátban jelentősen nőtt.

Salici cinereae-Sphagnetum: Az előző társulástól eltérően tipikus állományával ritkán lehet találkozni. A *Salix cinerea* elsősorban a lápok lagzónájában fordul elő, ahol nyílt vízfelszín találunk, itt a tőzegmoha csak a füzek törzsén fordul elő. A tőzegmohás lápon csak a lagzóna felőli részen, foltokban jelenik meg ez a társulás. Emiatt jellemző rá, hogy a tőzegmohaláp és a lagzóna mocsári növényzete egyaránt előfordul fajkészletében. A lombkoronában és a cserjeszintben is csökkent a *Betula pubescens* borítása, míg *Salix cinerea* borítása tovább növekedett. A korábban gyomfajként megjelent *Bidens tripartita* idén nem került elő. A korábban előkerült *Eriophorum vaginatum*-ot sem találtuk.

Calamagrosti-Salicetum cinereae: Csak kis foltokban jelenlévő társulás. A változások követése érdekében 2009-ben kezdtük el monitorozni. (Nagymohos: N4, Kismohos K4). A Nagy-mohoson a nem virágzó sás faj borítása tovább emelkedett. A legfontosabb változás, hogy a kvadrátban megjelent a *Phragmites australis*, emellett a *Lysimachia vulgaris* is intenzíven terjedni kezdett. A Kis-mohosnál jelentős változás nem történt. A gypsint borítása csökkent, melyet elsősorban a *Carex* sp. és *Juncus effusus* visszaszorulása okozott.

Általános észrevételek. A szélsőségesen csapadékos 2010-es év hatása véget ért a lápon és a vízszint ismét jelentősen csökkenni kezdett. Ennek hatására a lag-zóna külső szélén fajgazdagabb mocsári növényzet alakult ki, melyből a fajok egyre nagyobb számban megjelennek a tőzegmohás láp külső részén. Ugyanakkor a Nagy-mohoson az egykori magas vízszint továbbra is érezteti hatását, folyamatosan száradnak ki a valószínűleg felszakadt molyhos nyírek. Ennek hatására csökken a lomkorona borítása, így nő a gypsintre jutó fény mennyiség. Mind a két lápon intenzíven terjedni kezdett a nád, mely a Nagy-mohoson készített felvételekből egyértelműen látszik is.

3. Erdőrezervátum

- Kelemér-Serényfalva ER

Tájidegen faültetvény (T)

Ez a lucfenyves a Szörnyű-völgy keleti kitérűjén, 20-25° meredekségű oldalára került telepítésre a '70-es években, gyertyános-tölgyes termőhelyre. Sok helyen előfordul szivárgó vízhatás. Az ültetvény az utóbbi évek erős szűkárjai miatt 2013-2014 telén véghasználatra került, a maradé gallyanyagot hegy-völgy irányú pásztákba halmozták, majd a szűkár további terjedését megakadályozandó ezeket a pásztákat felégették (részben). A T3 mintaterület körüli megmaradt lucfenyves állományrész kiszáradt, összeomlott. A területet jelenleg vágásnövényzet (elsősorban: *Rubus fruticosus*, *Rubus idaeus*, *Sambucus ebulus*, *Calamagrostis epigeios*, *Urtica dioica*) uralja. Az ápolást évente kétszer végzik, a telepített állomány állapota erdészeti-szakmai szempontok szerint kiváló. Az elegyfajok jó ütemben vetényülnek maguktól, a környező állományokból (mezei juhar, madárcseresznye, gyertyán). Összesen három idegenhonos, inváziós fajt találtunk: *Conyza canadensis*, *Robinia pseudoacacia*, *Solidago canadensis*.

Kezelt állomány (K)

A mintaterületeken az állományok egészségi állapota jó, erdészeti beavatkozás az elmúlt négy évben nem történt, a szomszédos lucfenyő-ültetvény véghasználatára miatti szárazodás (szélnek való kitérű, besugárzás növekedése) egyelőre nem hagyott nyomot az aljnövényzetben. A K1 mintaterület nyugati kitérűjén, a völgyoldal alsó harmadában fekszik, jelentősen üdebb, mint a lejtőpihenőben található K2 és K3 területek, melyek kifejezett átmenetet mutatnak a

cseres-tölgyesek felé. A K1 kivételével a mintaterületek természetességi állapota nem kifejezetten jó (TDO: 3-4-es közti), különösen a faállomány-szerkezeti diverzitás alacsony, ezen célzott, természetes folyamatokra alapozott, folyamatos erdőborítás mellett véghezvitt erdészeti beavatkozások hatékonyan segíthetnek. A lágyszárú-szint állapota jó, a vágás gyomosító, illetve szárító hatása még nem mutatkozik meg.

Magterület (M)

Az itt található mintaterületeken tűnik szembe a vadállomány nagysága, mely lemérhető az M3 mintaterület kopárságában (a közelben dagonya), és a két másik mintaterület *Fallopia dumetorum* borításában, és általános aljnövényzeti szegénységében. A faállomány szerkezeti gazdagsága szintén szegény, melynek kifejlődését hatékonyan akadályozza például a kidőlt fáknak magterület szegélyéről való kitermelése. Az aljnövényzet elég szegényes. Az erdők egészségi állapota jó, az M3-as kvadrátban sporadikus dölések voltak érzékelhetők.

4. Erdőtermészetesség

- Kelemér-Serényfalva ER

A bejárás során tapasztaltak és az adatok alapján elmondható, hogy átlagosan kevés fafajú, uralkodóan kocsánytalan tölgy és gyertyán alkotja a magterület faállományát. A magterületen négy, jellegzetes és markánsan eltérő állománykép különíthető el. Először is a magterület Köles-Pallag felé eső részén, valamint a SER14A/B részletek gerinc felé eső részén, a 20-30 évvel ezelőtti bontóvágás nyomán méretes fákból álló, záródott koronaszintű állományt találunk, mely alatt gyertyán sűrűség verődött fel. A meredekebb oldalak, illetve a gerincélek közelében kisavanyodó talajú, kifejezetten kevés fafajú (zömmel kocsánytalan tölgy), mészkerülő jelleget mutató foltokat találunk, ezekhez a laposabb hátakon kapcsolódnak a szintén savanyúbb, erdei fenyvesekhez hasonló, világos, szedres aljú tölgyesek. A lejtőkön, lejtőpihenőkön, suvadásokban és vízmosásos árkok mentén üde, vagy akár félnedves, gyertyán, és büккеlegyes tölgyeseket találunk.

A dinamikai folyamatok a területen jelenleg még nem indultak meg, egyelőre csak szórványos öngyérülés tapasztalható. A 2017. évi áprilisi havazás nyomán kisebb koronatorések érzékelhetőek.

A vad által okozott degradáció a területen érezhető, de egyelőre nem mutatkozik súlyosnak, azonban később, a főállomány felnyílásával párhuzamosan az újulatban okozott vadkár minden bizonnyal igen jelentős lesz.

- Fony ANPI SVK

A zonalitásnak megfelelően a vizsgált területen 400-574 m tengerszint feletti magasságban a faállománytípus-főkategóriák közül a gyertyános-kocsánytalan tölgyes a meghatározó. A vizsgált terület fafajösszetétele a tágabb térség zonális erdőterületeinek megfelelő, uralkodó fafaja a kocsánytalan tölgy, mérsékelt gyertyán eleggyel. A felmért terület 57,4%-án a fő fafajok közül 1 fafaj, 39,4%-án 2 fafaj, 3%-án 3 fafaj volt jelen. A felmért területen szembetűnőek az elegyetlen közel egykorú (középkorú) kocsánytalan tölgyes állományok.

Az elegyfajokat tekintve nagyobb a változatosság, a közepesen elegyes pontok a fölmért terület több mint a felét jellemzik (58,3%). A kifejezetten elegyes pontok a terület 12,4%-án találhatóak meg, míg az elegynélküli pontok részaránya 3,6%.

A főfajok és az elegyfajok számának eloszlását tekintve az látható, hogy a felmért területek központi része főfajokban és elegyfajokban is szegényebbek, míg a Ny-i, K-i és D-i peremterületek fajokban gazdagabbak. Ugyancsak magasabb a fajszám Bej-kőszál, Kis-dinnyés területein is. Szintén magasabb fajszámok fordultak elő a meredekebb és kőkibúvásos területeken, ahol jellemzően a hárs, kőris, és a juharfajok is megjelennek.

A felmért terület 22%-án nem észleltünk álló, elhalt törzset. Ezekon a pontokon holtfa facsonkot sem találtunk a felmérés idején. 51 cm törzsátmérő feletti álló holtfa teljesen hiányzik a területről. A 21-50 cm-es holtfa átmérőosztályban 34,8% az álló holtfa nélküli pontok száma, és ez az érték a 9-20 cm átmérőosztályban 25%.

A vizsgált mintaterületen 9 ponton észleltünk adventív fajokot. Az előkerült adventív fajok a fehér akác és a királydió voltak. Az akác szakaszon és újulati megjelenésében a felvételi ponton is a mintaterület ÉNy-i területén került elő szórványosan. A királydiót csak újulatként észleltük a mintaterület egy pontján.

Nem csak az alacsony újulat borítási értékek, hanem a rágottság, és a talajbolygatás mértékének észlelt nagyságrendjei is mutatják, a növényevő vadállomány erőteljes vadhatását.

5. Élőhelytérképezés

Az NBmR T5×5_069 (Jósvafő) mintaterületének 2018. évi élőhelytérképezése során – elsősorban a korábbi térképnél mutatkozó határmegvonási, élőhelytípus-besorolási és digitalizálási hibák korrigálása érdekében – teljesen új élőhelytérkép készült. A 2018. évi térkép a természetföldrajzi és tájtörténeti okok miatt rendkívül mintázott kvadrátban 600 feletti élőhelyfoltot határolt el. Az élőhelytípusok gazdag mintázottsága a magas fennsíkok (Haragistya, Százholdas-Lókosár stb.) területén éppúgy megfigyelhető, mint a korábban mezőgazdasági hasznosítás alatt állott, de ma már jórészt felhagyott, cserjésedő-visszaerdősülő területeken (Szelce-völgy, Gergés-lápa, Szőlő-hegy stb.). A növényzet természetességi állapota általában kedvező (a N-S-féle természetesség erdőknél és gyepeknél leggyakrabban 4-es), s az invazív fajok (13 faj térképezésére került sor) jelenléte is csak minimális, a legtöbb fajnak mindössze egy-egy előfordulása ismert.

A 2008. évi és az újonnan készített élőhelytérkép összevetésével előállított változástérkép a kvadrát területén csak minimális érdemi változást mutatott ki. A zonális erdők (cseres- és gyertyános-kocsánytalan tölgyesek, szubmontán bükkösök), a molyhos tölgyesek és a sziklai élőhelytípusok (szurdokerdők, törmeléklető-erdők, sziklaerdők) esetében a két térkép közötti különbség nem valós változásokra utal, azok csupán a korábbi térképi mintázat korrekciójából fakadnak. Az érdemi változások közül megemlítendő viszont (1) az idegenhonos fajú erdők (ültetett fenyvesek) kitermelések miatti, kismértékű visszaszorulása, (2) a másodlagos gyepek, gyepfoltok részbeni bezáródása, becserjésedése, beerdősülése, (3) ezzel ellentétes folyamatként (Gergés-lápa, Szőlő-hegy) egyes cserjésedő gyepek újbóli használatba, művelésbe vétele, (4) az extenzív szántók egy részének (Kecső-völgy) megszűnése, (5) egyes parlag-állapotú vadföldek ismételt szántó-hasznosítása, továbbá (6) a Tengerszem-tó erőteljes hínárosodása. Az invazív fajok területfoglalásában komolyabb változás nem mutatható ki, de egyes patakmenti területek (Kecső-völgy, Jósva-völgy) láthatóan veszélyeztetettek.

6. Közösségi jelentőségű élőhelyek felmérése

Az eredetileg tervezett mintaterületek közül néhányat kis mértékben változtatni kellett, a megfelelő méret és a Natura 2000 kódolásnak legmegfelelőbb élőhely kiválasztása miatt. Ezek a következő módon áthelyezésre kerültek az eredeti tervekhez képest. Több eredetileg gyepes élőhely a kijelölés óta becserjésedett, az erdei élőhelyek letermelésre kerültek, vagy egyéb erdészeti beavatkozások történtek benne, illetve egyes területeken az élőhelyfolt mérete volt túl kicsi, vagy nem megfelelő alakú, amiért változtatni kellett. 40 lokalitásban történtek felmérések, az alábbi megoszlásban:

4030 – 1 db, 40A0 – 1 db, 6210 – 7 db, 6240 – 2 db, 6430 – 1 db, 6510 – 3 db, 9110 – 4 db, 9130 – 7 db, 9180 – 1 db, 91G0 – 4 db, 91H0 – 2 db, 91M0 – 7 db.

7. Egyenesszárnyúak felmérése

- A tornanádaskai Alsó-hegy Orthoptera együttese

2018-ban a három mintavétel során a korábbival (2015-ben 13 (7 Ensifera, 6 Caelifera) faj) csaknem megegyező fajszám gyűlt össze, összesen 14 faj (8 Ensifera, 6 Caelifera) jelenléte került kimutatásra. A 2015-ben fogottakon túl az *Oecanthus pellucens* került elő az augusztusi mintavétel során. Az összesített egyedszám 197 volt, melyből a faj szinten határozható egyedek száma 145, a nem határozható lárvák száma pedig 52 volt. A lárvák összesített száma 95-nek adódott. A területről korábban összesen 26 faj került leírásra. Az eddig leírt fajok közül a *Chrysochraon dispar*, a *Chorthippus apricarius*, a *Chorthippus dorsatus*, a *Chorthippus oschei*, a *Chorthippus mollis*, a *Decticus verrucivorus*, az *Euthystira brachyptera*, a *Metrioptera brachyptera*, az *Omocestus rufipes*, a *Pholidoptera fallax*, a *Pholidoptera griseoptera*, a *Stenobothrus eurasius* és a *Tetrix bipunctata* – melyek többségében nem szorosan a vizsgált élőhely-típushoz köthetők – inkább a bokorerdők szegélyeit, illetve a zártabb sziklagyepet részesítik előnyben. A 2018-ban fogott *Oecanthus pellucens* révén az Alsó-hegy ismert *Orthoptera* fajainak száma 27-re emelkedett.

- Az aggteleki Nyilasok Orthoptera-együttese

2018-ban a háromszori mintavétel során összesen 27 (15 Ensifera, 13 Caelifera) faj 492 egyede került befogásra a vizsgált két mintaterületen, ami mintegy 200 egyeddel kevesebb a 2014-ben tapasztaltnál. A faji szinten nem határozható lárvák száma 37, a határozható egyedek száma 455, a lárvák összesített egyedszáma 72 volt. A területről korábban összesen 38 faj került leírásra. A vizsgálat során a védett fajok közül a *Pholidoptera transsylvanica*, a *Saga pedo* és az egyetlen hazai fogólábú faj (Mantodea), a *Mantis religiosa* került elő. A 2018-ban tapasztalt fajgazdagság és egyedsűrűség a területre általánosan jellemzőnek mondható és csak kicsivel múlta alul a 2014-ben tapasztaltat. Az eddig leírt fajok közül 12 – a *Barbitistes constrictus*, a *Chorthippus biguttulus*, a *Leptophyes albobittata*, az *Omocestus viridulus*, a *Paracaloptenus caloptenoides*, a *Pachytrachys gracilis*, a *Pholidoptera aptera*, a *Platycleis grisea*, az *Isophya stysi*, az *Omocestus haemorrhoidalis*, a *Tetrix bipunctata*, és a *Tettigonia viridissima* nem került elő a gyűjtések során.

- A jósvafői Kopasz-tető Orthoptera-együttese

A 2018-as mintavételek során a Kopasz-tetőn (Jósvafő) összesen 18 egyenesszárnyú (7 Caelifera, 11 Ensifera) faj 207 egyedét sikerült begyűjteni. A faji szinten határozható egyedek

száma 172, a lárváké 39 volt. A nyílt élőhelyen a tojókampósok, azaz a sáskák dominanciája volt kimutatható mind faj, mind egyedszám tekintetében. Bár a Szőlő-hegy egészének fajkészletéből csak egy kisebb szelet jelenik meg a területen, olyan értékes fajok lelőhelyéről van szó, mint a N2000 listás *Stenobothrus eurasius*, vagy a szintén védett *Saga pedo*, de a *Stauroderus scalaris* is csak itt fordul elő a Szőlő-hegy egészét tekintve. A 2018-ban tapasztalt fajszám a korábbi vizsgálatok alapján a területen átlagosnak mondható. A terület védett fajai továbbra is stabil, bár viszonylag kis létszámú és erősen elszigetelt állományokkal képviseltetik magukat. Szerencsére a Kopasz-tető kiesik a kedvelt turista látványosságok sorából, így taposást, vagy egyéb zavaró hatást nem tapasztaltunk a területen, és azt a sziklagyepre amúgy jellemző becserjésedés sem fenyegeti jelentős mértékben.

- A tornanádaskai Alsó-hegy *Stenobothrus eurasius* állománya

A magasabban fekvő részeken (kv és A4-5 területek), ahogy az a korábbi felmérésekben is tapasztalható volt, a faj nem került elő. Ezen túl a hegylábi A1 és A3 területeken szintén nem sikerült a faj jelenlétét igazolni. A magasabban fekvő és közvetlen a hegylábban a sziklagyep erősebben cserjésedett, illetve a magasabb területeken erős vadtaposás volt megfigyelhető. A vizsgálat idejében az együttesek fenológiája a megszokottól előrébb tartott, ami minden megtalált faj esetén az átlagosnál kisebb tömegességet eredményezett, és a tapasztalt fajszám is elmaradt a megszokottól. A vizsgált transztek mentén (területenként $4 \times 10 \text{ m} = 40 \text{ m}^2$ /mintaterület, összesen 12 m^2) összesen 4 egyed sikerült begyűjteni, így a tapasztalt átlagos egyedsűrűség $0,033 \text{ egyed/m}^2$, a hím-nőtény arány 1:3 volt. Az egyedsűrűség, bár a hegy más területein korábban tapasztaltaktól ($0,3\text{-}0,4 \text{ egyed/m}^2$) lényegesen elmaradt, a 2015-ben azonos helyen mért adattal ($0,05 \text{ egyed/m}^2$ körüli átlag) csaknem megegyező.

- A bódvarákói Esztramos *Stenobothrus eurasius* állománya

A faj a korábban is ismert élőhelyén kimutatható volt 2018-ban is. A terepbejárás során az Alsó-hegyhez hasonlóan fenológiai csúszás volt tapasztalható. Az együttesek a megszokottnál, sőt a csaknem azonos időszakban a Bél-kövön vizsgált együttesekhez képest is jelentősen előrébb jártak a fenológiában. A vizsgált $4 \times 20 \text{ m}$ -es (80 m^2) transzeken összesen 8 nőstény egyed volt észlelhető, így az egyedsűrűség $0,1 \text{ egyed/m}^2$ volt a vizsgálat idejében. Az élőhely teljes mérete 1-2 ha, ami alapján az állomány mérete 1000-2000 egyed közé tehető a vizsgált időszakban.

- A Szalonnai-karszt *Stenobothrus eurasius* állománya

A faj jelenléte a hegy délnyugati lejtőjének kis sziklagyep foltjára korlátozódik, amit zárt bokorerdő és telepített fenyvesek határolnak. A faj által elfoglalt elszigetelt gyepfolt mérete igen kicsi, $3000\text{-}3500 \text{ m}^2$. A faj jelenlétét és tömegességét 4 ponton vizsgálták egyenként 20 m -es transztek mentén (összesen 80 m^2). A területen összesen 4 nőstény egyed került elő. A tapasztalt átlagos egyedsűrűség $0,05 \text{ egyed/m}^2$ -nek adódott, ami messze elmarad a 2015-ben mért $0,35 \text{ egyed/m}^2$ -es értéktől. Ezzel az értékkel a terület csatlakozik a másik két vizsgált lelőhelyhez, ahol szintén a korábbinál kisebb denzitásban került elő a faj. Ez jól mutatja, hogy nem az egyes területeken zajló lokális folyamatokban, hanem például makroklimatikus okokban kell keresni a jelenség hátterét. A teljes állomány mérete 150-200 egyedre volt tehető a vizsgálat idejében.

- A Bodrogeköz *Odontopodisma rubripes* állománya

A 2018-ban vizsgált 38 mintaterület közül 10 esetén volt kimutatható a faj jelenléte. A területek többsége a faj számára másodlagosnak ítélt élőhelyek: erdőszegélyek, magaskórósok, erdei aljnövényzet, illetve ruderalia. A faj nagyobb denzitásban a B1, B2, B13 és B24 területeken volt jelen. Ezeken az átlagos egyedsűrűség 0,13-1,2 egyed/m² volt a felmérések időszakában.

8. Puhatestűek felmérése

A program keretében csigák (Gastropoda) faunisztikai felmérése történt meg a Gönci-patak völgyében fűhálózás és avarmintagyűjtés segítségével. A megvizsgált 53 mintavételi helyen összesen 48 faj került elő. A vizsgálat során a fokozottan védett *Hygromia kovacsi* hat helyszínen került elő. A területen öt védett faj (*Bielzia coerulans*, *Cellariopsis deubeli*, *Isognomostoma isognomostomos*, *Vertigo angustior*, *Vestia gulo*) és két Natura 2000-es faj (*Hygromia kovacsi*, *Vertigo angustior*) került elő. További értékes faunaelemek: *Bythinella austriaca*, *Helicigona faustina*, *Platyla polita*, *Semilimax semilimax*, *Vertigo alpestris*, *Vertigo antivertigo*, *Vertigo substriata*. A Zemplén hegyvidéki területein első alkalommal került elő a *Segmentina nitida* és a *Valvata cristata* nevű vízi csigafajok.

9. Kétéltűek és hüllők felmérése

9/1. Kétéltűek és hüllők monitorozása az NBmR keretein belül

Az Aggteleki-karszton 2018-ban a pettyes- és a dunai göte, a foltos szalamandra, valamint a vöröshasú unka fajszerű monitorozását folytattuk. Az erdei- és a gyepi béka fajszerű, petecsomón alapuló felmérése csak kiegészítő jellegű adatokat szolgáltatott a petézési időszak összebecsülése miatt. A Ménes-völgyi sziklafalon a fali gyík és a fürge gyík vizsgálata, bár sok esetben hűvös, szeles, borult idő volt a felmérések idején, mégis az elmúlt évekéhez hasonló, sőt egy kicsit több adat került rögzítésre. A barna varangy Aggteleki-karszton történő vonulásának az elejét tudták vizsgálni kora esti vizuális, illetve lámpázásos egyedszámlálással. A felmérések során 14 faj 764 adata került rögzítésre.

A Zempléni-hegységben 2018-ban az alpesi göte állományok felmérését a regéci Csemete-kerti tó, valamint az István-kúti tó élőhelyein végezték. A Csemete-kerti tóban élvező palackcsapdás, az István-kúti tóban pedig vizuális megfigyeléssel történtek a felvételezések. 2018-ban a két tó ökológiai jellegében jelentős változást nem tapasztaltak. A sárgahasú unka állományok felmérését a regéci Csemete-kerti tó és az István-kúti tó területén tudták elvégezni. 2018-ban a faj harmadik monitorozási mintaterülete, a „Nyírjes-tóka” vízteréből nem került elő a faj. Az István-kúti tó és a Csemete-kerti tó élőhely változatlanul az elmúlt évekhez hasonló ökológiai állapotot mutatott, a „Nyírjes-tóka” viszont a szárazabb kora tavaszi időszaknak köszönhetően kis víztérrel rendelkezett és tavasz végére kiszáradt. A foltos szalamandra állomány felmérése a Szpalanyica-völgy területein történt meg nappali (reggeli) vizuális, illetve esti, lámpázásos megfigyeléssel. 2018-ban a fali gyík fajprotokoll szerinti monitorozása a Szpalanyica-völgyi sziklafalon megtörtént, jelentős egyedszámbeli eltérést nem tapasztaltak a korábbi évekhez képest. A felmérések során 10 faj 554 adata került rögzítésre.

9/2. Gőtemonitorozás palackcsapdák segítségével

A csapdázott és megfigyelt vizek a következők: Aggtelek: Kender-tó, Aggtelek: Vörös-tó, Szögliget: Derenk, Szögliget: Ménes-tó. A felmérést a fentiekben közölt négy helyszínen, víztestenként öt alkalommal végezték el, két fajt: pettyes, valamint tarajos gőtét fogtak. A pettyes gőtéből (*Triturus vulgaris*) 70 egyed (60 hím, 10 nőstény) figyeltek meg. Tarajos gőtéből (*Triturus dobrogicus*) 3 egyed (3 hím, 0 nőstény) fogtak. A négy mintaterületen viszonylag alacsony egyedszámok lettek detektálva, kivéve május 5-én, a derenki denevéritató felmérésénél tapasztalt mennyiséget. A szögligeti Ménes-tóban gőték jelenlétét sem csapdázással, sem vizuális megfigyeléssel nem tudták bizonyítani. A többi mintavételezési helyen tapasztalt csökkenés oka az idei nyár második periódusában tapasztalt extrém meleg és száraz időszak lehet.

10. Denevérközösségek felmérése

A Zempléni-hegység és a Bodroghköz 76 lokalitásban történtek a felmérések, összességében 20 taxont került elő, 18863 egyedszámmal. 2017-ben 72 okalitásban történtek a felmérések, összességében 16 taxont került elő.

Az Aggteleki Tájegységben 50 lokalitásban történtek a felmérések, összességében 18 taxont került elő, 12237 egyedszámmal. 2017-ben ehhez az évhez hasonlóan 50 okalitásban történtek a felmérések, összességében 18 taxont került elő.

A korábbi vizsgálati eredmények azt mutatják, hogy az épületek kivilágítása rendkívül nagy terhelést jelent az épületlakó állományokra (pl. BOLDOGH et al. 2007), ezért az Igazgatóság megállapodás alapján több fontos szálláshely esetében 2018-ban is lekapcsoltatta az épületek megvilágítását (pl. Szinpetri, Szőlősardó, Ragály). Tapasztalataink azt mutatják, hogy a terület nagy Myotisok állományai intenzíven csökkennek, de ugyanez mondható el a csonkafülű denevérekről is. A klímaváltozás eredményeként tapasztalható felmelegedés és hőhullámok terhelik a denevéreket, 2018-ban is előfordult, hogy 40°C feletti hőmérsékletet mérünk egyes szállásépületekben. A tapasztalt pusztulások (Viszló, Ragály) ennek lehet az eredménye.

Az épületlakó kolóniák megőrzése érdekében folyamatos kapcsolattartás és aktív gyakorlati kezelés szükséges. Ennek keretében több helyen történtek beavatkozások (pl. guánó letakarítása, deszkázás, bérépülőnyílások stabilizálása). 2018-ban nagyon jelentős előrelépés történt több fontos denevérszállás stabilizálásában (Szendrő Csehi-hegy, Edelény Mogyorósetető, esztramosi bányavágatok). Az elkövetkező években kiemelten fontos a beavatkozások eredményeinek monitorozása.

11. Kisemlős monitorozás bagolyköpet elemzéssel

Az Aggteleki Tájegységben, a Putnoki-dombság területén végzett vizsgálatok során három lokalitásból történt bagolyköpetek gyűjtése. A köpetekből 12 taxon, 2118 mintája került elő. Ezzel szemben 2017-ben 13 taxon 1446 példányát sikerült azonosítani.

Az Aggteleki Tájegységben, elsősorban a Cserehát területén végzett vizsgálatok során 14 lokalitásból történt korábban bagolyköpetek gyűjtése. A köpetekből 19 taxon, 395 mintája került elő. 2017-ben 17 taxon 1148 zsákmányállata került elő.

12. Emlősfajok felmérése

12/1. A Zemplén-hegység kisvízfolyásaiban élő európai hód, vidra és nutria állományok felmérése

A vizsgálati szakaszokon a nutria jelenlétét nem sikerült kimutatni, még a közvetlenül a Bodrogba ömlő vízfolyások torkolatvidékén sem. A faj intenzív táplálkozására utaló parti növényzet lerágását, a meder aljzatán előforduló nyomokat nem észlelték.

A vizsgált 11 kisvízfolyás felmért 31 szakasza közül 4 vízfolyás 10 szakaszán észlelték az európai hód valamilyen életjelét.

A vizsgált 11 kisvízfolyás felmért 31 szakasza közül 11 vízfolyás 29 szakaszán észlelték a vidra valamilyen életjelét.

Összességében elmondható, hogy az európai hód (*Castor fiber*) a zempléni vízfolyások számára megfelelő élőhelyet biztosító részein stabil állománnyal jelen van. A felmérés eredményei alapján valószínűsíthető, hogy a faj zempléni állománya az elmúlt évtizedben tapasztalt 'hódító útjának' még nem ért a végére, a betelepülés (kolonizáció) folyamatosan zajlik. A rendelkezésre álló adatok alapján látszik, hogy a faj a kisebb-nagyobb megingásokat (pl. árvizeket) követően határozottan foglalja el a bővebb vizű és egyenletesebb vízjárású patakszakaszokat, valamint alakítja át azokat. E patakok védett és fokozottan védett áramláskedvelő (reofil) halállományainak élőhelyei viszont jelentősen beszűkülnek vagy több száz méteres szakaszokon el is tűnnek azokon a helyeken, ahol a hódok tartósan megtelepednek és gátépítésükkel intenzív tájalakító tevékenységet végeznek.

Összességében elmondható, hogy a vidra (*Lutra lutra*) az állandó zempléni vízfolyásokban egész évben jelen van, valószínűleg szaporodik is és a vízfolyások melletti halastavaknak köszönhetően egész évben járja azokat. Az Őrszolgálat tagjainak információja szerint a fajt télen a Nagy-Milic csúcsai közelében is megfigyelték már, mely észlelés alapján tehát a faj egyedei bárhol előfordulhatnak a hegységben. További vizsgálatokat igényelne annak eldöntése, hogy a faj folyamatos jelenléte milyen hatást gyakorol a fogyatkozó halállományokra vagy hogy a mesterséges táplálékforrásoknak milyen szerepe van a zempléni vidra-állomány folyamatos jelenlétében.

12/2. Pele fajok monitorozása

A Szögliget mellett kihelyezett 50 peleodú közül összesen hatban sikerült mogyorós pelét (*Muscardinus avellanarius*) megfigyelni. 2017-ben öt odúból került elő, míg egyben nagy pele (*Glis glis*) fordult elő.

12/3. Ürgemonitoring

A protokoll alapján igazgatóságunk működési területén egy lokalitásban, a jósvafői Lófej-völgyben kell felmérni az állományt. Idén kis mértékben csökkent a lakólyukak száma, a transzektek mentén 41 (2017-ben 91), míg a teljes felméréskor 152 lyukat számoltunk. A terület egy részét erősen feltúrták a vaddisznók.

13. Ritka és telepesen költő madárfajok felmérése

Az ANPI működési területén 2018-ban az adott évre kiadott protokollnak megfelelő módon zajlott a ritka és telepesen fészkelő madárfajok felmérése. A felmérésekben az igazgatóság Természetmegőrzési Osztálya és a Természetvédelmi Őrszolgálat vett részt, de önkéntes madármegfigyelők is hozzájárultak megfigyeléseikkel a munkánkhoz. A korábban ismert fészkelőhelyek mellett bizonyos fajok esetében szisztematikus keresés folyt újabb fészkelőhelyek megtalálása érdekében. A telepesen fészkelő madárfajok esetében általában az elmúlt években megvizsgált helyszíneket kerestük fel újra. A ritka fajok esetében a ragadozómadarak és gallyfészkekben lakó nagytestű madárfajok esetében már a fészkelési időszak előtt több helyen végeztünk fészektérképezést. A fészkelési időszak előtt megtalált gallyfészkek nagy részét költési időszakban igyekeztünk visszaellenőrizni.

A telepesen fészkelő madárfajok egy részének fészkelőhelyeit szisztematikusán végigjártuk, és legalább egy alkalommal ellenőriztük a fészkelési időszak során. A felmérés során azokról a helyszínekről is összegyűjtöttük az adatokat, ahol nem volt klasszikus értelemben vett „telep”, hanem az adott madárfaj 1-2 párban fészkel csak. Bizonyos fajok (pl. szerkók) esetében lehetnek még ismeretlen telepek, a potenciális élőhelyek egy része gyakorlatilag megközelíthetetlen, ami ellehetetlenítette azok felmérését.

Ritka, stabil költőhelyű fajok. Az ebbe a kategóriába tartozó fajok esetében a legáltalánosabb módszer elsősorban a gallyfészkek (uhu esetében kőbányák, sziklafalak, szakadópartok) keresése, majd fészkelési időszakon belüli visszaellenőrzése, illetve revírek keresése volt. A felmérés bizonyos szempontból torzított, hiszen míg egyes fajok (pl. parlagi sas, vándorsólyom, stb.) fészkelőhelyei könnyen azonosíthatók, más fészkelőhelyeit lényegesen nehezebb megtalálni, vagy a fészkelési időszak kései volta miatt (pl. darázsölyv) a fészkek visszaellenőrzése alacsony határfokkal hoz eredményt. Bizonyos fajok esetében kapacitás hiányában kevés potenciális élőhely felmérése történt meg (pl. cigányréce, fogoly, vörösnyakú vöcsök), illetve vannak teljesen felmértelen területek is, ahol semmilyen adatunk nincs az adott faj állományáról (pl. uráli bagoly a Cserehátban, piros lábú cankó a Taktaközben és a Bodroglaközben).

Telepesen költő madárfajok

No.	Faj	Év	Párok száma
1.	Feketenyakú vöcsök	2018	0
2.	Kárókatona	2018	98
3.	Kis kárókatona	2018	0
4.	Bakcsó	2018	184-187
	Bakcsó	2018	47-49
5.	Üstökösgém	2018	0
6.	Kis kócsag	2018	1-2
	Kis kócsag	2018	11-12
7.	Nagy kócsag	2018	min. 5
	Nagy kócsag	2018	10

	Nagy kócsag	2018	160-170
	Nagy kócsag	2018	73-75
	Nagy kócsag	2018	79-80
	Nagy kócsag	2018	85-87
	Nagy kócsag	2018	10-15
8.	Szürke gém	2018	50-60
	Szürke gém	2018	min. 15
9.	Vörös gém	2018	3-4
	Vörös gém	2018	2-3
	Vörös gém	2018	1-2
	Vörös gém	2018	25-27
	Vörös gém	2018	20
10.	Batla	2018	0
11.	Kanalasgém	2018	10-11
12.	Kék vércse	2018	0
13.	Gólyatöcs	2018	7
14.	Gulipán	2018	3
15.	Székicsér	2018	0
16.	Feketeszárnýú székicsér	2018	0
17.	Szerecsensirály	2018	0
18.	Dankasirály	2018	40-50
	Dankasirály	2018	20
	Dankasirály	2018	10
	Dankasirály	2018	35
19.	Viharsirály	2018	0
20.	Sztyeppi sirály	2018	0
21.	Sárgalábú sirály	2018	0
22.	Küszvágó csér	2018	15
	Küszvágó csér	2018	1
23.	Kis csér	2018	0
24.	Fattyúszerkő	2018	35
	Fattyúszerkő	2018	6-7
	Fattyúszerkő	2018	5
	Fattyúszerkő	2018	25
25.	Kormos szerkő	2018	0
26.	Fehérszárnýú szerkő	2018	0
27.	Csóka	2018	13
	Csóka	2018	3
	Csóka	2018	3-4
28.	Vetési varjú	2018	100

	Vetési varjú	2018	90
	Vetési varjú	2018	40
	Vetési varjú	2018	36
	Vetési varjú	2018	4
	Vetési varjú	2018	15
	Vetési varjú	2018	31
	Vetési varjú	2018	23
	Vetési varjú	2018	56
	Vetési varjú	2018	12
	Vetési varjú	2018	106
	Vetési varjú	2018	16
	Vetési varjú	2018	196

Ritka, stabil költőhelyű madárfajok

No.	Faj	Év ¹	Párok száma ²	Biztos költések száma	Valószínű költések száma	Lehetséges költések száma	Sikeres költések száma ³	Sikertelen költések száma ⁴	Ismeretlen sorsú költések száma ⁵
1.	Cigányréce	2018	3		3				3
2.	Fogoly	2018	0						
3.	Vörösnyakú vöcsök	2018	1		1				
4.	Fekete gólya	2018	38	32	2	4	1	7	30
5.	Darázsölyv	2018	21	4	15	2	1		20
6.	Barna kánya	2018	5	2	3				5
7.	Vörös kánya	2018	0						
8.	Rétisas	2018	10	9	1		1		9
9.	Kígyászölyv	2018	10	5	5		1		9
10.	Hamvas rétihéja	2018	0						
11.	Kis héja	2018	0						
12.	Pusztai ölyv	2018	0						
13.	Békászó sas	2018	17	12	3	2	4	2	11
14.	Parlagi sas	2018	21	15	6		5		16
15.	Szirti sas	2018	3	3			2	1	
16.	Törpesas	2018	0						
17.	Kerecsensólyom	2018	4	4				2	2
18.	Vándorsólyom	2018	2	2				1	1
19.	Haris	2018	169			169			169
20.	Ugartyúk	2018	0						
21.	Széki lile	2018	0						
22.	Nagy goda	2018	0						
23.	Nagy póling	2018	0						
24.	Pirolábú cankó	2018	2		1	1			2
25.	Uráli bagoly	2018	51	21		30			51
26.	Réti fülesbagoly	2018	0						
27.	Uhu	2018	33	20	6	7	1	3	29
28.	Fehérhátú fakopáncs	2018	36	3		33			36
29.	Szikipacsirta	2018	0						
30.	Vízirigó	2018	5			5			5
31.	Kislégykapó	2018	0						

¹Év: felmérés éve.

²Párok száma: költésbe kezdett párok száma, de ide értjük azokat a revíreket is, ahol maga a fészek nem ismert. Értéke a sikeres, sikertelen és ismeretlen sorsú költések összege, illetve a

biztos, valószínű és lehetséges költségek összege (a két összeg, illetve a párok száma egyenlő szám). Tűzok esetében a költő tyúkra kell vonatkoztatni.

³Sikeres költségek száma: a költésbe kezdett párok közül azok, melyek sikeresen neveltek fel fiókákat.

⁴Sikertelen költségek száma: a költésbe kezdett párok közül azok, melyek fészkelése valamely oknál fogva megghiúsult, akár tojásos, akár fiókás fészkelés esetében.

⁵Ismeretlen sorsú költségek száma: költésbe kezdett párok, melyekről nincs információ, de ide értjük a revíreket is.

14. Taktaközi gémtelpek és úszólápok felmérése

- Múcsony, Lánc-rét

A felvételek alapján a területen fehér gémfélék fészkeit nem tudtuk kimutatni, csupán egy vadászó nagy kócsag egyedét észlelték az 1-1 számú szelvényen, valamint a terület felett átrepülő, a sirályfélék (*Laridae*) családjába tartozó taxon egy egyedét - vélhetően dankasirályt (*Larus ridibundus*) - figyeltek meg. Egyéb védett, vagy veszélyeztetett faj egyedeit nem észlelték.

- Múcsony, Ragályi-szög

A légifotók alapján a terület kissé északabbra eső, központi nádasában elszórva néhány fehér gémféle fészkeit tudták kimutatni. A kolóniáról készült légi felvételek áttanulmányozása során megállapítható, hogy a telepen legkevesebb 16 pár „fehér gémféle” fészkel. A korábbi és más hasonló helyszíneken végzett kiértékelések és tereptapasztalatokkal összevetve megállapítható, hogy nagy valószínűséggel az észlelt egyedek a nagy kócsag (*Egretta alba*) faj példányai.

- Szerencs, Pásztor-tó

A vizsgált lápok rendkívül nehezen járhatóak, sokféle rendszeresen beszakadnak, ezért - az elkészült légi felvételeket is felhasználva - a térképezés során a tőzegpáfrány (*Thelypteris palustris*) előfordulására vonatkozó információkat igyekeztek leginkább pontosítani. E fajon kívül a lápi csalán (*Urtica kioviensis*) és a rucaöröm (*Salvinia natans*) került elő a Pásztor-tó területéről. A tőzegpáfrány esetében foltterképezést végeztek, a többi fajra vonatkozóan csak pontszerű előfordulások adatait adták meg.

A légifotók alapján a tó középső részén egy jelentős gémtelep jelenlétét, nyugati karójában két kisebb kolónia és öt szoliter pár fészkelését észlelték. A megfigyelési pontról végzett parti számlálások eredményeit tekintve megállapítható, hogy a tó területén kb. 160-170 pár nagy kócsag (*Egretta alba*), 11-12 pár kis kócsag (*Egretta garzetta*), 184-187 pár bakcsó (*Nycticorax nycticorax*) és 4-5 pár vörösgém (*Ardea purpurea*) fészkel. A kolóniákról készült kevésbé informatív légi felvételek áttanulmányozása során megállapítható, hogy a telepen legkevesebb 152 pár fehér gémféle fészkel.

- Tarcal, Kis-Ökör-tó

A foltok nem tipikus úszólápok még, de olyan konstans fajok fordulnak elő rajtuk, mint pl.: a bókoló sás (*Carex pseudocyperus*). Egyes részeken az úszó növényzeten megtelepedtek már rekettyefűz (*Salix cinerea*) egyedek. Ezek a foltok a fűzlápok irányába fejlődnek. A védett növényfajok közül csupán a rucaöröm (*Salvinia natans*) került elő, mely elszórva számos

ponton megtalálható a nádszálak közötti nyílt vízfelületeken. A telepek átlagos denzitása 0,5 telep/m².

A légifotók alapján a tó keleti karéjában egy jelentős gémtelep jelenlétét észlelték. A parti számlálások eredményeit is figyelembe véve megállapítható, hogy a lakott fészkekben kb. 2/3-ad arányban nagy kócsagok (*Egretta alba*) és 1/3-ad arányban vörösgém (*Ardea purpurea*) párok fészkelnek. A megfigyelési pontról végzett parti számlálás eredményképpen megállapítható, hogy a Kis-Ökör-tó területén kb. 79-80 pár nagy kócsag (*Egretta alba*) és kb. 20 pár vörösgém (*Ardea purpurea*) fészkel. A kolóniáról készült kevésbé informatív légi felvételek áttanulmányozása során megállapítható, hogy a telepen legkevesebb 62 pár fehér gémféle fészkel.

- Tarcal, Hosszú-tó

A légifotók alapján a tó központi nádasában két jelentős gémtelep jelenlétét észlelték. A parti számlálások eredményeit is figyelembe véve megállapítható, hogy a lakott fészkek gyakorlatilag 100%-ában nagy kócsagok (*Egretta alba*) fészkelnek. A megfigyelési pontról végzett parti számlálás eredményei szerint a Hosszú-tó területén kb. 80-85 pár nagy kócsag (*Egretta alba*) fészkel. A kolóniáról készült kevésbé informatív légi felvételek áttanulmányozása során megállapítható, hogy a telepen legkevesebb 82 pár fehér gémféle fészkel.

- Tiszaladány, Sulymos

A vizsgált lápok rendkívül nehezen járhatóak, sokfelé rendszeresen beszakadnak, ezért a térképezés során leginkább a tőzegpáfrány (*Thelypteris palustris*) előfordulására vonatkozó információkat igyekeztünk pontosítani az elkészült légi felvételeket is felhasználva. E fajon kívül a lápi csalán (*Urtica kioviensis*) és a rucaöröm (*Salvinia natans*) került elő a Sulymos területéről. A tőzegpáfrány esetében foltterképezést végeztek, a többi fajra vonatkozóan csak pontszerű előfordulások adatait adják meg. A megfigyelési pontról végzett parti számlálások eredményeit tekintve megállapítható, hogy a tó területén kb. 73-75 pár nagy kócsag (*Egretta alba*), 47-49 pár bakcsó (*Nycticorax nycticorax*), 10-11 pár kanalasgém (*Platalea leucorodia*) és 25-27 pár vörösgém (*Ardea purpurea*) fészkel. A kolóniákról készült kevésbé informatív légi felvételek áttanulmányozása során megállapítható, hogy a telepen legkevesebb 87 pár fehér gémféle fészkel.

- Tarcal, Hódos-tó

A Hódos-tavon a felmérések során gémtelep nem került elő. A Hódos felmérése során nehézséget okozott a rendkívül nehezen járható élőhelyek alapos bejárása. Az ingoványos, keszekusza fűzlápokon azonban megállapítható, hogy gyakorlatilag mindenütt megtalálható a tőzegpáfrány (*Thelypteris palustris*). A faj általában tömegesen jelenik meg, gyakran olyan sűrűségben, hogy egyeduralkodó és a gyékényhez hasonlóan úszó vegetációt képez. A tavon a faj legalább 5 hektáron van jelen, melyen borítása 50-80% közötti.

- Tarcal, Kenyész-tó-lapos

A nyílt vízfelülettel érintkező úszólápok szegélyén gyakorlatilag egyeduralkodó a tőzegpáfrány (*Thelypteris palustris*). Az idősebb úszólápokon fűzlápok is kialakulóban vannak, mivel számos helyen megtelepedett a reketyefűz (*Salix cinerea*). A tó egyik érdekes

képződménye egy úszó sziget. A sziget erős légmozgás hatására változtatja a helyét és hol a víz közepén, hol a part közvetlen közelében található.

- Tarcal, Kengyel-lapos

A felmérések során a tó nyugati felének öblözetében kevésbé értékes, felszakadozó növényzet jellemző, míg keleti felének öblözetében előkerült a védett tőzegpáfrány (*Thelypteris palustris*). A faj az alábbi térképen ábrázolt folt területén él, mintegy 6773 m² kiterjedésű foltban. A legnagyobb egyedsűrűségű állománya a tó nyílt vízfelületével érintkező úszólápokon található. Bár más védett faj nem került elő.

15. Ex lege védett források és víznyelők felmérése

2018-ben az alábbi források felmérése történt meg: Alsó-Bik-forrás, Alsó-délői-forrás, Bükk-lápai-forrás, Bükk-völgyi-Szikla-forrás, Éhes-kút, Felső-Rudóka-forrás, Gyökér-kút, Kertalji-forrás, Köszvényes-forrás, Közép-domb-alatti-1-forrás, Közép-domb-alatti-2-forrás, Margit-forrás, Nyírjes-bérc-délnyugati-forrás, Nyírjes-bérc-déli-forrás, Tardai-forrás, Verő-mál-dülő-alatti-forrás, Vitányi-forrás. Kitöltésre kerültek a nyilvántartó lapok, és elkészültek a Kezelési terv megalapozó dokumentációk.

16. A zöld koboldmoha elterjedésének térképezése a Központi-Zemplén területén.

A felmérésnek köszönhetően (az eltelt csaknem 60 év után először) két flóratérképezési kvadrátban sikerült megtalálni a zöld koboldmoha 4 sporofitonos telepét, egy kivétellel korhadó holtfán. Ezek közül mindegyik új adatnak számít, de csak az egyik kvadrátra nézve új a faj (7594.4). Felmérésünk alapján a Központi-Zemplén területén összesen 8 db sporofitont találtunk, de feltehetőleg ennél jóval több állomány és egyed is előfordul a hegységben. A *Buxbaumia viridis* potenciális és aktuális termőhelyei számos más ritka moha és edényes növényfaj menedékei is egyben (pl. *Dryopteris dilatata*, *Gymnocarpium dryopteris*, *Phegopteris connectilis*, *Lonicera nigra*, *Rosa pendulina*, *Spiraea media*, *Vaccinium vitis-idaea*, *Bazzania trilobata*, *Blepharostoma trichophyllum*, *Calypogeia azurea*, *Ptilidium pulcherrimum*, *Dicranum spurium*, *Leucobryum glaucum*), ezért a mészkerülő bükkösök és tölgyesek, ill. a helyükön ültetett tűlevelű állományok, mozaikoló társulások alaposabb felmérése a hazai biodiverzitás jobb megismerésének egyik kulcsa lehet. A *Buxbaumia aphylla* a felmérés során összesen 4 flóratérképezési kvadrátból mutatták ki. Ezek közül 2 kvadrátra új (7494.3, 4) faj a levéltelen koboldmoha.

4.3. TIR-be betöltött és betöltésre előkészített adatok modulonként

2018 során tovább folytatódott a Biotika adatbázis feltöltése, az év során 44 784 biotikai adat került rögzítésre, a rögzített adatok száma 2018. márciusára 840 259 adat.

4.4. Jelentési kötelezettség

Modul neve	Betöltött adatok mennyisége	Betöltésre előkészített adatok
Ingtalan nyilvántartás		
a, Földrészlet	cca. 19 113*	nem értelmezhető
b, Alrészlet	cca. 23 160*	nem értelmezhető
c, Geometria	cca. 120 454*	nem értelmezhető
Vagyonkezelési		
a, Saját vagyonkezelés	cca. 2 987*	naprakész
b, Szerződés	cca. 66*	naprakész
Egyedi tájérték	cca. 3 227*	3 644, naprakész
Biotika	cca. 81 162*	840 259, naprakész
Összesen	cca. *	843 903**

*OKIR-TIR rendszer feltöltés és tesztelés alatt

** ANPI Biotika adatbázis archív adatokkal együtt

5. Természetvédelmi kezelési tevékenység

5.1.A) Természetvédelmi kezelési tervek (meglévő, elmúlt évben készült)

A kezelési tervek elkészítéséért, szakmai koordinációért az ANPI Természetmegőrzési Osztálya felelős. Tárgyévben természetvédelmi kezelési terv nem készült.

5.1.B) Natura 2000 fenntartási tervek (meglévő, elmúlt évben készült)

2018-ban nem készült újabb fenntartási terv. 2019-re a HUBN20073 Bodrogszegi Várhegy kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület került betervezésre.

Site neve	Fenntartási terv (előrehaladási jelentés)	Fenntartási terv (zárójelentés)	Egyeztető tárgyalások	Forrás
HUAN20002 Rakaca-völgy és oldalvölgyei	+	+	+	EMVA Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás 43/2012 (V.3.) VM rendelet szerint
HUAN20003 Bódva-völgy és Sas-patak völgye	+	+	+	EMVA Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás 43/2012 (V.3.) VM rendelet szerint
HUAN20004 Hernád-völgy és Sajóládi-erdő	+	+	+	EMVA Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás 43/2012 (V.3.) VM rendelet szerint
HUAN20005 Szuha-völgy	+	+	+	EMVA Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás 43/2012 (V.3.) VM rendelet szerint
HUAN20006 Sajó- völgy	+	+	+	EMVA Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás 43/2012 (V.3.) VM rendelet szerint
HUBN20081 Long-erdő	+	+	+	EMVA Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás 43/2012 (V.3.) VM rendelet szerint
HUBN20074 Tállyai Patócs- hegy – Sátor-hegy	+	+	+	EMVA Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás

				43/2012 (V.3.) VM rendelet szerint
HUBN20077 Erdőbényei- Olaszliszkai magyar nősziromos	+	+	+	EMVA Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás 43/2012 (V.3.) VM rendelet szerint
HUBN20090 Komlóskai Mogyorós-tető és Zsidó-rét	+	+	+	EMVA Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás 43/2012 (V.3.) VM rendelet szerint
HUBN20075 Sárospataki Mandulás	+	+	+	EMVA Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás 43/2012 (V.3.) VM rendelet szerint
HUBN21009 Mádi Kakas-hegy	+	+	+	EMVA Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás 43/2012 (V.3.) VM rendelet szerint
HUAN21008 Mádi Bomboly-bánya	+	+	+	EMVA Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás 43/2012 (V.3.) VM rendelet szerint
HUBN20093 Bózsmai Temető- alja	+	+	+	EMVA Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás 43/2012 (V.3.) VM rendelet szerint
HUAN21007 Bózsma-patak	+	+	+	EMVA Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás

				43/2012 (V.3.) VM rendelet szerint
HUBN20082 FelsőregmeciRony va	+	+	+	EMVA Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás 43/2012 (V.3.) VM rendelet szerint
HUBN20071 Bodrogzug és Bodrog-hullámtere	+	+	+	A fenntartási terv a Földművelésügyi Minisztérium költségvetési fejezet „Természetvédelmi kártalanítás” elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat keretéből elvégzendő természetvédelmi állapot felmérési, kármegelőzési és kezelési intézkedések meghatározására irányuló feladatok ellátásának keretében készült. TMF/667/1/2015
HUBN20072 Tokaji Kopasz- hegy	+	+	+	A fenntartási terv a Földművelésügyi Minisztérium költségvetési fejezet „Természetvédelmi kártalanítás” elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat keretéből elvégzendő természetvédelmi állapot felmérési, kármegelőzési és kezelési intézkedések meghatározására irányuló feladatok ellátásának keretében készült. TMF/667/1/2015
HUBN20078 Pácini Mosonna- erdő	+	+	+	A fenntartási terv a Földművelésügyi Minisztérium költségvetési fejezet „Természetvédelmi kártalanítás” elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat keretéből elvégzendő

				természetvédelmi állapot felmérési, kármegelőzési és kezelési intézkedések meghatározására irányuló feladatok ellátásának keretében készült. TMF/667/1/2015
HUBN20079 Révleányvári-erdők	+	+	+	A fenntartási terv a Földművelésügyi Minisztérium költségvetési fejezet „Természetvédelmi kártalanítás” elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat keretéből elvégzendő természetvédelmi állapot felmérési, kármegelőzési és kezelési intézkedések meghatározására irányuló feladatok ellátásának keretében készült. TMF/667/1/2015
HUAN20001 Aggteleki-karszt	+	+	+	A fenntartási terv a Földművelésügyi Minisztérium költségvetési fejezet „Természetvédelmi kártalanítás” elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat keretéből elvégzendő természetvédelmi állapot felmérési, kármegelőzési és kezelési intézkedések meghatározására irányuló feladatok ellátásának keretében készült. TMF/608/1/2016
HUBN20087 Baskói-rétek	+	+	+	A fenntartási terv a Földművelésügyi Minisztérium költségvetési fejezet „Természetvédelmi kártalanítás” elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat keretéből elvégzendő természetvédelmi állapot

				<p>felmérési, kármegelőzési és kezelési intézkedések meghatározására irányuló feladatok ellátásának keretében készült. TMF/608/1/2016</p>
<p>HUBN20089 Füzéri Pál-hegy</p>	+	+	+	<p>A fenntartási terv a Földművelésügyi Minisztérium költségvetési fejezet „Természetvédelmi kártalanítás” elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat keretéből elvégzendő természetvédelmi állapot felmérési, kármegelőzési és kezelési intézkedések meghatározására irányuló feladatok ellátásának keretében készült. TMF/608/1/2016</p>
<p>HUBN20088 Regéci Vár-hegy</p>	+	+	+	<p>A fenntartási terv a Földművelésügyi Minisztérium költségvetési fejezet „Természetvédelmi kártalanítás” elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat keretéből elvégzendő természetvédelmi állapot felmérési, kármegelőzési és kezelési intézkedések meghatározására irányuló feladatok ellátásának keretében készült. TMF/559/2/2017</p>
<p>HUBN20092 Telkibányai Király-hegy</p>	+	+	+	<p>A fenntartási terv a Földművelésügyi Minisztérium költségvetési fejezet „Természetvédelmi kártalanítás” elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat keretéből elvégzendő természetvédelmi állapot felmérési, kármegelőzési és</p>

				kezelési intézkedések meghatározására irányuló feladatok ellátásának keretében készült. TMF/559/2/2017
HUBN20085 Északi-Zempléni-hegység	+	+	+	A fenntartási terv a Földművelésügyi Minisztérium költségvetési fejezet „Természetvédelmi kártalanítás” elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat keretéből elvégzendő természetvédelmi állapot felmérési, kármegelőzési és kezelési intézkedések meghatározására irányuló feladatok ellátásának keretében készült. TMF/559/2/2017
HUBN20084 Központi-Zempléni-hegység	+	+	+	A fenntartási terv a Földművelésügyi Minisztérium költségvetési fejezet „Természetvédelmi kártalanítás” elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat keretéből elvégzendő természetvédelmi állapot felmérési, kármegelőzési és kezelési intézkedések meghatározására irányuló feladatok ellátásának keretében készült. TMF/559/2/2017

5.2. Élőhely-fenntartás, kezelés (élőhelyek és területegységek szerinti bontásban)

5.2.1. Az élőhelyeket érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások

Az 1143/2014/EU rendelet hatálya alá eső IAS fajok a Működési területen:

- Igazgatóságunk működési területén gyors ütemben terjeszkedik a közönséges selyemkóró (*Asclepias syriaca*) ezért az elmúlt időszakban e faj szisztematikus feltérképezésére fordítottuk a legnagyobb energiát. A faj felmérése elérte a monitoringhoz szükséges (kiindulási állapot) felmértség szintet. 286 db 2017-es, vagy korábbi, és további 202 új helyszínen találtuk meg a fajt több mint 10 ha teljes területfedéssel. A faj rohamos térnyerése és főleg a homokos talajon fellelt állományok mérete alapján, az EU IAS listás fajok közül ez a faj igényli a legnagyobb figyelmet és erőfeszítést.
- A bíbor nebáncsvirág (*Impatiens grandulifera* Royle.) a Zemplénben 28 helyszínen (Pusztafalu, Füzér, Hollóháza, Baskó, Füzérkomló, Erdőhorváti) vízfolyások mentén szórványosan fordul elő. (a működési terület korábban ismert előfordulási helyeinek teljes körű felmérése 2018 év során megtörtént.) Több helyen az előzönlés kezdeti szakaszában találtunk állományokat. A fellelt állományok felszámolását 2019 során kezdjük meg.

(A nem EU IAS listás fajok közül a kanadai aranyvessző (*Solidago canadensis* L.), a japánkeserűfű félek (*Fallopia x. bohémica*), és a bálványfa (*Ailanthus altissima*), zöldjuhar (*Acer negundo* L.), amerikai kőris (*Fraxinus pennsylvanica* Marshall), gyalogakác (*Amorpha fruticosa* L.) állományainak, egyes, természetvédelmi szempontból különlegesen értékes területeken, történő féken tartása, a legnagyobb feladat.)

Helyzetértékelés az aggteleki tájegység területéről

Az aggteleki tájegységben a 2018. évi természetvédelmi kezelési tervvel összhangban folytatódott az inváziós növényekkel előzönlött területek felmérése. Az év folyamán pedig a kezelési kerület számos pontján folyt aktív visszaszorítási munka.

A felmérések tapasztalataként megállapítható, hogy a vizsgált területen az alábbi inváziós növényfajok vannak jelen:

- *Solidago canadensis* L. tömeges. A visszaszorítási munka eredményeként a védekezés törzsterületén a további terjedés egyértelműen megállt, visszaszorulás tapasztalható,
- *Solidago gigantea* Aiton szórványos,
- *Amorpha fruticosa* L. az aggteleki határban néhol tömeges,
- *Fallopia sectio Reynoutria* szórványos,
- *Echinocystis lobata* Torr et Gray vízfolyások mellett szórványosan,

- *Ailanthus altissima* (Miller) Svingle Tornai-alsóhegyen tömeges, Esztramos-hegyen tömeges, Szögliget községhatárban előfordul, Bódvarákón az Esztramos-orom alatt ismét terjedőben (ennek az állománynak a kezelését 2018 során a „kártalanítási keret” terhére folytattuk),
- *Helianthus ssp.* Szórványos a Jósva- és a Bódva völgyén terjed,
- *Robinia pseudo acacia* L. telepített erdei területeken állományalkotó, több település határában a gyepeken szórványos, vagy tömeges,
- *Acer negundo* L. néhány egyed,
- *Ambrosia artemisiifolia* L. az aggteleki, szinpetri, szini, szögligeti községhatár szántóin kritikus, az egész kezelési kerület földútjai mellett szórványos, (további terjedésének megakadályozását, a gyepek művelési ág megtartásával, szántók gyepeként kezelésével vegyszermentesen lehetne biztosítani),
- *Parthenocissus spp.* szórványos,
- Adventív Aster fajok: a völgyek rontott gyepein gyakori,
- *Xanthium spinosum* vadföldeken, szántókon alkalmanként előfordul,
- *Bidens frondosa* L. az Aggtelek környéki vízállások partjain tömeges.

Helyzetértékelés a zempléni tájegység területéről

A zempléni tájegység területén 2018. évben végzet felmérések tapasztalataként megállapítható, hogy a vizsgált területen az alábbi inváziós növényfajok vannak jelen:

- *Amorpha fruticosa* L. a Bodrogzugban tömeges, a Taktaközben csatornák partján szórványosan (pl.: Taktaközi öntözőcsatorna), a Tokaji-hegyen is megjelent (Lencsés-völgy), a Bodrogzugban csatornák partján tömeges.
- *Acer negundo* L. a Bodrogzugban, de főleg a folyó menti galériaerdőkben, tömeges, a Tokaji-hegy északi oldalán kisebb foltokban megjelent (Csepegő-dűlő, Dobó-dűlő). A Bodrogzugban csatorna partokon néhol tömeges.
- *Acer saccharinum* L. a Bodrogzugban két dűlőből (Bodrogkeresztúr - Disznó-szállás, Tokaj – Bodrog-köz) a Tisza mentén egy dűlőből (Tokaj – Alsó-legelő) lehet már kimutatni a fajt. Erőteljes terjedése tapasztalható, illetve várható.
- *Fraxinus pennsylvanica* Marshall a Bodrogzugban, Bodrogzugban tömeges, folyamatosan terjed a Taktaközben (pl.: Taktaközi-öntöző-csatorna, Peres-kígyós-ér), illetve a Zempléni-hegység patakjainak alsóbb szinttájain (pl.: Tolcsva-patak).
- *Solidago canadensis* L. néhol tömeges, pl.: Tokaj – Közép-legelő, Telkibánya – Csenkő-patak-völgye, Hosszú-föld, Zemplénagárd – Papok-erdeje, stb.
- *Solidago gigantea* Aiton, a Hegyközben tömeges, a Központi-Zemplénben szórványos, pl.: Komlóska – Szalka-rét.
- *Fallopia sectio Reynoutria* a Zemplénben néhol tömeges (pl.: Sátoraljaújhely – Zsolyomka, Tolcsva-patak, Bénye-patak) a Bodrog-mentén (pl.: Felső-legelő, Tolcsva-patak) és a Taktaközben szórványos (pl.: Taktaközi-öntöző-csatorna), egy helyen tömeges: Tarcal – Nagy-szik.

- *Echinocystis lobata* Torr et Gray a Bodrogzugban, Tisza mentén tömeges, a Tokaji-hegy északi oldalán, dél Zemplénben szórványosan fordul elő.
- *Ailanthus altissima* (Miller) Svingle a Tokaji-hegyen egyre több helyen megjelenik (Tarcál - Citrom-bánya környéke, Ceke, Öreg-temető, Tokaj – Palota-dűlő, Dobó-dűlő, Verebes-dűlő stb.), máshol még szórványosan: Bodrogkeresztúr – Dereszla, Mád - Nagy-Padi-hegy, Legyesbénye környéke stb.
- *Helianthus* ssp. vízfolyások mentén néhol tömeges (pl: Bénye-patak, Tolcsva-patak, Takta, Szerencs-patak).
- *Robinia pseudo acacia* L. telepített erdei területeken, egykori felhagyott szőlők helyén állományalkotó, több település határában a gyepeken szórványos, vagy tömeges.
- *Ambrosia artemisiifolia* L. az előző évi jelentés szerint sehol sem tömeges, de egyre több területen megjelenik, a Taktaközben, Felső-Bodrogköz területén kifejezetten tömegessé vált. A Zempléni-hegységben létesített szórókon, vadföldeken, utak mellett, taktaközi szántókon, Tisza-menti szántókon terjed.
- *Bidens frondosa* L. a Tisza és a Bodrog mentén tömeges, a Bodrogzug területén főleg a holt medrek parti zónájában, galériaerdőkben tömeges. Megjelent a Zempléni-hg. területén is, ahol legnagyobb károkat a forráslápok területén okoz (pl.: Komlói-völgyi láprétek).
- *Parthenocissus* spp. A Bodrog- és a Tisza-mentén szórványosan, illetve a Tokaji-hegy északi oldali területein is megjelent.
- *Abutilon theophrasti* Medik. sehol sem tömeges, de egyre több területen megjelenik. A Zempléni-hegységben létesített szórókon, vadföldeken, utak mellett, taktaközi, Tisza-menti szántókon (pl.: Bodrogközi-vár-dűlő, Alsó-legelő, Kis-virágos-dűlő, Kincstári-rétek-dűlő), Felső-Bodrogköz területén.
- *Elaeagnus angustifolia* L. a Tokaji-hegyen terjedőben, néhol már tömeges (pl.: Donárd, Kis-Garai), terjedőben: Tokaj - Nagy-Kopasz-dűlőben, a Tarcál - Bige és Téglás dűlőkben, valamint a Tokaj – Kereszt-hegyen.
- *Humulus scandens* (Loureiro) Merrill. a szerencsi ülepítő tavakon tömeges.
- *Elodea canadensis* Michx. A Bodrog-mentén szórványosan (pl.: Zsaró-ér, Felső-legelő).
- *Impatiens parviflora* DC. zempléni erdőkben, főként a völgytalpakon általánosan tömeges.
- *Aster* spp. a Bodrog-mentén, Tisza-mentén szórványosan, terjed.
- *Pinus nigra* L. a Tokaji-hegyen sztyeprét foltokon erőteljesen terjed.
- *Vitis riparia* Michx. A Bodrog és a Tisza-mentén tömeges.

5.2.2. Élőhely-fenntartási, kezelési tevékenységek ismertetése

Az Igazgatóság vagyongazdálkodásában lévő 13248,5922 ha területből 11243,3586 ha van saját használatban, ebből az Aggteleki Tájegységben 35 község határában 6459,6158 ha, a Zempléni Tájegységben 34 község határában 4783,7428 ha.

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság használatra kiadott területe 2018. évben 2005,2336 ha volt, ebből pályázatás nélkül került kiadásra 39,2765 ha.

A saját használatban lévő és haszonbérbe adott területek művelési áganként az egyes tájegységekben:

Aggteleki tájegység:

<i>Művelési ág</i>	<i>Összkiterjedés (ha)</i>	<i>Saját használatban</i>		<i>Haszonbérbe adva</i>	
		<i>ha</i>	<i>%</i>	<i>ha</i>	<i>%</i>
Szántó	451,8257	397,9364	88,07	53,8893	11,93
Rét	313,2459	288,9396	92,24	24,3063	7,76
Legelő	1593,9274	1453,4084	91,18	140,519	8,82
Szőlő	5,5877	5,5877	100,00	0,0000	0,00
Gyümölcsös	4,7931	4,5431	94,78	0,2500	5,22
Erdő	4104,6913	4104,1881	99,9	0,5032	0,01
Fásított terület	0,7814	0,7814	100,00	0,0000	0,00
Kivett	204,2311	204,2311	100,00	0,0000	0,00
Összesen	6679,0836	6459,6158	95,71	219,4678	4,29

Zempléni Tájegység

<i>Művelési ág</i>	<i>Összkiterjedés (ha)</i>	<i>Saját használatban</i>		<i>Haszonbérbe adva</i>	
		<i>ha</i>	<i>%</i>	<i>ha</i>	<i>%</i>
Szántó	122,3209	99,8916	81,66	22,4293	18,34
Rét	2267,8046	1017,9987	44,89	1249,8059	55,11
Legelő	919,1195	405,5889	44,13	513,5306	55,87
Nádas	23,6300	23,6300	100,00	0,0000	0,00
Erdő	2280,1992	2280,1992	100,00	0,0000	0,00
Fásított terület	20,2396	20,2396	100,00	0,0000	0,00
Kivett	936,1948	936,1948	100,00	0,0000	0,00
Összesen	6569,5086	4783,7428	72,82	1785,7658	27,18

Megjegyzés: A tárgyévben vásárolt ingatlanok nem szerepelnek a tájegységeknél.

Igazgatóságunk a kapacitásainak határai között folyamatosan törekszik a saját használat és kezelés kiterjesztésére, mert ez biztosítja leginkább a védett területek megfelelő kezelését és a természeti értékek megóvását.

A két tájegység között a kezeléshez szükséges feltételekben továbbra is jelentős különbség van, és ez tükröződik a kezelés illetve a hasznosítás módjában is. A technikai (KEOP pályázati forrásból történt gépbszerzés) és személyi feltételekkel jobban ellátott Aggteleki Tájegységben 2018. évben a saját vagyionkezelésben lévő területek szinte teljes egészében (95,71 %) saját használatában és kezelésében voltak, mindössze 219,4678 ha volt haszonbérbe adva. A saját kezelési infrastruktúrával továbbra sem rendelkező Zempléni Tájegységben a saját használat aránya összességében 72,82 %, 1785,7658 ha terület haszonbérbe adással hasznosított. Az erdők, fásított területek, szőlők, gyümölcsösök, nádasok és kivett területek esetében mindkét tájegységben a saját használat aránya gyakorlatilag 100 %-os, a szántók esetében meghaladja a 80 %-ot. Az Aggteleki Tájegységben a rét művelési ágú területek 92,24 %-a (288,9396 ha), a legelő művelési ágú területek 91,18 %-a (1453,4084 ha), míg a Zempléni Tájegységben a rét művelési ágú területek 44,89 %-a (1017,9987 ha), a legelő művelési ágú területek 44,13 %-a (405,5889 ha) van saját használatban.

Művelési ágat tekintve tehát a két tájegységben legeltetésre, kaszálásra 1306,9383 ha rét és 1858,9973 ha legelő szolgálna, a földhivatali nyilvántartás szerinti művelési ágak azonban sok esetben inkább a célállapotot, mint a valós természeti állapotot és területhasznosítást tükröznek, mivel a területek egy része inváziós és őshonos fásszárú fajokkal a becserjésedés, beerdősülés valamelyik stádiumában van. A KEHOP program keretében megvalósítandó pályázatainkban kiemelt cél mind a két tájegységben egy nagy léptékű rehabilitáció megvalósítása és a helyreállított területek hosszú távú fenntartását is biztosító infrastruktúra megteremtése.

A saját használatban lévő területeken 2018. évben az egyes tájegységekben elvégzett kezelési tevékenységet az alábbiakban részletezzük.

Aggteleki Tájegység

Az Aggteleki Területkezelési Osztály (továbbiakban: ATO) az Aggteleki Tájegység saját vagyionkezelésben lévő - elsősorban a védett természeti területeken elhelyezkedő - erdő, rét, legelő, szántó és külterjes gyümölcsös művelési ágú területek kezelésével kapcsolatos feladatokat látta el. A tájegység saját vagyionkezelésben és használatban lévő területeiből **4565,68 ha** üzemtervezett erdőt kezel, a fennmaradó egyéb művelési ágú saját használatban lévő területek nagysága **2113,4036 ha**, ennek a területnek több mint felén, cc. 1100 - 1200 ha-on végez rendszeres területkezelési tevékenységet. Ezen túl az Északerdő Zrt. vagyionkezelésében lévő 92 ha rét, legelő művelési ágú területre van érvényes együttműködési megállapodásunk, melynek keretében pásztoroló legeltetéssel, kaszálással, takarmány betakarítással hasznosítottuk a területet.

A rét, legelő és szántó területeken végzett kezeléssel egyúttal a hucul lóállomány téli takarmányszükségletét is – az időjárástól függő mennyiségben - előállítjuk.

Kaszálóként hasznosított terület

Gyep, legelő és kaszálóterületek kezelése:

Összesen 790 ha-on végeztünk kezeléseket, ebből 595 ha-on gyepezés, 195 ha-on legeltetés történt. A kezelt gyepeken 295 ha-on - kaszálás, rendkezelés, bálázás - történt melyet négyötöd részben saját gépekkel, egyötöd részben vállalkozókkal végeztünk. A fennmaradó 300 ha-on - legelőápolás, tisztító kaszálás, szárzúzás – történt, melyet pályáztatás és szerződés megkötése után vállalkozókkal végeztünk.

A hucul ménessel három helyszínen (Gergés, Csemer-völgy és Perkupa istálló fölötti rész) rendszeresen legeltetünk.

Hucul lovakkal legeltetett terület az Aggteleki Tájegységben

Szántóföldek művelése:

A szántóföldi művelésre alkalmas területből 81,44 ha műveltünk, ebből 41,33 ha-on termeltünk szemes takarmányt - takarmányzab (19,56 ha), kukorica (12,00 ha) és árpa (9,77 ha) - évelő egyéb keveréket 40,11 ha-on termesztettünk, vállalkozó munkáját csak a vetéshez és aratáshoz vettük igénybe. A zöldítés szabályai miatt 4,3 ha ugarterületet hagytunk.

KEOP pályázatban beszerzett erőgép, szántás közben

A 2018-as év meglehetősen aszályosan alakult, főként annak első hónapjai, amely megmutatkozott a betakarított szemes és szálas takarmány mennyiségében egyaránt. Szerencsére a kukorica elvetése után viszonylagosan csapadékosabb időjárás következett, így ebbel a terményből jónak mondható termést sikerült betakarítani.

A 2018-ben betakarított takarmány mennyisége az alábbiak szerint alakult:

A gyepeken, kaszálókon betakarított mennyiség:

- szalma körbála 645 db
- széna körbála 1885 db

A szántókon termelt mennyiségek:

- takarmány zab 100 q
- takarmány árpa 75 q
- takarmány kukorica 824 q

A fenti mennyiségek adták - adják a lóágazat számára a 2018-2019. téli takarmány bázisát.

A kedvezőtlen tavasz eleji időjárásnak köszönhetően jelentősen csökkentek a betakarított mennyiségek (gabona, szálás takarmány). Szálás takarmányból így 2019. év elején várhatóan beszerzésre lesz szükség a legeltetés megkezdéséig.

Gyümölcsösök kezelése:

Összesen 21,69 ha felhagyott, külterjes gyümölcsösünk van, melyek többszöri kézi kaszálását terveztük, sajnos a közmunka júniusi megszüntetése miatt kétkezi munkaerővel egyáltalán nem rendelkezünk, így ezt a feladatot csak részben tudtuk elvégezni.

A korábban elkezdett ritkítási és metszési feladatokat sem tudtuk folytatni, ennek ellenére továbbra is kiemelt feladatnak tekintjük a több száz éves tájhonos gyümölcsfajták megőrzését. Évente 80 – 100 db facsemete ültetését is terveztük, ebből 2018-ban 40 db almafa ültetése valósult meg, melyek vadkár elleni egyedi védelme a következő év fontos feladata.

Külterjes gyümölcsösök kezelése

Területmérés és adminisztrálás:

Az osztályon 1 fő gyakorlatilag folyamatosan végez területazonosítási méréseket (határazonosítás, határkijelölés) és térképi adminisztrációs feladatokat lát el. Ennek során a kezelt területek, a vad által okozott károk és az erdőterületek felmérése történt, melynek a pályázatokban való elszámolhatóság, és a kifizetések elszámolása kapcsán is fontos szerepe van.

Zempléni Tájegység

A Zempléni Tájegység saját vagyonkezelésben és saját használatban lévő gyepterületeinek túlnyomó többsége a Tokaj-Bodrogzug Tájvédelmi Körzet területén található. Az ártéri területeken a 2018. év eleji területkezelési munkák szervezését jelentősen befolyásolta a Bodrog folyón levonult 2017. év végi, közel harmadfokú árvíz. Emiatt 2018. év elején több terület még megközelíthetetlen, kezelhetetlen volt. Az árvíz levonulása után a fagyos talajokon néhány terület esetén elkezdhetővé vált a gyepterületekről a fásításból történő fakitermelési és gyalogakác-visszaszorítási munka.

4-5 méteres gyalogakác visszaszorítása kocsányos tölgyek alatt

Fásításból fakitermelés első lépése: tőtől való elválasztás

Fásításból fakitermelés következő lépése: gallyanyag és tuskók lezúzása

Teljes borítású gyalogakácos visszaszorítása az év eleji téli időszakban közel 9,0 ha-os területrészen történt, fásításból történő fakitermelés, egybefüggő területrészen közel 1,0 ha-on.

Márciusra újabb árhullám érkezett, ezért a területkezelési, élőhely-fejlesztési munkáinkat a hegy- és dombvidéki területeinken folytattuk fehér akác, erdei fenyő tőtől való elválasztásával, gyepterületekről történő cserjeirtással, madárodú kihelyezéssel.

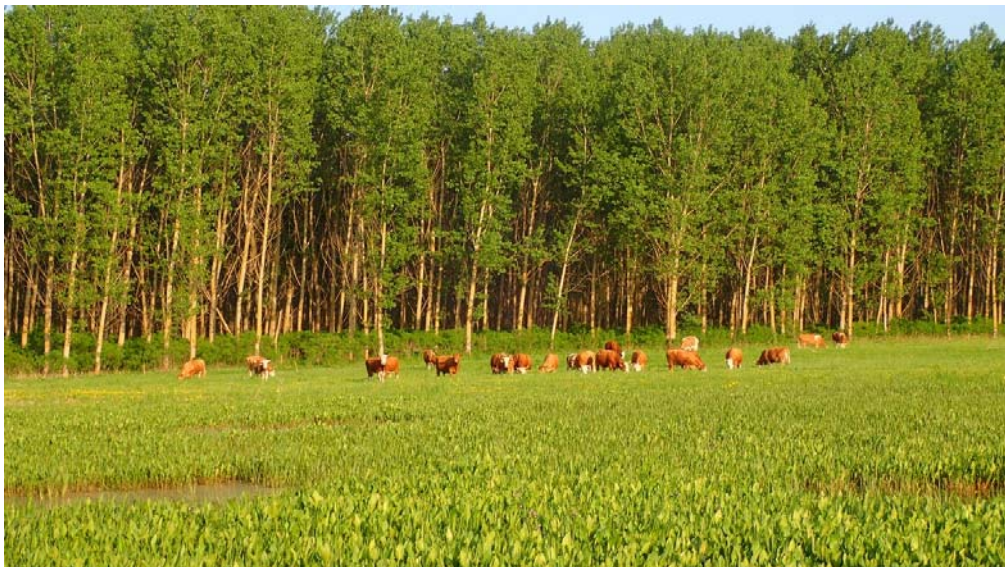

Bodrogzugi árvíz

A hegyek hőtömegének olvadásából származó felszíni víztöbblet április végéig borította be annyira a síkvidéki területeinket, hogy a kompközlekedés is lehetetlenné vált. E hosszan elhúzódó árvízre hosszú évek óta nem volt példa, az ártéri élőhelyeinkre igen kedvező hatást gyakorolva: mocsárrétjeink, vizes élőhelyeink kirobbanó vitalitással indultak a vegetációs időszaknak.

A területek kezelésében nagy szerepet szántunk a legeltetésnek. Az első kihajtás május 4-én történt, Olaszliszka községhatárban. Az év folyamán a legeltetéssel illetve kaszálással, majd legeltetéssel kezelt gyepterületek kiterjedése 460 hektárra nőtt.

Az áprilisi és májusi csapadékhiányhoz magas hőmérséklet társult, a területek gyors kiszáradását, valamint a fűfélék intenzív termésérését eredményezve, így a kaszálási hasznosítás május végére elkezdhetővé válhatott volna. Ennek természetvédelmi előnye az ekkor még zsenge gyalogakác száruk visszavágásában, gyengítésében mutatkozhatott volna meg; az első kaszálás június 9-én indult, azonban a júniusi, hosszan tartó, enyhén csapadékos időjárás miatt a nagyobb területű kaszálások gyakorlatilag június végén, július elején válhattak elkezdhetővé. A saját hasznosításban lévő területeken 329,9852 ha területen történt kaszálásos hasznosítás. Ez azonban nem tartalmazza a tisztító kaszálások területét. Ezt amiatt is fontos hangsúlyozni, mivel az eredeti terveink szerint a májusban, júniusban lelegeltetett

területrészekben a nyár későbbi időszakában kaszálással, bálázással még hasznosítottuk volna, azonban az igen csapadékszegény nyár ezt értelmetlenné tette.

Valamennyi szántó művelési ágú és szántóként hasznosított területünket – legfőbbképpen a szükséges géppark hiánya miatt - pihentettük, csupán tárcsázást folytattunk, illetve egy kisebb területrészen az árvíz miatt el nem ültethető csemeték iskolázását végeztük.

Gyepterületekről (a haszonbérbe adottakkal együtt) fásításból történő fakitermeléssel - csekélyebb mennyiség, mint az előző években - 1112,27 m³ faanyag került letermelésre. Ennek természetvédelmi szempontból kedvező oka, hogy az árpolitikánk, valamint a felhasználhatóság miatt, a lakosság által nagy becsben tartott és könnyen gyűjthető amerikai kőris mennyisége az előző évek lakossági gyűjtésének köszönhetően jelentősen lecsökkent.

Az év végén további 9,20 ha, sűrű gyalogakácos tövig történő zúzása valósulhatott meg, amelynek egy része a hosszú aszályos időszak miatt kiszáradt tavak, mocsarak partján történt.

Az aszály miatt lehetővé vált a gyalogakác zúzása a mocsaras, lápos területeken is

Az Aggteleki Területkezelési Osztály további feladatai:

Egyéb feladatok:

- a lóágazatban szükséges takarmány és képződött trágya szállítási feladatai,
- az Igazgatóságon jelentkező egyéb szállítási feladatok ellátása (pl. tűzifa, egyéb faanyag, rendezvényeken szükséges anyagok, eszközök stb.),
- útjavítási – karbantartási feladatok (erdei és mezei utak),
- a területkezelés teljes körű napi, heti, havi, éves adminisztrációs feladatai,
- a mezőgazdasági gépek tisztítási, karbantartási munkálatai, a kötelező szervizelések – a szükség szerinti javítások elvégzése,
- a kézi eszközök és motoros kisgépek állagmegóvása, javítása.

Adminisztratív feladatok:

- az Igazgatóság területalapú támogatással (SAPS) kapcsolatos ügyeinek intézése - mezőgazdasági területeken 2018. évben 1176 ha támogatására nyújtottuk be igényünket,
- gazdálkodási napló naprakész vezetése,
- őshonos hucul állatállománnyal kapcsolatos adatszolgáltatások és támogatással kapcsolatos ügyek intézése,
- Központi Statisztikai Hivatalhoz, NÉBIH (Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal) felé statisztikai jelentések (OSAP) küldése.

A Zempléni Területkezelési Osztály további feladatai:

Egyéb feladatok:

- közfoglalkoztatási program keretében végzett területkezelési feladatok (június 30-ig),
- közfoglalkoztatási program keretében végzett erdőkezelési (erdősítések ápolása) feladatok (június 30-ig),
- közfoglalkoztatási program keretében végzett madárodú készítési feladatok (június 30-ig),
- közfoglalkoztatási program keretében végzett ladik készítési feladat (június 30-ig),
- útjavítási – karbantartási feladatok (erdei és mezei utak),
- a kötelező szervizelések – a szükség szerinti javítások elvégzése,
- vadgazdálkodási, hivatásos vadászati feladatok ellátása,
- halgazdálkodási, haltelepítési feladatok,
- bodrogkeresztúri épület takarítási feladatai,
- rendőrségi és bírósági tanúvallomás-tételek (2018-ban lopás (fa és hal) és csalás büntettek ügyében),
- a kézi eszközök és motoros kisgépek állagmegóvása, javítása.

Adminisztratív feladatok:

- munkaidő nyilvántartás (a területkezelés teljes körű napi, heti, havi, éves adminisztrációs feladatai),
- pályázatok előkészítése és megvalósítása (KEHOP, HUSK),
- adatszolgáltatások erdőterületeket érintő hatósági feladatokhoz (erdőgazdálkodás bejelentések, erdőterv módosítások) - 531 db ügyirat,
- adatszolgáltatások nem erdőterületeket érintő hatósági feladatokhoz (fásításból történő fakitermelések) - 598 db ügyirat,
- erdőtervezésekhez kapcsolódó feladatok ,
 - erdőhorvati erdőtervezési körzet: adatszolgáltatás, kezelési javaslat, erdőrészlet-szintű egyeztető tárgyalások – 2129 db erdő- és egyéb részlet,
 - bodrogközi erdőtervezési körzet: biotikai adatszolgáltatás: 1983 db erdő- és egyéb részlet,
- gazdálkodási napló naprakész vezetése,

- Központi Statisztikai Hivatalhoz, NÉBIH (Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal) felé statisztikai jelentések (OSAP) előkészítése,
- erdőkezelést érintő Igazgatói utasítások előkészítése stb,
- fejlesztési terv készítése,
- elővásárlások értékelése,
- VSZT területeket érintő vásárlások előkészítése.

5.3. Élőhely-rehabilitáció (helyszín, az élőhely típusa, forrása, kezdete, várható befejezése)

Aggteleki Tájegység

Az inváziós fajok közül a *Solidago canadensis* az a faj, amelyik a legnagyobb területen van jelen, illetve természetvédelmi kezelés nélkül az egyik legdinamikusabban terjedő idegenhonos inváziós faj a gyepek esetén. Az előbbieket miatt az ANP által vagyongezelt területek szempontjából is a legnagyobb területen jelent problémát, ezért visszaszorítása érdekében tettük a legnagyobb erőfeszítéseket a 2018. évben is. Ennek keretében a 2018. évi természetvédelmi kezelési tervvel összhangban folytatódott az idegenhonos inváziós növényekkel (parlagfű, magas aranyvessző, japán keserűfű, stb) előzönlött területek felmérése, majd erre építve a nyár folyamán 725,4 ha-on (első kezelés 512,71 ha + második kezelés 151,89 ha) az aktív visszaszorítási munka. A kezelést több év tapasztalatai alapján kialakult kezelési technológiával végeztük, amelynek keretében hagyományos gépi és kézi, valamint vegyszeres irtást is végeztünk.

Az év során a *Fallopia sectio Reynoutria*, *Helianthus ssp.* vegyszeres visszaszorítására is sor került, elsősorban a *Solidago canadensis* elleni védekezésre kijelölt területeken. Saját vagyongezelésünkben lévő területeinken 9. éve történik a *Solidago canadensis* visszaszorítására a szárazzás mellett, lokalizált vegyszeres irtással is.

Az előbbiektől eltér az *Asclepias syriaca* ellen alkalmazott stratégia, ahol jóval nagyobb területen (a teljes működési területen) történik a védekezés, melyre a faj jelenlegi szórványos előfordulása ad lehetőséget és ismert, különösen agresszív terjeszkedési stratégiája ad okot. Az elmúlt két évben e faj feltérképezésére fordítottuk a legnagyobb energiát. A faj felmérése elérte a monitoringhoz szükséges (kiindulási állapot) felmértség szintet. A 286 db 2017-es állapothoz képest további 202 új helyszínen találtuk meg a fajt több mint 10 ha teljes területfedéssel. A faj rohamos térnyerése és főleg a homokos talajon fellelt állományok mérete alapján, az EU IAS listás fajok közül ez a faj igényli a legnagyobb odafigyelést és védekezésben tett erőfeszítéseket.

2018-ban folytattuk a korábban megkezdett kezeléseket, a vegyszeres kezeléssel érintett hrsz-ek összterülete 725,4 ha volt, egy területen található foltokat, pontokat többször is kellett kezelni. Összesen a *Solidago canadensis* esetében 1685,7 ha területen, az egyéb IAS fajokkal

kapcsolatban a teljes működési területen (433889 ha) (281 munkanapon) végeztünk ellenőrzési és visszaszorítási munkálatokat.

Az ATO közmunkaprogramban foglalkoztatott munkatársai a parlagfű mechanikai irtásában is részt vettek, de a közmunkaprogram korábban említett megszüntetése miatt csak az első ütem valósult meg. A tevékenységet így összesen 5 munkanapon 2 dolgozóval végeztük, a mentesített terület 2,4 ha.

Fásításból történő fakitermelés és ehhez kapcsolódó cserjeirtás, aprítékolás ebben az évben nem történt.

Zempléni Tájegység

A gyepes élőhelyeket érintő rehabilitációs tevékenységünk legnagyobb részét az inváziós, kisebb részét a szukcessziós folyamatok visszaszorítása érdekében végzett munkák tették ki.

A KEHOP során tervezett élőhely-fejlesztések dokumentálhatósága, illetve a pontos alapállapot-felvétel érdekében a Debreceni Egyetem munkatársaival, illetve hallgatóival 2017. évben elkezdett élőhely-kezelési kutatási folyamatot 1 fő biológus 2018. június 1-ei felvételével folytattuk, illetve pontosítjuk. Ehhez 84 db 2x2 méteres kvadrátokat használunk, de a kötött kvadrátok mellett lehetőség nyílik kiterjesztett biotikai adatgyűjtésre (a kollégánő 2018. júniusától év végéig további 630 db biotikai adatot szolgáltatott).

Kiemelt jelentőséget tulajdonítunk a gyalogakác legeltetéssel kombinált visszaszorításának kísérletére. Az intenzívebb, legeltetéssel, taposással történő visszaszorításának kísérletére Olaszliszka község határban került sor szarvasmarhával. Az első, 2,2 ha-os mintaterületen az előző évben még 4-5 méter magas gyalogakác állt, ezt 2018. év elején zúztuk le. Ezen a területrészén került sor kb. 150 szarvasmarha éjszakai szálláshelyének kialakítására. 3 hét használat után került sor a szaporulattal egyre bővülő legelő állatállomány áthajtására a következő, csupán 0,5 ha-os mintaterületre, melyet korábban 3-4 méter magas gyalogakác borított és szintén az év elején került sor a zúzására. Az első, nagyobb mintaterületen kb. két héttig a gyep igen biztatóan regenerálódott, addig a gyalogakác csupán kisebb hajtásokat hozott, majd újabb 1 hét elteltével térdmagasságúra nőtt. A második, kisebb, emiatt igen intenzíven taposott mintaterületen a gyalogakác szintén csak 2 hét múlva kezdett újraéledni, a térdmagasság eléréséhez is kellett újabb két hét, azonban a gyepes felszín regenerációja elmaradt.

Az elmúlt évekhez hasonlóan a természeti értékek védelme érdekében (*Himantoglossum jankae*, *Orchis militaris*, *O. purpurea*, *O. tridentata*, *Cephalanthera rubra*, *C. longifolia*, *C. damasonium*, *Neottia ovata*, *Astragalus dasyanthus*, *Aster oleifolius* stb.) a Csepegő-dűlőben, valamint a Tarcal és Tokaj határában található Nagy-Kopasz és Kis-Kopasz dűlőkben cserjeirtási és idegenhonos inváziós fajok visszaszorítására irányuló élőhelykezelési feladatokat végeztünk. Szintén az előző évek gyakorlatának megfelelően természetvédelmi

célú kezeléseket végeztünk a regéci Gyertyán-kúti-rét területén is, ahol kaszálást és szénagyűjtést végeztünk.

A kaszált területeken az előző évek munkáinak eredményeképpen nőtt a fokozottan védett gömbös kosbor (*Traunsteinera globosa*) és sok egyéb védett növényfaj állománya.

Hegy- és dombvidéki erdeinkben az idegenhonos fafajok eltávolításával kis mértékben, de csökkenhetett a későbbiekben odú készítésére alkalmas faegyedek száma, ezért több, mint 50 db madárodú kihelyezésével végeztünk további élőhely-fejlesztési tevékenységet. Emellett a Zempléni Tájegység 5 további területegységének területén 1-1 db denevérodút helyeztünk ki.

2018. júniusában megkezdődtek a KEHOP forrásból finanszírozott bodrogkeresztúri gazdálkodási központ bontási munkálatai, majd a kiviteli terv elfogadása után az építkezés is.

A leendő gazdálkodási központ építési munkái

Szintén a KEHOP forráshoz kötődik a területkezeléshez szükséges kézi eszközök beszerzése.

2018. augusztus közepén a KEHOP forrásból megvalósítandó vizes élőhelyek fejlesztésének gépi munkái kezdődtek meg, amelyek az intenzív munkavégzésnek és az aszályos időszaknak köszönhetően 2018. őszére be is fejeződtek. Ennek során több különböző típusú vizes élőhely-fejlesztés valósult meg, illetve ehhez kötődően közel 22 km-nyi út rekonstrukciója is társult.

a) sarlómedrek fenntartása

A sarlómedrek fenntartása, rehabilitálása két helyszínen történt, az Olaszliszka 044h, valamint az Olaszliszka 046n hrsz.-ú ingatlanon.

Az Olaszliszka 044h helyrajzi számú ingatlan 8862 m² kiterjedésű területén 20-60 centiméter mélyen történt a gyökérszővedék eltávolítása. A kivitelezés során az eredeti mederforma visszaalakítása több, mint 340 méter hosszan és 17-30 méter szélességben valósult meg. A

projekt eredménye itt tehát 8862 m^2 , a tavaszi szaporodási időszakban hosszabban fennmaradó nyílt vízfelület, ami 1164 m^3 -rel nagyobb víztömeg megtartását eredményezi.

Sarlómeder rekonstrukciója a korábban gyalogakáccal borított ingatlan területén

Az Olaszliszka 046n helyrajzi számú ingatlan részterületén több, mint 500 méter hosszan és 15-18 méter szélességben valósult meg fejlesztés. A projekt eredménye 9384 m^2 , a tavaszi szaporodási időszakban hosszabban fennmaradó nyílt vízfelület, ami közel 2000 m^3 -rel nagyobb víztömeg megtartását eredményezi.

b) mederfenekék fenntartása

Hosszan vízzel borított, nyílt vizes élőhelyek rehabilitálása szintén 2 ingatlan területén történt meg az Olaszliszka 054b és a Bodrogkeresztúr 08b helyrajzi számú ingatlanokon.

Az Olaszliszka 054b helyrajzi számú ingatlan területének az elhelyezkedése tökéletesen alkalmas volt olyan élőhely-fejlesztés létrehozására, amely egyidejűleg könnyen bemutatható. A kompátkelőtől 100 méteren belül elhelyezkedve egy nem monumentális, hanem csupán 15 méter széles, ám több, mint 400 méter hosszú, változó vízmélységű tavacsák sora került felfűzésre. A beavatkozással érintett felület 4908 m^2 , ahol 2555 m^3 vízmennyiség tartható fenn.

A szélsőségesen aszályos időjárás a Hamarlátó-fenék (Olaszliszka 054b) rekonstrukcióját is lehetővé tette

A Bodrogkeresztúr 08b hrsz.-ú ingatlan területének kiválasztása szintén az eredmények könnyű bemutathatósága, a Natura2000-es célok szerinti szemléletformálás alapkritériumának figyelembe vételével történt. A kompátkelőtől 150 méteren belül elhelyezkedő fejlesztési területen a beavatkozással érintett felület 4876 m^2 , ahol 3000 m^3 vízmennyiség tartható fenn.

c) vizes élőhelyek átjárhatóságának biztosítása

Az élővízzel történő szerves kapcsolat megteremtése, egyes élőhelyek vízellátásnak javítása, a vándorlási útvonalak megteremtése, a jó vízminőség biztosítása kiemelkedő, vízi élőhelyeket érintő feladat.

A Bodrogkeresztúr 071c ingatlan területének déli részén, az ingatlan, illetve környezetének kiszáritása érdekében egykor csatorna épült. A mi feladatunk e csatorna funkciójának megfordítása, a vizes élőhely rekonstrukciója érdekében a vízellátás javításának biztosítása volt. Ezt a megfelelően végzett növényzeteltávolításon túl a csatorna végének érintetlenül hagyásával értük el, azaz a víz nagyvizek esetén befelé könnyen mozog, kifelé a már növényzettel feltöltődött csatornavég csökkenti a víz visszafolyását. A rendszer működése nem nélkülözheti a KEOP-3.1.2/2F/09-11-2013-0017 számú, Vizes élőhelyek vízpótlásának javítása a Bodrogzug területén c. pályázatunk vízvisszatartási eredményeit sem. A csatorna tápláló erén kívül ugyanezen ingatlanon belül 2 kisebb tocsogós, medenceszerű mélyfelület került kiképzésre. Az élőhelyfejlesztés területe közel fekszik a népszerű bodrogzugi vízitúra útvonalhoz, ezért eredményei a nagyközönség számára is láthatóak. A fejlesztés során 4909 m^2 felületen 2952 m^3 gyökérvonás növényzet-eltávolítással valósult meg fejlesztés.

A Bodrogkeresztúr 074 hrsz.-ú ingatlan hosszanti kiterjedésű árok, melynek a legnagyobb része mesterségesen kialakított, a mocsárrétek lecsapolását igyekezett megteremteni. Az ingatlan legdélebbi 150 méteres szakasza viszont egy egykori fekete-ér maradványa, amelyeken az árvizek oda-vissza szabadon áramoltak. A beavatkozás során ennek a maradványnak a fejlesztése volt a célunk az erecske legalsó, 45 méteres szakaszának körülbelül 50 m^3 -es mélyítésével, hogy az eredeti funkcióját megtarthassa. Az eredmények a forgalmas bodrogzugi vízitúra útvonal melletti közvetlen elhelyezkedés miatt könnyen

láthatóak, kommunikálhatóak.

Tápláló csatorna kialakítása

Az olaszliszkai Fekete-tó, mint a Bodrog folyó természetesen lefűződött holtága egyik rejtett, a folyó nagyobb vizek esetében használt oldalmedre az Olaszliszka 044t helyrajzi számú ingatlana. Értékes kisvizes élőhelye csak olyan aktív beavatkozással volt megmenthető, melynek során tápláló eret biztosítunk neki a tó vizéből. A vízi növényzet gyökérszónájában kiképzett Y alakú csatorna 1664 m³ mennyiség eltávolításával a mederszakasz újra életre kelt, a kialakuló, újraéledő magaskórós élőhelytípus az árvizek levonultával a vízi élővilágnak nyit csatornát a biztos menedéket jelentő tó felé, illetve a halaknak, kételtűeknek ökológiai csapdával nem fenyegető élőhelyet.

d) utak menti árkok, mint kisvizes élőhelyek kialakítása

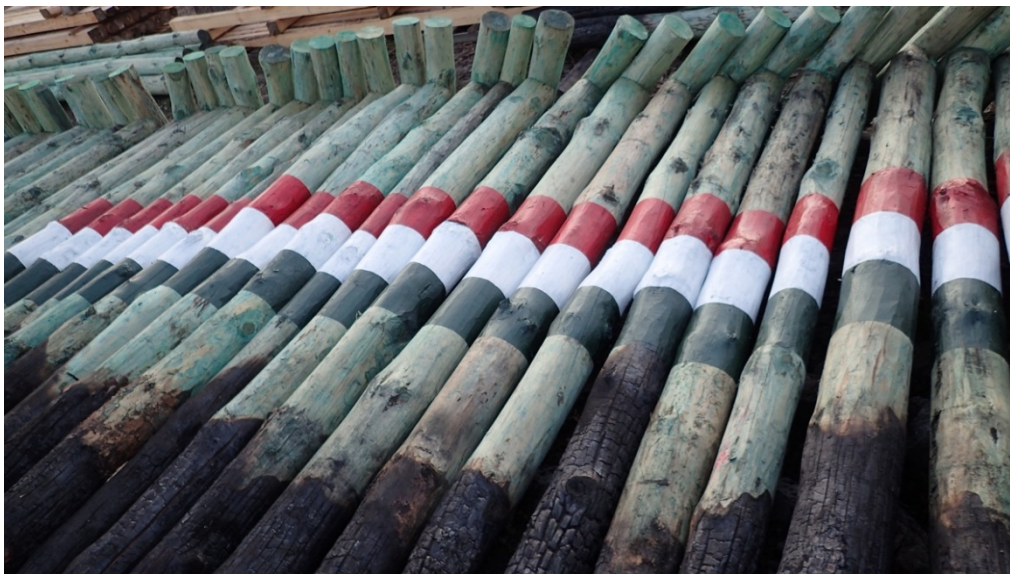
Az utakat kísérő 21.828 méter hosszan létesített árkok újabb, vizes élőhelyeket, ökológia folyosókat teremtenek. Két községhatár (Bodrogkeresztúr és Olaszliszka) érintésével 40 cm fenékszélességű, 40 cm mély hálózatot hoztunk létre.

Utak fejlesztése, az út bal oldalán 40 cm mély árokkal

A kivitelezés során 6985 m³ földanyag került az utak felszínére átkarolással.

Az utakhoz kapcsolódó feladat az ülőfák kihelyezése is, amely az élőhely-fejlesztési célokon túl az utak, illetve a hozzájuk kapcsolódó árkok nyomvonalát is kijelöli. Az összes ülőfa kihelyezése 2019-ben fejeződik be.

Kihelyezésre váró, saját kivitelezésben készített ülőfák

A fent felsorolt élőhely-fejlesztési tevékenységek gyakorlati megvalósítását nagyban segítette a hosszan tartó aszályos időszak, amely egyben a vizes élőhely-fejlesztések ökológiai indokoltságára is rámutatott.

5.4. Fajmegőrzési tevékenységek (fajok és élőhelyek szerinti bontásban, feltüntetve a helyszínt)

5.4.1. A fajokat érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások

Klímaváltozás:

2018-ban csak adatgyűjtés történt, adatelemzést és értékelést nem végeztünk (legutóbb 2016-ban történt részletesebb értékelés).

Az adatgyűjtés folyamatosan zajlik. Jósvafőn az Országos Meteorológiai Szolgálat mérőállomása gyűjt, a Szolgálat rendszeresen rendelkezésünkre bocsátja az adatokat, míg a denevérvédelmi célú, speciális vizsgálatsorozatunk keretében kitüntetett denevérszállásokon végzünk adatgyűjtést. Ez utóbbi esetben programozható thermohigrométerekkel mérjük a denevérszállások belső részén a léghőmérsékletet (°C) és relative páratartalmat (%RH) 30-60 perces mintázási gyakorisággal. Jelenleg az adott év függvényében 10-12 szálláshelyen (bányavágatok, épületek), illetve 1 mesterséges denevérodúban (moduláris odú) gyűjtjük az adatokat. Az adatok szerint 1901 óta 2018 volt a legmelegebb év Magyarországon.

Az elmúlt években több védelmi célú beavatkozást végeztünk a túlmelegedésre hajlamos denevéres szálláshelyeken (szellőző rendszer kiépítése, sötét színű tetők világos tónusúra történő átfestése stb.). 2018-ban végzett rendszeres adatgyűjtéssel ezeknek a beavatkozásoknak a hatásait monitoroztuk.

5.4.2. Fajmegőrzési tevékenységek ismertetése

Gyöngybagoly (*Tyto alba*): a fokozottan védett faj állományának az ANPI működési területén történő felmérése és védelme 2018-ban már 28 éves múltra tekint vissza. A tevékenység legfontosabb célja a költőállomány védelme. A faj gyakran telepedik meg épületekben, ezért rendszeresen végzünk épülettakarításokat (felhalmozódó köpetek, hulladékok letakarítása), mely alapvetően szolgálja az épületlakó fajoknak a kezelők általi elfogadását. Bár nagyobb számban helyeztünk ki költőládákat (45 darab most is üzemel), az állományt inkább a hagyományosabb költőhelyeken próbáljuk meg fenntartani. Rendszeresen történik sérült gyöngybagolyok mentése, a veszélyeztetett költések átmeneti vagy végleges áttelepítése is.

Haris (*Crex crex*): 2018-ban a Natura 2000 támogatásokhoz, illetve a védett területeken végzett kaszálások engedélyezéséhez kapcsolódóan próbáltuk megőrizni a harisállományt. Intenzív terepi felmérésekkel próbáltuk hatékonyan megalapozni a hatósági adminisztratív védelmet.

Földalatti szálláshelyeken élő, illetve erdő- és épületlakó denevérfajok védelme: 2018-ban a legjelentősebb beavatkozások a kármentesítési és kármegelőzési program keretében valósultak meg. 2018-ban Perkupán (ref. templom), Szőlősardón (ref. templom), Szinpetriben (ref. templom), Viszlón (gk. templom), Bódvarákón (esztramosi bányavágatok), Mádon

(Bomboly Alsó-táró), Sárospatakon (Megyer-hegyi Zsolnay-bánya) történtek védelmi beavatkozások.

Fehér gólya (*Ciconia ciconia*): költőhelyek fenntartása megelőző beavatkozásokkal (túlnőtt fészkek lebontása, áttelepítés), illetve kialakult vészhelyzetek kezelése (fészekleszakadások, sérült fészektartók cseréje stb.).

Alpesi göte (*Triturus alpestris*): 2018-ban nem történt a fajra vonatkozóan konkrét természetvédelmi (fajmegőrzési) tevékenység.

Anker araszoló (*Erannis ankeraria*): 2018-ban nem történt a fajra vonatkozóan konkrét természetvédelmi (fajmegőrzési) tevékenység.

Csíkos szöcskegér (*Sicista subtilis*): 2018-ban nem történt a fajra vonatkozóan konkrét természetvédelmi (fajmegőrzési) tevékenység.

Díszes tarkalepke (*Euphydryas maturna*): 2018-ban nem történt a fajra vonatkozóan konkrét természetvédelmi (fajmegőrzési) tevékenység.

Dobozi pikkelyescsiga (*Hygromia kovacsi*): 2018-ban nem történt a fajra vonatkozóan konkrét természetvédelmi (fajmegőrzési) tevékenység.

Ezüstsávós szénalepke (*Coenonympha oedippus*): 2018-ban nem történt a fajra vonatkozóan konkrét természetvédelmi (fajmegőrzési) tevékenység.

Farkas (*Canis lupus*): A fajjal kapcsolatos információk a 4.1-es fejezetnél szerepelnek.

Hiúz (*Lynx lynx*): A fajjal kapcsolatos információk a 4.1-es fejezetnél szerepelnek.

Kis lilik (*Anser erythropus*): 2018-ban nem történt a fajra vonatkozóan konkrét természetvédelmi (fajmegőrzési) tevékenység.

Kék vércse (*Falco vespertinus*): 2018-ban nem történt a fajra vonatkozóan konkrét természetvédelmi (fajmegőrzési) tevékenység.

Nagy szikibagoly (*Gortyna borelii*): 2018-ban nem történt a fajra vonatkozóan konkrét természetvédelmi (fajmegőrzési) tevékenység.

Boldogasszony papucs (*Cypripedium calceolus*): Idén is tovább folyt Jósvafőn, a Kajta-bércen található állomány fajvédelmi monitorozása, mely az egyedek generatív fázisára összpontosít. Az előző 2 évhez képest intenzívebben virágzott az állomány és termést is találtunk, de ezek az értékek meg sem közelítik a 2015 előtti adatokat. A Karszton lévő állományok virágzásintenzitása általánosan visszaesett az elmúlt években. Ennek az állománynak egy kis része, melyet a korábbi fakitermelés érintett, sajnos idén sem került elő.

Az aggteleki Ló-kosárnál található állomány melletti fenyvest szintén letermelték. Helyszíni egyeztetéssel próbáltuk biztosítani a populáció fennmaradását.

Osztrák sárkányfű (*Dracocephalum austriacum*): A természetvédelmi helyzete kedvezőnek mondható. Az állományok mérete növekvő vagy stagnáló tendenciát mutat. A jósvafői Nagyoldalon továbbra is csak egyetlen tő található, de a legnagyobb, zabanyik-hegyi állomány dinamikusán fejlődik. Utóbbinál továbbra is problémát jelent a keresztül haladó földút forgalma. A Farkaslesnél már nem figyelhető meg a gubacsszúnyogfaj kártétele. A jósvafői Tohonyán a 2017. évre jellemző erős rágást idén nem lehetett megfigyelni.

Tornai vértő (*Onosma tornense*): A faj védelme érdekében idén nem történtek beavatkozások. A bálványfa (*Ailanthus altissima*) tervezett irtása elmaradt, mivel a pályázatból végül kimaradt ez a tevékenység. Minél hamarabb szükséges lenne elvégezni, mivel egyre több magászó egyed található a faj élőhelyén.

Zöld koboldmoha (*Buxbaumia viridis*): Korábban az igazgatóság területén a fajnak csak egy recens adata volt ismert a területről (Erzberger et al. 2018) Telkibánya: Nagy-Hemzső hegyen, amely valószínűleg Vajda 1960-as adatának megerősítése. A növényt 2018-2019 években Csiky J. kutatta a Zempléni-hegységben. Kutatásai alapján jelenleg összesen 4 flóratérképezési kvadrátról ismert. Földrajzi elterjedése a következő: Bózsza: Kőember és Szemlő-hegy; Telkibánya: Nagy-Amádé-hegy, Borindzás 2 telep; Nagyhuta Tegda-völgy. A faj főleg mészkerülő, gyakran fenyőelegyes bükkösökben korhadó fák kérgén fordul elő. Az előforduláshoz szükséges szubsztrát több helyen adott, tehát életfeltételei biztosítottak.

Zöld seprőmoha (*Dicranum viride*): Az igazgatóság működési területén a fajnak jelenleg bizonytalan az előfordulása. Korábban az Aggteleki Tájegységben a Vecsem-bükki-zsomboly (Boros 1937) bejáratánál, valamint a Zempléni Tájegység (Regéc: Vadász-tető, Vajda-völgy, Füzér: Pizskés-tető,) több pontján élt még a faj. Legutóbbi adatok 2000-ből származnak (Papp-Szurdoki) innen és összesen 3 cm²-en élt a moha a bükkösökben. A Pálháza Szárazkúti-völgyben sajnos már ekkor sem találták meg a kutatók. A faj lombos fák kérgén – néha sziklán – él, magas páratartalmú területeken. Eredeti élőhelyein most is biztosítottak az életfeltételek. Kutatását nehezíti, hogy terepen a többi *Dicranum* fajtól nehéz elkülöníteni.

Békamentést 2 hónapon keresztül a 39-es főút 350-400 m hosszú szakaszán végeztünk. Ezen időszak alatt több ezer barna ásóbékát, rengeteg barna varangyot és vöröshasú unkat, és jó pár erdei békát mentettünk át az út túloldalára, a szaporodó helyre.

Érzékeny növényfajok élőhelyén célzott kezeléseket végeztünk olyan állományoknál, ahol kis területen, kézi munkavégzésre volt szükség.

csengettyűvirág (<i>Adenophora liliifolia</i>)	Regéc: Gyertyán-kúti-rét	A területen előfordul a gömböskosbor (<i>Traunsteinera globosa</i>) is. Továbbra is kézi kaszálással és szelektív cserjeirtással tartjuk fenn a terület legértékesebb részeit, melyek fokozottan védett növények élőhelyei.
számos hegyi réti és lápréti faj (pl. <i>Dactylorhiza majalis</i> , <i>Gentiana pneumonanthe</i> , <i>Gladiolus imbricatus</i>)	Fony: Cicés-rét	Sziklás élőhely, mely nehezen kezelhető, így évek óta nem történt kezelés a területen. A munka során kézi kaszálást és a széna lehordását végeztük.
magyar nőszirm (<i>Iris aphylla</i> subsp. <i>hungarica</i>)	Hernádnémeti: Németi-halom	A kunhalom körül és tetején zavart gyep található, melyről gyomosodik az élőhely, és inváziós fajok terjednek. Emellett cserjésedik is a terület. A kaszálásokkal a faj számára próbálunk megfelelő élőhelyet fenntartani.
zergeboglár (<i>Trollius europaeus</i>)	Szemere: Rakaca-völgy	Károsodott élőhelyén rendszeres kaszálással próbáljuk a megfelelő termőhelyet visszaállítani.

5.4.3. Védett fajokkal kapcsolatos illegális cselekmények észlelése

Védett vagy nemzetközi egyezmény hatálya alá eső fajok ellen irányuló jogellenes cselekmény 2 esetben vált ismertté.

Ebből az egyik esetben direktben a védett faj ellen, ürge (*Citellus citellus*) megfogása és elpusztítása volt a cél.

Az eset kapcsán büntetőeljárás van folyamatban. Az elpusztult egyedek bűnjelként lefoglalásra kerültek. Az elkövetőket – állampolgári bejelentés alapján – a Szerencsi Rendőrkapitányság járőrei fogták el, és vonták intézkedés alá. A cselekménnyel kapcsolatos intézkedésbe az értesítést követően, később kapcsolódott be az ANPI Természetvédelmi Őrszolgálat. Az érintett területen az elfogást követő helyszínelés során 87 db csapda került elő, melyekben 6 elpusztult és 3 élő példányt találtak. (Az élő egyedeket az intézkedő rendőrök a helyszínen elengedték.)

Az ANPI Természetvédelmi Őrszolgálat 2018.08.23-án ismét átvizsgálta a területet, és további 5 csapdát, és még egy csapdában elpusztult példányt talált. Így az elpusztított fokozottan védett állatfaj egyedeinek együttes pénzben kifejezett természetvédelmi értéke 1.750.000 Ft.

A másik esetben a jogellenes cselekmény a Grand Tokaj Zrt. által, a szőlőfeldolgozás technológia fegyelmének megsértéséből származó vízszennyezés eredményezte védett fajok pusztulását. Az ügyben büntetőeljárás van folyamatban. Az elpusztult egyedek bűnjelként lefoglalásra kerültek.

2018. július 22-én Erdőhorváti településhatárban, Tolcsva-patakban halpusztulás történt. A patak kb. 250 m-nyi szakaszán (a szennyező forrás EOVSZ 826736/332434 koordinátájú pontjától az EOVSZ 826840/33221 pontig) történt a haltetemek keresése, kiemelése és meghatározása.

A szakaszon összesen 34 példány haltetem került elő az alábbiak szerint:

1 pld kárpáti márna (*Barbus carpathicus*) – fokozottan védett; 100.000 FT

26 pld kárpáti (fenékjáró) küllő (*Gobio carpathicus*) – védett; 10.000 Ft

1 pld kövicsík (*Barbatula barbatula*) – védett; 10.000 Ft

Természetvédelmi értékük összesen: 375.000 Ft

A Tolcsva-patakon később is történt vízszennyezés, amelynek eredményeként újabb halpusztulás történt.

2018.09.03.

14 pld nyúldomokolykó (10.000 Ft/db)

40 pld szívárványos ökle (5.000 Ft/db)

19 pld fenékjáró küllő (10.000 Ft/db)

1 pld kurta baing (10.000 Ft/db)

Természetvédelmi értékük összesen: 540.000 Ft

Védett halakon kívül 5 pld szélhajtó kűsz, 1 pld kínai razbóra, 67 pld fejes domolykó tetem került azonosítása.

2018.09.04.

2 pld vágó csík (10.000 Ft/db)

41 pld fenékjáró küllő (10.000 Ft/db)

32 pld nyúldomolykó (10.000 Ft/db)

19 pld szívárványos ökle (5.000 Ft/db)

Természetvédelmi értékük összesen: 845.000,- Ft

2018. augusztus 22-én észlelt halpusztulással járó esemény, III. fokú vízminőségi készültség került elrendelése a Tolcsva-patakon. Itt a halpusztulás okaként a kedvezőtlen hidrometeorológiai viszonyok kerültek megjelölésre. Ennek tényéről, az ANPI az ÉM-VIZIG által 000122, 000273 sorszámokon megküldött VIR dokumentumok alapján értesült.

2018.08.24-n lakossági bejelentést is kapott az ANPI Természetvédelmi Őrszolgálat, de helyszíni ellenőrzés során akut szennyezést nem tapasztaltak már. Halpusztulást sem észleltek. Később derült ki, hogy az ÉM-VIZIG kármentesítés során a mintegy 200 db elpusztult halat begyűjtötte, és megsemmisítette.

5.5. Idegenhonos inváziós fajokkal kapcsolatos gyakorlati tevékenységek

(Az igazgatóság működési területén megjelenő inváziós fajok felsorolását lásd az 5.2.1 fejezetben.)

a) Kezelési intézkedések:

- széles körben elterjedt fajok féken tartása

Az Aggteleki Nemzeti Park gyepi esetében a felsorolt inváziós fajok közül a kanadai aranyvessző (*Solidago canadensis* L.) az a faj, amelyik a legnagyobb területen van jelen, illetve természetvédelmi kezelés nélkül a legdinamikusabban terjedne. Az előbbieket miatt ez az a faj, amelyik az ANPI által vagyongezelt területek szempontjából is a legnagyobb területen jelent problémát. Ezért e faj visszaszorítása érdekében tettük a 2018. évben is a legnagyobb erőfeszítést.

Saját vagyongezelésünkben lévő területeinken 9. éve történik a *Solidago canadensis* visszaszorítására a szárazzás mellett vegyszeres irtás is.

2018-ban 725,4 ha (első kezelés 512,71 ha + második kezelés 151,89 ha) területen végeztünk vegyszeres kezelést (egy foltot évente többször is kezelni kell a sarjak felnövekedése, valamint elhagyási hiba miatt).

A 2018. évben felhasznált hatóanyag mennyisége 60,8 liter Glialka Star 3,2%-os oldata. (A pontosabb megítélés kedvéért a fent jelzett terület egyszeri totális gyomirtásához felhasznált hatóanyag mennyiség (2-6 liter/ha) 1450,8 - 4352,4 liter hatóanyag lenne. Ez is mutatja, hogy a pontpermetezéssel vegyszeres kezelés, megfelelő szakértelem mellett, összehasonlíthatatlanul kisebb környezeti terhelést jelent, mint a mezőgazdasági gyakorlatban, napjainkban általánosan használt technológiák alkalmazása.)

Az *Ailanthus altissima* (Miller) Svingle további terjedésének megakadályozására és a vegyszeres visszaszorítást megelőző mechanikus gyengítés gyakorlatának kidolgozására kísérleti parcellát jelöltünk ki az Esztramos-hegyen. A kísérlet végrehajtását 2017-ben kezdtük. A kísérlet a 2018. év során folytatódott. Ugyanitt közel 6 ha-on történt vegyszeres visszaszorítás.

Az év során még *Fallopia sectio Reynoutria*, *Helianthus* ssp. kisebb állományainak vegyszeres visszaszorítására került sor, elsősorban az ANP *Solidago canadensis* L. elleni védekezésre kijelölt területein.

Külön kiemelendő a Bodrogszeg kérdése ahol a zöldjuhar (*Acer negundo* L.), amerikai kőris (*Fraxinus pennsylvanica* Marshall), gyalogakác (*Amorpha fruticosa* L.) okozta problémák csökkentésére Igazgatóságunk szintén KEHOP pályázat keretében tesz erőfeszítéseket.

b) Terepi ellenőrzések

Az EU IAS listás fajok közül a közönséges selyemkóró (*Asclepias syriaca*) szisztematikus felmérését végeztük el az ANPI működési területén (több mint 430000 ha-on). Így a felmérési

adataink nem csak jelenlét, hanem jelenlét/hiány adatokként értelmezhetők.

Az EU IAS listás fajok közül bíbor nebáncsvirág (*Impatiens grandulifera* Royle.) szisztematikus felmérését végeztük el elsősorban a Zempléni TK-ra koncentrálván.

A nem EU IAS fajok esetében a kanadai aranyvessző (*Solidago canadensis* L.) állományainak monitorozása folyamatos az ANP törzsterületén. A monitorozás során 2018-ban 1684,7 ha területet mértünk fel (KEHOP pályázati forrásból).

A munkálatokat 2 fő végezte, összesen (281 terepnapon) végeztünk visszaszorítási és monitorozási munkálatokat.

Az V. melléklet táblázatában az elvégzett gyakorlati tevékenységeket foglaltuk össze.

5.6. Génmegőrzés

5.6.1. Génmegőrzési tevékenység ismertetése állatok esetében (beleértve a hagyományos magyar kutyafajtákkal kapcsolatos tevékenységeket, illetve az igazgatóság által a különböző haszonállat fajokból és fajtákból tartott nukleusz és génmegőrzési állományokat)

5.6.1.1. Hucul ménes

A hucul ménes fejlesztését az évekkel korábban kialakított stratégia, ménesgazdálkodási koncepció mentén tudatos tenyésztői és állattartási tevékenységgel fejlesztettük.

Saját vagyonkezelésben lévő lóállomány összesen: 206 db, ebből 201 db hucul, 5 db magyar hidegvérű.

Hucul állomány:

- kanca: 128 egyed,
- herélt: 23 egyed,
- mén: 50 egyed,
- ebből fedezőmén: 17 + 1 tarka egyed

A saját lovaink közül 12 db szerződéssel van kihelyezve, illetve 10 db hucul egyed van bértartásban a Nemzeti Parknál.

Magyarországon a hucul fajta (törzskönyvi ellenőrzésben) jelenleg kb. 300-350 tenyészkanccal rendelkezik, ami a fenyegetettségi szintek alapján veszélyeztetettnek tekinthető.

Az elmúlt években végrehajtott tenyésztői és állományfejlesztési munka eredményeként jelenleg az ANPI tenyészetében lévő 128 kanca minden egyedéről elmondható, hogy a fajta legmagasabb genetikai értékét képviselő tenyészállatok. A nukleusz állomány mellett a törzsállomány is jelentős a génmegőrzés szempontjából.

A törzsállomány szinten tartásához, a feleslegessé vált egyedeket - elsősorban a méneket és a herélteket - hobbi lótartóknak, és magántenyésztőknek értékesítjük.

2018. évben az Igazgatóság 4 lovat vásárolt, 17 lovat értékesített (5 kanca, 12 herélt), 1 ló pusztult el (kanca).

2018. évben összesen 23 db csikó (12 kanca, és 11 mén) született.

A tenyésztői tevékenység szakmai színvonalának növelése érdekében 2018. nyarán a Póni és Kislótenyésztők Országos Egyesülete készségvizsgáin közel 50 lovat bíráltak küllemük alapján.

Ménvonalak

A hucul fajtának hét geneológiai vonala épült fel: A Goral, a Hroby, a Prislop (ami oldalága a Goralnak), az Ousor, a Pietrosu, a Polan és a Gurgul geneológiai vonal.

A jósvafői törzstenyészet tulajdonában jelenleg 17 + 1 tarka fedezőmén van, ezek közül (5 db) Hroby, (1 db) Goral, (4 db) Ousor, (1 db) Prislop, (2 db) Gurgul és (1 db) Polan és (3 db) Pietrosu geneológiai vonalakat képviselik. Az állomány döntő többsége a Hroby, az Ousor és a Pietrosu geneológiai vonalat képviseli, ebből adódóan javasolt lenne a többi vonal arányának növelése, főleg a Polan ménvonal.

Ezen felül 1 db fedezőmén volt az Igazgatóságnál bértartásban. (1 db Polan)

Vérvonalfrissítés

A korábbi években megkezdett vérvonalfrissítést 2018. évben is folytattuk.

Jelenleg még mindig az Árvácska és Aspiráns kancacsaládba tartozó egyedek teszik ki a hucul kancaállomány döntő többségét.

A ritka kancacsaládokat tekintve, tovább javult az arány, az utóbbi években az alábbi kancacsaládokhoz tartozó nőnemű egyedek születtek: 5 Plosca, 4 Kitca, 1 Panca, 12 Sarata.

Hucul népszerűsítése, versenyzés:

A génmegőrzési, tenyésztési célok megvalósítása, az egyedek teljesítmény felmérése és minősítése és a hucul lófajta népszerűsítése érdekében is szükséges a versenyeken, bemutatókon való részvétel. A versenyzés alapvető problémája a költségeken kívül, hogy saját lovas sport klub létrehozásának feltételei jelenleg nem adottak.

Ennek ellenére lehetőségeinkhez mérten 2018. évben is részt vettünk az alábbi versenyeken és bemutatókon a hucul lovainkkal, a versenyeken a korábbi évekhez hasonlóan szép eredményeket értünk el.

2018. 04. 28. X. Szigetcsép Baráti Találkozó - Huculösvény verseny

2018. 06. 10. Anmeldung zum Huzulentag – Stadl Paura (Ausztira)

2018. 06. 29-30. II. Gyűrűsi Huculösvény Baráti Találkozó - Gyűrűs

2018. 08. 05. Borsodi Vágta

2018. 09. 08. Országos Vadásznapi – Putnok

2018.09.09. Ócsai Szabadidős Lovas Verseny

2018.09.16. Simonpuszta Szabadidős Lovas Verseny

2018. 09. 20-23. XXIV. Dni Huculskie (POL) – Gladyszow huculösvény verseny

2018. 09. 29. St. Hubertus Nap - Rimaszécs

A ménes fenntartásával megvalósított génmegőrzés költséges tevékenység, a lótarással kapcsolatos bevételek (lovas turizmus, lóeladás) ehhez képest elenyészőek. Az állattartás adminisztrációjához kapcsolódó költségek magasak (vérvételek, lótenyésztéshez kapcsolódó költségek – honosítás, származás ellenőrzés, lóútlevéllel kapcsolatos költségek), ehhez kapcsolódó állami támogatások igénybevételei lehetőségének megteremtése feltétlenül indokolt és szükséges lenne.

Az egyes állatbetegségek megelőzésével, illetve leküzdésével kapcsolatos támogatások igénylésének és kifizetésének rendjéről szóló 148/2007. (XII. 8.) FVM rendelet alapján a támogatás célja az állatállományokat veszélyeztető egyes állatbetegségek felszámolása, figyelemmel kísérése, valamint egyes zoonózisok megelőzése.

Ezt a támogatott állat-egészségügyi szolgáltatást az a természetes személy vagy jogi személy veheti igénybe, aki/amely megfelel a 702/2014/EU rendelet I. mellékletében megfogalmazott mikro-, kis- és középvállalkozás meghatározásának. Emiatt, sajnálatos módon a nemzeti park igazgatóságok elesnek ettől a támogatástól.

5.6.1.2. Magyar kuvasz

Az AM elvárásának és utasításának megfelelően 2016. elején az MKFE (Magyar Kuvasz Fajtagondozó Egyesület, továbbá a HágK (Haszonállat-génmegőrzési Központ) képviselői és két kuvasztenyésztéssel foglalkozó szakember bevonásával elkezdtek a magyar kuvasz tartásával és tenyésztésével kapcsolatos feladatok elvégzését.

A kuvasz kölykök beszerzését illetve a tartási hely kiépítését a magas költségek miatt, források hiányában ebben az évben sem kezdtük el. Illetve komoly problémát okoz a nagytestű és erősen egygazdás fajta egyedei mellé megfelelő személyzetet találni.

5.6.2. Egyéb állatállomány, kezelésük

Az Igazgatóság egyéb állatállománnyal nem rendelkezik.

5.6.3. Génmegőrzési tevékenység ismertetése növények esetében (igazgatóság által fenntartott tájfajta gyümölcsös kertek, egyéb génmegőrző bemutató kertek, génmegőrzéshez kapcsolódó beruházások stb.)

A hagyományos gyümölcsfajták megőrzése érdekében 2018. évben csak részben tudtuk elvégezni (cc. a fele területen és csak egyszer) a szükséges kezeléseket (kézi kaszálás, szálás takarmány összegyűjtése) a külterjes gyümölcsöseinkben. A közmunka program júniusi

megszüntetése miatt, kétkezi munkát végző emberek nélkül maradtunk, így a kifejezetten kézi munkát igénylő területek kaszálását nem tudtuk elvégezni. A következő években ezt a feladatot csak vállalkozók bevonásával tudjuk megoldani.

Ezen túl nagyjából 0,50 ha-os területen a felnyurgult egyedeket próbáltuk visszaszorítani, illetve metszéssel fiatalítani.

Felhagyott gyümölcsös kezelése (háttérben a még kezeletlen terület)

5.7. Erdőterületek, erdőgazdálkodás

5.7.1. Nem saját vagyonkezelésben lévő védett és Natura 2000 erdőterületek

A nem saját vagyonkezelésben lévő védett és Natura 2000 erdőterületeken a gazdálkodás a vonatkozó jogszabályokban leírtaknak (erdőtörvény, természetvédelmi törvény, stb.) megfelelően történik, az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság - mint természetvédelmi kezelésért felelős szerv - szakmai iránymutatásai szerint. Feltétlenül megemlítendő, hogy az erdőtörvény szinte teljes terjedelmének, illetve a természetvédelmi törvény egy szakaszának változtatása, (illetve a két törvény koherenciájában is érezhető hiány) nem a természetvédelmi célok megvalósíthatóságának megerősödését vonzotta magával, ezért a hatósági jellegű természetvédelmi munka nem egyszerűsödött.

2018. év első felében fejeződtek be az erdőhorváti erdőtervezési körzet erdőrészlet-szintű egyeztető tárgyalásai, amihez 2129 db erdő- és egyéb részlet vizsgálata, adatközlése és erdőrészlet-szintű szabályozási javaslata készült el. A következő, bodrogi erdőtervezési körzet erdőrészlet-szintű tárgyalásai 2019. évre tevődtek át, azonban előzetes biotikai adatszolgáltatást 1983 db erdő- és egyéb részlet vonatkozásában közöltünk.

Amíg 2017. év folyamán 290 db erdészeti jellegű megkeresésre készítettünk belföldi jogsegélyt, addig 2018-ban 1129 db ilyen ügyiratunk került iktatásra. Ha figyelembe vesszük, hogy a 2018. esztendőben 250 munkanap állt a rendelkezésünkre, akkor napi átlagban 4 és fél, jellemzően több erdőrészletet, vagy több ingatlant tartalmazó ügyirat feldolgozását kellett elvégeznünk. Az ügyiratok feldolgozását végző 1 fő erdőmérnök készíti elő az erdőtervezésekhez is szükséges adatszolgáltatást, szabályozási javaslatot, továbbá napi szinten vesz részt az erdőrészlet-szintű egyeztető tárgyalásokon, ami az évből kb. 20 munkanapot vesz igénybe. Továbbá lehetősége van szabadságra, betegsége, továbbképzésre, illetve a Igazgatóságunknál más feladata is keletkezhet és ezt csupán 30 nappal számoljuk, akkor 50 munkanappal redukálódik az eredeti 250 munkanap, 200-ra. Így már végösszegként látható, hogy napi szinten 5 és fél ügyirattal szükséges megítélni a munkavégzését.

5.7.2. Erdőrezervátum felmérésének főbb eredményei

Az utóbbi évtizedekben Európa több országában jelöltek természetes szerkezetű, fajösszetételű erdőterületeket annak érdekében, hogy ott emberi beavatkozás nélkül, a természetes folyamatok hosszútávon, zavartalanul érvényesülhessenek valamint megismerhetőek, kutathatóak illetve bemutathatóak legyenek.

Az erdőrezervátumok országos jelentőségű védett természeti területnek minősülnek.

Az erdőrezervátumok két részből állnak. Egy **magterület**ből, amely alapvetően emberi beavatkozás mentes, és teljes gazdasági korlátozás alá esik. Az erdőrezervátum magterülete fokozottan védett, ott semmiféle beavatkozás nem megengedett.

A magterületet **védőzóna** veszi körül, amelyben csak olyan erdészeti beavatkozások folytathatók, amelyek a magterület védelmét biztosító folyamatokat még időlegesen sem csökkentik. Ezek az erdőgazdálkodásnak a természetkímélő módozatai (pl. szálalás, fokozatos felújító vágás).

Erdőrezervátumok az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság területén

<i>Kód</i>	<i>Megnevezés</i>	<i>Helység</i>	<i>Összterület</i>	<i>Magterület</i>	<i>Védőzóna</i>
			<i>hektárban</i>		
68	Alsó-hegy Erdőrezervátum	Bódvaszilás	229,3	112,8	116,5
69	Kelemér-Serényfalu Erdőrezervátum	Kelemér, Serényfalu	328,7	71,9	256,8
70	Haragistya-lófej Erdőrezervátum	Aggtelek	533,6	259,9	273,7
		Jósvafő	77,8	0,0	77,8
		Összesen	611,4	259,9	351,5
71	Nagy-oldal Erdőrezervátum	Jósvafő	411,3	223,8	187,5
		Aggtelek	75,0	0,0	75,0

		Összesen	486,3	223,8	262,5
64	Nagy-sertéshegy Erdőrezervátum	Regéc	382,6	65,8	316,8
		Telkibánya	29,3	0,0	29,3
		Összesen	411,9	65,8	346,1
	Igazgatóság összesen:		2067,6	734,2	1333,4

Az Igazgatóság saját vagyonkezelésében és az Aggteleki Tájegységben lévő erdőterületei közül mindössze a Bódvaszilas 3A és 3B erdőrészeket érintettek 35,30 ha mértékben (erdőrezervátum védőzóna).

Terveink között szerepel ezen területek monitoringozása, melyhez a szükséges technikai eszközök beszerzése pályázati források bevonásával folyamatban van, illetve 2018. év végén nagyobb részben meg is valósult. A szoftver és a kiegészítő eszközök megvásárlásra kerültek, egy Tablet-re van még szükség ahhoz, hogy a feladat elvégzését el tudjuk kezdeni.

5.7.3. Saját vagyonkezelésben lévő erdőterületek kezelése

Helységhatáros területkimutatás az Aggteleki Tájegységben:

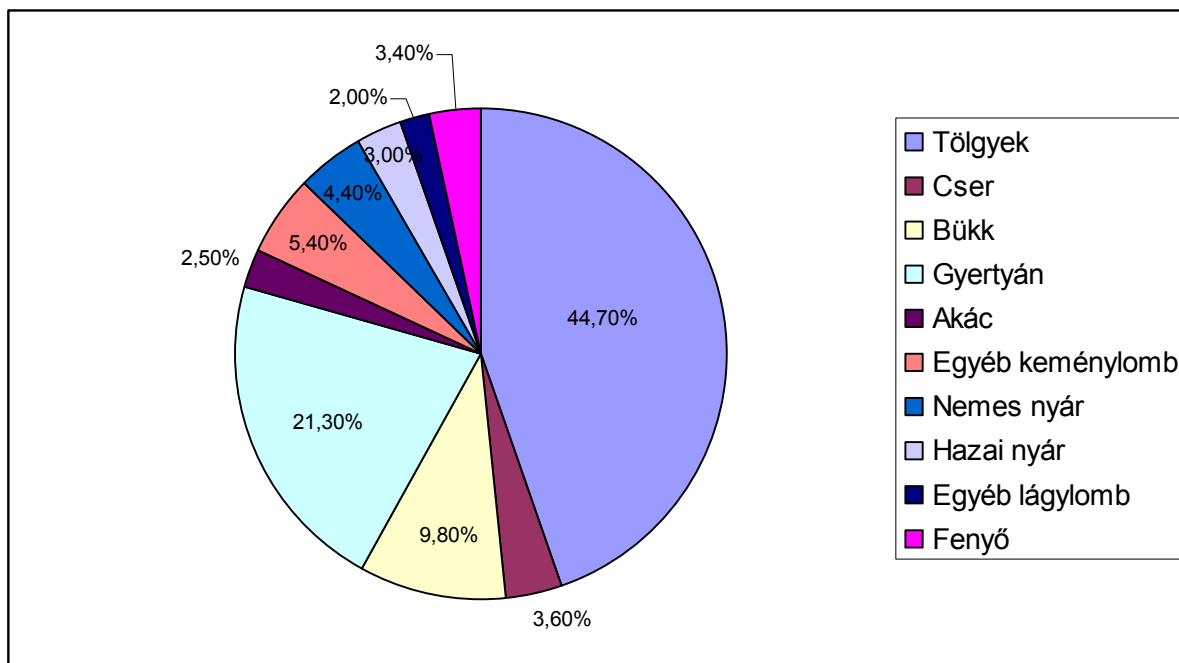
Községhatár	Védelmi	Gazdasági	Egyéb részletek területe (ha)	Mind- összesen (ha)
	elsődleges rendeltetésű erdőrészek területe (ha)			
Büttös		2,32		2,32
Gagyvendégi		8,79		8,79
Kány		5,17		5,17
Felsőtelekes	1,99			1,99
Szendrő	216,01		16,20	232,21
Bódvarákó	366,48	1,23	14,43	382,14
Bódvaszilas	243,89			243,89
Hidvégdó	4,45			4,45
Komjáti	216,39		32,89	249,28
Martonyi	281,22		3,73	284,95
Szalonna	478,14		12,97	491,11
Tornanádaska	0,33			0,33
Tornaszentandrás	32,36		12,52	44,88
Aggtelek	250,94		4,38	255,32
Égerszög	247,48		1,93	249,41
Jósvafő	24,17		11,18	35,35
Perkupa	398,80		40,43	439,23
Szin	362,20		10,40	372,60

Szinpetri	254,47		16,11	270,58
Szögliget	658,85		35,60	694,45
Teresztenye	187,36		14,79	202,15
Tornakápolna	29,14		1,42	30,56
Trizs	7,11		1,09	8,20
Kelemér	52,87		3,45	56,32
ÖSSZESEN:	4314,65	17,51	233,52	4565,68

Helységhatáros területkimutatás a Zempléni Tájegységben:

Községhatár	Védelmi	Gazdasági	Egyéb részletek területe (ha)	Mind- összesen (ha)
	elsődleges rendeltetésű erdőrészletek területe (ha)			
Olaszliszka	98,87		1,72	100,59
Sátoraljaújhely	676,03		167,88	843,91
Mogyoróska	35,35		1,78	37,13
Regéc	10,64			10,64
Fony	834,62		32,49	867,11
Bodrogkeresztúr	194,91		34,36	229,27
Szegi	13,28			13,28
Tarcal	114,57		2,48	117,05
Tokaj	69,55		9,25	78,80
Megyaszó	3,76			3,76
Tiszaladány	29,57		6,08	35,65
Sárospatak	18,12			18,12
ÖSSZESEN:	2099,12	0	256,04	2355,36

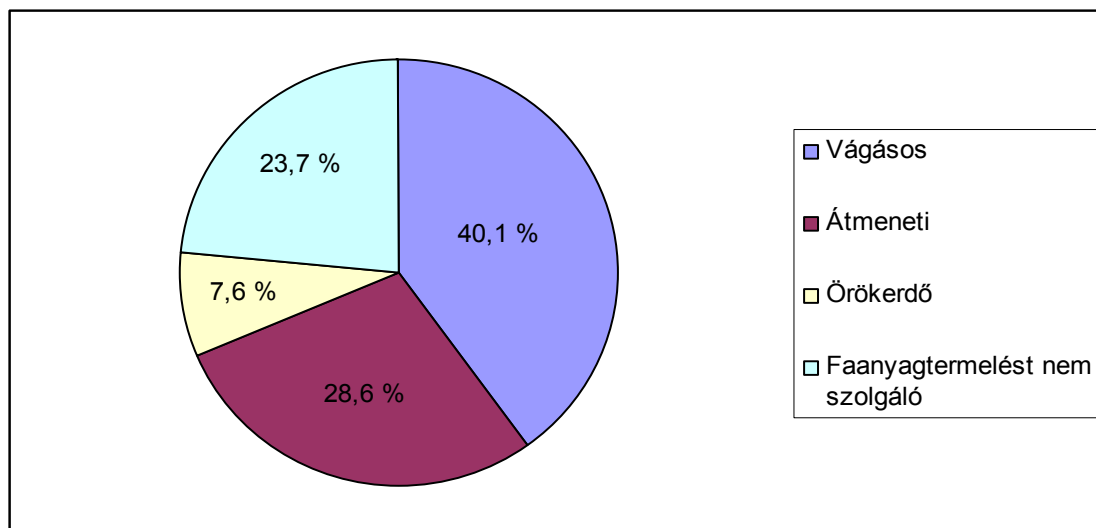
Fenti táblázatokról látható, hogy az erdőterületek viszonylag könnyebben kezelhető tömbökben helyezkednek el: községhatárok szintjén vizsgálva az is szembeötlő, hogy a 100 hektárt saját vagyionkezelésű erdőterületet meghaladó 18 községhatár 94 %-át teszi ki az összes erdőterületnek, így csupán az összterület 6 %-a, (szintén 18 községhatárban) található 100 ha alatti erdőterület érintettséggel.

Az ANPI erdőterületeinek faállomány-összetétele

Az Igazgatóság területén jelentős a klímazonális erdőtársulások előfordulása, de magas területarányt képviselnek az őshonos, azonális erdőtársulások is. Őshonos fafajú erdeinkben a mélyebb fekvésektől a magasabb térszintek felé haladva a fűz-nyár ártéri erdők jelenleg közel 3,0 %-os területaránya a nemes nyárok rovására folyamatosan növekedni fog. A tölgyek több mint 45,0%-os területarányában a keményfás ártéri erdők mellett cseres-kocsánytalan tölgyesek, zárt- és nyílt mészkerülő tölgyesek, gyertyános-kocsányos tölgyesek, mészkerülő tölgyesek, mész- és melegkedvelő tölgyesek, gyertyános-kocsánytalan tölgyesek, tölgyes jellegű sziklaerdők és tetőerdők, molyhos tölgyes bokorerdők társulásai színesítik élőhelyeinket. A közel 10 %-os területarányú bükk fafajból csekély mennyiség esik a Zemplén területére, itt jellemzően mészkerülő bükkösök vannak vagyongazdálkodásunkban, míg az Aggteleki-karszt területén üde bükkösök és bükkös sziklaerdők állnak. A gyertyán térfoglalása magas, nagyjából elegendőként gazdagítja erdeinket, de fagyzugos völgyekben elegendően is megtalálható. Az akác, nemesnyár és a fenyők folyamatos visszaszorítása ütemezetten zajlik.

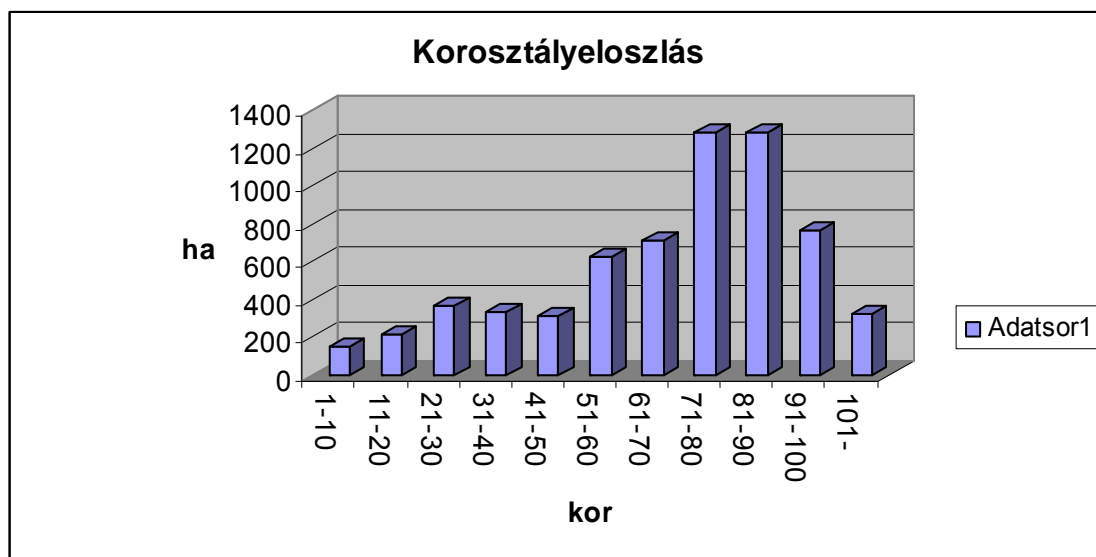
Az erdőszerkezeti változatosság növeléséhez az erdőtörvény biztosította lehetőségekkel élve, céljaink adminisztratív megfogalmazásával és az üzemmódok változtatásának szintjén is igyekszünk megfelelni. Az elmúlt években történt változásoknak köszönhetően (körzeti erdőtervezés során üzemmód váltás) az erdőterületeinknek ma már kevesebb mint fele van vágásos üzemmódban, **60 %-uk** különleges üzemmódot képvisel.

Az ANPI erdőterületeinek megoszlása üzemmódonként

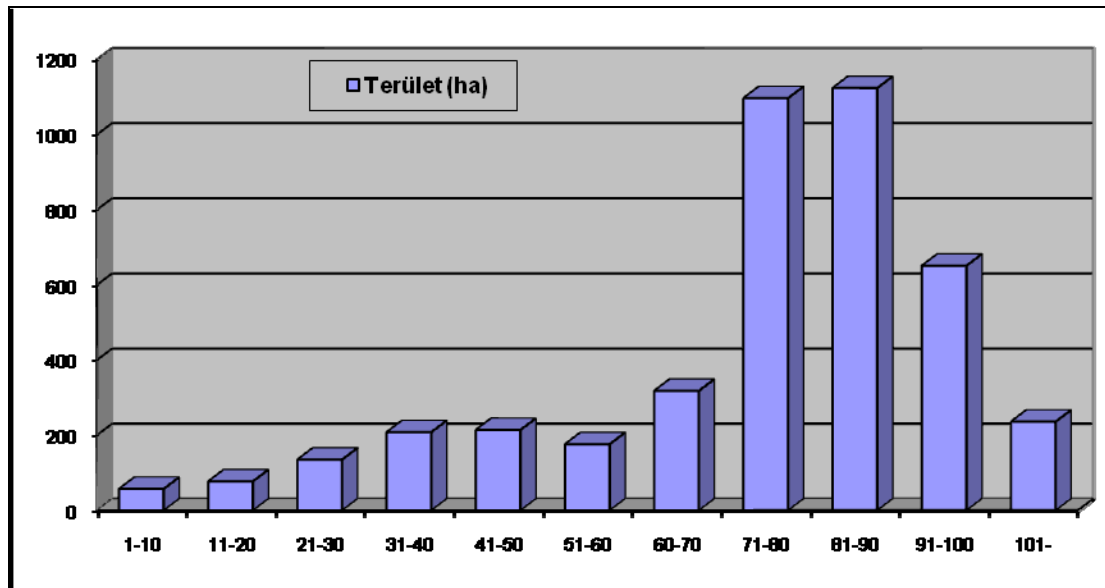
Faanyagtermelést nem szolgáló üzemmód a véderdők sajátja, közel 24 %-os arányának nagy tömegét főként az Aggteleki-karszt sekély termőrétegű erdei adják. Az örökerdő üzemmód mellett szálalás zajlik, míg az átmeneti üzemmód a már rövid- és középtávon is megjelenő, különleges kezelést igénylő erdeink sajátja.

Természetvédelmi szempontú erdőgazdálkodásunkhoz saját vagyongazdálkodású erdeink korosztály-eloszlása is megfelelő adottságot, de sürgető kötelezettséget is rendel.

Az ANPI saját vagyongazdálkodású erdeinek korosztály-eloszlása

Fenti korosztály-diagramot vizsgálva meg kell jegyezzük, hogy a Zempléni Tájegységben található nemes nyárasok a fiatal erdők szintjén torzítják a képet. Ha legegyszerűbb módszerrel a Zempléni Tájegység adataitól letisztított diagramot vizsgáljuk, láthatóvá válik, hogy az Igazgatóság által kezelt erdőkben a középkor fölötti erdők szintjén jelentős felhalmozódás tapasztalható.

Az Aggteleki Tájegység korosztály-diagramja

Ugyanebben a két korosztályban (71-80; 81-90) a Zempléni Tájegység őshonos fafajokból álló erdőrészeinek a területén is hatalmas a többlet, amelyek szintén a fokozatos átalakításra, a korosztályszerkezet minél bővebb széthúzására ösztönöznek. Szemléletünk szerint ez egyértelműen és kizárólagosan szálalóvágásokkal, szálalásokkal kell megvalósítani.

Fenti szempontok mellett valamennyi fakitermelési munkánkat a természeti értékek védelme, a védelmi célok, a vonatkozó jogszabályok és korlátozások teljes mértékű figyelembe vételével, a 10 éves fakitermelési lehetőségekre alapozva, de koránt sem annak kiaknázására törekedve terveztük.

A fakitermelésben jelentkező általános kapacitás- illetve munkaerőhiány miatt a tervezett munkák jelentős része sem került megvalósításra, tovább csökkentette a kitermelésre kerülő mennyiséget.

Az erdősítéseket érintő munkák (első kivitelek, pótlások, ápolások) azonban nem elhalaszthatóak, ezért azok megvalósítására nagy hangsúlyt helyeztünk. Különösen jelentős volument képviseltek a 2017. évi, jellemzően aszálykár felszámolásához szükséges pótlási munkák, melyeket 2018. évben ismét aszálykár terhelt. Az aszálykár mérséklésére egyedül az ápolási munkák volumenének növelésével tudtunk válaszolni: az erdősítések fejlődésének konkurenciáját jelentő fás- és lágyszárú gyomfajok (kiemelten özönnövény fajok) visszaszorítása főleg kézi munkaerővel történt, azonban a Zempléni Tájegység területén jelentős a gépi szárazzás és tárcsázás volumene is. A tárcsázással már nemcsak a konkurens növényfajok visszaszorítása zajlik, hanem a talaj kapillaritásából fakadó talajnedvesség-csökkenés megakadályozása is. Befejezett erdősítéseink szépen fejlődtek, ezért nem volt szükséges a befejezett erdősítések ápolása.

A két tájegységben elvégzett munkák:

	<i>Aggteleki Tájegység (ha)</i>	<i>Zempléni Tájegység (ha)</i>	<i>ANPI összesen (ha)</i>
5.6.1. Erdőművelés			
5.6.1.1. Folyamatos erdősitések			
5.6.1.1.1. Erdősítések első kivitele	0,00	24,70	24,70
5.6.1.1.2. Erdősítések pótlása (érintett terület)	2,36	20,79	23,15
5.6.1.1.3. Erdősítések ápolása (halmozott terület)	30,38	263,65	294,03
<i>ebből kézi ápolás</i>	30,38	112,69	143,07
<i>ebből gépi ápolás</i>	0,00	150,96	150,96
5.6.1.2. Befejezett erdősitések ápolása			
<i>ebből kézi ápolás</i>	0,00	0,00	0,00
<i>ebből gépi ápolás</i>	0,00	0,00	0,00
5.6.2. Erdőhasználat			
5.6.2.1. Tisztítások	0,00	0,00	0,00
5.6.2.2. Gyérítések	45,57	107,76	153,33
5.6.2.4. Tarvágások	0,00	29,82	29,82
5.6.2.5. Felújító- és szálalóvágások	140,45	3,26	143,71
5.6.2.6. Egészségügyi termelések	0,00	0,00	0,00
5.6.2.7. Egyéb fakitermelések	74,31	42,00	116,31
5.6.2.8. Szálalás	0,00	28,67	28,67
Erdészeti munkával érintett összes terület:	293,07	784,30	1077,37

A természetvédelmi erdőkezelés melléktermékeként faanyag is keletkezett, amelynek választékolása során a legnagyobb értékkihozatal volt a fő cél. A kitermelt nettó faanyagra vonatkozó adatokat az alábbi táblázat szemlélteti:

A két tájegységben kitermelt mennyiség:

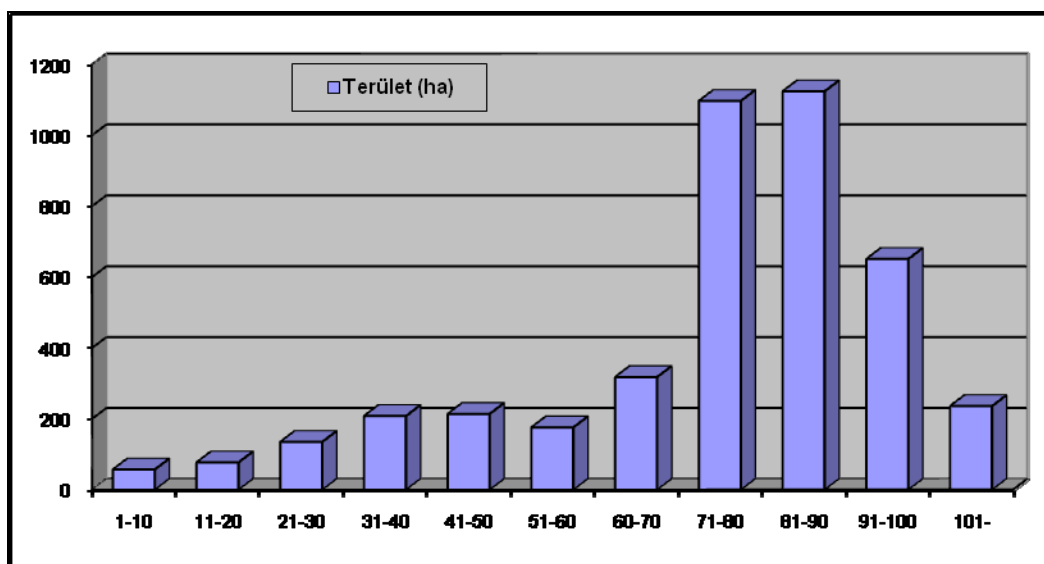
<i>Választék megnevezése</i>	<i>Aggteleki Tájegység (nettó m³)</i>	<i>Zempléni Tájegység (nettó m³)</i>	<i>ANPI összesen (nettó m³)</i>
Lemezipari rönk	0	0	0
Fűrészipari rönk	790	5157,12	5947,12
Egyéb fűrészipari alapanyag	148	1142,97	1290,97
Papírfa	0	0	0
Rostfa	0	940,65	940,65
Összes többi iparifa választék	0	0	0
<i>Iparifa összesen</i>	<i>938</i>	<i>7240,74</i>	<i>8178,74</i>

Vastag tűzifa tömör köbméterben	2 170	1169,03	3339,03
Vékony tűzifa tömör köbméterben	416	527,46	943,46
<i>Tűzifa összesen</i>	<i>2 586</i>	<i>1696,49</i>	<i>4282,49</i>
MINDÖSSZESEN:	3 524	8937,23	12461,23

A Zempléni Tájegység magas iparifa-kihozatala a nemes nyár és erdei fenyő termeléseknek köszönhető, de ettől függetlenül mindkét tájegységben jelentős tételt képvisel a tűzifa értékesítése is. A Zempléni Tájegységben két teljes erdőrésztlet területén akác és erdei fenyő fafajokból az összes (körülbelül 84 m³ faanyag) tőtől való elválasztással az akác sarjadás megelőzése érdekében szőnyegszerű terítéssel, de közelítés és értékesítés nélkül, termelt holtfát is képeztünk.

Az Aggteleki Tájegység saját vagyongazdálkodású erdőterületei

Aggteleki Tájegységben **4565,68 ha** saját vagyongazdálkodású erdőterületen folyik erdőgazdálkodási/erdőkezelési tevékenység. Igyekszünk a *folyamatos erdőborítást* biztosító vagy az azt megközelítő, de mindenképpen természetközeli erdőgazdálkodási – erdőkezelési tevékenységet folytatni - *lékes, foltos, csoportos gyéritések, szálalóvágások, szálalások, szerkezetátalakítások* stb. – valamint az erdőtervekben is rögzített természetvédelmi és Natura2000 céloknak megfelelően kezelni az erdőket.

Az Aggteleki Tájegységben levő erdők korosztályeloszlása

Fahasználatok tervezése:

A 2018. évi erdőgazdálkodási terv készítése során – faállomány-becslés (törzsenkénti felvétel) és jelölés 14 db erdőrésztletben történt, összesen 124,85 ha-on, 3240 m³ mennyiségben.

- SZV jelölés: 9 db erdőrésztlet 91,90 ha 2178 m³
- ET jelölés: 2 db erdőrésztlet 17,32 ha 497 m³
- TRV jelölés: 1 db erdőrésztlet 3,33 ha 49 m³
- NFGY jelölés: 2 db erdőrésztlet 12,30 ha 516 m³

Fahasználatok végrehajtása:

Törzskiválasztó gyérités egy erdőrésztletet érintett 3,76 ha-on (30 m³), míg **növedékfokozó gyérités** 41,18 ha-on történt (792 m³). A véghasználati korhoz közel álló, őshonos fafajú erdőrésztletekben kizárólag **szálatalóvágásokat** hajtottunk végre 140,45 ha-on (1897 m³). Ezen túl a pusztulóban lévő vagy nem őshonos/tájhonos fenyő fafajok kitermelésére **egyéb termelés** formájában került sor 74,31 ha területen, 758 m³ mennyiségben.

Egyéb termeléssel történő átalakítás

A tájegységben az éves fahasználatok során 3524 m³ faanyag került kitermelésre, melyből 938 m³ lett ipari fa (26,6 %), 2586 m³ tűzifaként (73,4%) került értékesítésre. Ebből a saját felhasználás 250 m³, az Igazgatóság dolgozói 400 m³, önkormányzatok (szociális tűzifa program) 200 m³ és a környező települések lakossága 1736 m³ mennyiségben vásárolt. Ezzel jelentős mértékben hozzájárultunk az elmaradott térség olcsóbb tűzifával történő ellátásához, annál is inkább mivel a fenti mennyiség cc. 20 %-a lakossági gyűjtésben került értékesítésre.

A kitermelt fa köbméterenkénti értékesítési átlagára 17.900 Ft körül alakult, ami megfeleltethető a helyben kialakult áraknak, illetve 10 – 15 %-kal alatt van annak.

Erdőtelepítések, erdőfelújítások:

Erdőfelújítás hét erdőrészletben folyt Szalonna, Bódvarákó, Perkupa községhatároiban, összesen 15,19 ha alá vont területtel. Zömében nem őshonos fafajok tarvágása utáni mesterséges erdőfelújítás történik (szerkezetátalakítás), a felújítások célállománytípusa minden esetben őshonos típusú (GY-KTT, B-GY-KTT). Pótlással hat erdőrészlet volt érintve 2,36 ha érintett területtel, összesen 15.000 db csemete lett elültetve. Erdőfelújítási hátralék nincs a tájegységben.

Akác tarvágás (Szalonna 4 F) utáni szerkezetátalakítás

Tavaszi-nyári erdőápolási munka (sarlózás, tuskósarj leverés stb.) - 7 db erdőrészletben 15,19 ha-on, két alkalommal történt.

Vadvédelmi kerítés építése két erdőrészletben történt a Bódvarákó 17 I – 390 fm, és a Perkupa 13 C - 890 fm, összesen 1280 fm hosszban, a bekerített terület nagysága cc. 3,75 ha.

Károsodott területek nagysága:

Az összes erdőterületet vizsgálva megállapítható, hogy különböző kárformák szinte minden erdőrészletben előfordulnak, de károsodottnak csak az összes terület cc. 5 %-a tekinthető, és a kár mértéke csak a gyenge (30 %-ék alatti) szintet éri el. Az előforduló károsítások általában a fajokra általában jellemző kárformákat mutatják.

Külön kell említést tenni a vadkárra vonatkozóan. Sajnos itt sokkal rosszabb a helyzet, mint az egyéb kárformák esetében. Valamilyen mértékben minden fiatal erdőrészletben jelentkezik, és számos esetben a kritikus mértéket is eléri. Sürgető feladat a vadlétszám jelentős mértékű

apasztása, amíg ez nem történik meg sajnos csak a költséges kerítésépítés marad egyetlen védekezési lehetőségként.

Az erdészeti hatóság felé adatszolgáltatást végeztünk: éves elvégzett tevékenység bejelentő (évi két alkalom), éves tervezett tevékenység bejelentő (évi 3-4 alkalom). Hatósági bírság kiszabására nem került sor.

„A természetvédelmi erdőkezelést és a becserjésedéssel veszélyeztetett védett gyepek rehabilitációját elősegítő infrastruktúra fejlesztése az ANPI területén” című pályázatunk 2016-ban elfogadásra került. A projekt megvalósítás költsége 365 MFt, amelynek keretében erdészeti gépek is beszerzésre kerültek (2018 végén ennek első elemeként egy terepi szállításra és felterhelésre alkalmas tehergépkocsi beszerzését sikerül megvalósítani). A fejlesztés eredményeként az erdőgazdálkodásunk saját kapacitásai és ezzel együtt a működés biztonsága is javult.

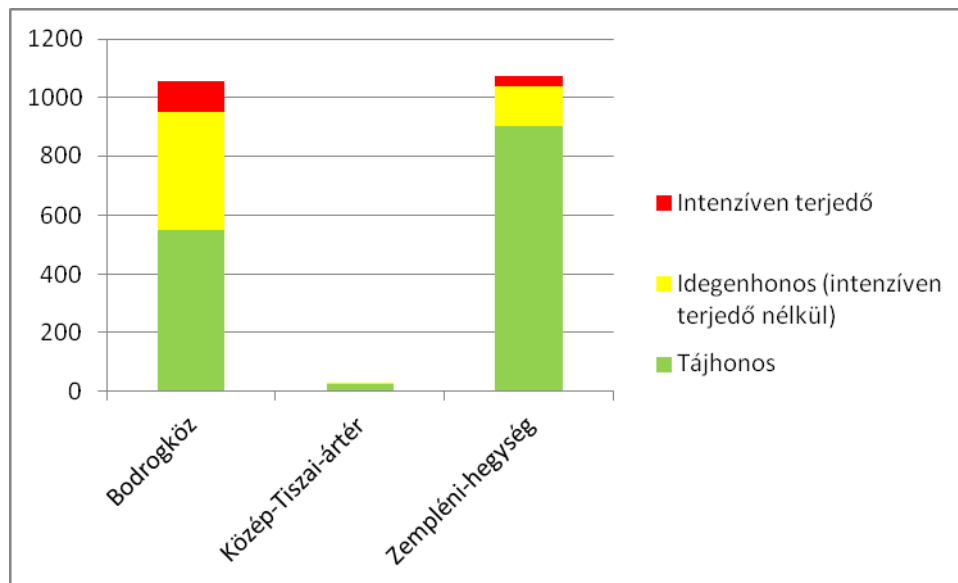
A projekt megvalósítási szakasza 2017 második felében indult, attól kezdődően folyamatosan léptek be a megvalósításban részt vevő dolgozók, 2018. januártól egy erdésztechnikus, illetve 2018. március 01.-től egy újabb területkezelési munkatárs (erdészeti gépkezelő). Ezzel párhuzamosan az erdészeti területkezelésben alkalmazandó gépek és eszközök beszerzése is folyamatban van, sajnos a közbeszerzési eljárás vártnál is nehézkesebb, lassúbb volta miatt a gépek, eszközök érkezése, további egy év csúszással várható. A projektben vállalt szállalási terv készítése, valamint a problémafeltáró monitoring feladatok viszont terv és ütem szerint elkészültek.

A fentiekben leírtaknak megfelelően a kezelés illetve gazdálkodás a természetvédelmi célokkal összhangban, azokat teljes mértékben figyelembe véve zajlott 2018-ban is.

Az erdők kapcsán jelentkező kezelési, őrzési és ellenőrzési feladatokat az osztályvezető és 2019. január elsejétől három kerületvezető erdész végezi. A fakitermelési, szállítási és erdőművelési munkák megvalósítása helyi vállalkozók bevonásával történt.

A Zempléni Tájegység saját vagyonkezelésű erdőterületei

A Zempléni Tájegységben erdeink természetbeni állapota lényegesen elmarad az Aggteleki Tájegységétől: igen jelentős az idegenhonos és ezen felül az intenzíven terjedő fafajok területaránya.

A Bodrogköz erdészeti tájban az idegenhonos, nem intenzíven terjedő fafajok legnagyobb arányát a nemes nyárasok teszik ki, a Zempléni-hegységben pedig az erdei fenyő. A Bodrogköz erdészeti tájban intenzíven terjedők közül az amerikai kőris, a Zempléni-hegységben az akác az, amelynek a visszaszorításával kell foglalkoznunk.

A Zempléni Tájegység területén is igen nagy mennyiségű fakitermelési lehetőség van - így például a folyamatban lévő erdőtervi ciklusainkban, csak tarvágásból 40.000 m³-t meghaladó a kitermelhető mennyiség. Ez utóbbi átlagosan évi 26 hektáros nagyságrendű első kivitelként új belépő erdőfelújítási területet is keletkeztet, amihez a terület- és talaj-előkészítő munkákat el kell végezni, a csemetét meg kell vásárolni, azt el kell ültetni, az egyre szélsőséesebb időjárási körülmények miatt bekövetkező pótlási kötelezettségről gondoskodni kell és mindezt évente többször gépi és kézi erővel is meg kell ápolni. Ez tehát nem csak bevételt, de nagy mennyiségű munkát is keletkeztet.

2018. évben továbbra is elsődleges cél maradt a tájidegen fafajok visszaszorítása: 29,82 ha területen hajtottunk végre tarvágást. A fakitermelésben rendelkezésre álló munkaerő rohamos csökkenése miatt valamennyi állományt lábon értékesítettünk.

Törzskiválasztó gyérítést 15,96, növedékfokozó gyérítést 91,8 ha-on hajtottunk végre az állományszerkezeti változatosság növelésének és az idegenhonos fafajok (jellemzően erdei fenyő) visszaszorításának céljából.

Szálalóvágást 3,26 ha-on végeztünk, szálalás 28,67 ha összterületű erdőrészlet területén történt.

Elsősorban a már említett munkaerőhiány miatt több bejelentett fakitermelést nem végeztünk el, a fakitermelések elhalasztásához azonban az ártéri területeinken a decemberi árvíz is hozzájárult.

Külön érdemes megemlíteni, hogy 2017. év végén kezdődött, majd 2018. április végéig elhúzódott árvíz mind az erdősítések első kivitelének terület- és talaj-előkészítő munkáit,

mind az első kivitelek, továbbá a pótlások elvégezhetőségét is hátráltatta. Az ősszel beszerzett csemetét a tavasz végén iskoláznunk kellett. Fontos még ennél a pontnál is a vállalkozói szektorban érzékelhető munkaerő-hiányról megemlíteni: 2017. őszén is nagyobb számú megkeresést küldtünk szét terület- és talaj-előkészítő munkák végzésére, amire érdemi válasz nem érkezett. 2018. nyarán már az internetről is böngészve 18 vállalkozást keresve meg, már csekély számú, de – a vártnál magasabb összegű - árajánlatot kaptunk. Tekintettel az erdősítési kötelezettségre ezeket a munkákat 2018. őszén 32,23 ha-on elvégeztük.

Károsodott területek nagysága:

A téli árvizek esetében – az előző évi nagyobb volumennel szemben - már csak néhány erdőrészlet volt érintett jég általi töréskárral.

Főként az erdősítésekben jelentős volt a kora tavaszi hernyórágás hatása, az árvizek miatt kialakult téli vadrágás és kisebb volumenben, de speciális esetként a legelő (fülszám nélküli) szarvasmarha által okozott kár is. A nyári minőségi és mennyiségi aszálykár érezhető veszteséget okozott az erdőfelújítások területén.

Rágáskár kocsányos tölgyön 2018. tavaszi időszakában

Ökonómiai kárnak tudható be a decemberi árvíz. A fakitermeléseket nem tudtuk végrehajtani, a kitermelt fát nem tudtuk értékesíteni. Különösen érzékenyen érintette ez a szociális tűzifára hagyományosan velünk szerződést kötő önkormányzatokat, hiszen a szerződéskötési szándékaikat rendre vissza kellett utasítanunk.

Az erdők kapcsán jelentkező kezelési, őrzési és ellenőrzési feladatokat az osztályvezető és négy kerületvezető erdész végezte. Egyik erdészünk magánéleti okokból június 1-ével távozott, a helyére lépő, korábban közmunkás erdészünk további alkalmazását 3 hónap

próbaidő után nem tartottuk indokoltnak. A fakitermelési, szállítási és erdőművelési munkák megvalósítása helyi vállalkozók bevonásával történt.

A fentiekben leírtaknak megfelelően az erdők természetvédelmi kezelése illetve a természetvédelmi célú erdőgazdálkodás a természetvédelmi előírásokkal és célokkal összhangban, azokat teljes mértékben figyelembe véve zajlott a 2018-es évben is.

5.8. Vadászterületek, vadgazdálkodás

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. 03. 01-től 2037. 02. 28-ig két vadászterületen látja el a Földtulajdonosi Közösség közös képviselői feladatait:

654502. sz. vadászterület, Martonyi,	területe: 3 330 ha
658100. sz. vadászterület, Fony,	területe: 4 450 ha

A 654502. számú vadászterületen az ANPI 1751,579 ha-on gyakorolja a vagyonkezelői jogokat, ami a becsült terület 55,43 %-a. A területet haszonbérlet útján hasznosítjuk, a bérlő a „Császtai Bors vezér Vadásztársaság” 800 Ft/ha éves bérleti díjért.

A 658100. számú vadászterületen az ANPI 1 248,5522 ha-on gyakorolja a vagyonkezelői jogokat, ami a becsült terület 28,57 %-a. A területet haszonbérlet útján hasznosítjuk, a bérlő a „Fony és Környéke Földtulajdonosok Vadászati Egyesülete” 920 Ft/ha éves bérleti díjért.

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. 03. 01-től 2037. 02. 28-ig két vadászterületen szerezte meg a vadászati jogot:

651700. sz. vadászterület, Aggtelek,	területe: 3 540 ha
658901. sz. vadászterület, Bodrog-zug,	területe: 4 810 ha

A 651700. számú vadászterületet a Földtulajdonosok Közössége haszonbérbe adta az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóságnak, 800 Ft/ha éves bérleti díjért.

A vadászterületen a 2018-as vadászévben, vadállomány szabályozás keretében elejtésre került 6 db gímszarvas bika, 23 db gímszarvas tarvad, 9 db őzbak, 24 db öz tarvad, és 106 db vaddisznó, 60 db róka, 6 db kóbor macska, 4 db vadat üző kóbor kutya, és 12 db borz került terítékre.

Gím tarvad és vaddisznó elejtésére 3 nap társas vadászatot értékesítettünk, 15-25 fő/nap részvétellel, a vadkárrel fokozottan sújtott területek kármentesítésére.

A vadászati, vadgazdálkodási tevékenységet 1 fő vadászati ágazatvezető és 1 fő hivatásos vadász és önként vállalással 8 fő szakszemélyzet végzi, a vadkárrel sújtott területeken. Az értékesíthető vadállományt bérvadászok felé értékesítjük. Részt vettünk a róka immunizációs programban, 2 db rókát vizsgáltattunk meg. A sertéspestis monitoring keretébe 106 db vér és mandula mintát küldtünk vizsgálatra.

Az árbevételünk nettó 11 550 000 Ft.

A 658901. számú vadászterületet a Földtulajdonosok Közossége haszonbérbe adta az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóságnak, 400 Ft/ha éves bérleti díjért.

A területet május hónapig árvíz borította, a vadállomány elpusztult, vagy elmenekült.

A vadászterületen a 2018-as vadászévében, vadállomány szabályozás keretében elejtésre került 3 db gímszarvas bika, 2 db gímszarvas tarvad, 5 db őzbak, 10 db őz tarvad, 6 db diagnosztikai kilövésű vaddisznó, és 8 db róka került terítékre.

A területen 12 db vaddisznót találtunk elhullva, ASP vizsgálat pozitív eredményt mutatott. A területet a NÉBIH ASP szempontjából fertőzött területté nyilvánította.

Az értékesíthető vadállományt (3 db gím bika) bérvadászok felé értékesítettük. Részt vettünk a róka immunizációs programban, 2 db rókát vizsgáltattunk meg. A sertéspestis monitoring keretébe 6 db vér és mandula mintát küldtünk vizsgálatra.

Az árbevételünk nettó 2 360 000 Ft.

A vadászati, vadgazdálkodási tevékenységet 1 fő osztályvezető, és 1 fő erdész csatolt munkakörben, és önként vállalással 2 fő szakszemélyzet végzi.

5.9. Halgazdálkodási vízterületek

a) Az ANPI különleges rendeltetésűvé nem nyilvánított halgazdálkodási vízterületei (ezen vízterületek halgazdálkodási jogát az Igazgatóság a hatályos halászati törvény hatályba lépése előtt kapta meg). Ezen vízterületek védett természeti területeket, illetve Natura 2000 területeket érintenek, az alábbi táblázatban részletezettek szerint.

Az ANPI halászati vízterületeinek megnevezése és víztérkódja	Víztér neve	Érintett ingatlanok	Természetvédelmi besorolás
	Abodi-patak	Abod 067, Szendrő 0363, 0395	Natura 2000 terület
	Bakóc-patak	Alsószuha 042, 053	Natura 2000 terület
	Balajti-patak	Edelény 0185, 0189	nem védett, nem Natura 2000 terület
	Barakonyi-patak	Meszes 066/1, Rakacaszend 0132, Tornabarakony 048, 052	ex lege védett lápterület, Natura 2000 terület
	Bátor-patak	Gagybátor 044, 083, Gagyvendégi 029, 042, 097, Rakaca 0122, 0144	részben ex lege védett lápterület, teljes hossza Natura 2000 terület

Csörgős-patak	Felsőkelecsény 037, 06, Felsőnyárad 046/1, 046/3, 086, Ragály 026, 035, 085, Zubogy 017, 067	részben ex lege védett lápterület, teljes hossza Natura 2000 terület
Damaki-patak	Damak 02, 047, 066, Edelény 0260, 0304, 0341,	nem védett, nem Natura 2000 terület
Debréte-patak	Debréte 045/2, 045/7b, Rakacaszend 064, 082,	ex lege védett lápterület, Natura 2000 terület
Garadna-patak	Garadna 015, 067, 068, Hernádpetri 0116, 0131, 031, Hernádvécs 05, 059	részben Natura 2000 terület
Imola-patak	Imola 014/4, 040, Zubogy 092	részben Natura 2000 terület
Janka-patak	Pamlény 093/2, 094, Szászfá 064	részben ex lege védett lápterület, részben Natura 2000 terület
Juhász-patak	Bódvaszilas 038, 039, Tornaszentandrás 060, 079/1	nem védett, nem Natura 2000 terület
Kányi-patak	Büttös 050, 076, Kány 073, 080	részben ex lege védett lápterület, teljes hossza Natura 2000 terület
Keleméri-patak	Gömörszőlős 034, 053, 055, 064, Hét 054, Kelemér 054, 056, 099, Serényfalva 0109, 013/2, 015	részben ex lege védett lápterület, részben Natura 2000 terület
Keresztétei-patak	Keresztéte, 016, 021, 025, 033, 034/3, 035, 099, Szászfá 013/2, 013/1, 049, 053	részben ex lege védett lápterület, részben Natura 2000 terület
Korlát-patak	Szuhafő 07	ex lege védett lápterület, Natura 2000 terület
Ormos-patak	Izsófalva 0196, 0202, Ormosbánya 03, Rudabánya 0124, 0131	nem védett, nem Natura 2000 terület
Pasnyag-patak	Komjáti 030, 061, 067/2, Tornanádaska 056/1, 056/2,	részben ex lege védett lápterület, részben Natura 2000 terület
Potranyik-patak	Bódvarákó 016, 025, Szögliget 0138, 047	részben ex lege védett lápterület, részben Natura 2000 terület

		terület
Rét-patak	Égerszög 010, 023/11, Perkupa 0125, 028, 05, Szőlősardó 076, Varbóc 046	részben Aggteleki Nemzeti Park, részben Natura 2000 terület
Sas-patak	Bódvalenke 072, Hidvégardó 017, 028, 07, Perecse 0155, 0172, Tornaszentjakab 0106, 0126, 017, 042, 05, 19, Viszló 045	részben ex lege védett lápterület, teljes hossza Natura 2000 terület
Szuhogy-patak	Szendrő 0256, 0309, Suhogy 011, 014, 066	részben ex lege védett lápterület
Telekes-patak	Alsótelekes 07, Felsőtelekes 056, 058, 095, Perkupa 0126/2, 015, Szendrő 0172	
Vadász-patak	Abaújlak 09, Abaújszolnok 012, Alsóvadász 02, 050, Felsővadász 028, 080, Gadna 048, 08, Homrogd 048, 078, Irota 0107, 013, 051, 060, Kupa 018, 050, Lak 0107, 0131, Monaj 062, 082, Onga 0327/1, Selyeb 042, 06, Szakácsi 024, Szikszó 0150, 071, 072, 080, Tomor 027, 04, 046	részben Natura 2000 terület
Varbóc-patak	Varbóc 034, Perkupa 0121, 058	részben Aggteleki Nemzeti Park, részben Natura 2000 terület
Vasonca	Alsógagy 059, 065, 072 085, Baktakék 04, 048, Beret 017, 031, Csenyéte 011, 015 043, Detek 029, Halmaj 0100/1, 035, 039, Kázsmárk 021, 05, Léh 026, 051, Rásonysápberencs 032, Szentistvánbaksa 019	részben Natura 2000 terület
Vecsem-patak	Bódvaszilas 014, 025/1	nem védett, nem Natura 2000 terület
Verbéna-patak	Galvács 030/1, 030/2, 08, Szendrő 0419, 0455, 0461	részben ex lege védett lápterület
Viszlói-patak	Rakaca 056, Viszló 088	részben ex lege védett lápterület
Ziliz-patak	Hangács 0154, Nyomár 026, 064, 066, 070, Ziliz 019, 023, 026, 064	nem védett, nem Natura 2000 terület

	Zsuponyó-patak	Dubicsány 063, Putnok 0116	részben Natura 2000 terület
Hosszú-tó (05-039-1-1)	Hosszú-tó	Sátoraljaújhely 0109/d, 0111/b	Long-erdő TT

b) Védett természeti területet (ide értve az ex lege védett lápterületeket is) érintő egyéb vízterek, ahol nem az ANPI halgazdálkodási jog gyakorlója:

Halgazdálkodási vízterület neve	Víztér kód
Alsóberecki-holtág	05-086-1
Bisó-patak	05-201-1-1
Bodrog	05-004-1-1
Bódva	05-008-1-1
Bózsva-patak (forrástól a Nyíri-patakig)	05-103-1-1
Hódos-tó	05-044-1
Jósva-patak (Nagy-Tohonya torkolatig), Kecsó-patak, Tohonya-patak	05-016-1-1
Jósva-patak (Nagy-Tohonya-torkolattól a Bódváig)	05-017-1-1
Kapronca-ér	05-084-1
Kemence-patak	05-105-1-1
Kengyel-tó	Nincs víztér kódja
Kis-Nádas-tó	05-040-1
Kőkapui-tó	05-185-1-4
Körtvélyesi-holtág	05-050-1-4
Ménes-patak	05-108-1-1
Mocsolya-tavak	05-047-1
Nyíri-patak	05-192-1-1
Ósva-patak	05-104-1-1

Prügyi-főcsatorna	05-158-1-1
Rakaca-patak	05-014-1-1
Senyő-patak	05-107-1-1
Sulymos-tó	05-049-1
Szerencs-patak	05-010-1-1
Szuha-patak	05-011-1-1
Taktaközi-öntöző-főcsatorna	05-088-1-1
Tolcsva-patak	05-106-1-1
Vajdácskai-holtág	05-038-1-1

5.9.1. Természetvédelmi és génmegőrzési szempontból különleges rendeltetésű halgazdálkodási vízterületek

Azon különleges rendeltetésű halgazdálkodási vízterületek – beleértve a különleges rendeltetésre javasolt halgazdálkodási vízterületeket is – releváns adatai, amelyek az NPI működési területén találhatóak.

2016 folyamán az alábbi vízterületeket különleges rendeltetésűvé nyilvánították:

Alsó-Macskás-tó (05-247-2-1)
Cukorgyári ülepítő tó (05-248-2-1)
Disznó-szállási-vizek (05-249-2-1)
Faragó-szállási mocsarak (05-250-2-1)
Fehér-tó (05-251-2-1)
Felső-Macskás-tó (05-252-2-1)
Fenyéri-tó (05-253-2-1)
Füzes-tó és alsó-réti kistavak (05-254-2-1)
Hamarla-tó és kubikmedrek (05-255-2-1)
Iván-árok (05-256-2-1)
Kásod-tó és kásodi-kistavak (05-257-2-1)
Kis-Balota-mocsár (05-259-2-1)
Kis-Nádas-tó és Nádas-ér (05-260-2-1)
Kis-Szada-tó (05-261-2-1)
Kis-Szitnya (05-262-2-1)
Kis-Tökös-tó (05-263-2-1)
Longi-ér (05-265-2-1)

Macska-ér és Bodrog-fokok (05-266-2-1)
Macskás-ér (05-267-2-1)
Macskási-Kis-tó (05-268-2-1)
Macskás-tó (05-269-2-1)
Madármegfigyelő-vizek (05-270-2-1)
Máté-Homoki-berkek (05-271-2-1)
Minta-tó (05-272-2-1)
Nádas-tó (05-273-2-1)
Nagy-Gazos-mocsár (05-274-2-1)
Nagy-Szitnya (05-275-2-1)
Nagy-tó-csatorna (05-276-2-1)
Nagy-Tökös-tó (05-277-2-1)
Nemtudom-tó (05-278-2-1)
Ó-Kovács-tó és Dévéresi-csatorna (05-279-2-1)
Olaszliszkai sarlómedrek (05-280-2-1)
Orr-tó (05-281-2-1)
Orr-zugi-mocsarak (05-282-2-1)
Remencei-kisvizek (05-284-2-1)
Remence-tó (05-285-2-1)
Sáros-tó (05-287-2-1)
Fekete-tó (05-051-2-1)
Bogdány-tó (05-208-2-1)
Kakukk-tó (05-210-2-1)
Ménes-patak (05-108-2-1)
Tengerszem-tó (05-237-2-1)
Kemence-patak (05-105-2-1)
Áres-tó (05-042-2-4)
Kapitány-tó (05-048-2-1)
Kerek-tó (05-040-2-1)
Nagy-Nádas-tó (05-043-2-1)
Nagy-tó (05-042-2-1)
Zsaró-ér (05-083-2-1)

Az ANPI Zempléni Tájegységének halgazdálkodási vízterületein a kutatási célú halászaton felül feltétlenül fontosnak érezzük az idegenhonos fajok szelektív horgászatát/halászatát, a hagyományos halászati módok bemutatását, megőrzését, továbbá néhány vízterület esetén horgászati lehetőség biztosítását is.

Néhány halgazdálkodási vízterületünkön hagyományosan jelentős az orvhalászati nyomás, azonban a Természetvédelmi Őrszolgálati Osztály rendszeres ellenőrzéseinek köszönhetően érezhetően csökken ez a fajta tevékenység

5.9.2. Védett természeti területen található halastavak

Védett természeti területen nem található halastó az Igazgatóság működési területén.

5.10. Természetvédelmi mentőtevékenység

A Természetvédelmi Őrszolgálat által, a hivatali időn kívüli időszakban biztosított készenléti szolgálat hatékonyan hozzájárul a természeti értékek mentési tevékenységéhez. A lakossági vagy a központi ügyeletről (112) beérkezett bejelentésekkel kapcsolatos intézkedések így késedelem nélkül megtörténnek. (Ezekkel kapcsolatban a lakossági visszajelzés kivétel nélkül pozitív).

Az ANPI Természetvédelmi Őrszolgálat a sérült madarakat elsősorban a Mályi Madármentő Állomáson helyezi el, ahonnan az esetek többségében a Hortobágyi Madárkórházba kerülnek az állatok.

A fokozottan védett fajok esetében, ha az állapotuk indokolja, vagy azonnali műtéti beavatkozásra van szükség, úgy a Fővárosi Állat és Növénykertbe történik a beszállítás. Egyes esetekben a HNPI Góréstanyára kerültek a madarak.

A mentőtevékenységeket végző, fent felsorolt szervezetekkel az ANP Igazgatóság megállapodással nem rendelkezik.

Az ANPI Természetvédelmi Őrszolgálat által végzett mentési tevékenység során 2019. évben az alábbi védett és fokozottan védett fajok kerültek begyűjtésre. (Zárójelben az esetszámok)

Fokozottan védett madárfajok:

fehér gólya (21), kuvik (4), uhu (3), parlagi sas (2), uráli bagoly (2), bölömbika (1), fekete gólya (1), gyurgyalag (1), nagy kócsag (1),

Védett madárfajok:

vörös vércse (7), macskabagoly (1), molnárfecske (6), egerészölyv (7), barna rétihéja (2), szürkegém (1), rozsdafarkú (1), jégmadár (1), énekes rigó (1), karvaly (2), zöld küllő (1), macskabagoly (1), fenyőrigó (1), erdei fülesbagoly (1), bíbic (1), egerészölyv (2), fekete rigó (2), vetési varjú (1), fülesbagoly (1), nagy fakopáncs (1), barázdabillegető (1)

Nem védett madárfajok: bütykös hattyú (2),

Egyéb fokozottan védett fajok: erdei pele (1), vidra (1)

Egyéb védett fajok: európai mókus (3), mocsári teknős (2), rőt koraidenevér (1), keleti sünn (1)

A mentési tevékenység jelentős erőforrás bevonással jár. Az esetek jelentős része a hivatali időn kívül vagy hétvégén kerül bejelentésre. Előfordul, hogy nem védett vagy vadászható fajokkal kapcsolatban is érkezik bejelentés.

A bejelentők egy része semmilyen fajismerettel nem rendelkezik. Emiatt a bizonytalan esetekben is kimegy az Őrszolgálat állampolgári bejelentés alapján.

A Természetvédelmi Őrszolgálat a 2019. évben a következő fajmentő és- védelmi intézkedésekben vett részt:

Madármentés	
Sérült vagy elpusztult védett madarak mentése, szállítása, begyűjtése	45
Sérült vagy elpusztult fokozottan védett madarak mentése, begyűjtése, szállítása	32
Védelem alatt nem álló sérült/elpusztult madarak mentése, szállítása	0
Összesen:	77

Egyéb mentéshez vagy káreseményhez kapcsolódó tevékenység	35
Madármérgezés ügyében helyszínelés, kereső kutyás területbejárás	0
Sérült denevér mentése, szállítása	1

Fokozottan védett halfaj (lápi póc) mentése, halpusztulás vizsgálata	1
Elpusztított védett hulló (erdei sikló) azonosítása bejelentésre	1
Kritikus középvezetékű vezeték szakaszok ellenőrzése	48

Tűzvédelmi közös hatósági területellenőrzés	1
Tűzeset megelőzése, tűzoltás	8

6. Tájvédelem

6.1. Egyedi tájértékek (településenkénti kimutatás, változások)

A tájértékek felmérése 2001-2017-ben történt az ANPI működési területén. A legnagyobb felmérések 2001, 2003, 2004, 2010-2014 során készültek. A felmérés az MSZ 20381:2009 Természetvédelem Egyedi Tájértékek kataszterezése című magyar szabványnak megfelelő módon zajlott.

Az ANPI működési területén 2015-2016-2017-ben felmért, összesen 7 település (Mád, Tállya, Erdőbénye, Sátoraljaújhely, Újcsalános, Sóstófalva, Kisrozvággy) felméréseinek mellékletben

felsorolt mennyiségei irányszámok, az adatokat a következő évi jelentés során javítjuk, amennyiben szükséges. Az adatok feldolgozása folyamatban van.

A mindösszesen 3644 felmért egyedi tájérték településenkénti eloszlása – megjegyzésekkel együtt - a II. sz. mellékletben található.

6.2. Településrendezési eszközök és területrendezési tervek véleményezése, valamint településképi arculati kézikönyvek és településképi rendeletek, közreműködés az elkészítésben, adatszolgáltatás

2018-ban településrendezési eszközökkel, településrendezési tervekkel kapcsolatban, az alábbi típusú és számú ügyben vettünk részt.

Településrendezési tervek (trt.)

Közreműködés típusa	Ügyek száma
trt. előzetes adatszolgáltatás	7
trt. környezeti értékelés	6
trt. módosítás	8
trt. teljes terv, vagy módosítás - véleményezési szakasz	11
trt. tárgyalásos eljárás	14
trt. elfogadott	5
Összesen	51

1 esetben (Miskolc) a BNPI-t és az ANPI-t is érintette az ügyintézés, ezt magában foglalja a fenti táblázat.

A táblázatban feltüntetettek felül Környezetvédelmi programterv véleményezése történt, Bócs esetében.

További 6 alkalommal (Miskolc, Hernádnémeti, Sajóecseg, Sajókeresztúr, Sajószentpéter, Szirmabesenyő település) tájékoztatást küldtünk a Polgármestereknek, a módosítás helyszínét érintő illetékességünk hiányáról. Ezek az ügyiratok nem kerültek feltüntetésre a táblázatban, mert minden esetben a BNPI-hez tartozó területek voltak.

Észrevételezett problémák a településrendezési eszközök készítése során

A véleményezési dokumentációkban leggyakrabban előforduló „hibák”, - a teljesség igénye nélkül – az alábbiak szerint foglalhatók össze:

- ökológiai hálózat övezeteinek felsorolása hiányos a szöveges anyagban;
- ökológiai hálózat övezetének ábrázolása hiányos;
- helytelen Natura 2000 helyszín megnevezés használat;

- biológiai aktivitásérték számítás kismértékű pontatlansága;
- egyes területi kategóriák, övezetek határainak téves térképi ábrázolása, feltüntetése (ökológiai hálózat, tájképvédelmi övezet, Natura 2000 terület határvonala);
- hiányzó, hibás, vagy nem következetes jelmagyarázat a szerkezeti, vagy szabályozási terveken;
- adminisztrációs hibák (pl.: jogszabályok száma, tervlapok számozása, stb.).

Egyéb, településrendezéssel kapcsolatos feladatok

- Alkotmánybírósági eljárásban nem vettünk részt.
- Törvényességi felügyeleti eljárást 2018-ban nem kezdeményeztünk.
- Az OTfT. módosításához szükséges feladatokat elvégeztük.

Településképi Arculati Kézikönyvek és Településképi Rendeletek készítésében történő részvétel, 2018-ban

<i>A településképi arculati kézikönyvek és településképi rendeletekkel kapcsolatos feladatok</i>	<i>Kimenő ügyiratok száma 2018</i>
Települések száma összesen: 260	
adatszolgáltatások a településképi arculati kézikönyvek és településképi rendeletek készítéséhez	10
településképi arculati kézikönyvek véleményezése	80
településképi rendeletek véleményezése	75
beérkezett végleges településképi arculati kézikönyv letöltése	0 (bejövő: 104)
beérkezett végleges településképi rendelet letöltése	0 (bejövő: 103)
Összesen 2018-ban:	372

A településképi arculati kézikönyvekkel (TAK) és településképi rendeletekkel (TKR) kapcsolatos feladatok és ügyintéзések zömét 2017-2018-ban elvégeztük. Az ügyben kiállított ügyiratok 2018-ban: adatszolgáltatást 10 település kért, 80 település esetében adtunk ki TAK véleményt és 75 esetében TKR véleményt, tervezetre.

2018-ban 104 település végleges TAK dokumentumát töltöttük le és 103 db TKR-t, amelyek rögzítése az iktatóprogramon kívül különböző adatbázisokban is megtörtént.

Látható, hogy a kézikönyvek és rendeletek egy részét még 2018-ban sem sikerült véglegesíteniük a településeknek, a Lechner Tudásközpont elektronikus felületén történő elhelyezés folyamatos, 2019-ben is folytatódik. Sőt, a települések egy része arculati kézikönyvét és/vagy településképi rendeletét még mindig nem véleményeztette (ezek száma 20 alatti december 31-én, de 2019-ben folytatódnak a véleményezésre történő felkérések).

Építészeti Tájegységi Arculati Kézikönyvvel kapcsolatos feladatok

2018-ban a Településképi Arculati Kézikönyvek és Településképi Rendeletek ügyintézésén túl a **Tokaj-hegyalja történelmi borvidék** világörökségi területre vonatkozó Építészeti Tájegységi Arculati Kézikönyv (**ÉTAK**) készítésében is részt vettünk. Igyekeztünk segítséget nyújtani a készítőknél, közös álláspontot kialakítani a munka során. Részt vettünk a Budapesten szervezett egyeztetésen.

6.3. Fejlesztési koncepciók és egyéb tervek véleményezése, közreműködés az elkészítésben

Közreműködés típusa	Ügyek száma
elfogadott integrált településfejlesztési stratégia	0
integrált településfejlesztési stratégia véleményezés	2
Elfogadott településfejlesztési koncepció	0
Összesen	2

6.4. Tájvédelmi jelentőségű beavatkozások

Az Igazgatóságnak 2018-ban nem volt olyan projektje, amely kifejezetten tájvédelmi célok megvalósulását célozta meg.

7. Projektek (természetvédelmi, informatikai, turisztikai stb. projektek célja, előrehaladása, eredményei)

A támogatással megvalósuló projektekkel kapcsolatos feladatok szakszerű és hatékony ellátásáról a Pályázatkezelési Csoport gondoskodik, amely a pályázatok menedzselése terén szolgáltató jellegű feladatokat ellátó szervezeti egység, munkáját az igazgató közvetlen irányítása mellett önállóan végzi. Működési feltételeit elsősorban pályázati forrásból fedezi.

Ellátandó fő feladatok: az Igazgatóság számára releváns pályázati lehetőségek figyelése, erről az érintettek tájékoztatása, pályázatok intézményen belüli összhangjának megteremtése, pályázatok szabályos és határidőre történő benyújtásának koordinálása, releváns esetekben

kapcsolattartás a konzorciumi partnerekkel, az előkészítésben érintett intézményekkel, szolgáltatókkal; a nyertes projektek szabályos és határidőre történő megvalósításának koordinációja, támogatása, a projektek teljes ügyvitel-szervezési feladatainak ellátása, projektdossziék kezelése; benyújtott, futó, továbbá a lezárt, fenntartandópályázatok nyilvántartása, fenntartási jelentések benyújtása.

A projektekkel kapcsolatos részletes információkat az I. számú mellékletként csatolt táblázat foglalja össze.

2018. évi futó projektek:

2018-ban 10 db futó projektje volt az Igazgatóságnak, ebből 2016-ban indult 7 KEHOP projekt és 2017 őszén 3 INTERREG projekt, melyek címei a következők (részletezésük az I. sz. mellékletben található):

- 1) KEHOP-4.1.0-15-2016-00015 A Világörökség részét képező barlangok, jelentős földtudományi értékkel rendelkező mesterséges üregek védelmét és az ezekhez kapcsolódó sérülékeny élővilág megőrzését célzó beavatkozások az Aggteleki Nemzeti Park területén (Kedvezményezett: ANPI, projekt összköltsége: 306.938.600 Ft)
- 2) KEHOP-4.1.0-15-2016-00019 Nemzetközi és országos jelentőségű földtudományi értékkel rendelkező földtani alapszelvények védelmét és tanulmányozhatóságát célzó természetvédelmi beavatkozások az Aggteleki Nemzeti Park területén (Kedvezményezett: ANPI, projekt összköltsége: 22.317.027 Ft). A projektet 2018-ban eredményesen lezártuk, minden betervezett tevékenységet megvalósítottunk.
- 3) KEHOP-4.1.0-15-2016-00028 Komplex élőhely-fejlesztés a Zempléni Tájegység területén (Kedvezményezett: ANPI, projekt összköltsége: 1.237.291.478 Ft)
- 4) KEHOP-4.1.0-15-2016-00049 Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén található védett gyepterületek legeltetéssel történő természetvédelmi kezeléséhez szükséges állattartási infrastruktúra fejlesztése (Kedvezményezett: ANPI, projekt összköltsége: 650.000.000 Ft)
- 5) KEHOP-4.1.0-15-2016-00051 A természetvédelmi erdőkezelést és a becserjésedéssel veszélyeztetett védett gyepek rehabilitációját elősegítő infrastruktúra fejlesztése az ANPI területén (Kedvezményezett: ANPI, projekt összköltsége: 363.297.510 Ft)
- 6) KEHOP-4.1.0-15-2016-00061 Kipusztulással veszélyeztetett Natura 2000 jelölő denevérfajok in-situ megőrzését szolgáló gyakorlati védelmi beavatkozások az ANPI működési területén (Kedvezményezett: ANPI, projekt összköltsége: 150.000.000 Ft)
- 7) KEHOP-4.2.0-15-2016-00010 A területi jelenlét és a természetvédelmi őrzés hatékonyságának javítás az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi őrszolgálatának komplex fejlesztésével (Kedvezményezett: ANPI, projekt összköltsége: 199.000.000 Ft)
- 8) SKHU/1601/1.1/035 Gyógyturisztikai fejlesztések az Aggteleki és Szlovák-karszt Világörökség barlangjaiban/Medical/wellness tourismdevelopmentintheworldheritagecaves of the Aggtelek and SlovakKarst(Főkedvezményezett: ANPI, partner: StátnaOchranaPrírody SR; projekt összköltsége: 1.616.098,4EUR, melyből ANPI költségvetése: 1.303.524,4 EUR)

- 9) SKHU6/1601/1.1/038 Vizi élményútvonal megvalósítása a Bodrog és eredetfolyói mentén/Creation of a wateramusementtrailontheriver Bodrog and its tributaries(Főkezdvezményezett: ANPI, partner: ObecOborín-Abara Község; projekt összköltsége: 2.612.644 EUR, melyből ANPI költségvetése:2.109.124 EUR)
- 10)SKHU6/1601/1.1/065 Csodálatos madárvilág határok nélkül/BirdswithoutBorders (Főkezdvezményezett:Státnaochranapřírody SR, partner: ANPI; projekt összköltsége:408.156 EUR, melyből ANPI költségvetése: 154.625,1 EUR)

2018-ban egy nemzetközi pályázatunk részesült pozitív támogatói döntésben, szerződéskötés 2019-ben várható:

HUSKROUA ENI CBC Program: Open BordersforWildlifeintheCarpathians/Átjárható határok a Kárpátokban élő nagyragadozóknak

Főpályázó WWF DanubeCarpathianProgrammeRomania, partnerek: SOS/BirdlifeSlovakia (SK), RachivEcoTour (UA), ANPI (HU); Projekt összköltsége: 1.636.011,24 EUR melyből ANPI költségvetése 339.755 EUR. Időtartam: 36 hónap. A projekt a biodiverzitás megőrzéséhez hivatott hozzájárulni kárpáti nagyragadozók mozgásának kutatásával és monitoring tevékenységgel, valamint az ökofolyosók megállapításával. A pályázatban a résztvevő intézmények szakértői közös, összehangolt kutatást terveznek mintegy 4 000 000ha kiterjedésű területen, melynek eredményeit az illetékes hatóságok felé konkrét tanácsok és ajánlások formájában juttatják el.

Befejezett, de 2018-ban fenntartással érintett projektjeink, melyek esetében fenntartási jelentés benyújtási kötelezettségünk volt:

- 1)ÉMOP-2.2.1-2008-0019
- 2)KEOP-3.1.2/2F/09-2010-0022
- 3)KEOP-3.1.2/2F/09-11-2013-0017
- 4)KEOP-3.2.0/11-2012-0027
- 5)HUSK/1101/2.2.1/0036
- 6)HUSK/1101/2.2.1/0063
- 7)HUSK/1101/2.2.1/0004
- 8)HUSK/1101/2.2.1/0180

A fenti felsorolásból egyértelmű, hogy az ANPI mind a hazai, mind a nemzetközi - különösen a határ menti - pályázati konstrukciók adta lehetőségeket igyekszik kiaknázni a tevékenységéhez kapcsolódó szakmai tevékenység, továbbá az eszközpark és az infrastruktúra fejlesztésének megvalósítása érdekében.

After-LIFE projekt

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság a Bódvarákó-Tornaszentandrás közötti Esztramos-hegy bányatárójában elhelyezett hűtőkamrák kialakítását a LIFE 08 NAT/H/000288 pályázatból megvalósította. A fenntartási kötelezettségeink teljesítése érdekében benyújtott

pályázatunkat a Minisztérium 8.900.000 Ft-tal támogatta, az NPTF/671/2018 támogatói okirat szerint. A támogatás felhasználását az alábbiak szerint végeztük:

Kivitelező	Összeg (Ft)	Elvégzett munka
Nova-Alpin Kft.	8.369.300	Az elektromos hálózat barlangi körülmények miatti felújítása, érintésvédelmi, szabványossági ellenőrzése
LogSol Kft.	293.370	Az áramkimaradás esetén működő, villamos energiát biztosító aggregátorba az automata üzemanyag szintjelzőelem beépítése
Alarm-Elektronika Kft	237.330	A szintjelző jeleit távfelügyeletbe kapcsoló gyengeáramú rendszer kivitelezése

A fenti munkák megvalósításával a Pannon Magbank hűtőkamráit megközelítő folyosó lámpái biztonságosabbak lettek, javultak az aggregátor üzemeltethetőségének feltételei.

8. Jogi és ügyiratforgalommal kapcsolatos tevékenység

8.1. Az Igazgatóság ügyiratforgalma

Összes ügyiratszám 2018

Főszám: 2166 db – Alszám: 11696 db

Összesen: 13862 db

Igazgatóságunk a Corir ügyiratkezelő rendszert használja.

Az elektronikus ügyintézés hatékony megvalósítása érdekében E-ügyintézés célú, minősített tanúsítványokkal rendelkezünk. A jogszabályi előírásoknak megfelelően 2018. január 1-től élünk az elektronikus ügyintézés lehetőségével és elektronikus ügyintézési szolgáltatás keretében küldjük meg beadványainkat, így különösen a halgazdálkodási, valamint vadászati hatósághoz tartozó kérelmeinket, továbbá a hatósági eljárások során nyújtandó adatszolgáltatásainkat.

A Hivatali Kapu használata lehetőséget biztosít arra, hogy a hatóságok egyszerűbben és gyorsabban keressék meg az Igazgatóságot és folytassák le az eljárásokat. Ugyanakkor a Hivatali Kapu működésével kapcsolatban olykor felmerülnek kisebb fennakadások. Néhány esetben a küldött és a fogadott dokumentumok megnyitásával kapcsolatban merül fel probléma, de előfordul, hogy az Igazgatóság számára biztosított határidő lejártát követően az illetékes hatóság érdeklődése alapján derül ki, hogy egy-egy megkeresés nem érkezett meg az Igazgatósághoz. Az érintett hatóságokkal történő egyeztetést követően azonban megfelelően zajlik az ügyek intézése. További nehézséget eredményez, hogy az Igazgatóság két Hivatali Kapuval rendelkezik, amelynek következtében az egyes megkeresések nem a központi, hanem az ún. HR-es elérhetőségre, vagy mind a két elérhetőségre megküldésre kerülnek.

A jogszabályváltozás következtében 2017. május 1. napjától a munkáltatói intézkedések – néhány intézkedés kivételével – elektronikus úton kerülnek aláírásra és kézbesítésre. A jogszabályi kötelezettség teljesítése érdekében a kiadmányozásra jogosult vezetők számára megigényeltük az elektronikus aláíráshoz szükséges tanúsítványokat, valamint megtörtént az Igazgatóság regisztrációja az e-HR FORM alkalmazás használatának érdekében. A humánpolitikai feladatokat ellátó kollégánk számára megigényeltük az ügyintézői jogosultságot az Ügyfélkapus regisztrációs alkalmazás használatához. Az Igazgatóság valamennyi dolgozójának tájékoztatása megtörtént a rendszer használata érdekében ellátandó teendőkről, így az Ügyfélkapu regisztráció szükségességéről, melynek következtében valamennyi kollégánk rendelkezik Ügyfélkapu azonosítóval. Az intézkedések elektronikus úton történő megküldése gyorsabbá teszi az ügyintézkést, valamint könnyebbé a munkáltatói intézkedésekről történő tudomásszerzést. Az e-HR elfogadottságát alapvetően a dolgozók életkora határozza meg, azonban az idősebb korosztály számára is egyre elfogadhatóbbá válik az új rendszer.

8.1.1. Szakvéleményadás/adatközlés/jogsegély a hatóságok számára (természetvédelmi-, környezetvédelmi-, erdészeti-, földügyi hatóság, önkormányzat, MVH stb bontásban)

	szakmai vélemény	adatszolgáltatás	jogsegély
B-A-Z Megyei Kormányhivatal Miskolci Járási Hivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály	51 db	284 db	336 db
Pest Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály	0 db	14 db	5 db
B-A-Z Megyei Kormányhivatal Miskolci Járási Hivatal Agrárügyi Főosztály Erdészeti Osztály	7 db	28 db	5 db
B-A-Z Megyei Kormányhivatal Miskolci Járási Hivatal Agrárügyi Főosztály Földművelésügyi Osztály	0 db	5 db	0 db

B-A-Z Megyei Kormányhivatal Miskolci Járási Hivatal Hatósági Főosztály Építésügyi és Örökségvédelmi Osztály	0 db	0 db	0 db
B-A-Z Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság (vízvédelem/vízügy)	0 db	13 db	0 db
B-A-Z Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság (tűzvédelem)	2 db	0 db	0 db
Önkormányzatok általános Településrendezési terv TAK; TKR	20 db	33 db	0 db
	0 db	51 db	0 db
	0 db	372 db	0 db
Magyar Államkincstár	0 db	4 db	0 db
NFA, MNV Zrt.	0 db	18 db	0 db
ASP (tájégségi fővadászok, vadászatra jogosultak)	0 db	45 db	0 db

A hatósági eljárások keretében történő megkeresések kapcsán megállapítható, hogy mind az elsőfokú, mind a másodfokú hatóság rendszeresen megkereste Igazgatóságunkat. Néhány esetben fordult elő, hogy adatkérés nélkül hoztak határozatot, melyről a határozat kézhezvételekor értesültünk. Ebből kifolyólag természetkárosításra, valamint védett természeti érték veszélyeztetésére azonban nem került sor.

A 2015. évi jogszabályi változások következtében 2015. április 1. napjával az Igazgatóság működési területe vonatkozásában illetékességgel rendelkező Észak-magyarországi Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség beolvadással megszűnt, teljes szervezetével integrálásra került a kormányhivatalba, jogutódja a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztálya lett. A 2015. évben a Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztálytól érkező megkeresések száma, valamint a hatóság számára történő szakvéleményadás, adatközlés száma a 2014. évihez képest kismértékű növekedést mutatott. 2016-ban a megkeresésekre adott szakmai vélemények száma jelentős mértékben nőtt, ugyanakkor az adatszolgáltatások száma csökkenést mutatott. 2017. január 1. napjától a területi környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat a Kormányhivatal Miskolci Járási Hivatalának

Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztálya látja el. A tárgyévben a Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztálytól érkező megkeresések száma a tavalyi évhez hasonló volt, a hatóság számára történő szakmai vélemények, adatszolgáltatások száma nagyobb mértékű (24 %-os) növekedést mutatott.

A másodfokú hatóságként, vagy több Kormányhivatal illetékességi területét is lefedő engedélyezési eljárások keretében eljáró Pest Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztálya több esetben kereste meg Igazgatóságunkat, ezek száma nagymértékben megnövekedett (több mint háromszorosára nőttek). Ennek oka, hogy több felsőoktatási intézmény nyújtott be olyan terepgyakorlat engedélyezésére kérelmet, amely több nemzeti park igazgatóságot is érintett, így több Kormányhivatal illetékességi területét is érintette.

Az Igazgatóság ügyiratforgalma szempontjából a természetvédelmi hatóságtól érkező megkeresések mellett kiemelendő a vadászati, halászati és földművelésügyi hatóság által küldött megkeresések száma. A 2015. április 1-ei átalakítás következtében az addigi Földművelésügyi Igazgatóság és Erdészeti Igazgatóság megnevezésű szakigazgatási szervek egyesítése révén létrejött a Kormányhivatal Földművelésügyi és Erdőgazdálkodási Főosztálya, amely 2017. január 1. napjától a Kormányhivatal Miskolci Járási Hivatalának Agrárügyi Főosztályaként működik. A tárgyévben az Agrárügyi Főosztálytól érkező megkeresések száma a tavalyi évhez hasonló volt, a hatóság számára történő szakmai vélemények, adatszolgáltatások száma kismértékű (14 %-os) növekedést mutatott.

Egyéb hatósági megkeresések (Miskolci Járási Hivatal Hatósági Főosztály Építésügyi és Örökségvédelmi Osztály; B-A-Z Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság) száma hasonló mértékű volt az előző évekhez képest.

Az Önkormányzatoktól érkező megkeresések döntő többsége a településrendezési tervekhez nyújtott adatszolgáltatások, valamint a településképi arculati kézikönyvekkel és a településképi rendeletekkel kapcsolatban adtuk ki véleményt. Ezen szakmai vélemények és adatszolgáltatások száma jelentős mértékben (több mint 50%-kal) növekedett.

2018-ban új elemként jelentek meg az afrikai sertéspestis (ASP) ártalmatlanításra szolgáló gödör létesítésével kapcsolatban beérkezett megkeresések. A tájegységi fővadászok, valamint a vadászatra jogosult vadásztársaságok tárgyévben 45 esetben egyeztettek az Igazgatósággal létesítendő hullagödrök helyszínével kapcsolatban.

8.1.2. Jelentési feladatok a Minisztérium számára: természetvédelmi szakmai főosztályok, Költségvetési, HEO stb. bontásban

	jelentés	adatszolgáltatás
Költségvetési Főosztály	0 db	58 db
Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztály	3 db	23 db
Személyügyi és Igazgatási Főosztály	0 db	17 db

Természetmegőrzési Főosztály	3 db	1 db
Projektirányítási és Informatikai Főosztály	0 db	4 db
Intézményfelügyeleti és Perképviselési Főosztály	0 db	1 db
Környezetügyért felelős Helyettes Államtitkár	21 db	28 db
Környezetügyért, Agrárfejlesztésért és Hungarikumokért felelős Államtitkár	0 db	1 db
NPTF Tájvédelmi, Barlangvédelmi és Ökoturisztikai Osztály	0 db	0 db

8.1.3. Ügyfelekkel történő levelezés, egyeztetés

Egyéb levelezés	1652 db
Kérelem	7657 db

Kifejezetten a fenti megnevezések alapján rendszerünk nem képes adatot szolgáltatni.

Az ügyfelekkel történő levelezés jelentős részét az elővásárlási jog gyakorlására vonatkozó megkeresések, a földvásárlással kapcsolatos levelezések, a területbérlésre és használatra irányuló megkeresések, a kaszálási bejelentések, valamint a turisztikai célú levelezések képezték.

8.2. Szabálysértés

Szabálysértési feljelentés nem történt.

4 esetben történt helyszíni bírság kiszabása összesen 60.000 Ft értékben, tulajdon elleni szabálysértés, természetvédelmi szabálysértés miatt.

8.3. Természetvédelmi bírság

1. A természetvédelmi hatóság felé 77 esetben:

Engedély nélküli területhelyreállítás, gyepfeltörés, gyümölcsös telepítése, területkezelés/-helyreállítás, cserjeirtás, fakivágás, sporttevékenység, mohagyűjtés, gombagyűjtés, kaszálás, védett állat élőhelyének elpusztítása, tárcsázás, vadgazdálkodási eszköz/létesítmény kihelyezése, szennyvíz kibocsátás, hulladéklerakás védett vagy Natura 2000 jogi jellegű területen ügyében.

Konkrét károkozással érintett ügyek:

1. Ürge pusztítás csapdával

Az eset kapcsán rendőrségi intézkedés is történt, természetkárosítás miatt büntető feljelentéssel.

2. Tolcsva-patak vízszennyezés következtében bekövetkezett halpusztulás

Az eljárás során természetvédelmi bírság került kiszabása. A védett- illetve fokozottan védett fajokkal kapcsolatosan két (!) hatóság jár el. A védett fajok esetében az első fok, míg a fokozottan védett faj esetében a másodfokú természetvédelmi hatóság jár el. A két eljárás egymástól független, ami jelen esetben az eredményezte, hogy a másodfokú hatóság, kérelemre csökkentette az első fokon kiszabott bírság összegét, mivel nem volt tudomása arról, hogy egyébként a fokozottan védett faj elpusztítása miatt, ugyanazon cselekmény kapcsán is folyik eljárás nála.

3. Az erdészeti hatóság felé 9 esetben:

Engedély nélküli fásításból történő fakitermelés, fakivágás, faanyag-szállítás, illetve falopás ügyében.

4. 25 esetben a halászati hatóság felé:

Engedély nélküli horgászat, a horgászati tevékenység nem megfelelő dokumentálása ügyében.

5. A területileg illetékes önkormányzat jegyzője, körjegyzője 19 esetben lett értesítve illegális hulladék-elhelyezéssel kapcsolatban.

6. NÉBIH Erdészeti Osztály felé 1 esetben:

Szállítójegy nélküli faanyag szállítása miatt.

7. Katasztrófavédelmi Igazgatóság felé 2 esetben:

Szennyvíz élővízbe vagy talajfelszínre juttatása Natura 2000 vagy védett területen.

Bírság*	Alkalom	Összeg (Ft)
Természetvédelmi bírság	7	2.711.250
Erdővédelmi/erdőgazdálkodási bírság	4	920.400
Halvédelmi bírság	8	240.000
Vadvédelmi	2	100.000
Egyéb (eljárási stb.)	1	80.400

Helyszíni bírság	6	60.000
Tulajdon elleni szabálysértés	0	-
Figyelmeztetés (hatósági határozattal)	13	-
<u>Összesen</u>	46	4.112.050

Közérdekű munka	0	0 (óra)
-----------------	---	---------

* Csak az ANP Igazgatóságához érkezett visszajelzések alapján!

Továbbá 5 esetben szüntették meg az eljárást.

8.4. Büntető ügyek

Büntető feljelentés megtételére 10 esetben került sor az ANPI Természetvédelmi Őrszolgálatára részéről: illegális hulladéklerakás, engedély nélküli fakivágás és eltulajdonítás miatt, illetve 1 esetben természetkárosítás miatt (ürgecsapdázás), halpusztulással járó vízszennyezés Natura2000 területen.

8.5. Polgári perek

A 2018. évben kezdődő, folyamatban lévő és befejezett ügyek:

- 1) Lovasíjász Hagyományőrző Sportegyesület – 2016. évben újabb per indult, a felperes elszámolási igény iránt indított pert az Igazgatóság ellen. 2017. évben több tárgyalás került megtartásra, majd 2018. márciusában az elsőfokú bíróság a felperes kereseti követelését elutasította. A felperes fellebbezéssel élt a döntéssel szemben, a másodfokon eljáró ítéletábla azonban a felperes fellebbezést megalapozatlannak találta. Az ítéletábla kimondta, hogy az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a felperes követelése elévült, az ítéletet az ítéletábla 2018. júliusában helybenhagyta.
- 2) Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal, mint kisajátítási hatóság által hozott határozat bírósági felülvizsgálata – 2 db szalonnai erdő művelési ágú ingatlan esetében a tulajdonosok keresettel éltek. A bíróság 2017. februárjában új eljárás lefolytatására utasította a hatóságot. Az új eljárások során hozott határozatokkal szemben – a duplájára emelkedett kártalanítási összeg miatt – keresettel éltünk. A bíróság a per során külön szakértőt rendelt ki az ingatlan területén lévő faállomány értékének,

valamint az ingatlan erdőtalaj, mint termőföld forgalmi értékének megállapítása érdekében. A kirendelt szakértők véleményei alapján a bíróság 2018. októberében a kisajátítási hatóság által megismételt eljárásban megállapított kártalanítási összegekhez hasonló összegek megfizetésére kötelezte az Igazgatóságot.

- 3) Földhivatali határozat bírósági felülvizsgálata – elővásárlási jogunk gyakorlására vonatkozó megkeresés elmulasztása miatt jogorvoslattal éltünk a 2017. évben. Igazgatóságunk utólag – a földhivatali határozat kézhezvételével – szerzett tudomást arról, hogy védett természeti terület tulajdonjogának változására, a vevő tulajdonjogának bejegyzésére került sor. A határozattal szemben fellebbezéssel éltünk. A másodfokú hatóság a fellebbezéssel támadott határozatot jóváhagyta. A másodfokú helybenhagyó határozattal szemben keresettel éltünk. 2018. tavaszán további 4 ingatlan esetében került sor tulajdonjog bejegyzésére, anélkül, hogy elővásárlási jogunkról nyilatkoztunk volna, mely ingatlanok esetében szintén jogorvoslattal éltünk. Az első ingatlant érintő perben az Igazgatóság pervesztes lett. A bíróság kimondta, hogy az elővásárlási jogosult nyilatkozata mellőzhető, ha a szerzés a mezőgazdasági igazgatási szerv jóváhagyásához kötött vagy a mezőgazdasági igazgatási szerv jóváhagyásához nem kötött szerzés esetén a kérelmező a szerződésnek az elővásárlásra jogosultakkal hirdetményi úton történő közlését igazoló, a jegyző által az eladó részére megküldött jognyilatkozatokat és iratjegyzékeket csatolja. Az Inytv. Vhr. is kizárólag a hirdetményi úton történő közlés ellenőrzését írja elő a tulajdonjog bejegyzése során az ingatlan-nyilvántartási hatóság részére. Ez pedig megtörtént alperes részéről. A bíróság utalt a Kúria KGD2017.153. számú eseti döntésére is, melyben kimondta, hogy termőföldre kötött szerződés hatósági jóváhagyását követően az ingatlan-nyilvántartási eljárásban nem vizsgálható, hogy a tulajdonostársat fel kellett-e hívni az elővásárlási jog gyakorlására vagy sem.
- 4) Egyéb perek – a fentieken túl a lejárt tartozásokból eredő követelésekkel összefüggésben indítottunk pereket.

9. Természetvédelmi Őrszolgálat

9.1. Alapadatok

9.1.1. Személyi feltételek

A Természetvédelmi Őrszolgálati Osztály létszáma az alábbiak szerint alakult 2018 évben.

ANPI Természetvédelmi Őrszolgálat	*15 fő
Őrszolgálati asszisztens	1 fő

Az Természetvédelmi Őrszolgálati Osztály létszáma*

16 fő

(*2018. december 31.- állapot szerint):

Az ANPI Természetvédelmi Őrszolgálat végzettség szerint:

Felsőfokú végzettségű természetvédelmi őr (fő)	Középfokú végzettségű természetvédelmi őr (fő)	Összesen (fő)
15	1	16

A természetvédelmi őrszolgálat létszámának tekintetében történt előrelépés, illetve visszalépés is. 2018. évben 2 fő került felvételre, akik az év második felében viszont kiléptek. A létszámstop miatt pótlásukra nem került sor.

A személyi állomány 1 fő kivételével* felsőfokú végzettséggel rendelkezik, lefedve a tevékenységhez szükséges összes lényeges szakterületet, így ebből a szempontból megfelelő a rendelkezésre álló szakismeret. (*nyelvvizsga hiányában nem vehette át a dipomáját)

Az év közben kialakult adminisztrációs létszám pótlására ideiglenes másik szervezeti egységtől kerül át munkavégzésre egy kolléganő.

A Természetvédelmi Őrszolgálati Osztály őrszolgálati- és egyéb igazgatósági szakfeladatainak (haszonbérlet területek, hatósági ügyek adminisztrációja stb.) ellátására szükséges lenne a korábbi az adminisztrációs létszám megtartása.

A folyamatosan cserélődő pályakezdők pótlása már gondot okoz, illetve ha sikerül is, betanításuk legalább 6 hónap, és nagyon időigényes.

A Természetvédelmi Őrszolgálat feladatokhoz mért ideális létszáma 31 fő lenne. (Őrkerületenként 2 fő, illetve terület nélkül 1 fő őrszolgálat-vezető, 1 fő őrszolgálat-vezető helyettes, 1 fő tájegység-vezető)

Ennek oka egyrészt az évek során a természetvédelmi őrszolgálatot nevesítő egyre több jogszabályi kötelezettségből fakadó többlet feladat (régészeti lelőhelyek védelme, Natura 2000, haszonbérbeadott területek ellenőrzési feladatai, és egyéb igazgatósági feladatok, mint pl. az Államkincstár /MVH/ ellenőrzés). Másrészt pedig az, hogy a természetvédelmi őr tevékenység nem korlátozódik kizárólag a hivatali időre. Ami szintén létszám igényt keletkeztet.

Aggteleki Tájegység (7 fő)

Egy fő (természetvédelmi őrszolgálat-vezető) az osztályvezetői feladatokat látja el, illetve 1 fő (természetvédelmi őrszolgálat-vezető helyettes) továbbra is a vadászati szakreferensi feladatokat végzi, így csak erősen korlátozott keretek között vesz részt az őrszolgálat terepi tevékenységében.

Az Aggteleki Tájegység területére 1 fő természetvédelmi őr került felvételre az év elején, de az év végén belső áthelyezéssel, a lakhelyéhez közelebb eső Hortobágyi NPI állományába került. Az év végére így ismét természetvédelmi őr létszámhiány állt be a tájegységben. A pótlására 2019 év első részében sor kerül.

Zempléni Tájegység (7 fő)

A ZTE tájegység vezetője közreműködik a hatósági eljárások, illetve egyéb feladatok ügyintézésében, de a tájegységi létszám nem megfelelő a természetvédelmi őrszolgálati alapfeladatok ellátásához.

1 fő természetvédelmi őr kérte jogviszonyának megszüntetését, amelyre 2018 tavaszán került sor közös megegyezéssel. Pótlása 2018 első felében oldódott meg, de még a próbaidő során ez a kolléga is kérte a jogviszonyának megszüntetését. 1 fő munkavégzésre átkerült a Természetmegőrzési Osztály kötelékébe.

Aggteleki- illetve Zempléni tájegység adminisztratív munkatársak (1 fő)

Az őrszolgálat illetve a Természetvédelmi Őrszolgálati Osztály adminisztratív tevékenységét közfoglalkoztatásban segítette 1 fő szakirányú felsőfokú és 2 fő középfokú végzettséggel az Aggteleki Tájegységben, valamint 1 fő középfokú végzettségű a Zempléni Tájegységben.

Az év közepén felfüggesztett közmunka program miatt ez a szám nullára redukálódott. A III. negyedévben ideiglenes belső átvezényléssel 1 kolléga látja el a feladatokat, illetve az őrszolgálat tagjaira hárul több adminisztrációs feladat.

ATE területi fizikai állomány (0 fő)

3 fő közfoglalkoztatott fizikai dolgozó végezte az Aggteleki Tájegység területén a Természetvédelmi Őrszolgálati Osztály feladatkörét érintő területi munkákat. (Martonyi kolostorrom műemlék területének karbantartása, hatósági táblák pótlása, stb.) a közfoglalkoztatás megszűnésével a csoport felszámolásra került. Feladataikat részben az őrszolgálat tagjai vették át, illetve egyes tevékenységek felhagyásra kerültek. (pl. ANPI vagyonkezelésben lévő erdei utak karbantartása)

9.1.2. Technikai felszereltség, őrszolgálati irodák

Az ANPI Természetvédelmi Őrszolgálat rendelkezik a jogszabályban előírt egyenruházattal. Kivételt képez ez alól a társasági ruha.

A taktikai felszerelés erősen elhasználódott, teljes cseréje 2018 évben szükséges volt, azonban az egyéb feladatok miatt ennek előkészítésére nem került sor, így az 2019 évre toródik.

Egyre több műszaki probléma merül fel a maroklőfegyverekkel. A 20 évvel ezelőtt, már használtan vásárolt FÉG Parabellum fegyverek elhasználódtak az idők során. Időszerűvé vált ezek ütemezett cseréje, egy új, korszerű és nem utolsó sorban kisebb súlyú maroklőfegyverre.

Az Őrszolgálat jármű ellátottsága továbbra sem elégséges. Néhány jármű kiöregedett, cserére, illetve nagyjavításra szorul. 2018 évben nem növekedett a járművek száma, továbbra sincs állandó jármű az Aggteleki Tájegység I/1 és I/2 örkerületében, a vadgazdálkodásra használt jármű kiváltására.

A KEHOP forrásból a járműállomány javítása kilátásban van, így arra már tervek szerint

2018. évben sor került volna sor, de közbeszerzési nehézségek miatt elmaradt. Várhatóan 2019 év. II. negyedévében indul meg a közbeszerzésük.

A 2014. évben üzembe állított vízijárművek igazolták az elvárásokat, az ANPI működési területén található felszíni élővizek ellenőrzésének technikai feltételei rendelkezésre állnak, 7 fő rendelkezik hajóvezetői képesítéssel, így a vízi szolgálatellátás feltételei minden szempontból adottak.

Az ANPI Természetvédelmi Őrszolgálati irodai elhelyezése az Aggteleki Tájegységben, az ANPI székházában megfelelően megoldott, míg a Zempléni Tájegységben nem. Ez utóbbi bérleményben van, amely elsősorban helyszűke miatt (irodai munkahelyek, raktározási igény) miatt nem megfelelő, illetve itt a szolgálati vízijárművek tárolása is csak külső szolgáltatónál oldható meg. A bérlemény, illetve a szolgáltatás igénybevétele folyamatos költségként jelentkezik. A ZTE esetében mindenképp fontos egy saját iroda létrehozása. A KEHOP forrásból tervezett ZTE őrszolgálati bázis jelenleg forráshiányos, mivel a tervezés óta eltelt idő alatt jelentős áremelkedés jelentkezett az építőiparban. Ennem mértéke a pályázatból nem gazdálkodható ki.

Típus	Aggteleki Tájegység	Zempléni Tájegység
Land Rover Defender 90	1	1
Suzuki Jimny	1	2
Ford Ranger	2	1
Land Rover 130	-	1
HONDA 125 enduro mkp	1	-
motorcsónak + motor	1	4
kenu	-	2

A térinformatikai eszközök 2014. évi központi őrszolgálati, illetve egyéb pályázati forrásból történt fejlesztésével a terepi eszközök tekintetében, az Őrszolgálat feladatellátására (területazonosítás, státusz meghatározás, pontos határok, területmérés, biotikai adatok gyűjtése, stb.) 7 db Mobil Mapper CE készülékkel, valamint 2 db Bluetooth GPS kapcsolattal ellátott tablet PC-vel rendelkezik. Összességében ez a felszerelés őrjárok általi közös használata mellett alapszinten biztosítja a feladatellátás eszközszükségletét. A terepi térinformatika eszközök fejlesztése 2018 évben a KEHOP forrásból történt volna, de a beszerzés 2019 évre tolódik.

Az Őrszolgálat rendelkezik a hatósági- és egyéb feladatok ellátásához szükséges, megfelelő minőségű fényképezőgéppel, amelyből 1 db GPS pozíció rögzítésére alkalmas készülék. Ezek már részben elhasználódtak, amortizálódtak. A KEHOP fejlesztési forrásból kerül sor új, GPS-el ellátott, jobb technikai paraméterekkel rendelkező készülékekre történő cseréjükre.

A távcső ellátottság hiányos, illetve a 2008 évben központi forrásból beszerzett MINOX

távcsövek nagy része már elhasználódott, ezek cseréje része a KEHOP keretében megvalósuló őrszolgálati fejlesztésnek.

Az irodai informatikai eszközök tekintetében elmondható, hogy az összes asztali PC minden paraméterében elavult. Technikai paramétereik miatt a térinformatikai alkalmazásokra korlátozottan, kép-, videó feldolgozásra gyakorlatilag teljesen alkalmatlanok. A lassú működés, rendszeres lefagyások jelentős munkaidőt vonnak el.

(Két ZTE Irodában lévő gépet leszámítva, Windows XP 2002 SP3, 1,0-2,0GB RAM, 2,0-3,0 GHz paraméterek jellemzik - ld. ábra).

Esetenként a nagyobb dokumentum fájlokkal, táblázatokkal történő munkavégzés is rendkívül lassú. Több folyamat egyidejű használata is állandó problémaforrás. Jelentős időt vesz el az alkalmazásokra történő várakozás, vagy a lefagyott gépek újraindítása.

Ezeknek az eszközöknek a cseréje nem halasztható tovább. A kifejezetten irodai PC munkaállomások teljes cseréje indokolt.

Az őrszolgálat 2 db lappal, valamint 2 db tablet készüléssel rendelkezik összesen, így 12 fő a saját otthoni számítógépét használja a napi munka során, ami pl. a TIR/OKIR rendszerre történő átállásban is komoly akadály.

A folyamatban lévő őrszolgálati KEHOP során 2018 év végén új laptopok kerültek beszerzésre, de tényleges használatba vételük szoftver beszerzési problémák miatt 2019 évre húzódik át.

A 2014. évben minden őr felszerelésre került korszerű, terepálló EVOLVE StrongPhone Q4 / OS Android "okostelefonnal". Ezzel amellet, hogy teljes a jogszabályi megfelelés, újabb technikai lehetőségek nyíltak az őrszolgálati tevékenység hatékonyabbá és pontosabbá tételéhez. A készülékek többsége az eltelt idő alatt meghibásodott. A telefonok cseréje a KEHOP projekt keretében megtörténik.

Az őrszolgálat kommunikációs lehetőségei alapvetően jók, de a Zempléni Tájegység fejlesztésre szorul a csoportkommunikációs eszközök terén.

Az ATE minden természetvédelmi őrre rendelkezik kézi EDR rádióval, 2 db gépjárműben van állandó telepítésű GATEWAY készülék. A ZTE-ben 1 db kézirádió áll rendelkezésre, 2 db gépjárműben van állandó telepítésű GATEWAY készülék. Szükséges lenne a ZTE őrreinek kézi EDR készülékkel való ellátása. (Esetleg más NPI állományából átvéve, ahol nem használják). Hasonló megoldás lehetne az összes jármű rádióval történő ellátására. Az EDR készülékek működéséhez szükségessé vált egyes amortizálódott részek pótlása (antennák).

A működési területen jelentkező sajátos feladatok maradéktalan ellátása érdekében is szükséges az átfogó és egységes eszközfejlesztés, amely elsősorban az őrszolgálat monitorozó, illetve hatósági jellegű munkavégzéséhez adna támogatást (éjjellátók, hőkamerák, légifelvelelek készítésére alkalmas kamera). Ez a fejlesztési igény a folyamatban lévő KEHOP forrás terhére történő finanszírozásból 2019-ben megoldásra kerül.

A Zempléni Tájegységben megfelelő őrszolgálati bázishely és vízibázis kialakítása is szükséges. Ezekre a fejlesztésekre szintén a KEHOP keretében kerül sor 2017 évtől

kezdődően. Az elérendő cél a teljes őrszolgálat egységes felszereléssel történő ellátása, a munkavégzés infrastrukturális feltételeinek javítása.

9.1.3. Polgári természetőrök

A polgári természetőri tanfolyam és vizsga szervezése 2018. évben a fent leírt létszámbeli problémák miatt háttérbe szorult, tervezett megvalósítására továbbra sem került sor.

A Polgári Természetőr szolgálat újraszervezését 2019. év III. negyedévre tervezzük.

9.2. Feladatellátás

9.2.1. Hatósági feladatellátás

Az ANPI Természetvédelmi Őrszolgálatának hatósági feladatellátása sokrétű. A természetvédelmi szabályok betartásának ellenőrzése mellett, minden olyan jogsértés esetén fellépnek, ami a hatáskörüket érinti.

Az őrszolgálat által kezdeményezett hatósági eljárások zöme az erdővédelmi-, halászati-, környezetvédelmi ágazati jogsértések észlelése esetén történik a természetvédelem mellett.

A természetvédelmi vonatkozású esetek között a leggyakoribb a Natura 2000 területekre vonatkozó szabályok, vagy egyéb terület használathoz köthető szabályok megsértése miatt tett hatósági intézkedés.

Kisebbsúlytal szerepel a szabálysértés, illetve a bűncselekmény.

A hulladékgazdálkodással kapcsolatos bűncselekmények esetében (hulladékgazdálkodás rendjének megsértése) sajátos módon több esetben kerül rendőrségi feljelentés elutasításra azzal, hogy a lerakott hulladék nem tartalmaz veszélyes hulladékot. Így a lerakott hulladék nem veszélyes az emberre, környezetre, illetve az élő szervezetekre. Az esetek így jegyzői hatáskörbe kerültek.

A korábban kialakított, az ellenőrzési tevékenységet támogató, hatósági határozatok elektronikus nyilvántartó rendszere folyamatos karbantartással működik, a TIR/OKIR rendszer egyes moduljai használatban vannak, illetve a többi modul használata is elkezdődött. Egyelőre ennek fizikai korlátja van, mivel a külső (VPN) hozzáférés megfelelő informatikai eszközök hiányában csak korlátozottan elérhető opció, annak telepítése a meglévő eszközökre 2017. I. negyedévből elkezdődött, de megfelelő informatikai háttér hiányában - jelenleg nem megvalósítható minden őr számára.

Továbbra is jelentős feladat a védett természeti területeken és Natura 2000 területeken a fahasználatok ellenőrzése (erdőben, fásításban), amelyet az Őrszolgálat rendszeresen és

dokumentáltan végez.

A 2018. évben a Természetvédelmi Őrszolgálat tagjai munkaidő keretben látják el feladatukat, illetve rendszeresen végzett túlmunka kompenzálására túlmunka átalány került megállapításra. Az így átalakított, rugalmasabbá tett munkaidő felhasználási rendszerrel mindkét tájegységben működik készenléti szolgálat. Az eddigi tapasztalatok szerint gondot csak a szabadnapok kiadása okoz, a feladat ellátáshoz szükséges létszám biztosítása miatt. Előnyösebb megoldás lenne a korábbi gyakorlat szerinti pénzbeli megváltás. (túlmunka átalány).

A Természetvédelmi Őrszolgálati Osztály bejelentései alapján, az ANP Igazgatóságra beérkezett ügyiratok szerint, 34 esetben összesen 4.112.050 Ft értékben szabtak ki bírságot. 5 esetben került sor eljárás megszüntetésére.

2018 évben a közfoglalkoztatás megszűnése miatt adminisztrációs kapacitáshiány lépett fel, így a közigazgatási hatósági eljárásokat kezdeményező bejelentések késedelemmel kerültek továbbadásra. Így a 2018 évben észlelt jogellenes cselekmények kapcsán kiszabásra kerülő bírságok 2019 évben jelentkeznek majd.

Természetvédelmi Őrszolgálati Osztály által intézet ügyiratok száma: 1590 db. 59 %al több mint a megelőző évben.

Természetvédelmi Őrszolgálati Osztály közreműködésével végzett ügyiratok száma: 1028 db 77 % több az előző évnél.

Összesen: 2618 db.

9.2.2. Együtműködés más hatóságokkal

Az ANPI Természetvédelmi Őrszolgálati Osztálya együttműködik minden olyan hatósággal, akinek jogkörének, hatáskörének természetvédelmi őrszolgálati feladatokhoz köthető feladata van, vagy tevékenysége során védett- illetve Natura 2000 területet érint. (Kormányhivatal különböző ágazatai, szervezeti egységei)

Írásos megállapodás van érvényben a Rendőrséggel, Katasztrófavédelemmel, Polgárőrséggel, Magyar Államkincstárral.

A társadalmi szervezetek közül a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesülettel a leggyakoribb a közös fellépés. (Madármérgezők, madármentések)

A közös munka a kölcsönös előnyökre, a rendelkezésre álló erőforrások optimális kihasználására, valamint a tudásmegosztásra alapul, és nem korlátozódik arra, hogy csak a Természetvédelmi Őrszolgálat számára járjon előnyökkel.

Az együttműködés formái: tervezett közös szolgálat- vagy akció, helyszíni szemle, illetve eseti kölcsönös segítségnyújtás.

2018. évben 37 közös szolgálatellátásra, valamint 16 akcióra került sor.

Nagy segítséget jelentett, hogy 2018. évben is az ORFK Készenléti Rendőrséggel, illetve a B.-A.-Z. Megyei Rendőr-főkapitánysággal 2 alkalommal sikerül légirendészeti ellenőrzés során gyakorlatilag a teljes működési területet lerepülni, és ezzel a védett és Natura 2000 területek általános állapotát felmérni, dokumentálni, illetve az akciók során eredményesen beavatkozni illegális cselekményekkel kapcsolatosan. Ezzel a lehetőséggel a védelmi szint jelentősen nőtt a területen, ami bizonyos tevékenységek kapcsán ellensúlyozta a létszám és technikai problémákat.

Az Államkincstár (MVH) ellenőrzésekre 102 esetben került sor. Az előző évhez hasonlóan is jelentős erőforrásokat kötött le. A szakértői közreműködések számából számított bevétel összege 4.590.000 Ft.

Az ellenőrzések előkészítése és lebonyolítása, illetve a jelentések megküldése a szerződésnek megfelelően történt. Az egyéb intézkedések során eseti intézkedést igénylő ellenőrzések adatlapjai az Államkincstár (MVH) felé megküldésre kerültek.

9.2.3. Nem hatósági feladatok ellátása

Az őrszolgálat az ANPI alaptevékenységéhez kapcsolódóan számos tevékenységben működik közre az oktatás, bemutatás, vagyonkezelés és a természetvédelmi kezelés egyéb szakterületein.

Vagyonkezelési tevékenységi körben egyik kiemelt feladatként végzi a haszonbérbe adott területek tervezett ellenőrzését. Ennek során 2018. évben 15 cél, 5 átfogó és 59 eseti ellenőrzést végzett. (Ez utóbbi nem a tervezett ellenőrzések körébe tartozik, hanem a napi munka során szűrőpróba szerű-, adatlappal dokumentált ellenőrzési mód).

Az őrszolgálat tagjai végzik a haszonbérbe adott területek korábban még a Minisztérium által meghatározott ellenőrzési feladatait, birtokba adását, illetve visszavételét, továbbá a bérlőkkel történő napi kapcsolattartást is.

A haszonbérbe adott területek ellenőrzése mellett továbbra is feladat a saját kezelésben lévő területek állapotának ellenőrzése is.

A 2018. évi ellenőrzések eredményeinek kiértékelése jelenleg még folyamatban van.

A 2018. év során a Természetvédelmi Őrszolgálat 37.723 biotikai adatot gyűjtött az ANPI működési területén.

Az oktatási tevékenység keretében több alkalommal működött közre csoportok vezetésében. Az ANPI bemutatási tevékenységei között az Őrszolgálat koordinálja a bodrogzugi vízi turizmust. Az őrszolgálat tagjai szakszemélyzetként a vadgazdálkodási tevékenységben is részt vesznek.

Osztályvezetői szinten több más szakterületi tevékenységben is történik közreműködés önálló feladattal, illetve szervezeten belüli együttműködéssel.

A hatósági feladatok ellátása elsősorban a terepi tevékenység során észlelt jogellenes cselekményekkel kapcsolatos intézkedésekhez, megelőző akciókhoz, hatósági felkérésekhez, illetve állampolgári bejelentésekhez kapcsolódnak. Ehhez még hozzájön az ügyek kapcsán keletkezett adminisztráció. A hatósági feladatellátás súlya ennek megfelelően területenként erősen változó.

Tekintettel arra, hogy a hatósági előkészítő ügyeket is az őrszolgálat végzi, így ennek aránya az átlagosnál magasabb.

Összességében, az átlag létszámra vetítve a hatósági feladatokat a munkaidő kb. 30-% veszi igénybe. A terepi jelenlétre pedig kb. 50 % jut.

10. Költségvetés és vagyon

10.1. Kiadások (területkezelésre, védett természeti területek, nem védett Natura 2000 területek)

Megnevezés	Eredeti előirányzat (Ft)	Teljesítés (Ft)
Személyi juttatások	336 587 000	518 763 504
Munkaadókat terhelő járulékok	66 255 000	107 799 000
Dologi kiadások	365 649 000	598 338 345
Egyéb működési célú kiadások	0	75 568 849
<i>Működési célú kiadások összesen</i>	<i>768 491 000</i>	<i>1 300 469 698</i>
Beruházások	3 560 000	559 648 749
<i>Felhalmozási célú kiadások összesen</i>	<i>3 560 000</i>	<i>559 648 749</i>
Kiadások összesen	772 051 000	1 860 118 447

Az éves előirányzat módosítások alakulása (Ft):

Kormányzati hatáskörben	
Bevételi előirányzat	8 248 823
- Költségvetési támogatás	8 248 823
Kiadási előirányzat	8 248 823
- Személyi juttatások	3 848 391
- Munkaadókat terhelő járulékok	750 432
- Egyéb működési kiadások	3 650 000
Irányító szervek hatáskörben	

Bevételi előirányzat	182 543 000
- Működési bevétel	90 565 203
- Felhalmozási bevétel	4 757 797
- Központi, irányító szervei támogatás	87 220 000
Kiadási előirányzat	182 543 000
- Személyi juttatások	2 500 000
- Munkaadókat terhelő járulék	500 400
- Dologi kiadások	128 726 600
- Beruházás	50 816 000
Intézményi hatáskörben	
Bevételi előirányzat	2 384 910 018
- Működési célú támogatások	1 393 155 286
- Előirányzat maradvány igénybevétele	991 754 732
Kiadási előirányzat	2 384 910 018
- Személyi juttatások	196 108 060
- Munkaadókat terhelő járulék	45 733 021
- Dologi kiadások	376 772 012
- Egyéb működési kiadások	813 909 207
- Beruházás	952 387 718
MINDÖSSZESEN	2 575 701 841

Az előirányzat túlteljesítésünk nagyrészt kötött felhasználásra, egyszeri jelleggel megvalósított feladatok, projektek következtében állt elő, de előirányzat módosításokat hozott maga után a közmunka program, illetve saját bevételi túlteljesítésünk is.

A személyi juttatások előirányzatának alakulása

Személyi juttatásainknál és a munkaadókat terhelő járulékaiknál a módosított előirányzat meghaladta az eredetit – 160 illetve 171% –, melynek fő oka, hogy itt szerepelnek a közmunka program keretében, illetve a különböző projektek terhére foglalkoztatott dolgozók bér és járulék költségei is.

A dologi kiadások

A dologi kiadásaink módosított előirányzata az eredeti előirányzat 238 %-át érte el. A tárgyévben a legjelentősebb növekedés a szakmai tevékenységet segítő és az egyéb szolgáltatások között következett be, ennek oka elsősorban a pályázati pénzekből megvalósult természetvédelmi kutatások lebonyolításának, illetve kiadványok elkészítésének költségei. A többlet költségek növelték az előzetesen felszámított általános forgalmi adó összegét is. Szintén jelentős a készletek beszerzésének összege, itt részben a tovább értékesítési célból vásárolt készletek, részben a karbantartási anyagok, tisztítószeres szerepelnek. Szintén jelentős költségeket jelentettek a természetvédelmi célokat szem előtt tartó bevételek költségei (erdőgazdálkodás, vadászat, turisztika). További jelentős összeggel szerepelnek a

működéshez szorosan kapcsolódó üzemeltetési és rezszi költségek:

Megnevezés	Összeg (Ft)
Hajtó-és kenőanyag beszerzése	33 682 271
Nem adatátvételi célú távközlési díjak	4 786 590
Gázenergia-szolgáltatás díja	12 648 404
Villamosenergia-szolgáltatás díja	16 794 386
Víz és csatornadíjak	3 943 528

A felhalmozási kiadások

2018-ban intézményi beruházásunk teljesítése 559 648 749 Ft volt, ebből az ÁFA összege 84 843 646 Ft, a nettó beruházásaink összetételét az alábbi táblázat tartalmazza (Ft):

Forrás megnevezése	Ingtalanok	Informatikai eszközök	Egyéb tárgyi eszközök.	Összesen
INTERREG pályázatok	100 085 991	2 200 101	11 657 315	113 943 407
KEHOP pályázatok	288 645 561	10 787 492	7 734 874	307 167 927
Természetvédelmi kártalanítás	43 904 153	256 500	1 636 672	45 797 325
Elemi költségvetés	966 790	1 266 489	5 663 165	7 896 444
Összesen	433 602 495	14 510 582	26 292 026	474 805 103

A beruházási kiadások túlteljesítése nagyrészt pályázatok, kisebb részt a Természetvédelmi kártalanítási keret terhére történt beruházások következtében állt elő.

10.2. Bevételek (forrás: költségvetési, EMVA, KEOP, LIFE, IPA, ETE, stb. saját termékekből, védjegyes termékekből származó bevételek)

Megnevezés	Eredeti előirányzat (Ft)	Teljesítés (Ft)
Működési célú támogatások államháztartáson belülről	86 937 000	994 790 441
Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	0	40 000 000
Működési bevételek	430 000 000	478 063 006
Felhalmozási bevételek	0	4 722 365
<i>Költségvetési bevételek</i>	<i>516 937 000</i>	<i>1 517 575 812</i>

Költségvetési támogatás	255 114 000	350 582 823
Előirányzat maradvány igénybevétele	0	2 422 029 024
<i>Finanszírozási bevételek</i>	<i>255 114 000</i>	<i>2 772 611 847</i>
Bevételek összesen	772 051 000	4 290 187 659

Az Igazgatóság 2018. évben saját, illetve nemzeti parki védjegyű terméket nem forgalmazott, ezáltal ilyen termékek értékesítéséből bevétele nem keletkezett.

Bevételek alakulása

Az intézményi működési bevételek és felhalmozási bevételek

Az Igazgatóság az eredeti 516 937 000 Ft bevételi előirányzatát 1 517 575 812 Ft-ra teljesítette. Az eredeti előirányzat és a teljesítés adatai között az alábbi eltérések adódtak (Ft):

Működési bevétel	48 063 006
Működési célú támogatások	907 853 441
Felhalmozási bevétel	4 722 365
Felhalmozási célú támogatások	40 000 000

Összességében a bevételi többletek 94,7%-a pályázatok következtében realizálódott.

Működési bevétel többlet

A saját működési bevételi tervünket tárgyévben 11%-kal sikerült túlteljesíteni. A korábbi években „húzóágazatnak” számító idegenforgalom bevételein belül a barlang látogatásból származó bevételt sikerült növelni. A faanyag értékesítés bevétele valamelyest csökkent, ennek oka hogy a kedvezőtlen időjárási viszonyok miatt kisebb volumenben tudtunk részt venni az önkormányzatok szociális tűzifa programjaiban szállítóként, valamint további megrendeléseinket is le kellett mondani. A további bevételeinket tekintve a szállás, a vadászat, az ajándékcikk árusítás, a bérleti és haszonbérleti díjak bevételei tervszinten alakultak. A bevételek összetétele a következők szerint alakult:

Megnevezés	Ft
Ajándékcikk értékesítés	12 686 849
Erdőgazdálkodás	135 176 857
Vadászat, vadászati bérlet	29 362 290
Barlang bevétel	149 147 736
Állattani értékek bemutatása	2 198 982
Ló értékesítés	3 213 228
Szálláshelyek bevételei	12 408 806

Zemplén vízi-túra	1 239 842
Épület bérbeadás	9 122 049
Egyéb bérleti díj	3 189 942
Haszonbérleti díjak	10 511 718
Egyéb bevétel	16 026 302
ÁFA bevétel	93 778 405
Összesen	478 063 006

Felhalmozási bevétel többlete

A felhalmozási bevételeink nagy része a hucul lóállomány vérfrissítését szolgálja (tenyészállat vásárlás, illetve csere), kisebb részben a gépállomány csere miatt nem használt gépeink értékesítéséből adódott.

Működési célú támogatások többlete

Ez a növekedés pályázatok következtében állt elő, legnagyobb részét az INTERREG-es pályázatok előlege okozza.

Felhalmozási célú támogatások többlete

Egyszeri bevételi többlet, szálláshelyeink korszerűsítésére a Téry Ödön program keretében.

Előirányzat maradvány igénybevétele

Nagy részben a KEHOP pályázatok korábbi években megkapott előlegének felhasználása következtében realizálódott.

10.3. Vagyon

10.3.1. Befektetett eszközök

Az Immateriális javak és tárgyi eszközök

Megnevezés	Bruttó érték (eFt)	Écs (eFt)	Nettó érték (eFt)
Immateriális javak összesen:	61 356	60 197	1 159
Földek	1 051 817	0	1 051 817
Telkek	17 173	0	17 173

Épületek	1 492 252	394 431	1 097 821
Építmények	2 021 226	569 362	1 451 864
Ingtatlanhoz kapcsolódó vagyoni értékű jogok	5 839	1 715	4 124
Ingtatlanok összesen:	4 388 307	965 508	3 622 799
Ügyviteli és számítástechnikai eszközök	106 983	95 483	11 500
Gépek, berendezések	507 387	439 225	68 162
Képzőművészeti alkotások	6 537	0	6 537
Járművek	463 873	405 841	58 032
Gépek, berend.felszer. összesen	1 084 780	940 549	144 231
Tenyészállatok	58 064	27 168	30 896
Beruházások, felújítások	313 899	0	313 899
ÖSSZESEN:	6 106 406	1 993 422	4 112 984

Befektetett eszközök állományának alakulása

Megnevezés	Érték (eFt)
Immateriális javak	1 159
Tárgyi eszközök	4 111 825
Befektetett eszközök összesen	4 112 984

10.3.2. Forgóeszközök

Megnevezés	Érték (eFt)
Készletek	106 067
Követelések	48 960
Pénzeszközök	2 705 457
Egyéb eszközök	132 867

10.4. Épületek

Az épület típusa*	Száma (db)	Növekedés a tárgyévben (db)
Iroda	1	0
Szolgálati lakás	6	0
Állattartó épület	1	0
Egyéb állattartó építmény	1	0
Tanya	0	0

* A turisztikai létesítmények a 11.1. táblázatban kerülnek részletezésre.

10.5. Eszközök

Az eszköz megnevezése	Száma (db)	Növekedés a tárgyévben (db)
Mezőgazdasági járművek (traktor, rakodó)+ tartozékai	43	0
Autóbusz	2	0
Gépjárművek (szgk, tgg)	38	0
Motorkerékpár	3	0
Kerékpár	40	10
Vízijármű	7	0
Nyomkövető	2	0
Utánfutó	4	0
Terepi komm. eszköz + tartozékok	73	0
Kézi távcső	43	0
Altatópuska	1	0
Számítógép	161	54

11. Bemutató, oktatás, társadalmi kapcsolatok

11.1. Ökoturisztikai és környezeti nevelési infrastruktúra

11.1.1. Látogató-, és oktatóközpontok

	Száma	Férőhely/befogadó-képesség (fő)
Látogató/oktató központ	4	Aggtelek 20 fő Vörös-tó 50 fő Kúria Oktatóközpont 45 fő Bodrogkeresztúr ZTE 80 fő

11.1.2. Tanösvények

Tanösvény	8+2	Max. 30 fő/csoport (A Kincskereső játékösvénynél max. 10 fő)	<p>Tanösvényeinken rendszeres kaszálás, karbantartás folyt 2018 első felében.</p> <p>A <i>Baradla tanösvény</i> állomás- és pihenőhelyei fejlesztésre szorulnak. Felújításra van szükség. Kísérő kiadvány nyomtatása indokolt.</p> <p>A <i>Tohonya-Kurisztlan tanösvény</i> állomás- és pihenőhelyei fejlesztésre szorulnak. Felújításra van szükség. Kísérő kiadvány nyomtatása indokolt.</p> <p>A <i>Fürkész tanösvény</i> állomás- és pihenőhelyei fejlesztésre szorulnak. Jelentős felújításra van szükség. Kísérő kiadvány nyomtatása indokolt.</p> <p>A <i>Szádvár tanösvény</i> állomás- és pihenőhelyei fejlesztésre szorulnak. Felújításra van szükség. Kísérő kiadvány nyomtatása indokolt.</p> <p>A <i>Kincskereső játékösvény</i> továbbra is jó állapotú, kísérő kiadvánnyal is rendelkezik.</p> <p>A <i>Bódva-völgyi tanösvény</i> állomástáblái a madárgyűrűző tábor idején időszakosan kerülnek kihelyezésre. Minden évben bővül az adott év madarát bemutató tablóval. Kísérő kiadvány készült.</p> <p>A <i>Zöld határ élményösvény</i> útvonaljelölése megtörtént, az állomáshelyek kialakítása 2011-ben</p>
-----------	-----	---	--

			<p>történt meg. Teljes szakasza felújításra szorul a magyar oldalon, indítótáblával sem rendelkezik.</p> <p>A <i>Bodrogzugi vízitúra tanösvény</i> állapota kielégítő.</p> <p>A <i>Borz tanösvény</i> elhanyagolt állapotú, kísérő leporelló készült. Kezelője az Északerdő Zrt.</p> <p>Az <i>Alsóhegyi Zombolyos tanösvény</i> Bódvaszilás környékén létesült. 2014-ben lett felújítva, kezelője a Bódvaszilásért Baráti Kör.</p>
--	--	--	--

11.1.3. Egyéb bemutatóhelyek (pl. tájházak, arborétumok, geológia, barlangi bemutatóhelyek)

Név	Cím	Befogadó-képesség	Kiállítás témája	Látogat-hatóság
Művészetek Magtára	Bódvaszilás	80 fő	„Magban az erő”, „Herman Ottó öröksége” – állandó kiállítások 2018. nyarán bezárásra került.	állandó és időszakos
Mohos-ház	Kelemér	40 fő	A keleméri Mohos-tavak természeti értékeit és a település történetét bemutató kiállítás	állandó
Kessler Hubert Emlékház	Jósvafő	20 fő	Kessler Hubert életét és munkásságát, valamint a Baradla-barlang kutatástörténetét bemutató kiállítás	állandó
Tájház – Boldogkőváralja	Boldogkővár alja	20 fő	A Zemplén természeti értékeit, valamint egy helytörténeti gyűjteményt bemutató kiállítás	állandó – szezonális

11.1.4. Erdei iskolai bázishelyek

Név	Cím	Max. résztvevő gyermekek száma:	Erdei Iskola program címe:
Szalamandra Erdei Iskola	Szalamandra Ház, 3762 Szögliget külterület	50 fő	Alsós: Az Aggteleki-karszt értékei Felső: Az Aggteleki-karszt értékei

11.1.5. Szálláshelyek

Név	Cím	Férőhely/ befogadóképesség	Állapot rövid leírása	Kihasználtság (%)
Tengerszem Szálló és Oktatási Központ	3758 Jósvafő, Tengerszem oldal 2.	43 fő	A szálloda 1999-ben teljes felújításra került, jelenlegi állapota jó, a hozzá kapcsolódó étterem 2017-től ismét üzemel. 2016. szeptember 14-től bérleti formában magánvállalkozó üzemelteti.	
Baradla Kemping és Turistaszálló	3759 Aggtelek, Baradla oldal 1.	turistaszálló: 31 fő, faházak: 5 db 6 személyes apartmanház, 13 db 4 személyes faház, 6 db 7 személyes rönkfaház, sátras kemping: 120 fő	A létesítményt 2012. április 1-től bérleti formában magánvállalkozó üzemelteti. 2018-tól az éttermet is üzemelteti.	
Kövirózsa Apartmanház	3759 Aggtelek, Deák F. u. 20.	20 fő	A létesítmény 2002-ben épült. A 4 apartmanból álló üdülőház 2005 novemberétől üzemel, mint szálláshely.	26,86%

Szalamandra-ház	Szögliget, kültelek	turistaszálló: 60 fő kemping: 40 fő	2002-ben került az ANPI tulajdonába. 2009-2011-ben KEOP pályázat keretein belül (Erdei iskola infrastruktúrafejlesztés) sor került az udvar beépítésére (szabadtéri foglalkoztató, erdő háza, víz háza, kő háza, mező háza egységek kialakítása).	40,65%
-----------------	---------------------	--	---	--------

	Vendég szám (fő)	Vendégéj	Átlag tartózkodási idő (nap)	Kihasználtság (%)	Bevétel (Ft)
Kövirózsa Apartmanház	693	1 478	1,96	26,86	4.300.200
Szalamandra-ház, Turistaszálló és Kemping	2 300	5339	2,32	40,65	10.228.440
Összesen	2 993	6817	1,97	33,76	14.528.640

A 2017. évi statisztikákhoz képest az alábbiak szerint változtak a kihasználtsági mutatók (a bevétel arányában):

Kövirózsa Apartmanház (- 8,36%)

Szalamandra-ház (+ 11,36%)

11.1.6. Új ökoturisztikai és környezeti nevelési létesítmények

2018. évben nem kerültek kialakításra.

11.2. Ökoturisztikai és környezeti nevelési programok, szolgáltatások

Az igazgatóság által üzemeltetett 3, naponta látogatható barlangban, 5 különböző hosszúságú és nehézségű túrából lehet választani.

Túratípusok:

Naponta látogatható túrák: Baradla-barlang/aggteleki rövidtúra, jósvafői rövidtúra, vörös-tói középtúra, túra a Rákóczi-barlangban, túra a Vass Imre-barlangban.

	Túraszám	Látogatószám
Aggteleki rövidtúra	1785	76356 fő
Jósvafői rövidtúra	292	4063 fő
Vörös-tói középtúra	1190	31988 fő
Rákóczi-barlang	219	1373 fő
Vass Imre-barlang	22	159 fő
Összesen:	3508	113 939 fő

11.2.2. Szakvezetési túrák, speciális túrák (pl. fotós túrák, kalandtúrák)

Környezeti nevelési program keretében szemléletformálás céljából szervezett, interaktív elemekkel kiegészített diákoknak szóló túráinkon, valamint szakmai célközönségnek (pedagógusok, óvopedagógusok, felsőoktatási intézményben tanulók) meghirdetett szervezett szakmai túrák.

Az Aggteleki Tájegységben a természeti és kultúrtörténeti értékeket mutatják be az ökoturisztikai csoport túrái. 2-3-4 órás túrák közül választhat az érdeklődő, az éves eseménynaptárból vagy a honlapon meghirdetett túrák közül, melyek előzetes bejelentkezéssel vehetők igénybe.

Túratípusok: Téli túra, Kökörösinek és források nyomában, Erdőkóstoló túra, Felfedező túra a Baradlában, Orchideatúra, Hegyek ormán – völgyek mélyén, Barangolás a Baradla-barlang tetején, Forró nyári naplementék, Zöld határ túra, Szád-vár túra, Szarvasbögés túra, Geotúra az Országos Geotóp Napok keretében, illetve egyéb vezetett túrák a kijelölt tanösvényeken, illetve jelzett turistautakon.

A Zempléni Tájegységben kapacitás hiányában nem tudunk túrát indítani 2018-ban.

Speciális, előzetes bejelentkezést igénylő kalandtúráinkon összesen 976 fő vett részt. Túratípusok: Baradla-barlang/hosszútúra, speciális túra, túra a Béke-barlangban, túra a Kossuth-barlangban, túra a Meteor-barlangban.

Fotóstúra: 2018. évben nem volt vezetett fotóstúrára jelentkező, így túra nem indult.

11.2.3. Nyílt nap, jeles nap, saját szervezésű rendezvény

Nyílt nap, jeles nap, egyéb saját szervezésű rendezvény

- Őrszolgálati nap, Kúria, és kihelyezett foglalkozások
- Őrszolgálati Nap ZTE
- Víz Világnapja, Kúria, és kihelyezett foglalkozások
- Műemlékvédelmi Világnap
- Föld Napja Kúria, és kihelyezett foglalkozások
- Madarak és Fák Napja, Kúria, és kihelyezett foglalkozások
- Környezetvédelmi Világnap
- Állatok Világnapja
- Nyílt Napok (iskolák számára)
- MME rajzpályázat

Az Ökoturisztikai csoport és a KMO által szervezett rendezvényeink:

- ANP Közönségnap
- FAFF Teljesítménytúra
- Szlovák-magyar kerékpártúra
- Bükk-Aggtelek kerékpártúra
- Csapatépítő tréning és túra

NKA Családi Nap „Föld mélyétől a csillagokig” című egész napos gyerekbarát ismeretterjesztő program. A program – a Nemzeti Kulturális Alap felkérésére – az ANPI szervezésében és a MANK Nonprofit Kft. kezelésében valósult meg. (Barlangi- és felszíni túrák, játszóház, előadások, távcsöves bemutató, rajzpályázat stb.)

Az Igazgatóság minden évben csatlakozik a Minisztérium Természetmegőrzési Főosztálya Vadonleső programjához. 2018-ban mivel a téma a földikutya volt, ezért a kollégák 1 pályaművet küldtek fel.

11.2.3. Erdei iskolák, erdei óvodák

Erdi iskolák: a Környezeti nevelési csoport által biztosított „Az Aggteleki-karszt értékei” című erdei iskolai programok.

Erdi óvodát Igazgatóságunk külön nem üzemeltet, óvodáknak szánt programjaink nem bentlakásos erdei óvoda tevékenységek.

11.2.4. Egyéb ökoturisztikai és környezeti nevelési programok, szolgáltatások (pl. természetvédelmi táborok, kulturális jellegű rendezvények, kézműves foglalkozások)

- Természetvédelmi tábor: saját szervezésű természetismereti tábor

- Csónak- és kenutúra
- 2018-ban 6 koncert került megrendezésre. Az Igazgatóság egy saját szervezésű koncertet rendezett meg, az Óévbúcsúztató Operettgálát, mely évről-évre nagy népszerűségnek örvend.
- Barlangi esküvők: 2018-ben 3 esküvő volt a Baradla-barlangban, mindhárom az aggteleki szakaszon került lebonyolításra.
- Egyéb barlangi rendezvények (forgatás, megnyitók, zártkörű rendezvények).
- Kincskereső játékosvény
- Egyéb rendezvények (interaktív bemutató standok, Zöld Sziget, szakmai-módszertani programok, előadások, terepi foglalkozások, szakmai programok biztosítása más szervezésű táborokban, témanapok, óvodás programok, manótúra, természetismereti versenyek zsűrizése, kitelepülések stb.):
 - Játsszóházak
 - Egyéb környezeti nevelési programok (Karsztkaland, vetélkedő, családi nap, stb.)
 - Kitelepülések (Föld napi rendezvény)
 - Baradla manó túra
 - Zöld Sziget rendezvény (Edelény, Aggtelek, Jósvafő, Budapest)
 - Szakmai-módszertani napok (felnőtt program, szakmai és módszertani rendezvények, főként az együttműködő iskolák pedagógusai részére): 2018. évben nem volt.
 - Előadás, terepi vizsgálódás, témanap (főként osztálykirándulásokhoz kötődő szakmai programok).
 - Terepgyakorlatok (középiskolások és egyetemisták részére)
 - Versenyek zsűrizése
 - Óvodás Program (különbféle óvodás foglalkozások, játékos terepi programok).

11.2.5. Kiadványok

- Betéltlap – árák, nyitva tartások (7.000 db – magyar, 3000 db angol nyelven)
- Eseménynaptár – leporelló (3.000 db magyar nyelven)
- Aggteleki Nemzeti Park Turisztikai Programajánló (5.000 db – magyar, 2.000 db angol nyelven)

A kiadványok a látogatók közvetlen tájékoztatását szolgálják, ezért a nemzeti park területén a terjesztés azokon a pontokon zajlik – közvetlenül hozzáférhető formában: polcon, kiadványtárolóban – ahová a vendég először megérkezik: Tourinform-Aggtelek iroda, barlangpénztárak, szálláshelyek. A kiadványokat eljuttatjuk együttműködő partnereinknek is (szállásadók, turisztikai szolgáltatók, Nemzeti Parki Termék Védjegyes termelők).

A nemzeti park működési területén kívül a kiadványokat azokon a rendezvényeken is terjesztjük, ahol az igazgatóság képviselőjében kiállítunk, standolunk. (Utazás Kiállítás, Nemzeti Parkok Hete nyitórendezvény, egyéb fesztiválok, rendezvények, stb. Lásd: 11.3)

11.2.6. Látogatóstatisztika

Szolgáltatás	Összesen (fő)
<i>Barlangtúrák, barlangi rendezvények</i>	<i>119 772</i>
Naponta induló túrák	
- Baradla-barlang: 112 407	
- Rákóczi-barlang: 1373	
- Vass Imre-barlang: 159	113 939
Barlangi kalandtúrák	
- Baradla-barlang: 947 fő	
- Béke-barlang: 0 fő	
- Kossuth-barlang: 29 fő	
- Meteor-barlang: 0	976
Kulturális jellegű rendezvények (pl. koncertek)	4643
Barlangi esküvő	176
Egyéb barlangi rendezvények	38
<i>Ökoturisztikai és környezeti nevelési programok, szolgáltatások, rendezvények</i>	<i>10 226</i>
Szakvezetéses túra, nyílt túra	556
Nyílt nap, jeles nap, saját szervezésű rendezvény	1944
NKA Családi Nap	300
Erdei iskolai program	317
Természetvédelmi táborok	26
Csónak- és kenutúra	2926
Egyéb ökoturisztikai és környezeti nevelési programok	4157
<i>Bemutatóhelyek, látogatóközpontok</i>	<i>45 836</i>
Művészetek Magtára Bódvaszilás	230
Kessler Hubert Emlékház	Kb. 15000
Vörös-tói Látogatóközpont	0
Aggteleki Látogatóközpont/Tourinform	30311
Mohos-ház	206

Boldogkőváraljai Tájház	89
Tanösvények, játékösvenyek	5 678
Baradla Tanösvény	Kb. 1100
Tohonya-Kuriszlán Tanösvény	Kb. 600
Szádvár Tanösvény	Kb. 900
Bódva-völgyi Tanösvény	Kb. 600
Fürkész Ösvény	Kb. 1400
Kincskereső Játékösveny	1078
Összesen (regisztrált)	161 912
Összesen (becsült)	19600
Mindösszesen	181 512

11.3. Társadalmi kapcsolatok

Kiállítás, bemutató, vásár	
V. Miskolci Bagolyfeszt, 2018. 02. 03. Miskolc	
Utazás Kiállítás, 2018. 03. 1-4. Budapest	
I. Hungarikum Piknik, 2018. 03. 23-25. Eger	
Vitézlő Teljesítménytúra, 2018. 04. 14. Szendrő	
Föld napja, 2018. 04. 20. Budapest	
Kaptárkő Nap, 2018. 05. 05. Szomolya	
Kevi Juhászfesztivál, 2018. 05. 19-20. Túrkeve	
Avasi borangolás, 2018. 05. 19. Miskolc	
Magyar Nemzeti Parkok Hete nyitórendezvény, 2018. 05. 25-27. Sopron	
Perkupati Operafesztivál 2018. 07. 07. Perkupa	
Országos Vadásznapi, 2018. 09. 08. Putnok	
Állatok Világnapja rendezvény egyházi kooperációban 2018. 10. 04. Aggtelek	
Megjelenések száma (hirdetés, papír alapú cikk):	9 db
anp.hu honlapon	133 új cikk
Rádió, televízió (interjú, forgatás, videó)	41 db
NETA (Nemzeti Turisztikai Adatbázis)	400 db turisztikai objektum aktualizálása
Debreceni Nagyerdőért Alapítvány	Én és az erdő, Karjainkban az erdő

albumai: 1-1 fejezet az ANP-ről	
Megjegyzés: Az interneten 2018-ban 317 db turisztikai cikk foglalkozott az ANPI-val	
Egyéb: konferencia, esemény, képzés	
Varázslatos Magyarország gála, 2018. március 8. Budapest	
Környezeti Nevelési Szakmai Napok 2018., 2018. 03.20-22. BFNPI	
Föld Napja (központi FM rendezvény), 2018. 04.20. Budapest	
Nemzeti Parki Termék Védjegy értekezlet, 2018. 04. 25-26. Királyrét	
Magyar Nemzeti Parkok Hete konferencia, 2018. 05. 25. Sopron	
Bükk – Aggtelek kerékpártúra, 2018. 05. 26.	
Országos Tourinform Találkozó, 2018. 06. 11-12. Balatonfüred	
BAZ Megyei Értéktár Bizottság ülés 2018. 09. 03. Miskolc	
AM sajtóreferenci értekezlet, 2018. 10. 16. Budapest	
Ökoturisztikai Szakmai Napok 2018., 2018. 10. 24-26. ÖNP	
Földtudományi és barlangtani értekezlet 2018. 2018. 11.21-22. BFNPI	
Honlap címe www.anp.hu , www.anp.nemzetipark.gov.hu ,	

11.3.1. Nemzeti Parki Termék Védjegyrendszer működtetése, pályázati eredmények, programok bemutatása

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság 2013-ban, pályázati úton az alábbi két termelő és két szolgáltató vonatkozásában adott 5 éves időtartamra Aggteleki Nemzeti Parki Termék Védjegy használati jogosultságot. 2018-ban minden védjegyes lejáró jogosultsága újabb 5 évre meghosszabbításra került.

A jogosultak a 2018-ban végzett ellenőrzések során is magas színvonalon teljesítettek:
 Gömör-Tornai Ökoturisztikai és Környezeti Nevelési Bt. – Jósvafő, szálláshely szolgáltatás
 Efficient Gazdasági Tanácsadó és Szolgáltató Kft. – Trizs, szálláshely szolgáltatás
 Koltayné Zsoldos Krisztina – Aggtelek, helyi termék
 Fruktárium Gömör-Tornai Kft. – Trizs, helyi termék

2016. évben - változatlan feltételekkel - új pályáztatás történt 10 eredményes pályázóval:

Kovács Gyula, Csicsörke Lekvár – Bodrogkeresztúr, helyi termék

Ambrus János – Sajólad, helyi termék

Vajda György – Kéked, helyi termék

Szintai Attila – Szendrő, helyi termék

Ácsné Danyi Ilona, Fruktárium –Trizs, helyi termék

Gondáné Kiss Mária – Erdőbénye, helyi termék – 2018-ban véglegesen megszüntette tevékenységét, jogosultsága megszűnt
Vécsei Vilmos – Martonyi, helyi termék
Gömöri Népfőiskolai Egyesület – Putnok, képzőművész kategória
Fodor Katalin Judit – Gömörszőlős, képzőművész kategória
Jeroen van Drunen, Klunen Magyarország Kft. – Irota, képzőművész kategória

2017. évben - változatlan feltételekkel - új pályáztatás történt 13 eredményes pályázóval:

Kovács Gyula – Bodrogkeresztúr, lekvár, helyi termék
Nagyné Tóth Aranka – Sajókaza, méz, helyi termék
Szászi József – Erdőbénye, méz, helyi termék
Koltayné Zsoldos Krisztina – Aggtelek, méz, lekvár és gombakészítmények, helyi termék
Kökényessy György – Sátoraljaújhely, almaecet, helyi termék
Hercegfalvi Ildikó – Tokaj, méz, virágpórá, helyi termék
Kapuvári Miklós János – Tokaj, sajt, juhtúró, helyi termék
Susztrik Jenő – Sátoraljaújhely, lekvár, helyi termék
Polácsikné Lénárt Márta- Edelény, mézeskalács, helyi termék
H. Petkovics Katalin – Sajókaza, gyöngyszövött ékszerek, képzőművész kategória
Sajókazai Falvédő Egyesület PRAKTIKA Kézműves Műhely – Sajókaza, foltvarrás hímzés
Hudák István – Tokaj, kishordók, képzőművész kategória
Antal-Major Vendégház – Tornaszentjakab, szálláshely és ökoturisztikai szolgáltatás

A jogosultak a 2018-ban végzett ellenőrzések során a követelményeket magas színvonalon teljesítették.

Az Igazgatóság az Agrárminisztérium országos rendezvényén (Magyar Nemzeti Parkok Hete nyitórendezvény, 2018. 05. 25-27. Sopron) lehetőség nyílt a védjegyes partnereknek a személyes részvétellel, illetve termékeik kiállítására, árusítására.

Az anp.hu turisztikai honlapon, illetve az Igazgatóság havi hírlevelében részletesen bemutatásra kerültek a védjegyes partnerek.

A Baradla-barlang aggteleki fogadótérségében található *Mesterségek utcájában* termelőink területhasználati díj megfizetése nélkül árusíthatják termékeiket.

11.4. Tervezett fejlesztések (2019)

Látogatóközpontok, tanösvények

A látogatóközpontok és tanösvények folyamatos karbantartásra szorulnak. A fejlesztés és a felújítás egyre sürgetőbb. A folyamatosan elhalasztott munkavégzés miatt a bekerülési költségek évről-évre hatványozottan növekednek.

2018. évben elkezdődött és 2019. év első harmadában befejezésre kerül „Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság környezeti nevelési tevékenységeinek finanszírozásához” címen az Agrárminisztérium által (KTKF/50/2018. számú támogatói okirat szerint) nyújtott támogatásból megvalósuló fejlesztés. Ennek keretein belül eszközfejlesztés, továbbképzés, költségcsökkentett környezeti nevelési programok, az Oktatóközpont udvarának és épületének részleges felújítása illetve a Fürkész ösvény felújítása valósul meg.

2019. év első felében „A tudatos hulladékkezelés elősegítése a Baradla-barlang fogadótereinél és az azokat összekötő Baradla tanösvény mentén” címen az Innovációs és Technológiai Minisztérium által (KNF/948/2018. számú támogatói okirat szerint) nyújtott támogatásból egy hulladéktömörítő, egy hulladékaprító gép, valamint szelektív hulladékgyűjtő edények beszerzése, illetve a Baradla tanösvény teljes felújítása valósul meg.

KEHOP pályázatok bemutatási elemei

- A Világörökség részét képező barlangok, jelentős földtudományi értékkel rendelkező mesterséges üregek védelmét és az ezekhez kapcsolódó sérülékeny élővilág megőrzését célzó természetvédelmi beavatkozások az Aggteleki Nemzeti Park területén
2016-ban befogadott, futó pályázat.
A pályázatból 2019. évben kialakításra kerül: speleobox, geológiai időlépegető, kiadványok.
- Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén található védett gyepterületek legeltetéssel történő természetvédelmi célú kezeléséhez szükséges állattartási infrastruktúra fejlesztése
2016-ban befogadott, futó pályázat.
A pályázatból kialakításra kerül: tanösvény, kiadványok, foglalkoztató.
- A természetvédelmi erdőkezelést és a becserjésedéssel veszélyeztetett védett gyepek rehabilitációját elősegítő infrastruktúra fejlesztése az ANPI területén
2016-ban befogadott, futó pályázat.
A pályázatból kialakításra kerül: kiadványok, foglalkoztató.
- Kipusztulással veszélyeztetett Natura 2000 jelölő denevérfajok in-situ megőrzését szolgáló gyakorlati védelmi beavatkozások az ANPI működési területén
2016-ban befogadott, futó pályázat.
A pályázatból kialakításra kerül: vándorkiállítás (klasszikus tablók mellett interaktív elemekkel, pl. denevéres forgató, ismeretterjesztő foglalkoztató füzet, interaktív denevéres játékok stb.), komplex oktatási/ismeretterjesztési program (előadások, kézműves foglalkozások).
- Komplex élőhely-fejlesztés a Zempléni Tájegység területén
2016-ban befogadott, futó pályázat.

A pályázatból kialakításra kerül: tanösvények, kiadványok.

11.5. Együttműködési megállapodások

Az előző évben oktatási intézményekkel kötött együttműködési megállapodásban vállalt kötelezettségnek minden iskola eleget tett (természetvédelmi faliújság, programnapokon, akcióprogramokon való részvétel), illetve aktívan részt vettek az Igazgatóság egyéb rendezvényein. 2018. évben nem kötöttünk hasonló együttműködési megállapodást.

A Szállás.hu Kft-vel kötött partnerszerződés formájában a Szállásközvetítő és az Igazgatóság kölcsönös előnyökön alapuló marketing együttműködésben állapodott meg 2018-ban.

A Vasutas Természetjáró Baráti Körrel írásbeli megállapodásunk nincs, azonban immár 5. éve közösen szervezzük, illetve bonyolítjuk le az egyre nagyobb ismertségnek örvendő, barlangi szakasszal tarkított teljesítménytúrát.

11.6. Fontosabb események

Január 27-én tartottuk meg Téli Túránkat Jósvalő környékén. A program 9 fő részvételével zajlott.

Az április 14-15-re meghirdetett Csillagséták Nemzeti Parkjainkban eseménysorozaton megfelelő szakember és forrás híján nem tudtunk részt venni.

Az április 20-i központi földnap rendezvényen – a Budatétényi Rózsakertben – igazgatóságunk is képviseltette magát. Kifejezetten nagy volt az érdeklődés. 670 főt regisztráltak előzetesen. Leginkább általános iskolás korú gyermekek érkeztek szervezett csoportban, de családok és rokon területeken dolgozó érdeklődők is meglátogatták interaktív természetismereti játékunkat felvonultató standunkat.

Május 20-án került megrendezésre az ANPI Közönségnapja a Baradla-barlang aggteleki fogadótérségében. A rendezvényen bemutatkoztak az ANPI osztályai. Különleges barlangtúrákkal, illetve helyi termék bemutatóval és vásárral vártuk az érdeklődőket.

A Magyar Nemzeti Parkok Hete keretében szervezett programjaink az alábbiak voltak: Karsztkaland (május 25.), Bükk-Aggtelek kerékpártúra (május 26.), Baradlamanó túra (május 27.), kedvezmény a Kincskereső játékosvényn (május 27.).

Június 23-án 4. alkalommal indult a „Föld alatt, föld felett” teljesítménytúra. A teljesítménytúra barlangi szakaszt (vörös-tói középtúra) is magába foglal, 10, 20, 30, 50 km-es távok kerülnek meghirdetésre.

Október 06-án tartottuk geotóp napi túránkat, melynek helyszíne a Telekes-völgy volt.

Október 13-án került megrendezésre az ANPI szervezésében a „Föld mélyétől a csillagokig” című egész napos gyerekbarát ismeretterjesztő program. A Nemzeti Kulturális Alap, a magyar kultúra-finanszírozás legmeghatározóbb intézménye, 2018-ban ünnepelte fennállásának 25. évfordulóját. Ebből az alkalomból szeptember 23. és október 17. között 25 év, 25 nap, 25 esemény címmel ünnepi rendezvény-sorozatot hirdetett meg, amelynek egyik rendezvénye volt ez az ismeretterjesztő program. A program – a Nemzeti Kulturális Alap felkérésére – az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság szervezésében és a MANK Nonprofit Kft. kezelésében valósult meg.

December 30-án megrendezésre került az Óévbúcsúztató Operettgála, melyen 500 fő búcsúztatta az óévet a Baradla-barlang aggteleki Hangversenytermében.

12. Közfoglalkoztatás

12.1. Alapfeladatok, személyi feltételek

Alapfeladatok:

- Az ANPI kezelésében levő fogadóterületek és bemutatóhelyek környezetének folyamatos rendezése, az épületállomány fenntartási-karbantartási munkái,
- Az ANP területén található turistaösvények, erdei játszóterek, turistapihenők ellenőrzése, fenntartása takarítása, őrzése,
- Hatósági-, információs táblák állítása, felújítása,
- Természetvédelmi területkezelési munkák: (cserjeirtás, gyümölcsösök tisztítása, inváziós növények visszaszorítása, erdősítés-ápolási munkák, útkarbantartás,
- Az ANPI által fenntartott állatállomány (hucul ménes) telephelyeinek rendezése, gondozása, a felhalmozódott trágya extenzív szántókra kihordása, stb.
- Illegális hulladéklerakók felszámolása: az ANP területén található rendezetlen, hulladékkal szennyezett területek megtisztítása, helyreállítása,
- Adminisztrációs munkák.

A 2018. évhez kapcsolódó Közfoglalkoztatási Programok főbb adatai:

Ssz.	Megnevezés	Közfoglalkoztatási Program 2017.03.01-2018.02.28	Közfoglalkoztatási Program 2018.03.01-2018.06.30
1	Program összköltsége	177.440.302 Ft	43.753.261 Ft

	2018 évet érintő	33.662.064 Ft	43.494.878 Ft *
2	Programban vállalt létszám	110 fő	90 fő
3	Teljesült?	Igen	Igen
4	Érintett munkavállalók száma:	157 fő	104 fő

*Az eltérés oka a fluktuáció és a hosszabb távon betegen lévő dolgozók pótlása. Sajnos nem minden esetben sikerült a kieső dolgozók végzettségének megfelelő szakembert alkalmazni.

12.2. Elvégzett feladatok, eredmények

A program során a következő feladatok elvégzésében nyújtottak segítséget a közfoglalkoztatottak az ANPI dolgozói számára:

- Cserjeirtási munkák: az ANPI kezelésében levő legelők, illetve egyéb természetvédelmi kezelést igénylő területek fenntartása és rekonstrukciója;
- Gyümölcsösök tisztítása, kézi kaszálása: az ANPI kezelésében levő, már kezelt extenzív gyümölcsösök fenntartása, illetve újabb gyümölcsösök rekonstrukciója;
- Fészekterképezés a Putnoki-dombságban és az Aggteleki-karszt területén; Általános faunisztikai és florisztikai adatgyűjtés, valamint fészekellenőrzés a Putnoki-dombságban; publikációk, online adatbázisok, felmérések, kutatási jelentések adatainak előkészítése, rendezése a biotikai adatbázisba való feltöltéshez;
- A területeinken terjedő inváziós (részben allergén) növények (parlagfű, magas aranyvessző, japán keserűfű, stb.) visszaszorításában részvétel;
- Erdősítések, ápolási munkák, erdőterületek éves fenntartási-kezelési munkái; Fakitermelések előtti jelölések, határjelek kifestése, faanyag felvételezése, erdősítések kézi ápolása;
- Illegális hulladéklerakók felszámolása: az ANP területén található rendezetlen, hulladékkal szennyezett területek megtisztítása, helyreállítása;
- Útkarbantartási munkák, erdei és egyéb utak; - javítása, az út menti pászták kitisztítása: az ANPI területén található utak helyreállítása, karbantartása, vízelvezetése;
- Őrzési feladatok;
- Napi szinten szemétszedés; Sétautak, tanösvények, játszóterek takarítása (kaszálás, gazolás, padok festése, szegélykövek meszelése, fák metszése, falevél gyűjtése, szalonnasütők takarítása, tisztítása a belógó ágaktól, hulladékgyűjtés, leesett csapadék eltakarítása;

- Favágás, hasítás, pakolás; Az épületek és a hozzá tartozó területek takarítása, karbantartása, esetlegesen a felújítási munkák elvégzése;
- A Háromhegyi Pálos Templom és kolostor gondozott környezetének biztosítása, állagmegóvás, freskók védelme, régészeti szempontból értékes területek biztosítása;
- Talajjegyvetés, bozótirtás, labirintus kialakítás (madarász tábor megvalósításához), lovas karámok területének kaszálása; területrendezési munkák, napi szinten a munkaeszközök tisztítása, karbantartása, esetlegesen javítása, a tönkrement eszközök cseréje;
- Határjelek felújítása; magaslesek építés, magaslesek karbantartása, magaslesek áthelyezése; Zempléni Tájegység: madárodú, lóállások, magaslesek építése, tűzvédelmi jelzőtábla előállítás; Takarmány kukorica tároló helyre való behordása; Vadtakarmány szórókra való kihordása, automata szórók feltöltése havonta (10 db szóró- 80 kg /szóró); Automata vadetető ellenőrzése, elem és akkumulátor cseréje; takarmány só kihelyezése;
- ANPI ló állatállományának mindennapi takarmányozása, kezelése, ellátása, nyírása, legeltetése, lovak képzése, betanítása; Legelők, lovasturisztikai útvonalak, pihenők tisztántartása; Jósvafői Lovaspálya, boxok, kifutók, karámok tisztítása, karbantartása;
- A bemutatóhelyek, tájházak a vendégek számára fogadóképessé tétele, tisztán tartása, vendégekkel való kapcsolattartás, levelezés, információ szolgáltatás. Irodai adminisztrációs munkák, az év végi leltározásban való aktív részvétel az Igazgatóság telephelyein, egyéb adminisztrációs munkák végzése (nyilvántartások vezetése, leltározáshoz szükséges dokumentációk előkészítése, dokumentálása, munkanaplók, jelenléti ívek ellenőrzése, eszköznyilvántartás vezetése, stb.).

12.3. Tapasztalatok

A foglalkoztatási kötelezettség ideje alatt nagy volt a fluktuáció, ennek több oka volt, elsősorban természetesen az előnyösebb munkaviszony létesítésének lehetősége. Aki közfoglalkoztatásban kényszerül dolgozni ugyanúgy 8 órát dolgozik, mint más munkavállaló, mégis hátrányosabb helyzetbe kerül mind bér, mind szabadság terén. Sok dolgozónál problémát jelent a magas buszköltség miatt, hogy a munkabéréből megelőlegezze az útiköltséget. Ezen problémák enyhítése érdekében jelentős összegeket költöttünk a munkásszállításra, illetve gépjárművek bérleti díjára.

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság a 2018.07.01-2019.02.28 időszakra 54 fővel – 51.979.233 Ft-tal kötött támogatási szerződést B-A-Z Megyei Kormányhivatallal. A program a létszámstop miatt nem indult el, a hatósági szerződés a 2018. november 22-én megszűntetésre került.

12.4. Javaslatok

Tekintettel arra, hogy a közfoglalkoztatási programban az Igazgatóság a jövőben nem vehet részt, nincs javaslatunk az elkövetkező időszakra.

13. Kapcsolattartás hazai partnerszervezetekkel

„Jósvafőért” Alapítvány és Jósvafői Egyházközség

A Jósvafői Református Egyházközség, a „Jósvafőért” Alapítvány és az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság együttműködésében Jósvafőn, az Ady E. u. 4. alatti, volt Parókia épületegyüttesében működik a "JÓSVÁ" Erdei Iskolai Bázishely. Az ANPI a természetvédelmi ismeretterjesztés, környezeti nevelés, mint alapfeladatok ellátásában való együttműködés keretében szakmailag és kedvezményes túralehetőségekkel támogatja a bázishely munkáját.

Miskolc Városi Vadaspark

Sérült madarak szakszerű ellátásának és kezelésének, valamint a természetvédelmi tudatformálás elősegítése érdekében kialakított együttműködés. A közös munka eredményeként kialakított volierekbe több mint 350 sérült madarat szállítottunk be az elmúlt években.

Mályi Természetvédelmi Egyesület

Az ANPI kiállítóként és előadóként rendszeresen részt vesz a Mályi Természetvédelmi Fesztiválon. Az egyesület által végzett madármentő és gyógyászati tevékenységben is rendszeres az együttműködés.

Póni és Kislótenyésztők Országos Egyesülete

A hucul lófajta hazai fenntartója mely 1991 óta kíséri figyelemmel és támogatja e ritka fajta magyarországi tenyésztését. Az ANPI az egyesület munkájában aktívan részt vesz és lehetőségeihez mérten támogatást nyújt az ott folyó munkákhoz. (pl. Ménkatalógus és Hucul méneskönyv kiadása).

Magyar Patkolókovácsok Egyesülete

Együttműködés a hucul ménes állományának patkolásában, turisztikai együttműködés az évente megrendezésre kerülő Jósvafői Hucul Lovasnapok és Patkolókovács Verseny szervezésében és közös lebonyolításában, valamint külső rendezvények lebonyolításában.

Ökológiai Intézet a Fenntartható Fejlődésért Alapítvány (Miskolc)

Több évre visszatekintő kapcsolatot tartunk fenn, amelynek keretében közösen csatlakoztunk az „Ökoturizmus Közép- és Kelet-Európa bioszféra rezervátumaiban” című programhoz. (Lásd külföldi partnerek.)

Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület (Budapest – Jósvafő)

Az együttműködések legfontosabb területe az illetékességi terület természeti értékeinek feltárása és megőrzése. Jelentős az ismeretterjesztés területén végzett együttműködés (pl. Natura 2000 kibővített természetvédelmi vándorkiállítás, Gólyavédelmi Kiállítás, Ciconia Hungarica Oktatási Program, Bódva-völgyi Vonuláskutató és Természetvédelmi Tábor).

MANDA - Nemzeti Filmtörténeti Élménypark (Ózd)

Az új létesítménnyel marketing együttműködés valósul meg.

Gömör-Tornai Alapítvány

Az együttműködés elsősorban a környezeti nevelés területén, valamint a kulturális rendezvények, kézműves játszóházak megszervezésére terjed ki.

Gömöri Környezet és Tájfejlesztő Egyesület (Szuhafoő)

Partnerség az évente megrendezett Gömöri Gyümölcsfesztivál lebonyolításában.

BAZ.-megyei Környezetvédelmi és Területfejlesztési Kht. (Gömörszőlős)

Közös, ill. kölcsönös kiadvány- és ajándéktárgy forgalmazás. Közös rendezvény-szervezések.

Szádvárért Baráti Kör

Évente részt veszünk a Baráti Kör Szádvár romjainál folytatott felújítási, állagmegóvási, területrendezési munkáiban, kedvezményes szállást biztosítunk az önkénteseknek.

Varázslatos Magyarország Természetfotó Nonprofit Kft.

Több évre visszatekintő kapcsolatot tartunk fenn a nemzeti parkokban történő természetfotózás segítésére.

Abaúj-Zemplén Értékeiért Közhasznú Egyesület

Együttműködés turisztikai marketing területen.

Magyar Földtani Védjegylet

Országos Geotóp Napok közös szervezése

Szlovák-karszt Kerékpárklub (Slovenský cykloklub Slovenský kras so sídlom v Gemerskej Hôrke)

Turisztikai együttműködés. A partnerrel a nemzeti park igazgatóság közös, határon átnyúló kerékpártúrát szervez minden év júliusának második felében.

Vasutas Természetjáró Baráti Kör, Bánréve

Turisztikai együttműködés. A partnerrel a nemzeti park igazgatóság közös teljesítménytúrát szervez minden év júniusának végén, körülbelül a Barlangok Világnapja idején. A teljesítménytúra barlangi és felszíni szakaszt is tartalmaz.

Aktív kapcsolatban vagyunk a barlangász szakmával, akik kutatásokat végeznek, adataikat átadják nekünk.

14. Belföldi és külföldi együttműködés

Partnerszervezet	Ország (nemzetközi szervezet esetén székhelye)	Az együttműködés rövid ismertetése
Szlovák-karszt Nemzeti Park	Szlovákia	Folyamatos kapcsolat az egyes szakterületeken.
Turisztikai Információs Központ	Szlovákia (Rozsnyó)	Folyamatos kapcsolat az egyes szakterületeken.
Kárpát Eurorégió	Szlovákia (Kassa)	Együttműködés turisztikai szolgáltatók adatbázisának cseréjében, egymás marketing kiadványainak terjesztésében.
EUROPARC	Németország (Grafenau)	Jelenleg a szokásos információáramlás folyik, konkrét program nem fut.

Partnerszervezet	Ország (nemzetközi szervezet esetén székhelye)	Az együttműködés rövid ismertetése
Magyar Turisztikai Ügynökség	Budapest	Együttműködés turisztikai marketing területén, illetve a franchise rendszerben működő aggteleki Tourinform szakmai felügyeletében.

Szlovák Természetvédelmi Örök Szövetsége (SRA)	Szlovákia	Évi két alkalommal tapasztalatcsere a szlovákiai természetvédelmi örökkel.
SOPSR	Szlovákia (Besztercebánya)	A Szlovák Természetvédelmi Hivatallal évente megújított együttműködési megállapodást kötünk
Szlovák Barlangok Igazgatósága	Szlovákia (Liptószentmiklós)	Folyamatos kapcsolat napi munkában, kutatásban és barlangvédelmi projekteken.
Kelet-Szlovákiai Múzeum	Kassa Szlovákia	Együttműködés a Hernád és Sajó, és vízgyűjtői flóra és fauna kutatásában interreg projektek keretében
Hucul International Federation	Ausztria	Részvétel a kétévente szokásos hucul lovas rendezvényen, világtalálkozón, bajnokságon és tenyész szemlén.
Magyar Természetjáró Szövetség	Budapest	MTSZ kártyával 30% kedvezményt biztosítunk egyes túráink árából.
B.A.Z. Megyei Természetjárók Szövetsége	Miskolc	A turistautak kijelölése, karbantartása ügyében évtizedes, jól működő együttműködés van a megyei szövetség és tagegyesületei, valamint az ANPI között.
Csereháti Településszövetség „Históriavölgy”	Boldva	Együttműködés turisztikai marketing területén a 2012-ben megnyitott Históriavölgy projekt kapcsán.
MIDMAR Miskolci Idegenforgalmi Marketing Nonprofit Közhasznú Kft.	Miskolc	Együttműködés turisztikai marketing területén. A Miskolc Pass turisztikai kártya tulajdonosai részére 20% kedvezményt biztosítunk a Vöröstói barlangtúra árából.
MIVÍZ – Barlangfürdő	Miskolctapolca	Együttműködés turisztikai marketing területén. 2012-ben kerültek felújításra a kölcsönös tájékoztató táblák.
Mammoth Cave National Park	Kentucky	Rendszeresen időpontokban kölcsönös tanulmányutak a természetvédelmi kezelés és a barlangturizmus tárgykörében.
Wieliczka Sóbánya Turisztikai Kft	Lengyelország (Wieliczka)	Együttműködés turisztikai marketing területén. 2012-ben felújításra kerültek a kölcsönös tájékoztató táblák.

Lengyel hucul tenyésztők	Lengyelország (Gladyszów)	Részvétel a hucul lovas rendezvényen, versenyeken.
Kastélysziget	Edelény	A 2014-ban megnyílt, nagyszabású turisztikai projekt keretében megújult kastély előzetes marketingjében való részvétel. Kölcsönösen 20% kedvezményt biztosítunk egyes programjaink árából.
Slovensky Hucul Klub	Szlovákia (Sihla-Breznóbánya)	Együttműködés INTERREG pályázatban, a hucul lófajta népszerűsítését szolgáló marketingben.
ALMA-Centrum	Szádalmás Szlovákia	A Magyarország-Szlovákia Határon Átnyúló Együttműködési Program keretében megvalósult két magtár, a bódvaszilasi Művészetek Magtára és a szádalmási ALMA-Centrum granárium felújítása. Az együttműködés a továbbiakban rendszeres, elsősorban információs és szóróanyagok közös terjesztésében.
Gömöri Ifjúsági Társaság	Szlovákia (Várhosszúrét)	Turisztikai marketing együttműködés.
CEEWEB for Biodiversity	Budapest	Turisztikai marketing együttműködés.
WWF Magyarország	Budapest	Szakmai együttműködés nagyragadozó kutatásban.
Füzéradvány Károlyi kastély és Tájéki kert	Füzéradvány	Ökoturisztikai programok kölcsönös egyeztetése, programszervezés, kiállítás kihelyezése. Kölcsönösen 20% kedvezményt biztosítunk egyes programjaink árából.
Magyar Kajak Kenu Szövetség (MKKSZ)	Budapest	A Bodrogot és Tiszát érintő GINOP/TOP fejlesztési együttműködések.

15. Ellenőrzés

	Ellenőrzést elrendelő szervezet	Ellenőrzést végző szervezet	Típusa / célja	Fontosabb megállapítások, intézkedések rövid ismertetése
1.	B-A-Z Megyei Kormányhivatal	B-A-Z Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály	Közfoglalkoztatási program megvalósulásának ellenőrzése (2017.03.01-2018.02.28)	Érdemi észrevételt nem tettek
2.	B-A-Z Megyei Kormányhivatal	B-A-Z Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály	Közfoglalkoztatási program megvalósulásának ellenőrzése (2018.03.01-2018.06.30)	Érdemi észrevételt nem tettek
3.	Állami Számvevőszék	Állami Számvevőszék (internetes felület)	A központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzése a központi költségvetési szervek ellenőrzése keretében 2015-2017 évek	Folyamatban
4.	Állami Számvevőszék	Állami Számvevőszék (internetes felület)	A központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzése 2015-2016 évek és A központi költségvetési szervek ellenőrzése – Integritás és belső kontroll modul és a vagyongazdálkodás modul keretében 2017 év	Folyamatban

5.	B-A-Z Megyei Kormányhivatal Miskolci Járási Hivatal Agrárügyi Főosztály	B-A-Z Megyei Kormányhivatal Miskolci Járási Hivatal Agrárügyi Főosztály Erdészeti Osztály	Erdősítés műszaki átvétele	További ápolási, pótlási feladatok
6.	MÁK 2018. évi egységes kérelem felülvizsgálat	MÁK Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Támogatási Főosztály	Egységes kérelem helyszíni ellenőrzés	Az ellenőrzött területek megfeleltek
7.	B-A-Z Megyei Kormányhivatal Miskolci Járási Hivatal Agrárügyi Főosztály	B-A-Z Megyei Kormányhivatal Miskolci Járási Hivatal Növény és Talajvédelmi Osztály	Parlagfű mentesítés	Felszámolást elvégeztük – bírság lett kiszabva
8.	B-A-Z Megyei Kormányhivatal Miskolci Járási Hivatal Agrárügyi Főosztály	B-A-Z Megyei Kormányhivatal Miskolci Járási Hivatal Agrárügyi Főosztály Erdészeti Osztály	Vadkárbecslés	Vadkár miatt erdővédelmi bírság kiszabása
9.	B-A-Z Megyei Rendőrfőkapitány ság	Ózdi Rendőrkapitányság Igazgatásrendészeti Osztály	651700 sz. vadászterületen: Társas vadászati napló és terítéknyilvántartás Társas vadászat ellenőrzése	Mindent rendben találtak
10.	B-A-Z Megyei Rendőrfőkapitány ság	Ózdi Rendőrkapitányság Igazgatásrendészeti Osztály	651700 sz. vadászterületen: Hivatásos vadászok fegyvere, fegyvertárolás szakszerűsége	Mindent rendben találtak
11.	Borsod-Abaúj- Zemplén Megyei Katasztrófavédel mi Igazgatóság	Kazincbarcikai Hivatásos Tűzoltó Parancsnokság	Az alapító okiratba foglalt tevékenységek előírásainak betartása	Az előkészített és pótol dokumentumok megfelelőek

12.	Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság	Szendrői Hivatásos Tűzoltó Parancsnokság	Az ellenőrzés alá vont területeken gyakorlatok végrehajtása, éles helyzet előtti tájékozódás	A veszélyforrásokra, helyi specialitásokra a figyelemfelhívó tájékoztatás megtörtént
13.	Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság	Aggtelek Katasztrófa Védelmi Örs	Az ellenőrzés alá vont területeken gyakorlatok végrehajtása, éles helyzet előtti tájékozódás	A veszélyforrásokra, helyi specialitásokra a figyelemfelhívó tájékoztatás megtörtént, évente ismétlődő eljárás
14.	B-A-Z Megyei Kormányhivatal	Edelényi Járási Hivatal Népegészségügyi Osztály	Rágcsáló irtás, megelőző rovarirtás, ennek dokumentálásának ellenőrzése, telephelyenként a kivett víz minőségét biztosító berendezések működtetésének ellenőrzése, egészségügyi könyv folyamatos vezetésének ellenőrzése	Folyamatos
15.	Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság	Függetlenített belső ellenőr	Informatikai rendszer ellenőrzése	Az ellenőrzés intézkedést igénylő megállapítást nem tett
16.	Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság	Függetlenített belső ellenőr	ÁFA nyilvántartások, bevételek ellenőrzése	Az ellenőrzés intézkedést igénylő megállapítást nem tett
17.	Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság	Függetlenített belső ellenőr	Pénzkezelés, pénzkezelő helyek ellenőrzése	Az ellenőrzés intézkedést igénylő megállapítást nem tett

18.	Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság	Függetlenített belső ellenőr	A költségvetési beszámoló folyamatának ellenőrzése	Az ellenőrzés intézkedést igénylő megállapítást nem tett
19.	Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság	Függetlenített belső ellenőr	Bérleti díjak vizsgálata	Az ellenőrzés intézkedést igénylő megállapítást nem tett
20.	Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság	Függetlenített belső ellenőr	Idegenforgalmi adó nyilvántartások, bevallások ellenőrzése	Az ellenőrzés intézkedést igénylő megállapítást nem tett
21.	Magyar Államkincstár Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Igazgatóság	Magyar Államkincstár Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Igazgatóság	Záró utánkövetés helyszíni ellenőrzés ÉMOP-2.2.1-2008-0019, Fenntartásra vonatkozó kötelezettségek és vállalások vizsgálata	A horizontális és indikátor vállalások tekintetében támogatási szerződés módosítás benyújtása volt szükséges. Támogatási Szerződés 5. sz. módosítása 2018.09.28. napján került aláírásra.
22.	Nemzeti Fejlesztési Minisztérium Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Programok Irányító Hatósága	Nemzeti Fejlesztési Minisztérium Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Programok Irányító Hatósága	Záró helyszíni ellenőrzés KEHOP-4.1.0-15-2016-00019, A projekt megvalósulásának komplex záró ellenőrzése	Érdemi észrevételt nem tettek
23.	Széchenyi Programiroda Tanácsadó és Szolgáltató Nonprofit Kft. Kelet-Magyarországi Ellenőrzési Osztály	Széchenyi Programiroda Tanácsadó és Szolgáltató Nonprofit Kft. Kelet-Magyarországi Ellenőrzési Osztály	Helyszíni ellenőrzés SKHU/1601/1.1/038, A projekt megvalósulásának szabályszerűségi és pénzügyi ellenőrzése	Érdemi észrevételt nem tettek

24.	Széchenyi Programiroda Tanácsadó és Szolgáltató Nonprofit Kft. Kelet-Magyarországi Ellenőrzési Osztály	Széchenyi Programiroda Tanácsadó és Szolgáltató Nonprofit Kft. Kelet-Magyarországi Ellenőrzési Osztály	Helyszíni ellenőrzés SKHU/1601/1.1/03 5, A projekt megvalósulásának szabályszerűségi és pénzügyi ellenőrzése	Érdemi észrevételt nem tettek
-----	--	--	--	-------------------------------

16. Éves munka legfontosabb összefoglalása

Személyi állománnyal kapcsolatos feladatok:

- A szakmai munka személyi feltételei 2018. év első felében alapvetően biztosítottak voltak. A második félévben a létszámstop és az ezzel járó közfoglalkoztatási program kezdetének halogatása, majd a program visszavonása gondot okozott. Így az idegenforgalmi szezonunk nem hozta az elvárt eredményt, néhány tevékenységet vállalkozókhöz szerveztünk ki, de egyeseket el kellett halasztani.

Oltalom alatt álló természeti értékek és területekkel kapcsolatos tervezési, igazgatási, adatok gyűjtésére és szolgáltatására irányuló tevékenység:

- A védetté nyilvánítás folyamataival, a védett és Natura 2000 területek fenntartásával kapcsolatos ügyintézés, a hatósági döntés-előkészítéssel, adatszolgáltatásokkal, a kezelési és fenntartási tervekkel, a körzeti erdőtervezéssel, terület- és településrendezési tervezéssel kapcsolatos feladatainkat hatékonyan, határidőben elláttuk.
- Elkészült 2 földtani alapszervény/földtani képződmény kezelési tervének megalapozó dokumentációja és kezelési terve. Tárgyévben lefolytattuk a társadalmi és hatósági egyeztetéseket, majd ezt követően összeállítottuk és felterjesztettük a védetté nyilvánításhoz szükséges dokumentációt az AM felé.
- Elvégeztük a Natura 2000 SDF adatbázisok frissítését, szokásos éves felülvizsgálatát.
- Tárgyévben új barlang feltárására nem került sor, országos szinten is jelentős feltárások történtek már ismert barlangokban (Baradla- és Musztáng-barlang).
- A védelemre tervezett mesterséges üregek: 2018-ban tovább folytattuk a védelemre tervezett mesterséges üregek denevérvédelmi szempontú felmérését, az itt élő állományok, valamint a mádi Bomboly-bányánál elvégzett denevérbarát lezárás hatásainak monitorozását. Téli állományfelmérést végeztünk a telkibányai Mária-, valamint Teréz-táróban.

Birtokügyi feladatok, területvásárlás, kisajátítás, kártalanítás:

- A 2016. évben rendelkezésünkre bocsátott 35.100.000.-Ft támogatásból ügyvédi letéti számlára helyezett összeget földvásárlásokra fordítottuk, illetve kisajátítási határozatok bírósági felülvizsgálatára irányuló eljárásokban, kisajátítási eljárásokban, valamint "jogosulti" kártalanításban használtuk.
- A 2018. évben lefolytatott kisajátítási eljárások eredményeként az Aggteleki Tájegységben 4 darab ingatlan 1/1 tulajdoni hányadát szereztük meg a Magyar Állam részére.
- Igazgatóságunk a 2017. évben 50.000.000.-Ft támogatásban részesült. A támogatásból a postaköltségen felüli összeget ügyvédi letéti számlára helyeztük, amelyet 2018-ban további földvásárlásra és kisajátítási eljárásra fordítottunk.
- A 2018. évben 10.000.000.-Ft támogatást bocsátottak rendelkezésünkre. A támogatásból a postaköltségen felüli összeget ügyvédi letéti számlára helyeztük, amelyet 2019-ben további földvásárlásra és kisajátítási eljárásra fordítottunk.

Haszonbérletek:

- Igazgatóságunk a 2018. évben nem hirdetett meg haszonbérleti pályázatokat, illetve pályáztatás nélkül sem került sor haszonbérbe adásra. Haszonbérleti szerződést nem mondtunk fel. Három haszonbérleti szerződés esetében került sor a meghosszabbításra.

Világörökség gondnokság:

- A Miniszterelnökség 2018. április 05-én kelt, IKF/192/58 (2018) iktatási számú levelében, örömmel tájékoztatta az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóságot, hogy a 2018. évi világörökségi gondnoksági feladatainak ellátására 9.450.000,- Ft támogatásban részesül. Ezt a támogatást a mai napig nem kapta meg Igazgatóságunk, de még a támogatási szerződés sem került aláírásra. A szerződés megkötéséhez szükséges igénydokumentációt 2018. november 12-én kapta meg az ANPI elektronikusan, melyet a levél tartalmának megfelelően összeállítva, 2018. december 07-én megküldtük a Miniszterelnökség részére, előzetes jogi- és pénzügyi jóváhagyásra. Erre, azóta sem kaptunk semmilyen visszajelzést, választ. Az ANPI az előzetes tervezésnek megfelelően teljesítette a 2018. évi támogatás terhére tervezetten, a világörökségi gondnoksági feladatok ellátása körében, 6 fő részfoglalkoztatását. Több a Világörökségi helyszínt, valamint annak kiemelkedő egyetemes értékeit érintő pályázati beruházások megvalósítását indítottuk meg a tárgyévben.

Magas Természeti értékű Területek:

- A Vidékfejlesztési Program keretében az MTÉT előírás csoportokat is tartalmazó AKG felhívás alapján a gazdálkodók 2015. év végén és 2016. év végén pályázhattak, amely alapján 2016. január 1. és 2020. december 31. közötti időszakra, illetve a 2017. január 1. és 2021. december 31. közötti időszakra vonatkozóan vállaltak kezelési kötelezettséget. A

gazdák a Bodrogeköz MTÉT és Észak-Cserehát MTÉT esetében is „MTÉT gyep hegy-és dombvidéki madárvédelmi előírásokkal” és az „MTÉT szántó hegy-és dombvidéki madárvédelmi előírásokkal” c. csomagokhoz csatlakoztak.

- Az AM-mel, a Magyar Államkincstárral (MVH), a falugazdászokkal és a gazdálkodókkal az év során folyamatos együttműködés tartottunk fenn.
- Az előző évekhez hasonlóan 2018-ban is helyszíni ellenőrzéseket végeztünk a Kormányhivatal (MÁK-MVH) helyszíni ellenőreivel, szakértőként – a megszokott módon, együttműködési megállapodás keretében - AKG-MTÉT, Natura 2000 és JFGK (Jogszámban Foglalt Gazdálkodási Követelmények) célprogramok esetében.
- 20 AKG – MTÉT ellenőrzésen, továbbá Natura 2000 és /vagy JFGK ellenőrzéseken összesen 82 esetben működöttünk közre.

Kutatás, monitorozás, természetvédelmi információs rendszer és adatbázis:

- A kártalanítási keretből számos kutatási és monitorozási tevékenységre kötöttünk szerződést, a feladatok elszámolásának határideje 2019. május, így jelenleg csak részjelentések állnak rendelkezésünkre.
Folytattuk a mohaközösségek és mohafajok, a védett növényfajok felmérését, valamint genetikai vizsgálatukat, a növénytársulások és erdőrezervátum felmérést, élőhelytérképezéseket, a közösségi jelentőségű élőhelyek felmérését, szitakötők, egyenesszárnyúak és puhatestűek felmérését, denevérközösségek felmérését, emlősfajok közül a nagyragadozók felmérését, ex lege védett barlangok, források, földvárak és kunhalmok felmérését, egyedi tájértékek kataszterezését, kételtűek (göte) és hullók (keresztes vipera) felmérését, kisméltós monitorozást bagolyköpet elemzéssel, illetve számos közösségi jelentőségű faj és élőhely felmérését.

Természetvédelmi Információs Rendszer (TIR), saját biotikai adatbázis (BIOTIKA):

- TIR adatrögzítés (NBmR)
- Térinformatikai háttéradatok karbantartása (KÜVET, NP-TK-TT, Natura 2000, ex lege, Ramsari területek, Natura 2000 fenntartási tervek térképei)
- Tömeges adatexportok, adatelemzések AM, NFA megkeresésre
- Az Igazgatóság által vezetett biotikai adatbázis fejlesztése, karbantartás, adatbevitel. 2018 során 44 784 biotikai adat került rögzítésre, a rögzített adatok száma 2018. márciusára 840 259 adat.
- Birtokügyi nyilvántartások TIR adatbázisba való feltöltése.

Természetvédelmi kezelési tevékenység:

- Valamennyi élőhelyünkre igen kedvezőtlen hatást gyakoroltak a 2018. év folyamán többször visszatérő és hosszán elhúzódó aszályos időszakok.

- Az élőhelyek fenntartása, kezelése, az élőhely rehabilitáció tárgyi és személyi feltételeiben – elsősorban az Aggteleki tájegységben – a KEOP keretében beszerzett gépek üzembe helyezése valamint a 2018. júniuság működő közmunkaprogram (támogatott eszközbeszerzés, foglalkoztatás) miatt határozott javulás következett be az elmúlt években.
- A KEHOP pályázatok (ATO, ZTO) keretében tervezett fejlesztések jelentős és hosszútávra kiható pozitív változást jelentenek a természetvédelmi kezelés feltételrendszerében, azonban a pénzügyi forráshiány továbbra is gondot jelent. A kezelt és fenntartandó területek növekedése mellett a feladatokkal és a költségekkel arányos, megfelelő mértékű működési támogatás biztosítása feltétlenül szükséges, ennek hiánya veszélyezteti a megnövekedett feladatok megfelelő ellátását. A 2018. évre tervezett területkezelési feladatok túlnyomó részét elvégeztük, egyes feladatok elmaradása kapacitáshiányra, forráshiányra és az időjárásra vezethető vissza.
- A gyepterületeken végzett kezelési tevékenységek eredményessége mindkét tájegységben jónak mondható, a kezelt gyepek természeti állapotában a kezelések hatására pozitív változások tapasztalhatók.
- Szántóterületeinken a tervezett munkákat elvégeztük, a betakarítás eredményei a csapadéokban szegényebb évnek köszönhetően elfogadhatónak mondhatók.
- A gyepeken, legelőkön végzett munkákat kisebb időbeni csúszásokkal el tudtuk végezni és átlagos mennyiségű szálas takarmányt sikerült betakarítani illetve betárolni. Továbbra is gondot okoz, hogy a „Hucul-projektben” tervezett építési beruházások (szénatároló, szemes terménytároló, trágyatároló, esőbeállók, gépszín, téli szállás stb.) jelentős csúszásban vannak, illetve a kivitelezői díjak az elmúlt két évben háromszorosára emelkedtek. Ennek következtében jelentős forráshiánnyal rendelkezünk.
- Az inváziós növényfajok elterjedésének és a kezelés eredményességének felmérését, a kezelés tervezését elvégeztük (Solidago – Aggteleki Tájegység: 1685,7 ha-on, az NP teljes területén Reynoutria, Asclepias.) A tervezett kezeléseket végrehajtottuk.
- Erdeink természetvédelmi célú kezelését tekintve mindkét tájegységben évről-évre a legnagyobb gondot a rendelkezésre álló vállalkozások (fakitermelők, -szállítók stb.) alacsony száma és alacsony termelési volumene jelenti. A nehézségek ellenére az éves tervünket nagy részben teljesíteni tudtuk és a szociális tűzifa-programban a vállalt (ebben az évben csökkenő mértékű) kötelezettségeinket is teljesítettük.
- A nagyobb felkészültséget igénylő fakitermelések végrehajtására a vállalkozókkal árajánlatkérést követően szerződünk.
- Az egyéb részletek területén tervezett, zömmel inváziós fajokat érintő fakivágások, egyéb termelések alapvetően karvastagságú, vagy az alatti egyedeket érintenek. Ehhez a munkavégzéshez ritkán szerződöttünk fő profiljában fakitermelő vállalkozókat, ehelyett lakossági gyűjtés keretében termeltetjük ki az egyedeket.

- A nagy létszámú gyűjtőcsapatok számunkra igen kedvező kezelési tevékenységet végeznek el, emellett fontos társadalmi hozadéka, hogy a mélyszegénységben élők saját kezük munkája gyümölcsként olcsón jutnak tűzifához.
- Fakitermelési tevékenységünk természetvédelmi célját, jellegét jól mutatja, hogy az erdőtervezett és egyéb területekről kitermelt fatömeg az idegenhonos fafajok visszaszorítása, illetve faállománycseréje, valamint az elegyes, többkorú, változatos állományszerkezetű erdők kialakítása során keletkezett. A fásításból történő fakitermelés keretében a szukcessziós folyamat által veszélyeztetett gyepek megőrzésére, helyreállítására irányult.
- Az EUTR rendszernek – faanyag-kereskedelmi láncnak - megfelelő nyilvántartási, értékesítési szabályozást és gyakorlatot alakítottunk ki. A területkezelési osztályok 2018-ban is az ebben megfogalmazottaknak megfelelően, eredményesen látták el ez irányú feladataikat.

Összességében elmondható, hogy az élőhelyvédelmi, természetvédelmi vagyonkezelési tevékenységünk eredményes volt, a fajok/élőhelyek helyzete, állapota 2018. évben tovább javult, azonban a nagyobb léptékű és tartós eredmények eléréséhez a kezelési infrastruktúra fejlesztése szükséges. A KEHOP keretében tervezett projektek kialakításánál ezért a természetvédelmi vagyonkezelés eszközszerének fejlesztésére az inváziós növények elleni védekezésre kiemelt hangsúlyt helyeztünk. A pályázatainkban a beszerzések lassan és körülményesen, de elindultak.

Génmegőrzés:

- A hagyományos gyümölcsfajták megőrzése érdekében 2018. évben csak részben tudtuk elvégezni a szükséges kezeléseket a külterjes gyümölcsösökben.
- A hucul ménesben a korábbi években megkezdett tudatos, minőségcentrikus ménesgazdálkodást folytattuk 2018. évben is. A lóállomány által hordozott génállomány változatossága és a ménes kor szerinti összetétele a tudatos szelekció és beszerzések folytán tovább javult.

Vadászat, vadgazdálkodás:

- A 2017-2018. évi vadgazdálkodási tervet teljesítettük.
- A 651700 és a 658901 vadászterületek 2018-2019 évi vadállomány becslés és vadgazdálkodási terveit elkészítettük.
- A 654502 vadászterület bérlőivel való kapcsolattartás folyamatos volt, a vadászati szerződések elkészítése, új vadászati év bérleti díjának kiszámlázása megtörtént.
- A 658100 vadászterület bérlőivel való kapcsolattartás folyamatos volt, a vadászati szerződések elkészítése, új vadászati év bérleti díjának kiszámlázása megtörtént.
- Részt vettünk a hirdetményezett földtulajdonosi közgyűléseken.

Tájvédelmi feladatok:

- Az egyedi tájértékek feltöltése a TIR-be, a terület- és településrendezési tervek véleményezése, készítéshez kapcsolódó adatszolgáltatások terv szerint megtörténtek.

Projektekkel kapcsolatos tevékenység:

- 2018-ban a Pályázatkezelési Csoport koordinálásával és a szakmai állomány aktív közreműködésével dolgoztunk a 10 db futó projekt megvalósításán, a projekteken 2018-ban 23 db beszerzési eljárást és 7 db közbeszerzési eljárást bonyolítottunk le eredményesen. A projektek legfontosabb adatait a beszámoló 7. pontja és az ehhez kapcsolódó I. számú melléklet mutatja be.
- A projektek nyilvántartási, ügyviteli feladatai szervezeten folytak, a futó, továbbá a lezárt, de fenntartandó pályázatokkal kapcsolatos jelentések, beszámolók, pénzügyi elszámolások határidőben és megfelelő tartalommal benyújtásra kerültek, az ellenőrzések hiányosságát nem állapították meg.
- A projektek haladnak, azonban nehézségeink is vannak, melyek hátráltatják a projektek előrehaladását, ezek összefoglalva a következők:
 - Közbeszerzések szabályos előkészítésének jelentős időigénye (megfelelő indikatív ajánlatok bekérése, specifikációk pontosítása, az összes projekt tekintetében értelmezendő összeszámitási vizsgálatok elvégzése), melyek jelentős adminisztratív terhet jelentenek, és késleltetik a közbeszerzések megindítását.
 - Kivitelezési munkák költségeinek jelentős emelkedése: A pályázatok 2016. évi benyújtásakor előzetes tervezői költségkalkulációk alapján kerültek betervezésre az építési beruházások költségei, majd a támogatási szerződések megkötése után szerződünk a tervezési feladatokra, melyek eredményeként 2017-ben, 2018-ban elkészülő engedélyezési tervdokumentációk, és annak alapján megállapított tervezői költségbecslések jelentős, átlagosan 30%-os költségnövekedést mutatnak a betervezett költségekhez képest. Az elmúlt 1-1,5 éves időszakban az általános építőipari költségek (úgy mint rezsióradíj és anyagköltségek) folyamatosan nagymértékben emelkedtek, ennek mértékét több évre előre jelezni nem tudjuk, a felmerült plusz költségek ennek tudhatók be. Így több esetben a kapcsolódó közbeszerzési eljárások megindításához a szükséges pénzügyi fedezet nem áll rendelkezésre, melyet projektenként egyedileg, a különböző lehetőségek figyelembe vételével kezelni kell.
 - Építési beruházással érintett ingatlanok jogviszonyainak rendezéséhez szükséges jelentős időigény (más célú hasznosítási engedély, településrendezési terv módosítása)

Természetvédelmi Őrszolgálat:

- 2018-ban kisebb-nagyobb lemaradásokkal, de sikerült az aktuális jogszabályi változások követése, elsajátítása.
- Biotikai adatok gyűjtése a Natura 2000 területekről különös tekintettel az erdőtervezéssel érintett területekre a célkitűzéseknek megfelelően megtörtént.

- Az Őrszolgálat a hatósági ügyek tekintetében kiemelkedő eredménnyel látta el a feladatát.
- A lehetőségekhez mérten fokozott terepi jelenlétet tartottunk fenn az illegális tevékenységek visszaszorítása érdekében. A készenléti szolgálat működtetésével a folyamatos rendelkezésre állás biztosította hatékony fellépés miatt az őrzés hatékonysága magas szintű. Erre utal az is hogy az illegális cselekmények miatt indított hatósági eljárások száma évről évre csökkent, 2018 évben az előző évhez hasonló alacsony szinten maradt. A rendőrségi együttműködés 2018 évben is, a korábbiakhoz hasonlóan jól működik, 30 közös szolgálat ellátásra került sor, amely 50 %-al több, mint a megelőző évben.
- Haszonbérleti szerződések protokoll szerinti éves területi ellenőrzésének megvalósítása a célkitűzésnek, tervnek megfelelően megtörtént.
- Az őrszolgálati belső tervező-ellenőrző rendszer fenntartása a korábbi gyakorlatnak megfelelően működött.
- A képzések, oktatások terén minden tervezett feladatot sikerült végrehajtani. (Őri értekezletek, lögyakorlat). A jogszabály által előírt képzések, vizsgák teljesítése megtörtént.
- A 2018 év során a Természetvédelmi Őrszolgálat mintegy 37.723 biotikai adatot gyűjtött az ANPI működési területén, amellyel nagyban hozzájárult a különböző természetvédelmi kezelői, illetve hatósági döntések megalapozásához.
- 2018 évben továbbra is az egyik fő feladat volt a Magyar Állam tulajdonában lévő, az ANPI által haszonbérbe adott területek ütemezett ellenőrzése. Az ellenőrzések során feltárt hiányosságokat jegyzőkönyvben rögzítettük, az azokkal kapcsolatos tevékenység folyamatos.
- A tervezés és az ellenőrző rendszerek a tervezettnél megfelelően működnek. (Munkaterv, technikai és terepi ellenőrzések). A terepi vezetői ellenőrzés intenzitása alacsonyabb a szükségesnél, az adminisztrációs feladatok miatt.
- A bemutatóhely látogató forgalma az előző évhez képest 9 %-al nőtt. 2926 fő látogatta meg a Bodrogszugi vízitúra bemutató helyet.
- Az Őrszolgálat tevékenységének munkaidő keretben történő ellátásával mindkét tájegységben zökkenőmentes volt a hivatali időn kívüli események kezelése. Ugyanakkor a túlmunka átalány miatti munkaidő kiesés, illetve a létszámhiány miatt kevesebb idő jut tervezett feladatok ellátására.
- A felszerelés, technikai eszköz ellátottság nem teljes, de a futó KEHOP projektből ez belátható időn belül megoldódni látszik 2019 évben.
- A gépjármű ellátottság a megnövekedett feladatokhoz elégtelen és egyes elhasználódott eszközök is cserére szorulnak, ezért fejlesztés szükséges, ami a KEHOP keretében benyújtott pályázatból valósul meg.

- A 2018. évben az Osztály munkatársai által végzett tevékenységek 6.422.600 Ft közvetlen bevételt eredményeztek. (1.832.600 Ft Bodrogzugi vízitúra, illetve MÁK szakértői tevékenység 4.590.000 Ft)
- 2018. év során az ANPI Természetvédelmi Őrszolgálat összességében megfelelően ellátta feladatát, az évi célkitűzések - a polgári természetőr szolgálat újjászervezésének, illetve a Bodrogzug üzemeltetésével kapcsolatos egyes feladatok, valamint a Csurgói erdészház helyreállításának kivételével - megvalósultak.
- 2018 évi célkitűzésekből a Polgári Természetőr szolgálat újjászervezése nem valósult meg, kapacitáshiány miatt. Ez némileg ellensúlyozza, hogy mindkét tájegységben jelentős lakossági támogatást kap az őrszolgálat lakossági közérdekű bejelentések formájában. 2018 évben 320 lakossági bejelentést kapott az őrszolgálat.
- A Bodrogzug fenntartási feladatainak őrszolgálat által ellátott tevékenységének a személyi és tárgyi feltételek hiánya okozott nehézséget. A feladat évközben átkerült a Zempléni Területkezelési Osztályhoz.

A Természetvédelmi Őrszolgálat munkavégzése során tapasztal egyéb problémák:

- Az ANP területén -beleértve a saját kezelésben lévő területeket is- komoly probléma az egyre erőteljesebb beerdősödés. A spontán beerdősülés egyre nagyobb élőhelyeket változtat meg végérvényesen. Azokon a területeken, terület részekén, ahol géppel nem, vagy nehezen lehet kezelési feladatokat végezni, szembetűnő a probléma. (pl. töbrös felszínek) - Ez a jelenség egy idő után már nem, vagy csak komoly erőfeszítések árán visszafordítható. Számos védett, vagy fokozottan védett faj, vagy védendő növénytársulás élőhelye számolódik fel. Az ANP területe ebből a szempontból egyre rosszabb állapotba kerül. Időszerűvé vált a tervszerű beavatkozás megkezdése.
- Bodrogzug területén lévő vizes élőhelyek (holtágak) megóvása rendszeres, és tervezett beavatkozás nélkül nem megoldható. A különböző körülmények miatt erősen jelenlévő eutrofizáció, feltöltődés stb. komolyan veszélyezteti az élőhelyeket. Ezek a folyamatok elsődlegesen nem a vízitúrázás szempontjából jelentenek gondot, hanem a védett terület és az azon megtalálható természetes élővilág esetében. Itt nagy előrelépést jelenthet a 2019 év I. negyedévében beszerzésre kerülő speciális úszó munkagép.
- Elsősorban a Zempléni Tájegységben probléma a tájékoztató táblák állapota. Gyakorlatilag alig van elfogadható állapotú tájékoztató és információs tábla már a területen. Egy részük még BNP jelzéssel van kint. Az ANP területén is található olyan tábla, amin pl. a rég nem működő igazgatósági telefon, e-mail van feltüntetve. Itt említendő pl. az ANP Mercedes busza is a reklám felületén évek óta elavult információkkal. Az egész tájékoztató rendszer felülvizsgálatra, és aktualizálásra szorul.

Költségvetés és vagyon:

- AZ ANPI által kezelt állami vagyon nettó és bruttó értékben is nőtt az előző évhez képest. Ennek oka, hogy a KEHOP pályázatok megvalósítását megkezdtek, a pályázati források felhasználásával a következő évben is növekedés várható. A vagyon állagának

megőrzésére, karbantartásokra jelentős összeget fordítunk, lehetőség szerint saját üzemeltetési részlegünkkel végeztettük el a munkákat, a közfoglalkoztatás megszüntetésével ezt a tevékenységünket jelentősen át kell szervezni. Az elvégzett munkák részletezését a III. sz. melléklet tartalmazza. Nagyobb felújításokra, az előregedett eszközállomány, különösen a gépjárműpark cseréjére azonban saját erőből továbbra sem tudunk számottevő összeget fordítani.

- Az előző évhez képest likviditási helyzetünk, pénzügyi stabilitásunk az előző évi szinten maradt. A nagyobb bevételeket hozó ágazataink közül a turizmus bevétele valamelyest nőtt, az erdőgazdálkodásé pedig csökkent. A stabilitásunk megőrzése érdekében kiadásainkat szigorú kontroll alatt kellett tartanunk.
- Gondot jelentett novembertől az extrém időjárás (nedves, szinte járhatatlan erdei talajviszonyok, árvizek), amely miatt az ezen időszakra tervezett természetvédelmi erdőgazdálkodási feladatainknak csak töredékét sikerült elvégezni, így mintegy 30 millió Ft tervezett bevételünk esett ki.
- Az állami vagyon fenntartásához és üzemeltetéséhez szükséges munkaerőt jelentős részben a közfoglalkoztatási programban való részvételünk útján sikerült biztosítanunk. A létszámstop miatt váratlanul július elejétől a program kivezetésre került. A gondot a váratlanság (a kétszer átdolgoztatott program indulása előtt 4 nappal vált biztossá, hogy egyelőre, nem indulhat) és a bizonytalanság (több havi hitegetés, hogy majd ekkor, akkor indul) okozott. A fentiek jelentős bevétel kiesést és kiadási többletet okoztak, amelyet a Minisztériumtól kapott 28 446eFt támogatás csak részben kompenzált.

Bemutató, oktatás, társadalmi kapcsolatok:

- Összességében elmondható, hogy folyamatos és egyben alapvető célkitűzés a szolgáltatásaink szélesebb körben való megismertetése, ezzel párhuzamosan az azokat igénybe vevő látogatók számának növelése. A szolgáltatásaink számának növelésével szeretnénk több napra is vonzóvá tenni, bemutatni, megismertetni a látogatókkal természeti, kulturális értékeinket, a szolgáltatások színvonalának növelésével pedig az egyre magasabb igényeket támasztó látogatók kiszolgálása a cél.
- A szolgáltatások színvonalának növelésére sajnos 2018-ban nem volt lehetőség, a kialakult helyzet (létszámstop, közmunka program eltörlése) miatt elsősorban osztályon belüli átcsoportosításokkal tudtuk ideiglenesen, számos korlátozással a feladatainkat ellátni. Számos ökoturisztikai program maradt el – vagy meghirdetésre sem került a tervezettek közül – humán erőforrás hiányában (pl. ökotúrák, illetve a népszerű mikulástúra a Baradla-barlangban). 2 kisebb, azonban annál látványosabb barlang bezárásra került (Rákóczi-, Vass Imre-barlang). Az egyik új fogadóépületünk – Művészetek Magtára – gazdasági és humán erőforrás hiányában szintén bezárásra került. Az év első felében korlátozottan, a második felében pedig szinte egyáltalán nem tudtuk üzemeltetni a különböző speciális barlangi kalandtúránkat. A barlangi napi túrák esetében pedig szintén rendszeresen előfordult, hogy humán erőforrás hiányában nem

tudtunk annyi túrát indítani, mint amennyire igény mutatkozott volna, sok vendég barlanglátogatás nélkül távozott.

- Célul tűztük ki fentiek szerint 2018. évben a barlangok látogatottságának is a növelését, barlangjaink további népszerűsítését. Ennek érdekében az év folyamán három nagyobb (barlangturisztikai hónap, tematikus barlangi hónapok) és több kisebb, év közbeni akcióval próbáltuk a látogatók érdeklődését felkelteni. Az év eleji barlangturisztikai hónap 2018-ban sem volt sajnos sikeres, a látogatószám nem növekedett. A két tematikus hónap közül a Baradla-hónapja sikeresnek mondható, évről-évre egyre nagyobb a népszerűsége. A másik, év elején tervezett és meghirdetett tematikus hónapunk („Augusztus a Rákóczi- és a Vass Imre-barlang hónapja”) a barlangbezárások miatt elmaradt.
- A barlangok üzemeltetésével kapcsolatos karbantartások (izzócserék, járófelület tisztán tartása stb.) folyamatosak, legnagyobb részben szezonon kívül kerülnek elvégzésre, 2018-ban zökkenőmentesen zajlott.
- A környezeti nevelési programok között 2018. évben népszerűek voltak a különböző nyílt napok - jeles napok rendezvényei, de népszerűek még az erdei iskolai és óvodai programok is valamint az előadásokat kísérő különböző terepi és tantermi foglalkozások. Továbbra is nagy érdeklődés kísérte a nyári táborokat és az évente meghirdetett rajz- és projekt pályázatainkat. Nagy sikerrel zárult a Fenntarthatósági Témahét, amelyet az EMMI hirdetett meg az oktatási intézmények között, az AM pedig szakmai segítséget ajánlott fel a területi szakemberek segítségével (a környezeti nevelési munkatársaink 3 helyszínen 245 főnek tartottak foglalkozást). A környezeti nevelési programokon résztvevők száma évenként egyre hektikusabb, mely leginkább az oktatási intézmények lehetőségeitől függ (pályázatok, támogatás, stb.)
- Az ökoturisztikai egység az Aggteleki Tájegységben a természeti és kultúrtörténeti értékek bemutatására irányuló túrákat szervez, koordinál és vezet. 2-3-4 órás túrák közül választhat az érdeklődő, az éves eseménynaptárból vagy a honlapon meghirdetett programok alapján. A programok előzetes bejelentkezéssel vehetők igénybe. A 2018. évben 20 db ökotúrát vezettünk és 13 db rendezvényt, programot szerveztünk. Az ökoturisztikai infrastruktúra éves kezelése, fenntartása folyik a tanösvényeken (8 tanösvény 45 km hosszúságban), túraútvonalakon, az ANP fogadótérsegeiben.
- Az évre tervezett legfontosabb, kiemelt turisztikai rendezvény a X. Jósvafői Hucul Lovasnapok és VII. Nemzetközi Patkolókovács Verseny a létszámstop miatt kialakult helyzet miatt sajnos elmaradt. Egyéb fontosabb rendezvényeink között kiemelkedő volt az Óévbúcsúztató koncert, az ANPI Közönségnap, a FAFF Teljesítménytúra valamint az Európai Nemzeti Parkok Napja alkalmából a Bükk Nemzeti Park Igazgatósággal közösen szervezett XX. Aggtelek - Bükk kerékpártúra. A programokkal kapcsolatos marketingtevékenységekre kiemelt hangsúlyt fektettünk.
- 2018-ban az anp.hu turisztikai honlapon 133 db új cikket jelentettünk meg, illetve online elérhető volt az éves események rendszeresen frissített listája.

- Az évben 41 db rádiós interjú, televíziós felvétel, imázs videó; az internetes médiában 317 db online cikk, a nyomtatott sajtóban pedig 9 db turisztikai cikk, fizetett hirdetés jelent meg.
- A magyar nyelvű havi hírlevelünket több mint 1700 feliratkozott címzett kapja meg.
- Az ANP Facebook oldalán heti több alkalommal jelenik meg új hír, létrejött az angol nyelvű FB oldal, illetve periodikus angol nyelvű blog is készült.
- Magyar Turizmus Zrt. átalakulása után a Magyar Turisztikai Ügynökség által delegált feladatként a Tourinform iroda a NETA (Nemzeti Turisztikai Adatbázis) online felületére hozzávetőlegesen 400 adatlapot turisztikai objektumot, eseményt rögzített, illetve aktualizált.
- A hét minden napján nyitva tartó Tourinform iroda napi működtetésében gondot okozott a közfoglalkoztatási program megszűnése. Az 1 fő kolléga mellett alkalmoszerű helyettesítéssel valósult meg a folyamatos nyitva tartás a II. félévben.
- A külföldi kapcsolatokban több mint 200 személyes kimenő levél, hírlevél eredményeként új partnerekkel vettük fel a kapcsolatot, melynek eredményeként angol nyelvű cikkek jelentek meg, angol nyelvű kiadványainkat tettük publikussá.
- 8 alkalommal országos és regionális kiállításon, rendezvényen önálló standdal, 1 díjkiosztó gálán, valamint 9 konferencián vettünk részt.
- Az év során 28 alkalommal iskolai és civil rendezvényeket kedvezményes barlangtúra belépőkkel és ajándéktárgyakkal támogattuk.

17. Fontosabb célkitűzések a következő évre

Személyi állomány, közfoglalkoztatás:

- A foglalkoztatás terén fontos célkitűzés, hogy az állandó feladataink mellett a folyamatban lévő projektek munkaerő szükségletét is biztosítsuk, az Igazgatóság engedélyezett létszáma 145 fő. A feladatainkat ezzel a létszámmal kell megoldanunk, mivel a közfoglalkoztatási programban a foglalkoztatási lehetőség számunkra megszűnt. Fontos feladat lesz a létszámstop feloldása után az üres álláshelyek feltöltése, valamint a Kit. szerinti bérfeljesztés végrehajtása és a személyi állományhoz kapcsolódó nyilvántartások (ÁNYRK, WIN TISZT, KIRA) előírás szerinti vezetése.

Védett és Natura 2000 területek fenntartásával kapcsolatos tervezések, kutatás, monitorozás, tájvédelem terén főbb célkitűzéseink:

- Natura 2000 fenntartási tervek elkészítése az aktuálisan kijelölt területekre.
- Természetvédelmi területkezelés éves tervezése, végrehajtásának figyelemmel kísérése és értékelése.

- Földtani alapszelvények kezelési tervének elkészítése, védetté nyilvánítási eljárás lefolytatása.
- Az Aggteleki Nemzeti Park védőövezetének kijelölése, összehangolása a Világörökségi helyszín védőövezetével, kihirdetésének előkészítése.
- Barlangok felszín alatti kiterjedésének meghatározása program folytatása.
- TIR adatrögzítés és karbantartás, újabb biotikai adatok gyűjtése a Natura 2000 területekről, adathiányos jelölő fajokról.
- Adatgyűjtés védett és fokozottan védett fajokról, védett természeti területekről, adathiányos területekről és fajokról. Nem védett területeken történő alapállapot-felmérések, hatósági ügyekhez szükséges szakmai véleményekhez kapcsolódó adatgyűjtés, a hatékony hatósági döntés-előkészítés fenntartása.
- Biotikai adatfelvétel az adathiányos állapotok megszüntetése érdekében, erdőtervezéssel kapcsolatos adatfelvételre kiterjesztés.
- NBmR és Natura 2000 monitorozás, a kutatások koordinálása.
- Bódva-völgyi Madárvonulás-kutató és Természetvédelmi Tábor működtetése, kapcsolódó CES monitorozás lebonyolítása.
- Egyedi tájértékek felmérése a minisztériummal egyeztetésre kerülő területeken.
- A folyamatban lévő pályázatok (KEHOP, Interreg) megvalósításával kapcsolatos szakmai feladatok ellátása, további pályázatok szakmai előkészítése.
- Inváziós növényfajok kezelésének tervezése és végrehajtása.
- A természetvédelmi kezelési tevékenység tervezése, az eredmények nyomon követése, speciális fajvédelmi, élőhelyvédelmi kezelések tervezése és végrehajtása, különös tekintettel az inváziós növényfajok visszaszorítására.
- Speciális fajvédelmi tervek: 500.000.- Ft elkülönítése a fecskevédelemben való aktív részvétel érdekében.

Birtokügyi feladatok, területvásárlás, kisajátítás, kártalanítás:

- Igazgatóságunk folytatja a minisztérium által biztosított 2017. évi 50.000.000 Ft-os, a 2018. évi 10.000.000 Ft-os, valamint a 2019. évi 10.000.000 Ft-os támogatásból a védett természeti területek védettségi szintjének helyreállításáról szóló törvény hatálya alá tartozó ingatlanok állami tulajdonba vételét, valamint a kártalanításra jogosultak kártalanítását.
- Reményeink szerint a 2019. évben a területvásárlások súlypontja áthelyeződik a Zempléni Tájegység területére. A Tájegységben a rendelkezésünkre álló keretből további területek megvásárlására, illetve kisajátítására nyílik lehetőség. Az ingatlanok kijelölése folyamatban van.

- A birtokügyi feladatok hatékony ellátása érdekében informatikai fejlesztés megvalósítását tervezzük, amelynek célja egy összetett adatbázis létrehozása és működtetése a természetmegőrzési és területkezelési osztályok bevonásával.

Haszonbérletek:

- A korábbi évek során felmondott és megszűnt szerződések tárgyát képező birtoktestek újbóli megpályáztatásával, valamint további birtoktestek kijelölésével kb. 700 ha területet kívánunk bérbe adni a 2019. év folyamán.

Természetvédelmi kezelési tevékenységünkkel, a területkezelési osztályok működésével kapcsolatos célkitűzések:

- Az ANPI természetvédelmi éves kezelési tervének végrehajtásához szükséges engedélyk beszerzése (kaszási és legeltetési engedély, terület-helyreállítási engedély, fásításból történő fakitermelési engedély, erdőtörvény hatálya alá nem tartozó területek fakivágási engedélye, erdőtervezett erdőkben történő fakitermelés engedélye stb.) valamint a tervezett élőhelyek fenntartásával, helyreállításával kapcsolatos kezelési tevékenységek elvégzése.
- A fajokat érintő kedvezőtlen ökológiai állapot változások figyelemmel kísérése, a kedvezőtlen folyamatok megállítása és visszafordítása érdekében szükséges intézkedések megtétele, különös tekintettel az inváziós fajok terjeszkedésének megállítására, visszaszorítására.
- Az erdők természetvédelmi kezelésével kapcsolatos feladatok terv szerinti elvégzése.
- A szukcesszív folyamatokkal érintett gyepek és szántók felmérése, a kezelési terv szerinti céloknak és előírásoknak megfelelő kezelések elvégzése.
- A kitermelt faanyag kezelése (saját felhasználás, raktározás, értékesítés).
- A mezőgazdasági és erdei utak karbantartása, javítása.
- Az erdők védelmével kapcsolatos állami feladatokban történő részvétel a jogszabályi előírások szerint, továbbá a körzeti erdőtervezés, hatósági eljárásokban való aktív közreműködés.
- A területkezeléshez kapcsolódó KEHOP pályázatokkal kapcsolatos, 2019. évben aktuális feladatok elvégzése (terepi előkészítő tevékenység, közbeszerzések, beszerzések, vállalt kezelési feladatok stb.)
- Kezelt területekkel, őshonos állatállománnyal, gazdálkodással, támogatásokkal kapcsolatos nyilvántartási, adatszolgáltatási és adminisztrációs feladatok ellátása, gazdálkodási napló vezetése.
- MTÉT (Magas Természeti Értékű Területek) feladatainak koordinálása, ügyintézése.
- A Natura 2000, JFGK (Jogszabályokban Foglalt Gazdálkodási Követelmények) EMVA nem termelő beruházásokkal kapcsolatos feladatok ellátása.

- Hatósági és szakértői ellenőrzések koordinálása, a kaszálási jelentések elbírálása.
- Kisajátítási, földrendezési (osztatlan közös megszüntetése), elővásárlási joggal kapcsolatos ügyekben történő közreműködés.

Génmegőrzéssel kapcsolatos célkitűzések:

- A külterjes gyümölcsösökben a tervezett kezelések (kaszálás, ritkítás, metszés, fiatal egyedek ültetése stb.) vállalkozóval történő elvégzése.
- Az állattartás infrastruktúrájának fejlesztését célzó pályázat (KEHOP) megvalósításának tervezett ütemezés szerinti folytatása.
- Mének geneológiai vonalának bővítése, kancaállomány további fejlesztése.
- A lóágazat személyi állományánál a fluktuáció visszaszorítása, ennek érdekében lehetőség szerint szakképzett dolgozók alkalmazása.
- Ex-situ génmegőrzés kialakítása az ANPI-nál. (Mesterséges megtermékenyítő állomás, spermabank létrehozása.) Az ex-situ fenntartás legfontosabb előnye, hogy változatlan formában több tíz (vagy száz) évre is tárolni tudjuk a géneket. A tenyésztői munkát teljes mértékben függetleníteni lehet az élő ménektől. A kancacsaládok szerény létszámú egyedeinek felszaporítására, a különleges értéket képező kancacsaládok megmentésére szinte ez az egyedüli lehetőség.
- A hucul népszerűsítése, a versenyzés alapvető problémája a költségeken kívül, hogy saját lovas sport klub létrehozásának feltételei jelenleg nem adóttak, valamint a versenyekre, bemutatókra való eljutás megfelelő szállítóeszköz hiányában problémát okoz.

Vadászat, vadgazdálkodás célkitűzései:

- A **651700** számú vadászterület esetében:
 - az éves vadgazdálkodási terv elkészítése
 - 2018-2019 évi vadászati jelentését elkészítése
 - a vadászati berendezések engedélyeztetése
 - a vadállomány szabályozási tevékenység beindítása
 - a vadászati árjegyzék aktualizálása, a jelenlegi gazdasági helyzethez
 - az egyéni vadászatok értékesítése
 - szerződéskötés a bérvadászokkal
 - a társasvadászatok értékesítése
 - az ASP megelőzése
 - a vaddisznó állomány minimális szintre szorítása
 - együttműködés az állategészségügyi hatósággal
- A **658910** számú vadászterület:
 - az éves vadgazdálkodási terv elkészítése
 - 2018-2019 évi vadászati jelentését elkészítése
 - a vadászati berendezések engedélyeztetése

- a vadállomány szabályozási tevékenység beindítása
 - a vadászati árjegyzék aktualizálása, a jelenlegi gazdasági helyzethez
 - az egyéni vadászatok értékesítése
 - szerződés-kötés a bérvadászokkal
 - a társasvadászatok értékesítése
 - az ASP megelőzése
 - a vaddisznó állomány minimális szintre szorítása
 - együttműködés az állategészségügyi hatósággal
- A **654502** számú vadászterület:
 - A Földtulajdonosi Közösség közgyűlésének összehívása, elszámolás elkészítése
 - A földtulajdonosok kifizetése
 - A **658100** számú vadászterület:
 - A Földtulajdonosi Közösség közgyűlésének összehívása, elszámolás elkészítése
 - A földtulajdonosok kifizetése

Projektekkel és a pályázati tevékenység fejlesztésével kapcsolatos célkitűzések:

- 2019. évben továbbra is fő feladat a támogatási szerződéssel rendelkező projektek megvalósításának koordinálása, a támogatási szerződésekben és annak mellékleteiben rögzített kötelezettségek hiánytalan és határidőre történő teljesítése, a pénzügyi és szakmai feladatmegvalósítás összhangjának megteremtése; kapcsolattartás a projekt megvalósításban érintett partnerekkel, vállalkozásokkal, munkájuk felügyelete.
- Kiemelt feladat a futó projektekben betervezett beszerzések, közbeszerzések eredményes lebonyolítása.
- A projektekben felmerülő, szükséges módosítási igények, továbbá a rendszeres szakmai beszámolók, kifizetési kérelmek határidőben, megfelelően történő benyújtása, kapcsolattartás az Irányító Hatósággal.
- A Pályázatkezelési csoport pályázatokkal kapcsolatos fő ellátandó feladatai továbbra is:
 - az Igazgatóság számára releváns pályázati lehetőségek figyelése, erről az érintettek tájékoztatása, pályázatok intézményen belüli összhangjának megteremtése,
 - pályázatok szabályos és határidőre történő benyújtásának koordinálása, releváns esetekben kapcsolattartás az előkészítésben érintett intézményekkel, szolgáltatókkal
 - a nyertes projektek szabályos és határidőre történő megvalósításának és fenntartásának koordinációja, támogatása,
 - projektek teljes ügyvitel-szervezési feladatainak ellátása, projekt dossziék kezelése
 - benyújtott, futó, továbbá a lezárt, fenntartandó pályázatok nyilvántartása, fenntartási feladatok koordinálása, fenntartási jelentések benyújtásának irányítása.

A Természetvédelmi Őrszolgálat célkitűzései:

- Biotikai adatok gyűjtése a Natura 2000 területekről különös tekintettel az erdőtervezéssel érintett területekre.
- Fokozott terepi jelenlét, rendőrségi együttműködés fenntartása az illegális tevékenységek visszaszorítása érdekében.
- Haszonbérleti szerződések protokoll szerinti éves területi ellenőrzésének megvalósítása.
- Az őrszolgálati belső tervező-ellenőrző rendszer fenntartása.
- Jogszabály által előírt képzések, vizsgák teljesítése, egyéb képzés és oktatás, a jogszabályi változások figyelemmel kísérése, elsajátítása.
- Szabálysértési Nyilvántartási Rendszer használatának munkavégzés rendszerébe integrálása, képzés.
- Polgári Természetőr szolgálat újjászervezése.
- Az Őrszolgálati KEHOP sikeres végrehajtása
- MaNDA archiválási program további működtetése.

Költségvetéssel és vagyonnal kapcsolatos célkitűzések:

- A költségvetés vonatkozásában 2019. évben a legfontosabb cél fizetőképességünk megőrzése. Az első negyedévi történések ismerve ez korán sem lesz egyszerű, az erdőgazdálkodási gondok mellett ugyanis jelentős terhet ró ránk a MÁK korábbi időszakot ért, szerintünk méltánytalan és mélységesen jogszerűtlen ügyintézési, ellenőrzési gyakorlata, amely következtében 60+10 millió Ft-nyi bevételkiesést szenvedtünk el. Sajnos több év alatt nem sikerült elérnünk, hogy fellebbezésünk jogszerű elbírálása megtörténjen.

Vagyont érintő célkitűzések:

- A KEHOP és INTERREG pályázatok keretében tervezett beruházások megfelelő színvonalú és határidőben történő végrehajtása. A Téry Ödön program keretében elnyert támogatásból a beruházás előkészítése és megkezdése.
- A pénzügyi lehetőségek függvényében saját forrásból kisebb beruházások, felújítások megvalósítása, a meglévő vagyon megóvása, tervszerű karbantartása.
 - Jósvafő, ANPI igazgatósági épület gázkazánjainak cseréje és a meleg víz termelő rendszer átalakítása, kiegészítése
 - Szögliget, Szalamandra ház tematikus foglalkoztató és vár karbantartása, fa részek cseréje
 - Aggtelek, a barlang környékének és a turista útvonalak rendbetétele, biztonságosabbá tétele
 - játszóterek EU-konformmá tétele, szabadtéri edzőpálya kialakítása.

Bemutató, oktatás, társadalmi kapcsolatok célkitűzések:

- Legfontosabb cél az Igazgatóság területére érkező látogatók magas szakmai színvonalon való ellátása, igényeik kielégítése, megfelelő infrastrukturális háttér biztosítása a bemutatóhelyeinken, látogatóközpontjainkban, tanösvényeinken. Ennek érdekében új szolgáltatások bevezetését tervezzük 2019-ben, melynek kidolgozása folyamatban van (pl. komplex programcsomagok ajánlása). A cél, hogy az ide érkező turisták egyre több időt tudjanak nálunk tölteni, melynek következtében növekszik a vendégéjszakák száma illetve a szolgáltatások kihasználtsága.
- 2019-ben szeretnénk kialakítani és üzemeltetni egy külsős túravezetői rendszert, melynek segítségével várhatóan a kalandtúrával és felszíni túrákkal kapcsolatos beérkező igényeket – mind mennyiségben, mind minőségben – ki fogjuk tudni majd elégíteni. A tervezhetően indítható túrákkal a kötelező előre jelentkezés idejét várhatóan lerövidíthetjük, ezáltal a látogatók könnyebben tudják igénybe venni ezeket a szolgáltatásokat.
- Rákóczi- illetve a Vass Imre-barlang újrainvitása és üzemeltetése.
- Bemutatóhelyeink, valamint az ökoturisztikai tevékenységünk háttér infrastruktúrája a folyamatos tisztántartás, rendben tartás és karbantartás mellett is az állagromlásukból fakadóan felújításra, az eszközök pótlásra szorulnak. A szükséges munkákat, beszerzéseket pénzügyi lehetőségeinktől függően 2019-ben is igyekszünk megvalósítani.

Közönségkapcsolat és marketing terén főbb célkitűzéseink:

- Az aggteleki információs iroda folyamatos nyitva tartásának biztosítása és közönségforgalmának magas színvonalú kiszolgálása személyesen, telefonon és írásban.
- Az anp.hu turisztikai honlap megújítása; foglалási rendszerének kiépítése és rendszerbe állítása.
- A programtervben, eseménynaptárban (IV. számú melléklet) részletezett programok nyilvánosságának biztosítása a honlapokon, hírlevelek-, illetve a sajtó útján.
- Részvétel turisztikai vásárokon, illetve szakmai rendezvényeken, konferenciákon.
- Turisztikai, információs kiadványok szerkesztése, gondozása.
- Kapcsolattartás a hazai és határon túli turisztikai egyesületekkel, civil szervezetekkel, önkormányzatokkal, vállalkozókkal, szakemberekkel.
- A szállásértékesítés szakmai felügyeletének ellátása.

Melléklet

I. sz. melléklet: Projektek

Szakmai beszámoló tartalom jegyzékének 7. pontjához

Projekt címe ¹	Időtartama	Forrás megnevezése	Projekt célok, tevékenységek röviden	Célterület ²		Pályázat költségvetése (Ft)	Támogatás összege (Ft)	Pályázat 2018. évi teljesítése
				megnevezése	kiterjedése (ha) ³			
KEHOP-4.1.0-15-2016-00015 A Világörökség részét képező barlangok, jelentős földtudományi értékkel rendelkező mesterséges üregek védelmét és az ezekhez kapcsolódó sérülékeny élővilág megőrzését célzó beavatkozások az Aggteleki Nemzeti Park területén	2016.08.01. - 2019.02.28.	Széchenyi 2020 - Környezeti és Energia-hatékonsági Operatív Program	A projekt célja, az élettelen természeti értékek (barlangok, földtani természetvédelmi értéket képviselő bányák) és az ezekhez kapcsolódó élővilág hatékony és korszerű megőrzése, rehabilitációja. A projekt közvetlen eredményei közé tartozik az "Esztramos" volt tornaszentandrási vasércbányában található barlangokhoz, egykori fejtési üregekhez vezető bányavágatok stabilizálása mellett több, a világörökség részét képező barlang természetvédelmi szempontokat kiszolgáló	barlangok, jelentős földtudományi értékkel rendelkező mesterséges üregek	14,5835	306.938.600 Ft	306.938.600 Ft	Bev: 306.938.600 Ft (támogatási előleg) Kiad 2016: 10.487.660 Ft Kiad 2017: 36.619.008 Ft <u>Kiad 2018: 201.947.690 Ft</u> Egyenleg: 57.884.242 Ft

¹ Az egyes projektek esetében a hivatalos kódszámot is kérjük feltüntetni, különösen a LIFE pályázatok esetében.

² Amennyiben adott projekt esetében a célterület a teljes működési terület, elegendő ezt feltüntetni a táblázatban, az egyes védett, ill. Natura 2000 területek felsorolását kérjük mellőzni. A célterülettel kapcsolatos információk megadása különösen fontos azon projektek esetén, amelyek hatásai a természetvédelmi helyzet javulásához közvetlenül hozzájárulnak és hatásai jól lehatárolható célterületekhez köthetők (pl. élőhely-rekonstrukciós fejlesztések, kezelési infrastruktúra fejlesztése, monitorozás)

³Értelmezése a KEHOP projekteknél: „A jobb védettségi állapot érdekében támogatott élőhelyek területe”

³Értelmezése az INTERREG projekteknél: A projekttel érintett beavatkozási területek

			<p>kiépítésének rekonstrukciója, valamint ezek lezárásának denevérvédelmi célú átalakítása. A projekt közvetett eredménye a Nemzeti Park élő és élettelen természeti értékeinek hatékonyabb megőrzése és jobb megismertetése, közösségi jelentőségű fajok és élőhelyük természetes állapotának pozitív irányú változása, valamint a taposási károkozások megszűnésével a képződmények újraépülése.</p>					
<p>KEHOP-4.1.0-15-2016-00019 Nemzetközi és országos jelentőségű földtudományi értékkel rendelkező földtani alapszelvények védelmét és tanulmányozhatóságát célzó természetvédelmi beavatkozások az Aggteleki Nemzeti Park területén</p>	<p>2016.08.01. - 2018.01.31.</p>	<p>Széchenyi 2020 - Környezeti és Energia-hatékonysági Operatív Program</p>	<p>A projekt közvetlen célja, Aggteleki Nemzeti Park területén lévő védett (nemzetközi és országos jelentőségű) földtani alapszelvények rekonstrukciója, újra bemutatathatóvá és tanulmányozhatóvá tétele. A feltárások állapota leromlott, felújításra szorulnak: benövényesedtek, több helyen feltöltődtek, közettörmelékekkel, illetve agyaggal és egyéb hordalékkal befedődtek, így az egykori rétegek nem tanulmányozhatók. A projekt közvetett célja a tanulmányozható vált földtani</p>	<p>földtani alapszelvények és képződmények</p>	<p>5,7765</p>	<p>22.317.027 Ft</p>	<p>22.317.027 Ft</p>	<p>Bev: 22.317.027 Ft (támogatási előleg) Kiad 2016:0 Ft Kiad 2017:22.316.963 Ft <u>Kiad 2018:0 Ft</u> Egyenleg: 64 Ft</p>

			alapszelvények bekapcsolása a földtudományos képzésekbe.					
KEHOP-4.1.0-15-2016-00028 Komplex élőhely-fejlesztés a Zempléni Tájegység területén	2016.10.01. - 2020.08.31.	Széchenyi 2020 - Környezeti és Energia-hatékonsági Operatív Program	<p>A projekt célja az ANPI Zempléni Tájegységében található természetvédelmi kezelést igénylő védett, illetve Natura 2000 élőhelyek ökológiai állapotának javítása élőhely-fejlesztési és területkezelési tevékenységekkel.</p> <p>Az Igazgatóság a projekt során mintegy 1316 ha rét, legelő, erdő és mocsárként, vízállásként nyilvántartott terület kezelését és fejlesztését végzi el a természetközeli állapotok helyreállítása, megőrzése érdekében. (Kisvizes élőhelyek, természetes gyepek, erdei élőhelyek és szántóterületek rekonstrukciója)</p> <p>A projekt keretében korszerű gazdálkodási központ létesül Bodrogkeresztúron, továbbá beszerzésre kerülnek a természetvédelmi célú területkezelési munkálatok elvégzéséhez nélkülözhetetlen erdészeti és mezőgazdasági munkagépek, járművek, eszközök, Továbbá prioritásként jelenik meg a</p>	Erdei élőhelyek, természetes gyepek, szántók és kisvizes élőhelyek rekonstrukciója	1.316,0717	1.237.291.478 Ft	1.237.291.478 Ft	<p>Bev: 1.237.291.478 Ft (támogatási előleg)</p> <p>Kiad 2016: 17.485.070 Ft</p> <p>Kiad 2017: 46.247.301 Ft</p> <p><u>Kiad 2018: 254.761.514 Ft</u></p> <p>Egyenleg: 918.797.593 Ft</p>

			NATURA 2000 területekhez kapcsolódó bemutatói tevékenység is.					
KEHOP-4.1.0-15-2016-00049 Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén található védett gyepterületek legeltetéssel történő természetvédelmi kezeléséhez szükséges állattartási infrastruktúra fejlesztése	2016.11.01. - 2020.12.31.	Széchenyi 2020 - Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program	A projekt a legeltetéssel történő természetvédelmi gyepkezelésre, az állatállomány tartásához szükséges infrastruktúra fejlesztésére irányul. A projekt komplex célkitűzése az országos jelentőségű védett területeken található értékes élőhelyek fejlesztése, ezzel összefüggésben az őshonos, védett növény és állatfajok védelme; különös tekintettel a huculkisló nukleusz állományának védelmére. Az ANPI kezelésében lévő gyepterületek jelentős részén a kezelés legmegfelelőbb módját az extenzív, szakaszolt legeltetés jelenti. A projekt az ehhez szükséges infrastruktúra, a hucul lovak tartásához elengedhetetlenül szükséges feltételrendszer kialakítására irányul.	legeltetéssel kezelt területek, továbbá kiszolgáló helyiségek létesítése, fejlesztése	573,0166	650.000.000 Ft	650.000.000 Ft	Bev: 210.173.484 Ft (támogatási előleg) Kiad 2016: 233.670 Ft Kiad 2017: 13.613.308 Ft <u>Kiad 2018: 15.617.440 Ft</u> Egyenleg: 180.709.066 Ft
KEHOP-4.1.0-15-2016-00051 A természetvédelmi erdőkezelést és a becserjésedéssel veszélyeztetett	2016.11.01. - 2020.09.30.	Széchenyi 2020 - Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program	A projekt komplex célkitűzése az ANPI kezelésében lévő, az Aggteleki Tájegységben található erdők és gyepek természetvédelmi célú fenntartása, ezáltal az országos	természetvédelmi terület-kezelés (erdők, gyepek)	3.110,3669	363.297.510 Ft	363.297.510 Ft	Bev: 363.297.510 Ft (támogatási előleg) Kiad 2016: 153.670 Ft Kiad 2017: 10.245.069 Ft <u>Kiad 2018: 40.435.581 Ft</u> Egyenleg: 312.463.180 Ft

<p>védett gyepek rehabilitációját elősegítő infrastruktúra fejlesztése az ANPI területén</p>			<p>jelentőségű védett terület, mint értékes élőhely megőrzése, fenntartása, az őshonos, védett növény- és állatfajok védelme. A rekonstrukciós, természetvédelmi területkezelési munkák célja mintegy 3.110 ha védett területen a természetes vagy természetközeli élőhelyek megőrzése az eredeti, őshonos növényfajok visszatelepülésének elősegítése, a nem őshonos fajok kiszorítása. A projekt keretében beszerzésre kerülnek a területkezeléshez és monitoring tevékenységhez szükséges eszközök is.</p>					
<p>KEHOP-4.1.0-15-2016-00061 Kipusztulással veszélyeztetett Natura 2000 jelölő denevérfajok in-situ megőrzését szolgáló gyakorlati védelmi beavatkozások az ANPI működési területén</p>	<p>2016.12.01. - 2019.12.31.</p>	<p>Széchenyi 2020 - Környezeti és Energia-hatékonysági Operatív Program</p>	<p>A projekt fő célkitűzése, hogy a legszükségesebb denevérvédelmi célú kivitelezési munkálatok elvégzésével érdemben növeljük az ANPI működési területén található legjelentősebb mesterséges denevérszállások biztonságát, illetve hosszú távon is megőrizhetővé tegyük őket, melyek egyébként beavatkozás nélkül rövid időn belül megszűnnének, és jelentős</p>	<p>veszélyeztetett jelölő denevérfajok élőhelyei</p>	<p>36.299,774</p>	<p>150.000.000 Ft</p>	<p>150.000.000 Ft</p>	<p>Bev: 150.000.000 Ft (támogatási előleg) Kiad 2016: 0 Ft Kiad 2017: 8.104.161 Ft <u>Kiad 2018: 94.453.561 Ft</u> Egyenleg: 47.442.278 Ft</p>

			denevérállomány pusztulását eredményeznék. 6 helyszínen végzünk beavatkozási munkálatokat. Másképpen a projekt célja a társadalmi támogatottság növelése, a denevérek ismertségének és elfogadásának növelése, harmadrészt a denevérszállások mesterséges megvilágítás okozta fényszennyezésnek a csökkentése.					
KEHOP-4.2.0-15-2016-00010 A területi jelenlét és a természetvédelmi őrzés hatékonyságának javítása az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi őrszolgálatának komplex fejlesztésére	2017.01.31. - 2019.11.30.	Széchenyi 2020 - Környezeti és Energia-hatékonysági Operatív Program	A projekt célja a területi jelenlét és a természetvédelmi őrzés hatékonyságának javítása az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi őrszolgálatának komplex fejlesztésével, melynek elemei Őrszolgálati Iroda kialakítása a Zempléni Tájegységben; a terepi mobilitás, adatgyűjtés, monitorozás eszközrendszerének fejlesztése, Légirendészeti támogató rendszer kidolgozása.	Teljes működési terület	199.000.000 Ft	199.000.000 Ft	Bev: 199.000.000 Ft (támogatási előleg) Kiad 2016: 0 Ft Kiad 2017: 3.122.039 Ft <u>Kiad 2018: 16.753.061 Ft</u> Egyenleg: 179.124.900 Ft	
SKHU/1601/1.1/035 Gyógyturisztikai fejlesztések az Aggteleki és	2017.11.01. - 2019.10.31.	INTERREG V-A Szlovákia Magyarország Együttműködési	A projekt célja az Aggteleki- és Szlovák-karszt barlangrendszerében, a határon átnyúló hálózattal rendelkező	Béke barlang, Baradla barlang (ANPI)	ANPI 1.500m2	Projekt össz: 1.616.098,4 EUR ebből ANPI:1.303.524,	ANPI: 1.303.524,40 Bev 2018: 901.947 EUR (támogatási előleg) <u>Kiad 2018: 444.855 EUR</u> Egyenleg: 457.091 EUR	

Szlovák-karszt Világörökség barlangjaiban		Program	barlangok gyógybarlanggá minősítéséhez kötelezően előírt vizsgálatok ((víznyomjelzések, vizsgálatok geofizikai vizsgálatok, barlang klíma vizsgálatok, barlangi légmodell készítése, hidrodinamikai modellezés, mikrobiológiai vizsgálatok, vízkémiai vizsgálatok, In situ szennyezőanyag jelenlétének és terjedésének vizsgálata) elvégzése a minősítéshez. Cél továbbá a gyógyturisztikai működéshez szükséges belső és külső építési munkálatok elvégzése, valamint a gyógyterápiás eszközök beszerzése.			4 EUR		
SKHU/1601/1.1/038 Víz élményútvonal megvalósítása a Bodrog és eredetfolyói mentén	2017.11.01. - 2019.10.31.	INTERREG V-A Szlovákia Magyarország Együttműködési program	A projekt aktív ökoturizmusra épülő komplex attrakciócsomag kifejlesztését célozza a Tokaj és Abara közötti, határon átnyúló, 80 km-es szakaszon a Bodrog és eredetfolyói mentén, melynek egyes kínálati elemei kiegészítik egymást. A projekt közvetlen célja, hogy a Bodrog és eredetfolyói mentén a turisztikai vonzerőket növelje és elérhetővé tegye a vízi, kerékpáros, lovas túraútvonalak kiépítésével,	Bodrogzug, Long-erdő – Zempléni Tájvédelmi körzet	ANPI: 5.000ha	Projekt össz: 2.612.644 EUR ebből ANPI: 2.109.124 EUR	ANPI: 2.109.124 EUR	Bev 2018: 2.109.124 EUR (támogatási előleg) <u>Kiad 2018: 121.115 EUR</u> Egyenleg: 1.988.009 EUR

			természetes, épített, és informatikai infrastrukturális háttér kialakításával. A projekt fő elemei: A bodrogyuzi csatornák vízszállító képességének visszaállítása, rekonstrukciója, vízi kikötő pontok létesítése, csónakok, hajók beszerzése, regisztrációs informatikai felület működtetése; 4 helyen információs-bemutató központ kialakítása; A vízi útvonalhoz kapcsolódó kiegészítő turisztikai attrakciók fejlesztése; lovas- és kerékpáros túraútvonalak kialakítása.					
SKHU/1601/1.1/065 Csodálatos madárvilág határok nélkül	2017.11.01. - 2019.06.30.	INTERREG V- A Szlovákia Magyarország Együtműködési Program	A projekt fő szakmai tartalma a Bódva-völgyi Madárgyűrűző Állomás fejlesztése, foglalkoztató tanösvény kialakításával, madármegfigyelő torony és egyéb bemutató elemek kialakításával, képzési és oktatási szolgáltatások fejlesztése, közös magyar-szlovák interaktív térkép létrehozása.	Aggteleki Tájegység	ANPI: 4ha	Projekt össz.: 408.156 EUR ANPI: 154.625,1 EUR	ANPI: 154.625,1 EUR	Bev 2018: 154 625 EUR (támogatási előleg) <u>Kiad 2018: 46.412 EUR</u> Egyenleg: 108.213 EUR

II. sz. melléklet: Tájértékek

Szakmai beszámoló tartalom jegyzékének 6.1. pontjához

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén felmért egyedi tájértékek, településenkénti kimutatásban:

	Település	Felmérés éve	Egyedi tájértékek száma	Megjegyzés
1	Abaújalpár	2010-2011	17	
2	Abaújkér	2003	9	
3	Abaújlak	2001	10	
4	Abaújszántó	2003	17	
5	Abaújszolnok	2001	7	
6	Abaújvár	2003, 2004	35	
7	Abod	2001	6	
8	Aggtelek	2004	48	
9	Alsóberecki	2003	6	
10	Alsódobsza	2003	3	
11	Alsógagy	2001	2	
12	Alsóregmec	2010-2011	21	
13	Alsószuha	2004	5	
14	Alsótelekes	2004	13	
15	Alsóvadász	2001	4	
16	Alsózsolca	2001	10	
17	Arka	2010-2011	32	
18	Arnót	2001	4	
19	Aszaló	2001	8	
20	Baktakék	2001	17	
21	Balajt	2001	11	
22	Bánréve	2004	6	ANPI-BNPI közös felmérés, a felülvizsgálatot az ANPI végezte.
23	Baskó	2010-2011	45	
24	Becskeháza	2003	2	
25	Bekecs	2012	11	
26	Beret	2001	6	
27	Bodroghalom	2003	11	
28	Bodrogkisfalud	2012	10	
29	Bodrogolaszi	2010-2011	15	

30	Bódvalenke	2003	9	
31	Bódvarákó	2003	14	
32	Bódvaszilás	2003	20	
33	Boldogkőújfalu	2010-2011	22	
34	Boldogkővára	2010-2011	47	
35	Boldva	2001	10	
36	Borsodszirák	2001	6	
37	Bózsza	2010-2011	33	
38	Büttös	2003	6	
39	Cigánd	2003	7	
40	Csenyete	2001	8	
41	Csobád	2001	7	
42	Damak	2001	3	
43	Dámóc	2003	10	
44	Debréte	2003	5	
45	Detek	2001	12	
46	Dövény	2004	11	
47	Dubicsány	2001	12	ANPI-BNPI közös felmérés, a felülvizsgálatot az ANPI végezte.
48	Edelény	2001, 2003	10	
49	Égerszög	2004	7	
50	Encs	2003	13	
51	Erdőbénye	2016	22	A végleges adatállomány még nem áll rendelkezésünkre (folyamatban a feldolgozás)
52	Erdőhorváti	2010-2011	53	
53	Fáj	2003	7	
54	Fancsal	2003	9	
55	Felsőberecki	2003	12	
56	Felsődobsza	2003	6	
57	Felsőgagy	2001	14	
58	Felsőkelecsény	2004	14	
59	Felsőnyárad	2004	4	
60	Felsőregmec	2010-2011	25	
61	Felsőtelekes	2004	16	
62	Felsővadász	2001	17	
63	Felsőzsolca	2001	13	
64	Filkeháza	2010-2011	15	
65	Fony	2010-2011	65	
66	Forró	2003	5	

67	Fulókércs	2003	6	
68	Füzér	2003	31	
69	Füzérkajata	2010-2011	35	
70	Füzérkomlós	2003	16	
71	Füzérradvány	2010-2011	33	
72	Gadna	2001	6	
73	Gagyapáti	2001	5	
74	Gagybátor	2003	11	
75	Gagyvendégi	2003	4	
76	Galvács	2001	4	
77	Garadna	2003	8	
78	Gesztely	2001	9	ANPI-BNPI közös felmérés, a felülvizsgálatot az ANPI végezte.
79	Gibárt	2003	3	
80	Golop	2004	13	
81	Gömörszőlős	2004	9	
82	Gönc	2003	30	
83	Göncruszka	2003	8	
84	Györgytarló	2003	11	
85	Halmaj	2001	7	
86	Hangács	2001	4	
87	Háromhuta	2009	57	
88	Hegymeg	2001	2	
89	Hejce	2010-2011	51	
90	Hercegkút	2004	25	
91	Hernádbúd	2003	6	
92	Hernádcéce	2003	9	
93	Hernádkércs	2003	5	
94	Hernádpetri	2003	5	
95	Hernádszentandrás	2003	4	
96	Hernádszurdok	2003	8	
97	Hernádvéce	2003	10	
98	Hét	2004	8	ANPI-BNPI közös felmérés, a felülvizsgálatot az ANPI végezte.
99	Hidasnémeti	2003	14	
100	Hídvégardó	2003	29	
101	Hollóháza	2003	24	
102	Homrogd	2001	10	
103	Imola	2004	7	

104	Ináncs	2001	3	
105	Irota	2001	5	
106	Izsófalva	2004	15	
107	Jákfalva	2004	8	
108	Jósvafő	2004	56	
109	Kánó	2004	12	
110	Kány	2003	5	
111	Karcsa	2003	8	
112	Karos	2003	16	
113	Kázsmárk	2001	5	
114	Kéked	2003	46	
115	Kelemér	2004	10	
116	Kenézlő	2004	35	
117	Keresztéte	2003	3	
118	Kishuta	2009	27	
119	Kiskinizs	2001	3	
120	Kisrosvány	2017	10	A végleges adatállomány még nem áll rendelkezésünkre (folyamatban a feldolgozás)
121	Komjáti	2003	18	
122	Komlóska	2010-2011	43	
123	Korlát	2010-2011	23	
124	Kovácsvágás	2007, 2010-2011	26	
125	Krasznokvajda	2003	7	
126	Kupa	2001	10	
127	Kurityán	2004	8	
128	Lácacséke	2003	5	
129	Ládbesenyő	2001	3	
130	Lak	2001	10	
131	Legyesbénye	2012	28	
132	Léh	2001	4	
133	Litka	2003	4	
134	Mád	2016	23	A végleges adatállomány még nem áll rendelkezésünkre (folyamatban a feldolgozás)
135	Makkoshotyka	2003	8	
136	Martonyi	2003	5	
137	Megyaszó	2003	6	
138	Méra	2003	7	
139	Meszes	2003	11	

140	Mezőzombor	2012	14	
141	Mikóháza	2010-2011	28	
142	Mogyoróska	2010-2011	26	
143	Monaj	2001	7	
144	Monok	2012	33	
145	Múcsony	2004	10	
146	Nagyhuta	2009	26	
147	Nagykinizs	2003	3	
148	Nagyrosvány	2003	16	
149	Novajdrány	2003	7	
150	Nyésta	2001	7	
151	Nyíri	2003	12	
152	Nyomár	2001	7	
153	Olaszliszka	2012	14	
154	Onga	2001	8	
155	Ónod	2001	0	A település ANPI működési területére eső része felmérésre került, de egyedi tájértéket nem találtunk rajta.
156	Ormosbánya	2004	6	
157	Pácín	2003	15	
158	Pálháza	2010-2011	23	
159	Pamlény	2003	7	
160	Pányok	2003, 2004	37	
161	Pere	2003	5	
162	Percse	2003	1	
163	Perkupa	2003	7	
164	Pusztafalu	2003	19	
165	Pusztaradvány	2003	6	
166	Putnok	2004	19	
167	Ragály	2004	23	
168	Rakaca	2003	15	
169	Rakacaszend	2003	12	
170	Rásonysápberencs	2001	8	
171	Rátka	2004	14	
172	Regéc	2010-2011	48	
173	Révleányvár	2003	2	
174	Riese	2003	8	
175	Rudabánya	2004	13	
176	Rudolftelep	2004	9	
177	Sajógalgóc	2004	11	

178	Sajókaza	2004	7	
179	Sajókeresztúr	2001	0	A település ANPI működési területére eső része felmérésre került, de egyedi tájértéket nem találtunk rajta.
180	Sajólád	2001	8	
181	Sajópálfala	2001	6	
182	Sajópetri	2001	0	A település ANPI működési területére eső része felmérésre került, de egyedi tájértéket nem találtunk rajta.
183	Sajósenye	2001	1	
184	Sajóvámos	2001	6	
185	Sárazsáday	2006	45	
186	Sárospatak	2003, 2012	45	
187	Selyeb	2001	12	
188	Semjén	2003	6	
189	Serényfalva	2004	15	ANPI-BNPI közös felmérés, a felülvizsgálatot az ANPI végezte.
190	Sima	2010-2011	10	
191	Szakácsi	2001	6	
192	Szalaszend	2003	11	
193	Szalonna	2003	4	
194	Szászfa	2003	4	
195	Szegi	2012	7	
196	Szegilong	2012	9	
197	Szemere	2003	12	
198	Szendró	2001, 2003	21	
199	Szendrőlád	2001, 2003	13	
200	Szentistvánbaksa	2003	3	
201	Szerencs	2012	36	
202	Szikszo	2001	17	
203	Szin	2004	29	
204	Szinpetri	2004	24	
205	Szirmabesenyő	2001	0	A település ANPI működési területére eső része felmérésre került, de egyedi tájértéket nem találtunk rajta.
206	Szőgliget	2004	51	
207	Szőlősárdó	2004	14	
208	Szuhafő	2004	7	

209	Szuhakálló	2004	7	
210	Szuhogy	2004	12	
211	Tállya	2016	29	A végleges adatállomány még nem áll rendelkezésünkre (folyamatban a feldolgozás)
212	Tarcal	2013	52	
213	Telkibánya	2010-2011	82	
214	Teresztenye	2004	11	
215	Tiszacsermely	2003	2	
216	Tiszakarád	2003	11	
217	Tiszaladány	2013	6	
218	Tokaj	2013	74	
219	Tolesva	2012	24	
220	Tomor	2001	6	
221	Tornabarakony	2003	5	
222	Tornakápolna	2004	9	
223	Tornanádaska	2003	20	
224	Tornaszentandrás	2003	10	
225	Tornaszentjakab	2003	18	
226	Tornyosnémeti	2003	12	
227	Trizs	2004	11	
228	Vágáshuta	2007, 2010-2011	19	
229	Vajdácska	2003	9	
230	Vámosújfalú	2006	29	
231	Varbóc	2004	12	
232	Vilmány	2003	9	
233	Vilyvitány	2010-2011	41	
234	Viss	2004	27	
235	Viszló	2003	4	
236	Vizsoly	2003	9	
237	Zádorfalva	2004	14	
238	Zalkod	2004	28	
239	Zemplénagárd	2003	2	
240	Ziliz	2001	4	
241	Zubogy	2004	12	
242	Zsujta	2003	5	
243	Sátoraljaújhely	2015	55	A végleges adatállomány még nem áll rendelkezésünkre (folyamatban a feldolgozás)
244	Sóstófalva	2015	1	A végleges adatállomány még

				nem áll rendelkezésünkre (folyamatban a feldolgozás)
245	Újcsalános	2015	5	A végleges adatállomány még nem áll rendelkezésünkre (folyamatban a feldolgozás)
	Összesen		3644	

III. sz. melléklet : Üzemeltetés keretében elvégzett munkák 2018. évben

Szakmai beszámoló tartalom jegyzékének 10. pontjához

Az Igazgatóság üzemeltetési feladatot ellátó szervezeti egysége által elvégzett munkák bemutatása

Helyszín	Elvégzett munka
ANPI teljes területe általános karbantartási jelleggel	<ul style="list-style-type: none"> - egyéb szakipari (kőműves, asztalos, vízvezeték szerelő, villanyszerelő, fémszerkezeti), az üzemeltetéshez szükséges karbantartás jellegű feladatok elvégzése - logisztikai feladatok elvégzése, bevásárlás, teherszállítás - rendkívüli eseményekből (pl.: csőtörés, villamos hálózat meghibásodás) adódó károk helyreállítása - hangversenyek lebonyolításában való részvétel - folyamatos szemétszedés, takarítás - facsemete ültetés, szállítás - tanösvények folyamatos karbantartása, kaszálása, tisztítása - az ANPI kezelésében lévő parkok, terek, bemutatóhelyek folyamatos kaszálása - tűzifaaprítás - csúszásmentesítés, hó eltakarítás, szóróanyag szállítás - felszíni vízelvezetők folyamatos karbantartása - vízkivételi művek szabály szerinti üzemeltetése - munka és tűzvédelmi feladatokkal járó tevékenység és adminisztráció végrehajtása - közműekkel kapcsolatos átírás és számlázás-ellenőrzés
Jósvafő: Igazgatóság épülete, Jósvafői barlangpénztár, Jósvafői, Vörös-tói, Baradla-barlang rendszer villamos hálózat	<ul style="list-style-type: none"> - folyamatos víz és fűtési rendszer javítása - a számítógépes hálózat bővítése, számítás és irodatechnika folyamatos karbantartása, Wi-Fi rendszer javítása - világítás rendszer folyamatos karbantartása, irodai lámpák cseréje - látogatói útvonalon a kerítésrendszer és leülő padok folyamatos felújítása, karbantartása - igazgatóság épületének és környékének nyári zöldmunkái, téli csúszásmentesítés, hó eltakarítás, utak karbantartása, rendben tartása
Jósvafői szolgálati lakások Jósvafő, Petőfi utca 48. és Petőfi utca 52.	<ul style="list-style-type: none"> - folytonos és teljes terület karbantartás (Jósvafő, Petőfi utca 48-52) - melléképület kitisztítása, raktárkezelés Jósvafő, Petőfi

	utca 52.
Jósvafő, Kúria Lovas bázis és Oktatási Központ	<ul style="list-style-type: none"> - térbútor gyártás, festés - istállóvilágítás cseréje LED-es reflektorokra - vízvezeték rendszer rendszeres javítása - oktatóterek belső festése
Jósvafő, Fedeles Lovarda Malomkert	<ul style="list-style-type: none"> - hálózati vízbekötés javítása, és vízvételi helyek kialakítása - elektromos elosztó oszlopos kiépítése, karbantartása - árok folyamatos feltöltése
Jósvafő, Projekt iroda	- az iroda karbantartása: a teljes informatikai és villamos hálózat, fűtési rendszer, terület folyamatos takarítása
Aggtelek, Mézeskalács ház	- fa kerítés építése, külső belső festés, tető igazítása
Aggtelek, Gömöri u 45. Műszaki Bázis	<ul style="list-style-type: none"> - központi fűtés rendszerhez új kazán párosítása - fatároló fedett szín befejezése, hegesztett hálós kapu készítése és oldalak védelme fémhálós - raktározási polcok acélból és fából a raktárátszervezés folytatásaként - beszerzésre kerülő faanyagok gombamentesítése és máglyázása - tölgy rönkasztal és rönkpad anyagának felvágása, előkészítése
Aggtelek, Kövirózsa apartman-ház	- az állandó vendégforgalommal járó ágynemű csere és takarítás nyílászárók javítása, víz és villany hálózat javítása, falfestés előterekben
Almás völgyi erdészeti híd	- faszerkezetek karbantartása, csavarok megerősítése
Szín- Malom épülete	<ul style="list-style-type: none"> - víz-szennyvíz és villanyszerelés karbantartási munkái - kazán és fűtési rendszer folyamatos karbantartása, fűtőanyag aprítás - számítástechnika rendszer javítása-karbantartása
Szögliget, Szalamandra-ház	<ul style="list-style-type: none"> - tető kijavítása - épület belső vizes helységeinek szükség szerinti oldalfal burkolat részleges cseréje, padlóburkolat kijavítása, vakolt felületek festése - kültéri tölgy padok cseréje - oktató épület faanyagvédővel teljes átkezelés befejezése - folyamatos útjavítás - vízvételi rendszer karbantartása, szivattyúk cseréje
Bódvarákó, irodaépület	- bekötő út folyamatos karbantartása
Kelemér, Mohos ház	- téliesítés
Baradla – barlang és oldalágak Vass Imre - barlang Rákóczi – barlang	- rendszeres villamossági karbantartás, relék, tápegységek cseréje

Gépjármű javítási munkák	<ul style="list-style-type: none"> - Maraton kocsik (1-es és 2-es) kerekek csapágycseréi, tárcsafékek javítása, villamos hálózatuk felújítása - fűnyíró traktorok felújításának (futómű, kormánymű, fűnyíró adapter csapágyazás ékszíjcsere) befejezése - a személy és teherszállító járművek folyamatos szervize és szükség szerinti nagy és alkalomszerű javítása
Bodrogkeresztúr, ZTK Iroda	<ul style="list-style-type: none"> - projekt rendezvénnyel kapcsolatos felújítások, javítások - informatikai hálózat bővítése

IV. sz. melléklet: Programterv (eseménynaptár) 2019.

Szakmai beszámoló tartalom jegyzékének 17. pontjához – Programterv

ESEMÉNYNAPTÁR 2019.
AGGTELEKI NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG

Január 26. 10.00. Téli túra Jósvafőn

Február 7. 09. 30 Téli túra a karszton – környezeti nevelési program

Február 20. 09.00 Őrszolgálati nap Ismerkedés a természetvédelmi örök sokszínű munkájával
– környezeti nevelési program

Március 16. 10.00 A vadregényes Telekes-völgy

Március 20. 09.00 Víz – és Meteorológiai Világnap – környezeti nevelési program

Március 30. 10.00 Kőkörcsinek és források nyomában

Április 17. 09.30 Műemlékvédelmi Világnap, Túra a Martonyi Három-hegyi templom- és
kolostor romhoz – környezeti nevelési program

Április 17. 09.00 Műemlékvédelmi Világnap, Séta Jósvafő ófalu műemlékei között –
környezeti nevelési program

Április 19-22. 10.00-16.00 Húsvéti kincskeresés

Április 21-22. 11.00-15.00 Szalamandra játszóház

Április 24. 09.00 Föld Napja – környezeti nevelési program

Május 08. 09.00 Madarak és Fák Napja – környezeti nevelési program

Május 11. 10.00. Orchidea túra az Aggteleki-karszton

Május 18. 14.30 Barangolás a Baradla-barlang tetején

Május 21-24. 09.00 Európai Nemzeti Parkok Napja, Túrák, vizsgálódások, természetismereti
foglalkozások – környezeti nevelési program

Május 26. Gyermeknap Aggteleken, Gyermeknap kedvezmény a Kincskereső játékosvényen

Június 05.09.00 Környezetvédelmi Világnap – környezeti nevelési program

Június 22-25. Események a Barlangok Világnapja alkalmából

Június 22. 7.00 „Föld alatt és föld felett teljesítménytúrák” – Csillagvizsgáló 10, Baradla 20,
Kecső 30, Szelce 50

Június 24. 09.00 Barlangok Világnapja – környezeti nevelési program

Június 29. 20.00 Éjszaka a karszton – szentjánosbogarak nyomában

Július 1-31. „Július, a Baradla-barlang hónapja”

Július 2. 10.00 Kézműves délelőtt a Kúriában: batikolás

Július 4. 10.00 Családi Nap – környezeti nevelési program

Július 9. 10.00 Kézműves délelőtt a Kúriában: Fessünk természetes anyagokkal!

Július 11. 10.00 Családi Nap – környezeti nevelési program

Július 13. 9.00 Zöld határ túra

Július 16. 10.00 Kézműves délelőtt a Kúriában: szövés

Július 18. 10.00 Családi Nap – környezeti nevelési program

Július 22-26. Természetismereti tábor

Július 25. 10.00 Családi Nap – környezeti nevelési program

Július 27. 9.00 Szlovák-karszt-Aggteleki-karszt kerékpáros körtúra

Július 30. 10.00 Kézműves délelőtt a Kúriában: batikolás

Augusztus 01. 10.00 Családi Nap – környezeti nevelési program

Augusztus 6. 10.00 Kézműves délelőtt a Kúriában: Fessünk természetes anyagokkal!

Augusztus 8. 10.00 Családi Nap – környezeti nevelési program

Augusztus 10. 18.30 Forró nyári naplementék

Augusztus 13. 10.00 Kézműves délelőtt a Kúriában: nemezelés

Augusztus 15. 10.00 Családi Nap – környezeti nevelési program

Augusztus 17-20. Nyárbúcsúztató a Kincskereső játékosvényn

Augusztus 20. 10.00 Kézműves délelőtt a Kúriában: szövés

Augusztus 22. 10.00 Családi Nap – környezeti nevelési program

Szeptember 7. Túra a Martonyi Pálos Kolostorromhoz

Szeptember 19. 09.00 Takarítási Világnap – környezeti nevelési program

Szeptember 21., 28. 18.00 Szeptemberi szarvasbögés az Aggteleki-karszton

Szeptember 26. 18.00 Kutatók éjszakája – környezeti nevelési program

Október 03. 09.00 Állatok Világnapja – környezeti nevelési program

Október 12. 10.00 Geotóp Nap az Aggteleki Nemzeti Parkban

November 21. 14.00 Rajzpályázat díjkiosztó és kiállítás megnyitó ünnepség

November vége-december eleje Mikulástúra a Baradla-barlangban

December 30. Óévbúcsúztató Operettgála a Baradla-barlang Hangversenytermében

V. sz. melléklet: Idegenhonos inváziós fajokkal kapcsolatos gyakorlati tevékenységek részletezése

Szakmai beszámoló tartalom jegyzékének 5.5 pontjához

(Az 1143/2014/EU rendelet hatálya alá eső IAS fajok)

tudományos név	magyar név	előfordulási terület	kezelési tevékenység	megjegyzés
Asclepias syriaca	Selyemkóró	A teljes működési területen előfordul	Monitorozás Egyes esetekben vegyszeres kezelés	Szaporodása robbanásszerű. Védekezési terv kialakítás alatt.
Heracleum mantegazzianum	Kaukázusi medvetalp	Korábbi előfordulás Zempléni TK	monitorozás	Esetleges ismételt megtelepedés megakadályozására
Impatiens glandulifera	Bíbor nebánsvirág	Bódva-völgye Zempléni TK	monitorozás	Korábbi előfordulási helyek ellenőrzése

Egyéb idegenhonos invázós növényfajokkal kapcsolatos tevékenységek:

tudományos név	magyar név	előfordulási terület	kezelési tevékenység	megjegyzés
Solidago canadensis	Kanadai aranyvessző	A teljes működési területen gyakori	Az ANP területén mechanikus gyengítés és vegyszeres kezelés	KEHOP-4.1.0-15-2016-00051 c. projekt keretében (2017-2020-ig)

Fallopia sectio Reynoutria	Japánkeserűfű	A működési terület vízfolyásai mentén néhol tömegesen fordul elő	Az ANP területén vegyszeres kezelés	
Amorpha fruticosa	Cserjés gyalogakác	A működési területen ártereken tömeges. Az ANP területén az aggteleki tó-hegyen gyakori		
Ailanthus altissima	Mirigyes bálványfa	Az ANP területén a Tornai- Alsóhegyen gyakori, a Bódvarákói Esztramoson gyakori, terjedőben	Az ANP területén az esztramosi állomány mechanikus gyengítése, illetve vegyszeres visszaszorítás a zajlik.	Kísérleti céllal